

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 2 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail:contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ὁ Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισακούλης,
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσης δοκιμίων
Χρήστος Γ. Καραγιάννης, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπόνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασιῶν 1 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Περὶ τῆς τελέσεως Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς ἰδιωτικά Παρεκκλήσια
καὶ ὑπαθίους χώρους 91

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Συλλυπητήριος Ἐπιστολὴ γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Κ. Σαρδελῆ 93
Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας (πρῶην Μητροπολίτου Ἐλαγκίου Φινλανδίας) 94

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἱερός Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ: Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1600
ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του) 95
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Δήλωση γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννη Φουντούλη 98
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς τῶν Σχολείων τῆς Ἀθήνας. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς
τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν 99

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Ὁμιλία στὴν ἐκδήλωση τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου Ἑλλάδος,
ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δαμασκηνοῦ στὴν πλατεία
τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν 100
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
25 χρόνια ἀπὸ τὴν ἑνταξί τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα 106

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁ Ἑορτασμός τῆς Μνήμης τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου 111
Ἀρχιμ. Προκοπίου Πετρίδη,
Ὁμιλία εἰς τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Μεγάλου Φωτίου 115
Κωνσταντῖνου Κορναράκη,
Τί ἔστιν ἔργον ἄρχοντος: Ἐπισημάνσεις διαχρονικῆς ἀξίας ἀπὸ τὸν ἱ. Φῶτιο περὶ
τῶν ὄρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἄρχειν, στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν ἡγεμόνα
τῆς Βουλγαρίας Μιχαήλ - Βόριδα 119

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Περὶ τῆς Θρονικῆς καὶ πάλιν Ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 129

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ 131

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ 134

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 145

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 166

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 325
Αριθμ. Διεκπ. 204

Ἀθήνησι 19ῃ Ἰανουαρίου 2007

«Περὶ τῆς τελέσεως
Ἱερῶν Μυστηρίων
εἰς ἰδιωτικά
Παρεκκλήσια
καὶ ὑπαιθρίους χώ-
ρους»

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2850

Πρὸς
Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θέμα: «Περὶ τῆς τελέσεως Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς ἰδιωτικά Παρεκκλήσια καὶ ὑπαιθρίους χώρους».

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῶ ἀδελφοί,

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Σῶμα Χριστοῦ, εἶναι ὁ ἀπαρασάλευτος Στυλὸς καὶ τὸ ἀπερικλόνητον Ἐδραῖωμα τῆς Ἀληθείας, ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν. Μέσα θεραπευτικὰ τοῦ σωτηριώδους ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὰ θεοῖδρυτα Ἱερά Μυστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πιστοὶ μετέχουν μετὰ κατανύξεως καὶ φόβου Θεοῦ.

Παρὰ ταῦτα, διαπιστώνεται μία προϊοῦσα ἐκκοσμίκευσις τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, ἰδίᾳ τῆς Βαπτίσεως καὶ τοῦ Γάμου, ἡ ὁποία ἐνίοτε ἐγγίζει τὰ ὅρια τῆς βλασφημίας, καὶ παρατηρεῖται ὅτι ἤδη ἀρκετοὶ Ἱεράρχαι ἔχουν λάβει μέτρα διὰ τὴν περιστολὴν τοῦ τοιοῦτου φαινομένου. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ καθίσταται πλέον ἔντονον εἰς χώρους ἀλλοτριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἤτοι εἰς Ξενοδοχεῖα, εἰς Κτήματα διαθέτονα Παρεκκλήσια, εἰς τὸν ἔμπροσθεν ἐξωκκλησιῶν ὑπαίθριον χώρον κ.λπ.

Ὅθεν, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 11ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., διεξήλθεν τὸ ἐν τοῖς ὑπερθεν διαλαμβανόμενον θέμα, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνεκτικότητα μὲ τὴν ὁποῖαν ἀντεμετωπίσαμεν τὰ αἰτήματα προσώπων, τὰ ὁποῖα διὰ ποικίλους λόγους ἐζήτησαν τὴν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς παρεκκλήσια Κτημάτων καὶ Ξενοδοχείων.

Ἡ τέλεσις ὁμῶς τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς τὰ ἐξωκλήσια διὰ λόγους γραφικῶν ἢ εἰς τὰ Κτήματα καὶ τὰ Ξενοδοχεῖα διὰ λόγους πρακτικῶν, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ Μυστήριον νὰ ἀφορᾷ εἰς ἐλαχίστους ἀνθρώπους, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι συζητοῦν καὶ ἀδιαφοροῦν διὰ τὰ τελούμενα.

Πάντα ταῦτα διαπράττονται μὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς λειτουργοὺς Αὐτῆς νὰ φαίνονται ἄλλοτε ἀδύναμοι νὰ ἀντιδράσουν καὶ ἄλλοτε νὰ συγκατατίθενται καὶ νὰ ὑποκύπτουν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πλήρως ἐκκοσμιευμένων καὶ ἀνυποψιάστων διὰ τὰ τελούμενα ἀνθρώπων.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἀναμετρῶσα τὴν μεγίστην εὐθύνην τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸν κίνδυνον τῆς πλήρους ἐκκοσμιεύσεως τῶν Ἱερῶν Μυ-

στηρίων, ἤχθη ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρία Αὐτῆς εἰς τὴν Ἀπόφασιν **τῆς πλήρους ἀπαγορεύσεως τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων εἰς χώρους ἀλλοτρίους τῶν Ἱερῶν Ναῶν**, οἱ ὅποιοι εἶναι τὸ κέντρον τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας. Τὰ Ἱερὰ Μυστήρια δὲν εἶναι κοσμικαὶ τελεταὶ ἀλλὰ γεγονότα ἐκκλησιαστικά, γεγονότα ἔχοντα ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ προσπάθεια ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ὀρθὴν τάξιν, δηλονότι τῆς τελέσεως τῶν Μυστηρίων ἐντὸς τῶν Ναῶν καὶ δὴ καὶ τῶν Ἑνοριακῶν καὶ ἡ μετὰ συνέσεως ἀλλὰ καὶ αὐστηρότητος ἀντιμετώπισις πολλῶν ἀπαραδέκτων συνηθειῶν, αἱ ὅποια λάθρα εἰσεχώρησαν εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, πρέπει νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ μιᾶς εὐρείας Κατηγήσεως τοῦ λαοῦ μας, διὰ παντὸς μέσου, ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων.

Δι' ὅ, κρίνεται ἀπαραίτητον ὅπως μὲ τὴν μέριμναν τῶν ἐκασταχοῦ Ἱεραρχῶν κατηχηθῇ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σημασίαν γενικότερον τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἐξηγηθῇ ἡ τοιαύτη Ἀπόφασις τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἐλήφθη πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἱερότητος τῶν Μυστηρίων τοῦ Γάμου καὶ τοῦ Βαπτίσματος.

Ἡ κατήχησις αὕτη περὶ τῆς ἱερότητος τῶν Μυστηρίων δέον ὅπως γίνηται διεξοδικῶς, καθ' ὃν χρόνον προσέρχονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἡμερομηνίας τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων ἢ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀδείας τοῦ Γάμου. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὕτην ὑπάρχει ἡ δυνατότης νὰ συμβάλλουν οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ραδιοφωνικοὶ Σταθμοί, τὸ Θεῖον Κήρυγμα, αἱ Ἑσπεριναὶ Ὁμιλίαι, τὰ σχετικὰ ἐνημερωτικὰ ἔντυπα, αἱ Ἱερατικαὶ Συνάξεις, ἀκόμη καὶ ἡ ἀποστολὴ παραινετικῆς Ἐγκυκλίου ἐκάστου ἐξ ὑμῶν πρὸς τὸν καθ' ὑμᾶς Ἱερὸν Κλῆρον, ἡ ὁποία θὰ ὀρίζῃ τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως τοῦ φαινομένου.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ὡσαύτως ὑπενθυμίζει καὶ τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν διαδικασίαν καὶ λειτουργίαν τῶν ἰδιοκτῆτων Ἱερῶν Ναῶν, ὡς αὕτη διατυπῶται εἰς τὴν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Κανονισμοῦ 8/1979 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἑνοριῶν», ἡ ὁποία ὀρίζει ὅτι: «*Ἰδιόκτητοι Ἱεροὶ Ναοὶ ἀνεγείρονται κατόπιν ἀδείας τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων, κατὰ*

τὰ περὶ ἀνεγέρσεως Ἑνοριακῶν Ναῶν ἰσχύοντα καὶ λειτουργοῦσι ἐπίσης κατόπιν ἀδείας» καὶ ἡ παρ. 2 ἐπιλέγει : «*Οἱ ἰδιόκτητοι Ναοὶ παραμένουν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ διαχειρίζονται τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐφ' ὅσον προορίζονται ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ μόνου καὶ τῆς οἰκογενείας του. Κλείνεται ἐντολῇ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου διὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἢ ἀπαλλοτριοῦνται ὑπὲρ τοῦ πλησιεστέρου Ἑνοριακοῦ ἢ προσκυνηματικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἰσχυούσας περὶ ἀπαλλοτριώσεως διατάξεις α) ἐὰν ἀνηγέρθησαν ἢ λειτουργοῦν ἄνευ αἰτήσεως καὶ χορηγήσεως τῆς σχετικῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, β) ἐὰν τεθῶσιν εἰς δημοσίαν λατρείαν καὶ γ) ἐὰν παύσωσι ἐξυπηρετοῦντες τὸν προορισμὸν των» καὶ διὰ τὴν τήρησιν τῆς ὁποίας παρακαλοῦμεν ὅπως λάβητε εἰδικὴν μέριμναν πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν πιστῶν καὶ ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων καὶ παρερμηνειῶν.*

Εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἀπόφασιν, ἡ μόνη οἰκονομία ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀσκηθῇ καὶ μόνον διὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος, ἀφορᾶ εἰς περιπτώσεις Μυστηρίων, τὰ ὁποία εἶχον ἤδη προγραμματισθῇ διὰ τὸ προσεχὲς θέρος.

Ταῦτα γνωρίζοντες ὑμῖν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς τηρήσεως τοῦ ἀγιογραφικοῦ «*πάντα κατὰ τάξιν καὶ εὐσημῶς γενέσθω*» καὶ προκειμένου ἵνα «*μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ*» καὶ ἀσπαζόμενοι ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

† Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ

† Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων Σεραφεῖμ

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος Βαρθολομαῖος

† Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος

† Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος

† Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμος

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Βαρνάβας

† Ὁ Δράμας Παῦλος

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Παῦλος

† Ὁ Ἀρχιεραματεῦων

† Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ
ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ
ΣΑΡΔΕΛΗ**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 2007

Ἐρίτιμον
καν Αἰκατερίνην Σαρδελῆ
Ἐλ. Βενιζέλου 5 & Ρήγα Φερραίου
151 21 ΠΕΥΚΗΝ

Ἐρίτιμε κα Σαρδελῆ,

Πληροφορηθεὶς τὴν ἐκδημία πρὸς Κύριον τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου σας καὶ ἐκλεκτοῦ λογίου ἀνδρὸς Κωνσταντίνου ἐκ μέσης καρδίας ἐκφράζω τὰ θερμά μου συλλυπητήρια.

Ὁ ἀείμνηστος ὑπῆρξε ὡραία ψυχὴ, μὲ λιπαρὰν παιδείαν καὶ γνῶσιν, μὲ ἀρετὰς εἰς τὴν ψυχὴν του ποὺ πολλὰ προσέφερε στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία μὲ τὸ ὅλον του ἦθος καὶ πρωτίστως μὲ τὴν ἀξιόλογη γραφίδα του. Δὲν εἶχε παρασυρθεῖ ἀπὸ τὸ ρεῦμα χαμηλῆς δημοσιογραφίας, ἀλλὰ κράτησε ἀνώτατο ἐπίπεδο σοβαρότητος, ὑπευθυνότητος καὶ προβολῆς τῶν ἑλληνορθοδόξων ἀρχῶν καὶ ἀξιῶν.

Εὐχομαι καὶ προσεύχομαι ὁ Κύριος τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου ν' ἀναπαύει τὴν ψυχὴν του «ἐν χώρᾳ ζώντων μετὰ τῶν ἁγίων καὶ δικαίων» καὶ σὲ ἐσᾶς νὰ χαρίζει τὴν καλὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἀγαθὴν ἀνάμνησίν του.

Μετ' εὐχῶν διαπύρων

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Τῆς 23ῆς Ἰανουαρίου, 2007

Πρὸς τὴν Α. Μακαριότητα κ. Χριστόδουλον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ ἅγιε ἀδελφέ!

Καίτοι γνωρίζω, ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνοχλήσω Ὑμᾶς μετὰ ἐνὸς ἰδιωτικοῦ γράματος, ἔχω τὸ θάρρος νὰ γράψω ὀλίγας ἀράδας λόγῳ τοῦ νεωπάτου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ ΤΟΛΜΗ, τὸ ὅποιον τώρα δέχομαι χάριν τῆς εὐγενείας Ὑμῶν. Πρόκειται ἰδιαιτέρως περὶ τῶν ὑλικῶν διὰ τὴν ἱστορικὴν ἐπίσκεψιν Ὑμῶν εἰς τὸ Βατικανόν. Χαίρομαι βαθέως λόγῳ τῆς θετικῆς ἐνεργητικότητος Ὑμῶν πρὸς ὄφελος τῆς προωθήσεως τῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς ΡΚ Ἐκκλησίας. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὅταν ἀκόμη ἦμην ὁ Μητροπολίτης Ἐλσιγκίου, ἔλαβον μέρος εἰς θεολογικοὺς διαλόγους, τοὺς ὁποίους καὶ τώρα παρακολουθῶ μετὰ ἐνδιαφέροντος. Προσωπικῶς σκέπτομαι, ὅτι ὁ διάλογος μετὰ τῆς παλαιᾶς Ρώμης εἶναι ἰδίως σπουδαῖος καὶ ἐλπιδοφόρος παρὰ ὅλας τὰς δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν. Γνωρίζω ὅτι ἡ στάσις πολλῶν ἱεραρχῶν ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι θετικὴ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα καὶ ἔτσι ὁ ρόλος Ὑμῶν ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ ἐν γένει καὶ ὡς πρὸς τὴν γραμμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν ὁποίαν ἡ δραστηριότης Ὑμῶν ὑποστηρίζει. Εἶναι μεγάλης σημασίας καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν διάλογον δίδει καὶ πολύτιμον δυνατότητα διὰ τὴν Ὁρθόδοξον μαρτυρίαν. Εὐχόμεναι δύνανται καὶ χάριν παρὰ Θεοῦ διὰ τὴν ἀρχιερατικὴν διακονίαν καὶ τὴν οἰκουμενικὴν δραστηριότητα Ὑμῶν. Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης.

† Ὁ Νικαίας Ἰωάννης

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΝΙΚΑΙΑΣ
(πρώην Μητροπολίτου
Ἐλσιγκίου Φινλανδίας)**

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ: Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

(Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει
1600 ἐτῶν ἀπὸ τῆς
κοιμήσεώς του)

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκ τῶν μεγαλυτέρων μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων συγγραφέων αὐτῆς εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Πελώριον ἀνάστημα ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀκτινοβολίας, μέγας τῆς οἰκουμένης φωστήρ, «μέγας τῶν μεγάλων μυστηρίων Θεοῦ μύστης καὶ μυσταγωγός» καὶ «τῶν μεγάλων ψυχικῶν σηπεδόνων ἄριστος ἰατρός», ἐγεννήθη περὶ τὸ 354 εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας ἀπὸ λαμπρὰν Ἑλληνίδα μητέρα, τὴν Ἀνθοῦσαν, καὶ τὸν Σεκοῦνδον, ἀνώτερον ἀξιωματικὸν τοῦ στρατοῦ τῆς Συρίας.

Ἐδιδάχθη ρητορικὴν καὶ φιλοσοφίαν πλησίον περιωνύμων ἐθνικῶν διδασκάλων, τοῦ Λιβανίου καὶ Ἀνδραγαθίου, διακρινόμενος διὰ τὴν φιλομάθειαν, τὴν εὐμάθειαν, τὴν χρηστότητα καὶ δι' ἄλλα φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματά του. Ἡ ἐπίδρασις τῶν κλασικῶν σπουδῶν, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη, ἔθεσε τὴν σφραγίδα τῆς εἰς τὴν ἄνεσιν τῆς γλωσσικῆς ἐκφράσεως, ἣ ὁποία ἀργότερον παρατηρεῖται εἰς ὀλόκληρον τὸ ἔργον τοῦ Χρυσοστόμου.

Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν σπουδῶν του ἤσκησε μόνον ὀλίγους μῆνας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου καὶ ρητοροδιδασκάλου εἰς Ἀντιόχειαν.

Ὁ ἔνθεος πόθος του νὰ γνωρίσῃ εἰς βάθος τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου ὠδήγησε τὰ βήματά του εἰς τὴν περίφημον Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Ἀντιοχείας, προτραπείς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Μελετίου, ὁ ὁποῖος διεπίστωσε τὴν εὐφυΐαν του καὶ ἠγάπησε τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς του, προβλέπων μὲ προφητικὸ μάτι τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἰωάννου. Ἐδέχθη τὸ βάπτισμα εἰς ἡλικίαν 25 ἐτῶν, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν συνεχείᾳ τὸ τῆς μοναστικῆς πολιτείας στάδιον. Ἐξησεν ἐπὶ ἑννέα ἔτη βίον αὐστηροτάτης ἀσκήσεως καὶ μελέτης εἰς τὰ παρὰ τὴν Ἀντιόχειαν ὄρη, «ἀρίστην ἐπικουρίαν ἠγούμενος τὸ ἀτάραχον τῆς διανοίας καὶ ἀπερίσπαστον».

Ἐπανακάμπει εἰς Ἀντιόχειαν περὶ τὸ 380, ὅπου χειροτονεῖται διάκονος ὑπὸ τοῦ Μελετίου καὶ μετὰ πενταετίαν πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ Φλαβιανοῦ, διαδόχου τοῦ Μελετίου. Ὡς πρεσβύτερος ὁ Χρυσόστομος ἔδρασαν εἰς Ἀντιόχειαν λίαν ἐπωφελῶς ἐπὶ ἑνδεκα ἔτη, ἀναδειχθεὶς ἀπαράμιλλος καὶ ἀνυπέρβλητος εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, «εὐστομοῦσα τῆς Ἐκκλησίας ἀηδῶν καὶ ἐπιστήμων τῆς ἱερωσύνης», σπουδαῖος ὄργανωτῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου, ἐπιστήσας ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς φιλανθρωπίας. Τοιουτοτρόπως κατώρθωσε νὰ κυριαρχήσῃ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ἀντιοχείας.

Πασίγνωστος γενόμενος «ἔκ τε τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων ὑπήκοον», ὅταν τὸ 397 ἀπέθανεν ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νεκτᾶριος, οἱ πάντες πρὸς τὸν Χρυσόστομον ἀπέβλεψαν

ὡς πρὸς διάδοχόν του· «φήμη γὰρ ἐκράτει περὶ αὐτοῦ ὡς εἶη διδασκαλικὸς καὶ ἐλλόγιμος».

Ἀρχικῶς ὁ Ἰωάννης ἠρνήθη νὰ δεχθῆ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, ὅμως «ἢ τὰ πάντα σοφῶς διέπυσα πρόνοια, αὐτὴ ὠκονόμησε τὸ πρᾶγμα οὕτως, ἵνα μὴ τῆ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἐκκλησίας σειρᾶ λείψῃ ἢ χρυσανγεστέρα μορφῇ». Τὴν 15ην Δεκεμβρίου 397 χειροτονεῖται ἐπίσκοπος ἔχων βαθεῖαν τὴν αἴσθησιν ὅτι ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν τῶν ἐπισκόπων ἐπὶ τὸν χειροτονούμενον, κατὰ τὴν χειροτονίαν, δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἐγγύησιν ἀποστολικῆς διαδοχῆς, ἀλλὰ χρέος δι' ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν πορείαν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. 1,8), καὶ τὴν 26ην Φεβρουαρίου 398 ἐνθρονίζεται εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως «ὡς ὁ πρῶτος μέγας ἐν τῇ οὐσίᾳ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, πρὶν ἢ ὁ τίτλος οὗτος κατακοσμήσῃ τὸν θρόνον τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων».

Ἀφοῦ ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Βασιλευούσης, συνεχίζει ὁ ἱερός Πατήρ ἀπὸ ὑψηλότερας πλέον σκοπιᾶς τὸ ἐξόχως δυσχερὲς καὶ πολύμοχθον ἔργον του, ἀναδειχθεὶς μέγας τῆς Ἐκκλησίας ποιμὴν καὶ ὑπογραμμὸς μεγάλου Ἱεράρχου.

Πρώτιστον μέλημά του ὑπῆρξεν ἡ ἀναστήλωσις τῆς γνησίας ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως, ἡ ἀνακαίνισις, ἡ ἀνάπλασις καὶ μεταμόρφωσις τῶν ἡθῶν τῶν συγχρόνων του καὶ ὅλης τῆς κοινωνίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ κάθαρσις τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἀπὸ ἀναξίους κληρικούς, ἡ καταδίκη τῆς φαυλότητος τῶν ἰσχυρῶν, ἡ βοήθεια τοῦ δυστυχοῦντος καὶ πάσχοντος λαοῦ. Ἦγωνίσθη διὰ τὸν καθορισμὸν νέων σχέσεων μεταξὺ πλουσίων καὶ πτωχῶν καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Οὐδεὶς ἄλλος ἠδυνήθη νὰ συγκινήσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ διεγείρῃ εἰς τὰς καρδίας των τὰς ἀρετὰς τῆς εὐποιᾶς καὶ φιλανθρωπίας, ὅσον ὁ Χρυσόστομος. Ἦγάπα μὲ πάθος τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἠγωνίζετο ἀόκνως διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν.

Ἐχων συνείδησιν τοῦ ἡγέτου τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἠσθάνετο ἀγάπην ὄχι μόνον διὰ τὸ ἰδικόν του ποιμνιον, ἀλλὰ δι' ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν καὶ δι' ὅλοκληρον τὸν κόσμον, διότι ἐπίστευεν εἰς τὴν

λυτρωτικὴν καὶ δημιουργικὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης. Ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Ὀρθοδοξίας μεταξὺ τῶν ἀρειανιζόντων Γόθων, εἰς τὴν Σκυθίαν, τὴν Κελτικὴν, τὴν Περσικὴν, τὴν Φοινικὴν, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὴν οἰκουμένην, ἀναδειχθεὶς ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἱεραπόστολος τῶν αἰρετικῶν καὶ τῆς ἐκκοσμηκευμένης κοινωνίας τῆς ἐποχῆς του. Διεκρίθη ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου ἐπιφανῶν διακονισσῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ περίφημος Ὀλυμπιάς, μεγάλη ἡρώϊς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Παρὰ τὸν φόρτον τῶν πολλαπλῶν ἀρχιερατικῶν του καθηκόντων ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης εὗρισκε χρόνον διὰ τὴν συγγραφὴν λόγων καὶ πραγματειῶν ἀξιολόγων, ποικίλου περιεχομένου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔργα ποιμαντικὰ καὶ θεολογικά, μὲ καταπλήσσουσαν διαλεκτικὴν δύναμιν, ὁμιλητικὰ μὲ συναρπαστικὴν ρητορικὴν δεινότητα, ἐρμηνευτικὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς μὲ βαθεῖαν καὶ ἀκριβολόγον ἐρμηνείαν καὶ ἀνάλυσιν, πολεμικά – ἀπολογητικὰ καὶ κατηχητικὰ μὲ ἐξαίρετον λογικὴν συνοχὴν καὶ συνέπειαν, ὡς καὶ πλεῖστα ἄλλα ἔργα διαποτισμένα ἀπὸ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν πνεῦμα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἀπροσμέτρητον πνευματικὸν πλοῦτον.

Ἀριστοτέχνης εἰς τὸν χειρισμὸν τῆς γλώσσης καὶ ἔχων φυσικὴν εὐφράδειαν, ἐμφανίζει μεγαλειώδη ρητορικὴν δεινότητα, ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τῶν δοκιμωτέρων ρητόρων τῆς ἀρχαιότητος. Ὡμίλει «πολλάκις καὶ δις τῆς ἡμέρας», μετὰ πολυμαθείας, μετὰ καθαρότητος καὶ σαφηνείας λόγου, ἀνεπιτηδεύτως καὶ διὰ πολλῶν παραδειγμάτων, προκειμένου νὰ γίνεταί κατανοητὸς ἀπὸ τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος τὸν παραρηκολούθει μὲ ἀδιάπτωτον προσοχὴν καὶ συνεκινεῖτο πολλάκις μέχρι δακρύων.

Ὅμως, ὅπως γράφει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, «ὁ συνεκτικὸς καὶ διαλεκτικὸς ὀρθόδοξος λόγος βρίσκεται σὲ ρῆξιν μὲ τὸ φρόνημα τοῦ κόσμου τούτου». Διὸ καὶ ὁ μελισταγῆς ἐκεῖνος Ἱεράρχης, ἀτρόμητος ἔναντι τῶν ἰσχυρῶν, οὐδέποτε προσέφευγεν εἰς αὐτοὺς θυμίαμα κολακείας καὶ οὐδέποτε ἠγγόνησε τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας.

Ὁ Χρυσόστομος ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τῆς Θείας

Χάριτος, ἐπροτίμησε τὰ δεινὰ τῆς ἐξορίας, ἐπέλεξε νὰ καταστῆ μάρτυς τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεών του, παρὰ νὰ προβῆ εἰς συμβιβασμούς καὶ νὰ ὑποκύβῃ εἰς ἀπειλὰς καὶ διώξεις. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐστερήθη ἐκ τῆς πολυτίμου προσφορᾶς αὐτοῦ, ἐκέρδησεν ὅμως ἐκ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς ἠθικῆς ἀντιστάσεώς του. Διὸ καὶ «δοκιμασθεῖς ἐν ταῖς θλίψεσιν ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ, ἀπεφάνθη λαμπρότερος» ὁ μέγας ἐκεῖνος Ἱεράρχης.

Ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου τοῦ 407 εἰς Κόμανα τοῦ Πόντου, βαδίζων πρὸς Πιτυοῦντα, νέον τόπον τῆς ἐξορίας του, προφέρων, πρὶν ἐκπνεύσει, ὡς τελευταίους λόγους, τὴν συνήθη πεφιλημένην φράσιν του: «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν, ἀμήν», καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βασιλίσκου. «Ἦγε δὲ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὅτε πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος... καὶ τὸ δέκατον τῆς πατριάρχειας».

Ἀνακομιδὴ τῶν σεπτῶν λειψάνων αὐτοῦ ἀπὸ τὰ Κόμανα εἰς τὴν Βασιλεύουσαν ἐπραγματοποιήθη, μετὰ πολλῶν τιμῶν, τὴν 27ην Ἰανουαρίου τοῦ 438, ἐπὶ Πατριάρχου Πρόκλου, ἀξίου μαθητοῦ τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Τοιοτοτρόπως ἐγράφη ὁ ἐπίλογος μιᾶς τῶν ἀγιωτάτων καὶ εὐγενεστέρων μορφῶν, ἐξ ὧσιν ποτὲ ἔζησαν ἐπὶ τῆς γῆς, τιμώμενος ἕκτοτε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέγιστος Ἱεράρχης, οἰκουμενικὸς διδάσκαλος καὶ ὡς «μάρτυς τῆς ἀληθείας». Ὅλος

ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξε μεστὸς ἀποστολικῆς αὐταπαρνήσεως, βίος λιτοῦ καὶ ἀπερίττου μοναχοῦ, οὐδόλως ἐκ τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ ἀξιώματός του ἐπηρεασθέντος. Ἀληθῶς, «τὸ ὕψος ἡμῖν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξε» διὰ τῆς ὅλης ἀγίας ζωῆς του.

Ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης, ἂν καὶ παρῆλθον χίλια ἑξακόσια ἔτη ἀπὸ τῆς μετατάξεώς του ἐκ τῆς στρατευομένης εἰς τὴν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι παρελθόν. Ὑπερακοντίζει τὰ χρονικὰ πλαίσια τῆς ἐποχῆς του καὶ ὡς μορφὴ ἠγετική καὶ ἀποστολικὴ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ μέχρι σήμερον διὰ τῶν συγγραμμάτων του. Ἡ διδασκαλία του, πλουσία καὶ εὐεργετική, διαχέεται εἰς πᾶσαν ἐποχὴν καὶ εἰς πᾶσαν γενεάν, μετέχει δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸν λειτουργικὸν χρόνον καὶ εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς φερωνύμου θείας Λειτουργίας του, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν «διδάσκαλος τῆς Εὐχαριστίας».

Ἄστρον ἄδυτον ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης εἰς τὸ πνευματικὸν στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπαστρέπτει διὰ τῶν αἰῶνων φῶς πνευματικόν, φῶς σοφίας καὶ γνώσεως, καταυγάζει καὶ φωτίζει ὡς σέλας οὐράνιον ὄχι μόνον τὴν ἐποχὴν του, ἀλλὰ καὶ τὰς διαγενομένας καὶ ἐπερχομένας γενεάς, τὴν θεολογίαν καὶ τὴν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰῶνων.

(Ἀπὸ τὸ φυλλάδιο ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ ὑπ' ἀριθμ. 43, τὸ ὁποῖο διενεμήθη σὲ ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

**ΔΗΛΩΣΗ
ΤΟΥ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΙΩ. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**

Έν Αθήναις τῇ 26ῃ Ἰανουαρίου 2007

Ἐφυγε γιὰ τὸν οὐρανὸ ὁ ἀλησμόνητος καθηγητὴς τῆς Λειτουργικῆς, ὁ Ἰωάννης Φουντούλης.

Ὁ ἀείμνηστος ὑπῆρξε σεβαστὴ κορυφαία προσωπικότης στὸν χῶρο τῆς πανορθόδοξου θεολογίας, μὲ λιπαρὰν γνῶσιν τῶν χειρογράφων καὶ τῶν πηγῶν τῆς ἐπιστήμης τῆς Λειτουργικῆς, δόκιμος συγγραφεὺς πολλῶν συγγραμμάτων, ἄνθρωπος βαθυτάτης πίστεως στὸ Θεό, ἄριστος οἰκογενειάρχης, μὲ γνήσια πνευματικὴ ζωὴ.

Θεολόγοι, κληρικοί, μοναχοί, λαϊκοί, διδάχθησαν ἀπὸ τὸν «δάσκαλο κυρ-Γιάννη», ὄχι μόνον τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ τὸ «κατὰ Χριστὸν ζῆν» ἀπὸ τὸ φωτεινὸ, σεμνὸ, ταπεινὸ, ἀξιοπρεπὲς παράδειγμά του, γιὰτὶ ὅλη του ἡ ζωὴ ἦταν μία «ἐπιστολὴ Χριστοῦ», ἓνα πρότυπο ἀφοσιώσεως στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εὐχομαι Κύριος ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύει τὴν ψυχὴ του ἐν χώρᾳ ζώντων μετὰ τῶν ἁγίων καὶ δικαίων. Αἰωνία του ἡ μνήμη.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

**Πρὸς τοὺς
Ἐκπαιδευτικοὺς
τῶν Σχολείων
τῆς Ἀθήνας
μὲ τὴν εὐκαιρία
τῆς ἑορτῆς
τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν**

(30.1.2007)

Ἀγαπητοί μου Ἐκπαιδευτικοί,

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Διαβάζοντας τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ἐρευνῶν, οἱ ὁποῖες ἀπεικονίζουν μὲ γλαφυρότητα τὶς στάσεις ζωῆς τῶν νέων ἀνθρώπων, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ σταθοῦμε σὲ ἓνα ἀνάμεσα στὰ πολλὰ ἐνδιαφέροντα εὐρήματα.

Τὰ παιδιά μας στὸ ἐρώτημα «ποιοὶ εἶναι γιὰ σένα τὸ πρότυπο τοῦ καλοῦ καθηγητῆ» ἐπιλέγουν σὲ πολὺ μεγάλο ποσοστὸ «τὸν φίλο», ἐνῶ οἱ ἐπιλογές «καθηγητῆς μὲ ἐξελιγμένες ιδέες» ἢ «χωρὶς ταμποῦ» βρίσκονται στὴν τελευταία θέση τῶν ἀπαντήσεων.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες, οἱ Τρεῖς Φωτισμένοι Δάσκαλοι, τοὺς ὁποίους ἐορτάζουμε, μὲ τὴν ποιμαντική τους διακονία, τὸ διδακτικὸ καὶ ἐπιστημονικὸ τους ἔργο ἀποδεικνύονται τὰ πρότυπα ὄλων τῶν δασκάλων, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ σταθοῦν στὸ πλευρὸ τῶν μαθητῶν τους.

Ὁ Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος συγκεκριμένα γράφει: «Ἀπὸ τὴν τέχνη αὐτῆ (τῆς ἀγωγῆς) δὲν ὑπάρχει ἄλλη μεγαλύτερη. Γιατί τί εἶναι ἴσο μὲ τὸ νὰ διαπαιδαγωγήσεις τὴν ψυχὴ καὶ νὰ διαπλάσεις τὴ διάνοια τοῦ νέου;» Σὲ ἓνα ἄλλο λόγο του ἀναφέρει: «Οἱ μαθητὲς τότε πρὸ πάντων ἀγαποῦν καὶ μιμοῦνται τὸ καλὸ, ὅταν ἔχουν τέτοια παραδείγματα ἀπὸ τοὺς δασκάλους τους... Ἐκεῖνος ποὺ ἐφαρμόζει πρῶτος ἐκεῖνα ποὺ συμβουλεύει στοὺς ἄλλους, διδάσκει μὲ τὴν ἔμπρακτη τήρηση τῆς συμβουλῆς περισσότερο ἀπ' ὅλα τὸν ἀκροατή. Ὁ καλὸς δάσκαλος εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ φθόνον καὶ ἔπαρση. Θέλει οἱ ἀρετὲς νὰ γίνουν κοινὸ κτῆμα τῶν μαθητῶν του, θέλει μόνον νὰ τοὺς ἐξιῶσει σὲ ὅλα μὲ τὸν ἑαυτό του. Γιατί αὐτὸ κυρίως εἶναι τὸ γνῶρισμα τοῦ πραγματικοῦ δασκάλου, τὸ νὰ συμπάσχει στὶς συμφορὰς τῶν μαθητῶν του, τὸ νὰ θρηνεῖ καὶ νὰ πενθεῖ γιὰ τὰ τραύματα αὐτῶν ποὺ ἔχει στὴν εὐθύνη του».

Ἄλλὰ καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, δάσκαλος καὶ αὐτός, προσθέτει: «(Ὁ δάσκαλος) Νὰ εἶναι εὐπροσῆγορος, ἀκόμα καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἐπιτιμήσει, διότι μόνον ἔτσι γίνεται εὐπρόσδεκτος. Τὰ σφάλματα τῶν νέων πρέπει νὰ διορθῶνται μὲ πατρικὴ εὐσπλαχνία καὶ μὲ ἐπιστημονικὸν λόγον». Ἀπὸ τὶς ἀπόψεις τῶν δύο προαναφερομένων ἀγίων δὲν ἀπομακρύνεται καὶ ὁ Ἅγ. Γρηγόριος λέγοντας: «Στὸ φόβο ἀνάμιξε τὴν ἠπιότητα. Μετρίασε τὴν ἀπειλή μὲ τὴν ἐλπίδα. Γνωρίζω πὼς ἢ καλοσύνη ἐπιτυγχάνει πολλὰ καὶ παρακινεῖ στὴν ἀνάλογη ἀνταπόδοση».

Ἀγαπητοί μου Ἐκπαιδευτικοί,

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τὰ παιδιά μας μεγαλώνουν σὲ μιὰ ἐποχὴ ἢ ὁποῖα χαρακτηρίζεται, ὅπως εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους, ὡς «ἐποχὴ τῆς ρευστότητας». Οἱ ἐνήλικες προσπαθώντας νὰ παρακολουθήσουν τοὺς ἐξαιρετικὰ γρήγορους ρυθμοὺς τοῦ καθημερινοῦ μας βίου συχνὰ ἀπουσιάζουν ἀπὸ δίπλα τους. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες μᾶς διδάσκουν ἐδῶ ὅτι αὐτὴ ἡ πραγματικότητα εἶναι παραλογισμὸς προτάσσοντας ὡς σταθερὰ σημεῖα τὴν πίστη στὸν Θεό, τὴν ἀξία τῆς Παιδείας καὶ τὰ ἴδια τὰ παιδιά μας.

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

**Όμιλία
στην εκδήλωση
του Κεντρικού
Ίσραηλιτικού
Συμβουλίου
Έλλάδος,
έμπροσθεν
του άνδριάντος
του Άρχιεπισκόπου
κυρού Δαμασκηνού
στην πλατεία
της Μητροπόλεως
των Άθηνων**

(28-01-2007)

(με την εύκαιρία
της έθνικης μνήμης
για τὸ Όλοκαύτωμα)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου
Άθηνων καὶ πάσης Έλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Εὐχαριστίες ὀφείλονται εἰς τὸ Κεντρικὸ Ίσραηλιτικὸ Συμβούλιο τῆς Έλλάδος καὶ εἰς τὴν Έβραϊκὴ Κοινότητα τῶν Άθηνων γὰρ τὴν πρωτοβουλία τους νὰ τιμήσουν σήμερα τὸν ἀείμνηστο Άρχιεπίσκοπο Άθηνων καὶ πάσης Έλλάδος κυρὸ Δαμασκηνὸ μὲ τὴν εύκαιρία τῆς ἐθνικῆς μνήμης γὰρ τὸ Όλοκαύτωμα. Άποδεικνύουν τὰ πλούσια συναισθήματα εὐγνωμοσύνης, τὰ ὅποια νιώθουν πρὸς τοὺς Συμπολίτες τους Έλληνες Χριστιανούς γὰρ τὴ συμπαράστασή τους στὴν ἀπάνθρωπη δοκιμασία τῆς Γενοκτονίας, τὴν ὁποία ὑπέστησαν ἀπὸ τοὺς Ναζὶ κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Άπὸ τὴν ἀρχὴ ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ὁ Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, τὸν ὁποῖο τιμᾶμε σήμερα, δὲν ἔπραξε παρὰ τὸ καθῆκον του ὡς Χριστιανοῦ καὶ ποιμενάρχου. Ἐφήρμοσε αὐτά, τὰ ὅποια ἡ θρησκεία μας διδάσκει. Δηλαδή ὅτι μείζων πασῶν τῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ ἀγάπη, ὅπως τὴν δίδαξε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ στὴν Παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου καὶ ὅπως γλαφυρὰ τὴν περιγράφει ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος στὸ 13ο κεφάλαιο τῆς Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς του. Ἀλλὰ καὶ ἡ Δικαιοσύνη, τὴν ὁποία ἐφήρμοσε ὁ Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, εἶναι μεγίστη ἀρετὴ. Ὁ Κύριός μας τόνισε στὴν ἐπὶ τοῦ Ὅρους ὁμιλία Του: «*Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*». Καὶ ὁ Προφητᾶναξ Δαυὶδ χαρακτηρίζει μακάριο τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος διαχειρίζεται σύμφωνα μὲ τὸ δίκαιο τίς ὑποθέσεις του καὶ προσθέτει ὅτι ὁ δίκαιος αἰώνια θὰ μνημονεύεται (Ψαλμὸς 111ος). Καὶ στὴ Σοφία Σολομώντος διαβάζουμε ὅτι ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς Δικαιοσύνης Του καὶ ὅτι δίδαξε τοὺς ἄνθρώπους πὼς ὁ δίκαιος πρέπει νὰ ἀγαπάει τοὺς συνανθρώπους του (Σοφ. Σολ. ιβ΄ 16-19). Ἀλλὰ τὸ ὅτι ὁ Άρχιεπίσκοπος ἔπραξε τὸ καθῆκον του, εἰς οὐδὲν μειώνει τὴν συνεισφορὰν του εἰς τὸν πολιτισμὸν τῶν καιρῶν μας, πού τότε μὲν ἐπλήττετο ἀπὸ τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀπανθρωπία, σήμερα δὲ ἀπὸ τὴν ἀποστασιοποίησιν πολλῶν ἀνθρώπων ἀπὸ βασικὰς ἠθικὰς ἀρχάς, πού ἡ προκλητικὴ περιφρόνησή τους σημαδεύει τὴν ἐποχὴ μας.

Ἡ ἐξέγερση τῆς συνειδήσεώς του.

Ἐχοντας βιώσει τοὺς καρπὸς τοῦ Πνεύματος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης ὁ ἀείμνηστος Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός ἀγκάλιασε μὲ στοργὴ κατὰ τὴν σκοτεινὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς τῆς χώρας μας ἀπὸ τὰ Γερμανικὰ στρατεύματα, τοὺς δοκιμαζόμενους Έβραίους συμπολίτες του καὶ ἔσωσε πολλοὺς ἀπὸ αὐτούς. Καὶ ἐπὶ πλέον ἡ καρδιά του δὲν ἄντεξε τὴν ἀδικία καὶ διαμαρτυρήθηκε ἔντονα στὴ Ναζιστικὴ διοίκηση τῶν Άθηνων, μὲ συνέπεια νὰ διακινδυνεύσει ἄμεσα ἡ ζωὴ του. Γράφεται χαρακτηριστικὰ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, στὸν πολὺ ἐνδιαφέροντα Τόμο «Τὸ ὄλοκαύτωμα τῶν Ἑλλήνων Έβραίων», τὸν ὁποῖο ἐξέδωσε τὸ 2006 τὸ Κεντρικὸ Ίσραηλιτικὸ Συμβούλιο Έλλάδος, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Γενικὴ Γραμματεία Νέας Γενιάς: «Ἐνεργὸ στάση ὑπὲρ τῶν Έβραίων κράτησε καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κάτω ἀπὸ τὴν φωτισμένη καθοδήγηση τοῦ Άρχιεπισκόπου Άθηνων Δαμασκηνοῦ. Μὲ ἀπόρρητη ἐγκύκλιό του πρὸς ὅλες τίς ἐκκλησίες, παρακινούσε τοὺς ἱερεῖς καὶ Χριστιανούς νὰ δώσουν κάθε βοήθεια στοὺς κατατρεγμένους Έβραίους» (σελ. 230). Καὶ σὲ πολλὰς περιοχὰς οἱ

επιτόπιοι Ίεράρχες όπως ο Χαλκίδος Γρηγόριος, ο Δημητριάδος Ίωακείμ, ο Θεο/νίκης Γεννάδιος, έδρασαν μαζί με τους ιερείς των για τη σωτηρία Έβραίων και αντιστασιακών και όμηρων που διέτρεχαν τον έσχατο κίνδυνο.

Πιο συγκεκριμένα όταν ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος πληροφορήθηκε την έναρξη των διωγμών σε βάρος των Έβραίων της Ελλάδος ζήτησε να δει τον πληρεξούσιο του Γ' Ράιχ για την Ελλάδα Γκίντερ φον Άλτενμπουργκ, προς τον οποίο εξέφρασε τη δυσφορία του Έλληνικού Λαού για τους διωγμούς. Είναι γνωστό ότι με απόφαση των Ναζιστικών Αρχών Κατοχής κάθε Έβραίος ξένης ύπηκοότητας που ζούσε στην Ελλάδα, θα έπρεπε εντός συγκεκριμένης προθεσμίας να μετακινηθεί προς τη χώρα της οποίας ήταν ύπήκοος. Για τους Έλληνες όμως Έβραίους το μέτρο προέβλεπε τη μαζική μεταφορά τους στην Πολωνία. Ο μεγάλος λογοτέχνης μας Ήλιος Βενέζης διασώζει τον μεταξύ τους διάλογο:

Αρχιεπίσκοπος: Διατί οί Έβραίοι της Ελλάδος ισπανοί ύπήκοοι θα πάνε στην Ισπανία, οί Έβραίοι ιταλοί ύπήκοοι θα πάνε στην Ιταλία και δέν μένουν στην Ελλάδα οί Έβραίοι Έλληνες, αλλά πρέπει να μεταφερθούν στην Πολωνία;

Άλτενμπουργκ: Πηγαίνουν για να έργασθουν...

Αρχιεπίσκοπος: Έάν στέλνονται για να έργασθουν, γιατί πηγαίνουν και γυναίκες και παιδιά και γέροντες;

Άλτενμπουργκ: Γιατί θα είναι σκληρό να χωριστούν οί οικογένειες... Άν είναι μαζί θα ζήσουν καλύτερα...

Ο Αρχιεπίσκοπος έκανε έκκληση τότε στον Γερμανό Πληρεξούσιο και του μίλησε έν όνόματι του άνθρωπισμού και του χριστιανικού πολιτισμού. Ο Άλτενμπουργκ έδωσε άσαφείς ύποσχέσεις, άφου προηγουμένως είχε όμολογήσει ότι το έβραϊκό ζήτημα ήταν κεφαλαιώδες και προγραμματικό για τον έθνικοσοσιαλισμό και ρυθμιζόταν από το Κέντρο, γι' αυτό και ό ίδιος δέν μπορούσε να κάνει τίποτε (Ήλια Βενέξη «Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, οί χρόνοι της δουλείας», Βιβλ. της «Εστίας», Άθήνα, 1981, σελ. 260 κ.έ.).

Ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός δέν έμεινε στην προφορική έκκλησή του προς τον Άλτενμπουργκ. Κάλεσε στην Αρχιεπισκοπή τους εκπροσώπους των Άνωτάτων Πνευματικών Ίδρυμάτων, όπως επίσης και των Έπιστημονικών και Έπαγγελματικών Όργανώσε-

ων και όλοι μαζί άποφάσισαν να άπευθύνουν ύπό την σκέπη της Έκκλησίας δύο ύπομνήματα, τα όποια έμειναν ιστορικά. Το πρώτο άπευθύνθηκε στον κατοχικό πρωθυπουργό Λογοθετόπουλο και το άλλο προς τον Άλτενμπουργκ. Στο πρώτο, με ήμερομηνία 23 Μαρτίου 1943, τονίζεται μεταξύ των άλλων:

1. Κατά το πνεύμα των όρων άνακωχής όλοι οί Έλληνες πολίτες θα έπρεπε να τύχουν της ίδιας μεταχείρισης από τις άρχές Κατοχής, άδιακρίτως φυλής και θρησκείας.
2. Οί Έλληνες Ίσραηλίτες όχι μόνο άποδείχθηκαν πολύτιμοι συντελεστές της οικονομικής άποδόσεως της χώρας, αλλά και επέδειξαν νομιμοφροσύνη και πλήρη κατανόηση των καθηκόντων τους ως Έλλήνων.
3. Ένώπιον της έθνικής συνειδήσεως τα τέκνα της κοινής Μητρός Ελλάδος έμφανίζονται άδιαρρήκτως ήνωμένα και μέλη ισότιμα του έθνικού όργανισμού, άσχέτως πάσης διαφορής θρησκευτικής ή δογματικής.
4. Η Χριστιανική Θρησκεία ουδεμία διάκριση, ύπεροχή, ή μείωση άναγνωρίζει, πού να στηρίζεται στη φυλή ή στη θρησκεία, δογματίζουσα ότι «ούκ ένι Ίουδαίος ούδέ Έλληνας» (Γαλ. γ' 28), καταδικαζομένης έτσι κάθε τάσης προς δημιουργία όποιασδήποτε διακρίσεως από φυλετική ή θρησκευτική διαφορά. Τέλος έκφράζεται το ένδιαφέρον για την τύχη των 60.000 Έλλήνων Ίσραηλιτών στο θρήσκευμα.

Άνάλογη ήταν και ή έπιστολή του Αρχιεπισκόπου και των εκπροσώπων των Άνωτάτων Πνευματικών Ίδρυμάτων και των λοιπών προσωπικοτήτων της Ελλάδος προς τον Άλτενμπουργκ. Να σημειώσω ότι στον προαναφερθέντα Τόμο του Κ.Ι.Σ. τονίζεται ότι ή σύνταξη και ή ύπογραφή των δύο μνημονίων από τις πολλές και σημαντικές προσωπικότητες της έλληνικής δημόσιας ζωής άπαιτούσε πολύ θάρρος, με το δεδομένο των συνθηκών τρομοκρατίας πού είχαν επιβάλλει τα SS.

Η αείμνηστη δημοσιογράφος Μαρία Ρεζάν στο βιβλίο της «Με νοσταλγία... για μιá ζωή έτσι, χωρίς πρόγραμμα» (Έκδ. Πατάκη, Άθήνα, 2000) έγραψε για τη σωτηρία τη δική της και της οικογενείας της: «Ήταν κι ό Δαμασκηνός, βέβαια, ό Αρχιεπίσκοπος, πού κάποια

στιγμή της Κατοχής, στην πιό μαύρη της ώρα, έβγαλε τη μοναδική εκείνη ανακοίνωση, διαμαρτυρόμενος για όσα τραβοῦσαν οί έβραϊκής καταγωγής συμπολίτες του. Καί πού ήταν ή αίτία μετά τη συνάντησή του με τόν ραβίνο τών Άθηνών, τόν Μπαρτζιλιάι, νά κάνει ό ραβίνος τή δήλωση: «Ό σώζων έαυτόν σωθήτω. Όσο για μένα άνεβαίνω στό βουνό...». Καί άφυπνίστηκαν όσοι άφυπνίστηκαν από τούς όμοθρήσκους του και κρύφτηκε ό καθένας όπου μπορούσε...».

Ό μελετών τήν ιστορίαν τής έποχής καταπλήσσεται από τή γενναιότητα τών Έλλήνων πού, παρά τήν άπειλή τής Στρατιωτικής Γερμανικής Διοικήσεως ότι ό κρύπτων Έβραίους τυφεκίζεται έπί τόπου, άνέπτυξαν εύρὸ δικτυο για τήν άπόκρυψη τών διωκομένων, τή φυγάδευση άλλων, είτε με νομιμοφανή τεχνάσματα, όπως αυτό τών ταυτοτήτων, υπερέβαλαν κάθε προηγούμενο.

Οί πλαστές ταυτότητες.

Ό Αρχιεπίσκοπος σέ συνεργασία με τόν γενναίο Άστυνομικό Διευθυντή τών Άθηνών Άγγελο Έβερετ και τόν επίσης γενναίο Γενικό Διευθυντή τών Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου Άθηνών Π. Χαλδέζο έσωσε εκατοντάδες Έβραίους «βαπτίζοντάς» τους στα χαρτιά Χριστιανούς και ζητώντας από τόν μεν Χαλδέζο νά εκδίδει πιστοποιητικά του Δήμου, από τόν δε Έβερετ με τήν ύπογραφή του νά εκδίδει πλαστές ταυτότητες, στις όποιες αναγραφόταν ως θρήσκευμα τών Έβραίων τό «Χριστιανός Όρθόδοξος».

Ό Βενέζης γράφει σχετικά ότι ό Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός κάλεσε στην Αρχιεπισκοπή τόν Χαλδέζο και του είπε: «Εγώ έκαμα τό Σταυρό μου, μίλησα με τόν Θεό και άπεφάσισα νά σώσω όσες ψυχές Έβραίων ήμπορώ. Έστω κι αν κινδυνεύω. Εγώ θα “βαπτίζω” τούς Έβραίους και εσύ θα δίδεις πιστοποιητικό του Δήμου για νά πάρουν ταυτότητα ως Χριστιανοί Έλληνες...». Στόν άφιερωματικό τόμο του τό Κ.Ι.Σ. αναφέρει σχετικά ότι με τόν τρόπο τών πλαστών ταυτοτήτων πού έφευρε ό Αρχιεπίσκοπος 560 Άθηναίοι Έβραίοι, όπως και άλλοι από διάφορες πόλεις, πού είχαν βρει καταφύγιο στην πρωτεύουσα, επέζησαν ως τό τέλος του πολέμου, προσποιούμενοι τούς Όρθόδοξους Χριστιανούς. Η αναγραφή του θρησκευματος στις ελληνικές ταυτότητες τότε άπεδείχθη σωτηρία για τούς Ισραηλίτες Έλληνες. Σε καμιά άλλη κατεχόμενη Ευρωπαϊκή χώρα

δέν κατέστη δυνατόν νά εφαρμοσθεί ένα τέτοιο τέχνασμα, αφού σ' αυτές δέν αναγραφόταν στις ταυτότητες τό θρήσκευμα. Άς αναλογιστούμε οί Έλληνες τι και πόσα χάνουμε, αντί νά κερδίζουμε, όταν άστοχα και επιπόλαια άφαιρούμε ψηφίδες από τό πολύτιμο μωσαϊκό τής πνευματικής και πολιτισμικής ιδιοπροσωπείας μας.

Τήν ψυχή του υπέρ τών προβάτων...

Η δράση του Αρχιεπισκόπου υπέρ τών συνανθρώπων του και του άπελευθερωτικού άγώνα του Έλληνικού Λαού προκάλεσαν τήν όργη και τό μίσος τών δυνάμεων Κατοχής και πιό ειδικά τών άνδρων τών SS, πού επιδίωξαν νά τόν δολοφονήσουν. Φίλοι και σύμβουλοί του ζήτησαν από τόν Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό νά διαφύγει στο έξωτερικό, όμως εκείνος άπάντησε: «Είμαι στη διάθεση του Έθνους και τόν λαόν μου δέν θα τόν εγκαταλείψω ποτέ. Καί αν χρειαστώ νά φύγω από τās Άθήνας, τότε μόνον εις τās Έλληνικά βουνά θα πορευθώ και ούδέποτε εις τήν ξένην».

Φύλακας άγγελος του Αρχιεπισκόπου ό Διευθυντής τής Άστυνομίας τών Άθηνών Άγγελος Έβερετ. Ό άείμνηστος καθηγητής Ιωάννης Γεωργάκης, γραμματέας τότε του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, γράφει ότι ό ίδιος και ό Έβερετ πληροφορήθηκαν ότι οί Γκεσταπίτες έψαχναν στον ύπόκοσμο τών Άθηνών τόν άνθρωπο πού θα αναλάμβανε νά δολοφονήσει τόν Αρχιεπίσκοπο. Γι' αυτό και τόν έπεισαν νά μετοικήσει προσωρινά στο Ψυχικό στην όδό Δημοκρίτου 1. Στόν έπάνω όροφο έμενε ό Γεωργάκης με τήν οικογένειά του. Η Γκεστάπο πού παρακολουθοῦσε τόν Αρχιεπίσκοπο είδε ότι δέν έπέστρεψε τό βράδυ στο σπίτι του και άρχισε νά τόν αναζητεί. Ό Γεωργάκης άντελήφθη ότι ό Δαμασκηνός κινδύνευε και ειδοποίησε τόν Έβερετ. Εκείνος έστειλε τέσσερις άστυνομικούς έξω από τό σπίτι τής Δημοκρίτου για κάθε ένδεχόμενο.

Τα ξημερώματα έφτασαν τα αυτοκίνητα τής Γκεστάπο και διέταξαν τούς Έλληνες άστυφύλακες νά άπομακρυνθούν... Οί Γκεσταπίτες κτύπησαν δυνατά τήν πόρτα και βιαίως εισήλθαν στο σπίτι. Ζήτησαν από τόν Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό νά τούς ακολουθήσει, αλλά εκείνος άρνήθηκε. Ό επί κεφαλής τών άνδρων τής Γκεστάπο ήρθε σέ άδιέξοδο και του άπήγγειλε προσωρινή κατ' οίκον φυλάκιση και πλήρη άπομόνωσή του έως τή μεταγωγή του στο Άουσβιτς. Ό Έβερετ, ό Ντίνος Δο-

ξιάδης, ή οικογένεια Κων. Τσάπσου, ό Έλβετός πρέσβυς, ό Διεθνής Έρυθρός Σταυρός και ό συμμαχικός ασύρματος, στα Βίλια Άτικής, έσπασαν τόν αποκλεισμό.

Οί Έβερετ και Δοξιάδης μελέτησαν δυνατότητες απόδρασης του Άρχιεπισκόπου, αλλά εκείνος αρνήθηκε πάλιν λέγοντας: «Πώς είναι δυνατό όταν τó άνθος τής Έλληνικής αντίστασεως μεταγεται εις τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, εγώ, ό Ποιμενάρχης, νά δεχθώ νά διαφύγω και νά μη συμμεριστώ τήν τύχη των;». Έτσι έκλεισε τó θέμα τής διαφυγής του. Όμως τó κϋρος του Άρχιεπισκόπου ήταν τόσο στον Έλληνικό λαό, όσο και στη διεθνή κοινή γνώμη πού και οι άνδρες των Ές - Ές δέν τόλμησαν νά τόν έξοντώσουν, ή νά τόν μεταφέρουν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Στο βιβλίό του «Άγγελος Έβερετ, ή δράση του στην κατοχή μέσα από Μαρτυρίες» (Έκδ. Ί. Σιδέρης, Άθήνα, 2007, σελ. 163), τó όποιο πρόσφατα κυκλοφορήθηκε, ό πρ. Πρόεδρος τής ΝΔ και πρώην Έπουργός κ. Μιλτιάδης Έβερετ σημειώνει ότι ό Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός ήταν από τούς «πρωταγωνιστές» στον αγώνα του έθνους κατά των Γερμανών και γράφει για τή σχέση του πατέρα του Άγγελο Έβερετ με τόν Άρχιεπίσκοπο: «Η σχέση του Άρχιεπισκόπου με τόν Άγγελο Έβερετ υπήρξε στενή και ή συνεργασία των δύο άνδρων στην αντίσταση και στην αντικατασκοπία ήταν αδιάκοπη καθ' όλη τή διάρκεια τής Κατοχής». Ό έκρηκτικός χριστοκεντρικός και έθνοκεντρικός χαρακτήρας του Άρχιεπισκόπου Δαμασκηνού τόν ώθοϋσε πάντοτε σε παράτολμες, πλην συνεπείς προς τς αρχές του, ενέργειες, θέτοντας ό ίδιος τόν έαυτόν του κάτω από τó καλώς νοούμενο συμφέρον τής Έκκλησίας και του Έθνους. Η αυθεντική μάλιστα απάντησή του προς τόν Άλτενμπουργκ, ό όποιος τόν ήπειλησεν ότι εάν άνέβαινε στο βουνό για νά ήγηθί τής Αντίστασης του έλληνικού λαού, θα δέτασε τήν σύλληψίν του και τήν παραπομπήν του στο Στρατοδικείο, έδωσε απάντηση γενναία, τιμία, ιστορική και άνταξία των παραδόσεων του Όρθοδόξου Έλληνικού Κλήρου πού συγκεκριλαιοϋται σε έξι λέξεις: «Οί Έλληνες Άρχιερείς δέν τυφεκίζονται· απαγχονίζονται».

Αϋτήν τήν πολυσήμαντη απάντηση, σήμερα τοποθετούμε, με τήν πρωτοβουλίαν του Κ.Ι.Σ., στη βάση του άνδριάντος του Άρχιεράρχου, πού καταξίωσε τó έλληνορθόδοξο ήθος, τήν ιστορία και τήν παράδοσή μας.

Η άναγνώριση.

Η δράση του Άρχιεπισκόπου Δαμασκηνού ύπερ των Έβραίων δέν πέρασε άπαρατήρητη. Άντιθέτως Ίσραηλινοί και Ίσραηλίτες έδειξαν και δείχνουν μέχρι και σήμερα, μέχρι και σ' αϋτή τή λιτή αλλά σημαντική εκδήλωση και με αϋτή τήν πλάκα, ή όποια τοποθετείται στον άνδριάντα του, δείχνουν έπαναλαμβάνω με κάθε τρόπο τήν εϋγνωμοσύνη τους και τόν άνθρωπισμό τους, άφου δέν ξεχνούν τούς άνθρώπους πού τούς βοήθησαν στίς δύσκολες ώρες τής Γενοκτονίας.

Ό Άρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός άνεγράφη στη Χρυσή Βίβλο του Ίσραήλ ως ένας των Δικαίων των Έθνών, μαζί με άλλους ήρωϊκούς Έλληνες Ίεράρχες και κληρικούς και λαϊκούς, Όρθόδοξους Χριστιανούς στο θρήσκευμα, πού με τς ενέργειές τους έσωσαν από τó βέβαιο θάνατο Έβραίου στο θρήσκευμα Έλληνες πολίτες. Ό Πρόεδρος του Εϋρωπαϊκού Έβραϊκού Συνεδρίου Τεό Κλάιν τόνισε μεταξύ άλλων ότι ό Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και ή Όρθόδοξη Έκκλησία μαζί με τόν Άγγελο Έβερετ άνοιξαν τς πόρτες τους για νά σωθούν πολλοί Έβραίοι.

Έπίσης ό Πρέσβυς τής Ελλάδος στην Οϋάσινγκτον Άλέξανδρος Φίλων σε έπιστολή του προς τόν Μιλτιάδη Έβερετ, με ήμερομηνία 10 Άπριλίου 2006, ένημερώνοντάς τον για τó τιμητικό δίπλωμα και τó μετάλλιο, τά όποια άπονεμήθηκαν μετά θάνατο στον πατέρα Άγγελο Έβερετ από τó Ίδρυμα Ραούλ Βάλενμπεργκ σημείωσε ότι τó ίδιο μετάλλιο άπονεμήθηκε και στη μνήμη του Άρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, καθώς και σ' αϋτήν τού Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσοστόμου και του Δημάρχου Ζακύνθου Λουκά Καρέρ, οι όποιοι με τή στάση τους συνέβαλαν στη διάσωση των Έβραίων τής Ζακύνθου. Τó περιστατικό δέν είναι άρκετά γνωστό. Κλήθηκε από τόν Γερμανό Διοικητή τής Φρουράς Ζακύνθου ό τότε Δήμαρχός της Λουκάς Καρέρ και του ύπεδείχθη νά έτοιμάσει κατάλογο με όνόματα και διευθύνσεις των Έβραίων τής νήσου. Ό Δήμαρχος κατέφυγε στον Μητροπολίτη άείμνηστο Χρυσόστομο Δημητρίου. Οί δύο άνδρες συνεννοήθηκαν και τήν όρισθείσα ήμέρα μετέβησαν άμφοτέροι στην Κομαντατούρ και εκεί ό Μητροπολίτης έγγείρισε στον Γερμανό Διοικητή ένα κλειστό φάκελο. Έκείνος άνοιγοντάς τον και πιστεύοντας ότι περιείχε τήν περιόθητη λίστα άλλαξε δέκα

χρώματα, όταν βρήκε μέσα στον φάκελο μιὰ κόλλα χαρτί, πάνω στην οποία ήταν γραμμένα δύο μόνον όνόματα: Μητροπολίτης Ζακύνθου Χρυσόστομος, Λουκάς Καρέρ, Δήμαρχος.

Ἡ ἀποκατάσταση.

Ἀγαπητοί μου, οἱ δυνάστες τοῦ κόσμου τούτου νομίζουν ὅτι ἂν ἀδικοῦν, ἂν βασανίζουν, ἂν σκοτώνουν χιλιάδες ἢ καὶ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων θὰ ἀλλάξουν τὴν ἱστορία, θὰ ἐπιβάλουν τὴ θέλησή τους, θὰ διορθώσουν τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, θὰ γίνουν κοσμοκράτορες καὶ θὰ ἐξοντώσουν καθένα ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖο ἰδεολογικὰ κρίνοντας χαρακτηρίζουν ἐχθροὺς τους. Στὸν 20ὸ αἰῶνα ἡ ἀνθρωπότητα γνώρισε τὰ πιὸ ἀπάνθρωπα τέτοιας φύσης καθεστῶτα στὴν Ἱστορία της. Ὅμως τὰ καθεστῶτα αὐτὰ πέρασαν, καταποντίστηκαν, κατέρρευσαν μετὰ πατάγου καὶ ἀποτελοῦν πλέον τραγικὴ ὄσο καὶ κακίστη ἀνάμνηση καὶ παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ. Ὁ ἐφιάλης ἐκεῖνος πέρασε καὶ ἡ ἀνθρωπότητα συνεχίζει τὴν πορεία της μὲ τραύματα μὲν, ἀλλὰ καὶ χρηστὲς ἐλπίδες. Ἄραγε διδάχθηκε ἀπὸ τὰ παθήματα της; Ἔλαβε τίς ἀποφάσεις της; Εἶδε ὅτι ἄνθρωποι χωρὶς ἠθικὲς ἀναστολὲς ἢ ἐσωτερικὲς ἀντιστάσεις, χωρὶς πίστη καὶ φόβο Θεοῦ, χωρὶς ἀρχές, εἶναι ἐπικίνδυνοι ὅταν ἀποκτήσουν δύναμη; κατενόησε ποιὸ εἶναι τὸ συμφέρον της;

Ἐπιτρέψτε μου τὴν ὥρα αὐτὴ νὰ ἀναφερθῶ στὴ Δοξολογία, ἡ ὁποία τελέστηκε στίς 12 Ὀκτωβρίου 1944, τὴν ἡμέρα δηλαδὴ τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Πρωτεύουσας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὰ Ναζιστικὰ στρατεύματα Κατοχῆς, ἐδῶ, στὸν Μητροπολιτικὸ αὐτὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, μὲ προεστῶτα τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνὸ καὶ τὴ συμμετοχὴ χιλιάδων Ἑλλήνων τῶν ὁποίων οἱ ψυχὲς πάλλονται ἀπὸ ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ ἐνθουσιασμό. Ὁ Βενέζης διέσωσε τὸν Ὕμνο, τὸν ὁποῖο ἔψαλε ὁ Χορὸς τῆς Μητροπόλεως ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, μὲ τὴν ἔγκριση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Πρόκειται γιὰ στίχους ἀπὸ τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ, εἰδικὰ ἐπιλεγμένους γιὰ τὴν περιστάση. Ἴδου μερικοὶ:

«Ἡ δεξιὰ σου Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Κύριε ἔθραυσεν ἐχθροὺς καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους.

—Ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατήσχυνας.

—Ταλαιπωρία ἐταλαιπωρήσαμεν, ἐλογίσθημεν ὡς

πρόβατα σφαγῆς. Μερὶς τοῦ λαοῦ περιεβλήθη σχοινίῳ, οἱ ἄγροὶ ἡμῶν διεμερίσθησαν, οἱ οἴκοι ἠρημώθησαν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ περιυβρίσθημεν.

—Τὸν λαὸν Σου Κύριε ἐταπεινώσαν καὶ τὴν κληρονομίαν Σου ἐκάκωσαν.

—Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. Ὅτι ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

—Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἡχοῦ. Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ. Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας».

Ἐπειτα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς μὲ φωνὴ πού μάταια προσπαθοῦσε νὰ κρύψει τὴ συγκίνηση εὐχήθηκε ἐπὶ τοῖς Ἑλευθερίοις τῆς Ἑλλάδος:

«—Εὐλογεῖτε ἄγγελοι Κυρίου καὶ χοροὶ δικαίων καὶ ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ἄστρα, τὸν Κύριον.

—Εὐλογεῖτε γῆ καὶ ὄρη καὶ βουνοὶ καὶ ἔθνη τὰ κατοικούντα ἐν αὐτοῖς, τὸν Κύριον.

—Εὐλογεῖτε πηγαὶ καὶ θάλασσα καὶ ποταμοὶ καὶ πᾶσα ἔνυδρος φύσις τὸν Κύριον... Εὐλογεῖτε ἡρώων νεκρῶν σκιά καὶ ζώντων πλήθη καὶ θυμάτων μυριάδες καὶ τάφων στίχοι καὶ θλιβομένων ἔσμοι ἐν δάκρυσιν ἀγαλλιᾶσεως τὸν Κύριον...

—Εὐλογεῖται ἐλευθερωτῶν τροπαιοῦχοι φάλαγγες καὶ ὄπλων κλαγγὴ καὶ νίκης σάλπιγγες καὶ δόξης παιᾶνες, τὸν Κύριον.

—Εὐλογεῖτε Οἴκοι Θεοῦ καὶ κώδωνες εὐλαοὶ καὶ κυανολεύκων ριπαὶ καὶ δούλων ἀδουλώτων ἀπελεύθερον σύστημα, ὕμνοι καὶ εὐχαριστίαις, τὸν Κύριον.

—Κύριε ὁ Θεός, κράτυνον τὸ Ἔθνος ἡμῶν τὰς ἀκάνθας τοῦ πικροῦ μαρτυρίου εἰς δάφνας μετάρτρισον· δόξη καὶ τιμὴ στεφάνωσον τοὺς νικητὰς».

Καὶ ἐπιλέγει ὁ Βενέζης: «Εἶπε ὁ Δεσπότης. Καὶ τὸ πλήθος κλαίοντας, εὐχαριστοῦσε τὸ Θεό».

Εἶπα προηγουμένως ὅτι τὰ ἀπάνθρωπα καθεστῶτα κατέρρευσαν καὶ ἀποτελοῦν κακίστη ἀνάμνηση. Ὅμως πρέπει ὅλοι μας νὰ ἐπαγρυπνοῦμε, ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ γνωρίσει ἡ ἀνθρωπότητα πάλι τέτοια φρίκη, ἀλλὰ νὰ κάνουμε ἀκόμη πιὸ ἀνθρώπινη καὶ πιὸ ἀνεκτικὴ τὴν κοινωνία. Γιὰ ἐμᾶς προϋποθέσεις μιᾶς εἰρηνικῆς καὶ εὐημερούσας κοινωνίας εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ πρὸς τὸν κάθε συνάνθρωπο, ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλὴ καὶ θρησκεία, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ δικαιοσύνη. Εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα, ἡ τιμὴ πρὸς τοὺς ἥρωες, ἡ ζω-

Άπο τὴν ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου ἐνώπιον τοῦ ἀνδριάντος τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δαμασκηνοῦ.

ντανὴ ἱστορικὴ μνήμη. Λαοὶ ποὺ δὲν θέλουν νὰ θυμοῦνται τὸ παρελθόν, δὲν δικαιοῦνται νὰ ἔχουν μέλλον. Ὅλοι ἐμεῖς ὑποχρεούμεθα νὰ διαφυλάξουμε γιὰ ἐμᾶς καὶ τοὺς νεωτέρους μας ἀπαραχάρακτη τὴν Ἱστορία, μὴ ἐφαρμόζοντες ἐπ' αὐτῆς μεθόδους Προκρούστη. Καὶ στὸ μέτρο τῶν δυνάμεων τοῦ ὁ καθένας μας νὰ μὴν ἐπιτρέψει ποτὲ νὰ ἐπιβάλλουν τὰ ἀπάνθρωπα ἰδεολογήματα τοὺς στὴν κοινωνία ὀλιγάριθμες ἀκραῖες, ρατσιστικὲς, τρομοκρατικὲς καὶ ὀλοκληρωτικὲς ὁμάδες. Πιστεύουμε στὴν ἀνεκτικότητά πρὸς τὴ διαφορετικότητα τῶν συνανθρώπων μας, στὸν σεβασμὸ τῆς ὅποιας ἀποψῆς τοῦ ἄλλου, στὴν κατάργηση τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ τῶν βασανιστηρίων, στὴν ἐλευθερία τῆς ἔκφρασης καὶ στὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Ὅπως ὡς Χριστιανοί, ὡς ἄνθρωποι μὲ ὄρθια τὴ συνείδηση, καὶ ὡς πολῖτες ἐλεύθεροι καὶ ὑπεύθυνοι, ἔχουμε ἐπίσης ταχθεῖ ὑπὲρ τῆς ὀλοκληρωτικῆς ἀντίστασης κατὰ τῆς τρομοκρατίας, κατὰ τοῦ ρατσισμοῦ, κατὰ τῆς ξενοφοβίας, κατὰ τῆς κατάργησης τῶν διαφορετικότητων, κατὰ τῆς

ὁμογενοποίησης τῶν πάντων σὲ μιὰ συγκρητιστικὴ ἀντίληψη ζωῆς. Ἐμεῖς στὴν Ἑλλάδα τὶς ἀρχὲς ποὺ προανέφερα τὶς ἔχουμε κάνει πράξη. Καὶ ἡ κοινὴ, εἰρηνικὴ καὶ μὲ ἀγαστὴ συνεργασία ζωὴ Ἑβραίων, Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων στὴ χώρα μας ἀποτελεῖ ἀπὸ παράδειγμα καὶ πρότυπο ὁμαλῆς συμβίωσης ἀνθρώπων ποὺ ἀκολουθοῦν διαφορετικὰ θρησκευόμενα γιὰ τοὺς λαοὺς τῆς Γῆς.

Ἄπο ἐτοῦτον λοιπὸν ἐδῶ τὸν ἱερό χωρὸ ἄς ἀκουσθεῖ πρὸς τὴν Οἰκουμένη ἢ στερορά μας ἀπόφαση νὰ συνεχίσουμε μαζί μὲ ὅλους τοὺς ὅπου Γῆς ἀνθρώπους καλῆς θελήσεως τὸν ἀγῶνα, δικῆς μας ἐγρηγόρησης καὶ πολλῶν ἄλλων ἀφύπνισης ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης πρὸς ἀποτροπὴ νέας διολίσθησης τῆς ἀνθρωπότητας σὲ πρακτικὲς ἀπάνθρωπες, βάρβαρες, ἀναιρετικὲς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀκυρωτικὲς τῆς προόδου.

25 χρόνια από την ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα

(Όμιλία σέ Ημερίδα,
3 Φεβρουαρίου 2007,
Διορθόδοξο Κέντρο,
1. Μονή Πεντέλης)

Σεβασμιώτατοι και πατέρες,
Έρίτιμε κυρία Πρόεδρε,
Έντιμότητα κύριε Έπίτροπε,
Έντιμότητα κύριοι βουλευτές,
Κυρίες και κύριοι,

Είμαι μεγάλη ή χαρά μου πού σάς έχουμε σήμερα εδώ, στόν περίβολο τής μονής πού υπήρξε επί αιώνες κέντρο πνευματικού βίου και έθνικης προσφορᾶς. Συγκεντρωθήκαμε γιά νά τιμήσουμε τήν ευρωπαϊκή μας πορεία, και νομίζω ότι ένα πολὺ καλὸ σχόλιο σέ αὐτήν εἶναι ὅτι μόλις πρὸ ἡμερῶν μία διακεκριμένη Ἑλληνίδα ἐξελέγη Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ευρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου. Βεβαίως, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού συμβαίνει αὐτό. Πολλοὶ Ἕλληνες ἔχουν ἀναλάβει ἐξεχουσες θέσεις στὸ Ευρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο, ὅπως και σὲ ἄλλα ὄργανα τῆς Κοινότητας. Κάθε φορὰ χαιρόμεθα και εὐχόμεθα ὁ Κύριος νὰ σᾶς βοηθᾷ νὰ τιμᾶτε τὴν Εὐρώπη και τὴν Ἑλλάδα.

Δὲν ἔχω πρόθεση νὰ κάνω μιὰν ἱστορικὴ ἀναδρομὴ τῆς ευρωπαϊκῆς μας πορείας. Θεωρῶ ὅμως καθῆκον νὰ ἀναφερθῶ, ἔστω μὲ δύο μόνο λόγια, στόν Ἕλληνα πού τίμησε πρῶτος τὴν ἰδέα τῆς ευρωπαϊκῆς ἐνότητας και ἐργάσθηκε γι' αὐτήν.

Κανεῖς μας δὲν δικαιούται νὰ ξεχάσει, μιὰ τέτοια στιγμή, τὸν Κυβερνήτη Ἰωάννη Καποδίστρια· ἦταν ὁ πρῶτος πολιτικὸς ευρωπαϊκῆς χώρας, τῆς αὐτοκρατορικῆς Ρωσίας, τότε, πού ἔθεσε σὲ διεθνή τράπεζα διαπραγματεύσεων (στὸ συνέδριο τοῦ Aachen, τὸ 1818), τὸ θέμα τῆς ἐνωσης τῆς Εὐρώπης, μὲ τὴ δημιουργία μιᾶς Alliance Solidaire, ὅπως τὴν ὀνόμασε¹. Ὁ Μέττερνιχ πάλαιψε μὲ ὅλες του τίς δυνάμεις ὑπὲρ τῆς καταπίεσης τῶν λαῶν και ἐναντίον κάθε ἀλληλεγγύης τῶν Ευρωπαίων, βλέποντας στὴν πρόταση τοῦ Καποδίστρια μιὰν ἀπόδειξη τοῦ πόσο ἐπικίνδυνος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς γιά τὴν Εὐρώπη². Χαίρω διότι ἡ ἱστορία δικαίωσε τὸν Καποδίστρια και ὄχι τὸν Μέττερνιχ· ἂν και εἶναι μιὰ δικαίωση πού καθὼς ὅλοι βλέπουμε, οἱ μιμητὲς τοῦ Αὐστριακοῦ Καγκελάρου δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ κατανοήσουν.

Οἱ καιροὶ πέρασαν, ἡ ἐνωση τῆς Εὐρώπης ἔμεινε και πάλι ὄραμα τῶν διανοουμένων, ἔως ὅτου τὸ 1929 ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν Ἀριστείδης Briand εἰσηγήθηκε τὴ σύσταση Ευρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας. Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα δύο παράγοντες ἀντιμετώπισαν θετικὰ τὴν πρόταση: ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου και ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Βενιζέλος ἀνέθεσε στόν πρεσβευτὴ μας στὸ Παρίσι νὰ ἐκφράσει τὴν ὑποστήριξη τῆς πρότασης³. Και ἡ Ἐκκλησία μας, ἀπὸ τίς στήλες τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς, παρατηροῦσε:

«ἡ ἰδέα αὕτη [...] πραγματοποιουμένη θὰ μεταβάλῃ ἄρδην τὰς πολιτικὰς και κοινωνικὰς ἐν Εὐρώπῃ συνθήκας ἐπὶ τὸ ἀπείρως εὐδαιμονέστερον και

1. Ἐλένη Κούγκου, *Ἰωάννης Καποδίστριας*, Ἀθῆναι 2005, 15ῃ ἔκδοση, 80 σ.

2. ὅπ. π., σ. 140.

3. Κωνστ. Σβωλόπουλος, «Ἡ ἑλληνικὴ στάση ἀπέναντι στὸ σχέδιο Μπριάν γιά τὴν ὁμοσπονδιακὴ ἐνωση τῆς Εὐρώπης», *Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρηση Δικαίου*, τεύχ. 3, 1982.

θά σημειώση ἀφετηριάν νέας ὅλως ἱστορίας διὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν».

Κατέληγε δὲ εὐχομένη ὅτι:

«*Θᾶπτον ἢ βράδιον ὁ λόγος οὗτος θὰ ἐπαναγάγῃ τὴν ταχύτεραν ὠρίμανσιν μιᾶς ὀριστικῆς προσχωρήσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν εἰς τὴν ἐν λόγω ἰδεολογίαν*»⁴.

Ἀκολούθησε ὁ Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, στὸ καμί- νι τοῦ ὁποίου οἱ φωτισμένοι Εὐρωπαῖοι εἶδαν νὰ καί- γεται γιὰ πάντα ὁ ἐθνικισμός. Μέσα στὶς στάχτες τοῦ Βερολίνου, τὸ 1949, μιλώντας πρὸς τοὺς Γερμανοὺς ὁ ἰσπανὸς φιλόσοφος Χοσὲ Ὁρτέγκα ἢ Γκασσέτ, θύμι- σε ὅτι ἡ Εὐρώπη ὑπῆρχε ὡς κοινότητα πολὺ πρὶν ἐμφανισθεῖ ὁ ἐθνικισμός, κι ὅτι ἀκόμη κι ὅταν σχη- ματίσθησαν τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη-κράτη, ὁ Εὐρωπαῖος ζοῦσε πατώντας μὲ τὸ ἓνα πόδι στὸ ἔθνος του καὶ μὲ τὸ ἄλλο στὴ βαθύτερη κατάφαση ὅτι ναί, εἶναι Εὐρω- παῖος. Συνεπῶς, τόνισε ὁ Ὁρτέγκα ἢ Γκασσέτ, ἡ Εὐρώπη δὲν εἶναι μόνο τὸ μέλλον μας, ἀλλὰ καὶ τὸ παρελθόν μας ἐπίσης⁵.

Ἦταν πολὺ τολμηρὸ νὰ μιλάς στοὺς Γερμανοὺς ἐκείνη τὴν ὥρα γιὰ ἔνωση τῆς Εὐρώπης. Ἦταν ἀκό- μη πιὸ τολμηρὸ νὰ διακηρύττεις ὅτι ἡ ἔνωση τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα πολιτικὸ σχέδιο, ἀλλὰ μιὰ *πολιτιστικὴ πραγματικότητα* πού ἡ πολιτικὴ ἔνω- ση θὰ τὴν ἐπαναφέρει στὸ φῶς. Ἦταν τολμηρὸ ἕως παράλογο νὰ διδάσκεις τὴν ὥρα πού ὅλοι ἔσπαχναν μέσα σ' ἀποκαΐδια, ὅτι ἡ εὐρωπαϊκὴ ἔνωση δὲν θὰ ἐπιβιώσει ἐὰν μείνει ἀπλῶς μιὰ λύση γιὰ νὰ μὴν ἔχου- με νέο πόλεμο, ἢ μιὰ λύση γιὰ νὰ ἔχουμε οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη, καὶ δὲν εἶναι ἔκφραση τῆς βαθύτερης αὐτοσυνειδησίας τοῦ Εὐρωπαίου ἀνθρώπου. Ἦταν λοιπὸν ὁ Εὐρωπαῖος ἀνθρώπος τὸ ζητούμενο, ἦταν –γιὰ νὰ τὸ διατυπώσω ἀλλιῶς–, ἀπαίτηση νὰ ἀρδεύε- ται πλέον τὸ πολιτικὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰ κα- ταβολικὰ στοιχεῖα τοῦ Εὐρωπαίου ἀνθρώπου, ἀπὸ τὶς ρίζες του.

Θὰ χρειασθεῖ νὰ τονίσω ἀκόμη μιὰ φορὰ, ὅτι μιλώ- ντας γιὰ ρίζες, οἱ πνευματικοὶ ἀνθρώποι, ἀλλὰ καὶ οἱ πολιτικοὶ ἐννοοῦσαν ἀπὸ συμφώνου τὴν ἑλληνικὴ

παιδεία, τὸ ρωμαϊκὸ κράτος δικαίου, τὸν χριστιανι- σμό. Αὐτὲς οἱ ρίζες ἔχουν ἱστορικὴ δικαίωση καὶ κῦρος ἀδιαπραγμάτευτο, ὥστε νὰ μὴν ὑπόκεινται σὲ ἀναθεώρηση μὲ πολιτικὰ καιρικὰ κριτήρια.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ Οὐῆνστον Τσῶρτσιλ, στὸν περι- φημο λόγο του στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ζυρίχης τὸ 1946, ἔθεσε ὡς θεμέλιο τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνότητας τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάταση τῶν Εὐρωπαίων⁶. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, ὑπακούοντας δηλαδὴ στὴν ἀπαίτηση ἢ ἔνωση τῆς Εὐρώπης νὰ εἶναι πολὺ πάνω ἀπὸ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐπιλογή, ὁ Κωνσταντῖνος Καραμαν- λῆς διατυπώνει στὴν ὁμιλία του κατὰ τὴν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης Ἑνταξίας τῆς Ἑλλάδος στὶς 28 Μαΐου τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ Εὐρώπη:

«*εἶναι μιὰ σύνθεση, στὴν ὁποία, ὅπως εἶπα καὶ ἄλλοτε, τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα εἰσέφερε τὴν ἰδέα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ὁμορφιάς. Τὸ ρω- μαϊκὸ πνεῦμα τὴν ἰδέα τοῦ κράτους καὶ τοῦ δικαίου. Καὶ ὁ Χριστιανισμὸς τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη. Ἐπά- νω σ' αὐτὸ τὸν κοινὸ πολιτισμὸ καλούμεθα νὰ οἰκο- δομήσουμε τὴν Νέα Εὐρώπη*»⁷.

Βεβαίως, ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς Εὐρώπης δὲν συνε- χίζει πάντοτε τὴν πορεία τῆς ἔτσι ὅπως τὴν εἶχαν θε- λήσει οἱ μεγάλοι εὐρωπαϊστὲς ἰδρυτὲς τῆς. Ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ καὶ μετὰ, ἡ πο- λιτικὴ ἡγεσία ἀκολουθεῖ ὀρισμένους φορὲς πορεία πού δείχνει μιὰ διαφοροποίηση τῶν ἀρχῶν τῆς Εὐρω- παϊκῆς Ἑνώσεως ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολι- τισμοῦ. *Οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν συχνὰ τὸ αἶσθημα ὅτι ἡ Ἑνωση δὲν ταυτίζεται μὲ τὸν κόσμον τους.* Γι' αὐτὸ καὶ δὲν διστάζουν νὰ στραφοῦν ἐναντίον τῆς, ὅπως εἶδαμε μὲ τὴν ἄρνηση ἀποδοχῆς τοῦ Συντάγματος.

Πέρα ἀπὸ τὸ Σύνταγμα, θὰ ἀναφέρω ἓνα ἄλλο πα- ράδειγμα, πού ἔστω καὶ μόνο αὐτὸ, φανερώνει τὶς κυ- ρίαρχες τάσεις: ἀναφέρομαι στὸν Ὕμνον τῆς Εὐρώ- πης. Ὅπως γνωρίζετε, τὸ 1972, τὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης ἀπεφάσισε νὰ καθιερώσει ἓναν ὕμνον τῆς

6. Winston Churchill, “United States of Europe”, Dick and Mark Leonard, *The Pro-European Reader*, London 2002, 13-17 p.

7. Κωνστ. Καραμανλῆ, ὁμιλία μετὰ τὴν ὑπογραφή τῆς Συνθή- κης Ἑντάξεως τῆς Ἑλλάδας στὴν ΕΟΚ, *Ἡ Ἑλλάδα στὴν Εὐρω- παϊκὴ οἰκογένεια*, Ἰνστιτοῦτο Δημοκρατίας Κωνσταντῖνος Κα- ραμανλῆς, Μάρτιος 2002.

4. *Ἐκκλησία*, τεύχ. 31-32, 1929.

5. Χοσὲ Ὁρτέγκα ἢ Γκασσέτ, *Διαστοχασμὸς τῆς Εὐρώπης*, Ἀθήνα 2000, 24-25 σ.

Ευρώπης. Άποφασίστηκε νά κηρυχθεῖ ὕμνος τῆς Ευρώπης ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν 9ῃ Συμφωνία τοῦ Μπετόβεν, καὶ μάλιστα τὸ τελευταῖο μέρος τῆς, στὸ ὁποῖο ὁ μέγας συνθέτης μελοποίησε τὸ περιφνημο ποίημα τοῦ Σίλλερ «Ὡδὴ στὴ χαρὰ». Ἄλλὰ ἐνῶ κρατήθηκαν ἡ μουσικὴ καὶ ὁ τίτλος τοῦ ποιήματος, ἀντικαταστάθηκαν οἱ στίχοι. Ἔτσι προέκυψε τὸ κείμενο τοῦ Ὕμνου πὺν ἀκόμη ὀνομάζεται Ὡδὴ στὴ χαρὰ, ἀποτελεῖ ὅμως ἀδιαφιλονίκητη ὠδὴ στὴ λογοκρισία⁸.

Αὐτὸ τὸ παράδειγμα δὲν τὸ ἔφερα γιὰ νά κατηγορήσουμε τὴν πολιτικὴ ἡγεσία τῆς Ευρώπης, καὶ ἀσφαλῶς δὲν ὀδηγεῖ σὲ ἀπόρριψή τῆς. Τὸ ἔφερα γιὰ νά δείξω ὅτι ἡ Ευρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν εἶναι ὁ χῶρος, ὅπου αὐτονόητα θριαμβεύουν οἱ ἀξίες τοῦ ευρωπαϊκοῦ πνεύματος, ἀλλὰ ὁ χῶρος ὅπου καλούμεθα νά ὑπερασπίσουμε καὶ νά προωθήσουμε τίς ἀξίες τοῦ ευρωπαϊκοῦ πνεύματος.

Καὶ στὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα, ἄλλωστε, ἡ πολιτικὴ Καραμανλῆ συνάντησε μεγάλες ἀντιδράσεις. Ἡ πορεία τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ευρώπη δὲν ἦταν γιὰ ὅλους αὐτονόητα ὀρθή. Ἦσαν πολλοὶ αὐτοὶ πὺν φοβήθηκαν ὅτι θὰ καταργηθεῖ ἡ βιομηχανία μας, ὅτι θὰ διαλυθοῦμε οἰκονομικῶς καὶ θὰ περάσουμε σὲ φάση πλήρους ὑποταγῆς. Ἄλλοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ ἀρχιτέκτων τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης ἐπὶ Καραμανλῆ, ὁ διαπρεπὴς Εὐάγγελος Παπανοῦτσος, ἰσχυρίσθηκαν ὅτι ἡ ἔνταξή μας στὴν Ευρώπη θὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ μιᾶς διαδικασίας πλήρους ἀφελληνισμοῦ, μὲ πρῶτο θῦμα τὴ γλῶσσα⁹.

Ὁ Καραμανλῆς ὅμως ἔμεινε ἀταλάντευτος, καὶ τοῦ ὀφείλουμε αὐτὴ τὴν ἀναγνώριση. Ἔμεινε στίς ἐπάλξεις, ἐκφράζοντας μιὰ πολιτικὴ καὶ πολιτιστικὴ πραγματικότητα: μετὰ τὸ 1922 καὶ τὸν ξεριζωμὸ μας ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Ἰωνίας, ἡ Ἑλλάδα ἔχασε τὴ δυνατότητα νά ἀναπνεύει σὲ δύο ἡπείρους, καὶ θὰ ἀφηνόταν στὸ χα-

μό, ἐὰν δὲν στρεφόταν ἀποφασιστικὰ καὶ ἀποκλειστικὰ πρὸς τὴ Δύση. Ἐπιτρέψτε μου ἐδῶ νά θυμίσω ὅτι στὴν καθοριστικὴ ἐπιλογή του αὐτῆ, ὁ Καραμανλῆς συνάντησε τὴν πλήρη συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας.

Βεβαίως, τὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς ἔνταξης εἶχαν βρεῖ γόνιμο ἔδαφος καὶ σὲ πολλοὺς Ἱεράρχες· ὅμως ἡ Ἐκκλησία, διὰ στόματος τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Σεραφεῖμ, συμπαρεστάθη μὲ σθένος καὶ ἐνάργεια στὴν πολιτικὴ ἐπιλογή Καραμανλῆ. Κρίνω σκόπιμο νά σᾶς διαβάσω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἀληθῶς βαρυσήμαντη δήλωση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πὺν ἔγινε στίς 27 Φεβρουαρίου 1979, λίγους μῆνες πρὶν τὴν ὑπογραφὴ τῆς Συνθήκης Ἐνταξης:

«Ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῶν, ἐν πλήρει ταπεινότητι καὶ ἐν Χριστῷ Ἀγάπῃ, νά καταστήσω ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν κατωτέρω σκέψεών μου:

Εἰς τὰς 9 χώρας τῆς ΕΟΚ, ὡς γνωστόν, ἐπίσημοι ἢ ἐπικρατοῦσαι Ἐκκλησίαι εἶναι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ, ἡ Ἀγγλικανικὴ καὶ αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Διαμαρτυρησεως. Μὲ τὴν εἴσοδον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ΕΟΚ ὀλοκληρώνεται ἡ διαχριστιανικὴ βάση τῆς Ευρωπαϊκῆς Κοινότητος [...].

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προσβλέπει μὲ αἰσιοδοξία εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν λαῶν τῆς Κοινότητος, διότι ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ διαχριστιανικὴ Ευρώπη θὰ ἐδραιώσῃ ἐν τῇ πράξει τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εὐελπιστεῖ ὅτι ἡ συνεργασία μὲ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῆς Ευρώπης, ἐπὶ συγκεκριμένων θεμάτων, εἶναι πλέον ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐφικτὴ καὶ ἐπιβεβλημένη.

Βεβαίως ἡ συνεργασία αὕτη δὲν θὰ ἀφορᾷ εἰς τὸν θεολογικὸν διάλογον, δεδομένου ὅτι δι' αὐτὸν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην, ἀπὸ πλευρᾶς Ὁρθοδοξίας, ἔχει τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ κορυφὴ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εὐλαβῶς ἀκολουθεῖ. Δὲν θὰ ἀφορᾷ, ἐπίσης, εἰς θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸν πολιτικὸν χῶρον, διότι αὐτὰ τὰ χειρίζεται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κατὰ μακρὰν παράδοσιν, οὐδέποτε ὑπεισέρχεται εἰς τὰ τῆς Πολιτείας. Πλὴν ὅμως τὰ περιθώρια διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ συνερ-

8. Τὸ 1985 ἡ Ευρωπαϊκὴ Ἐνωση υἱοθέτησε τὸν λογοκριμένο ὕμνο ὡς Ὑμνο τῆς Ευρώπης. Πλήρες τὸ χρονικὸ καὶ τίς συζητήσεις, βλέπε εἰς: Carlo Curti Gialdino, *I Simboli dell' Unione Europea*, Roma, Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, 2005, 101-110 pp.

9. Βλ. πολλὰς ἐπιφυλλίδες του στὸ *Βῆμα* καὶ σὲ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς. Θὰ ἦταν χρήσιμη ἡ συγκέντρωση σὲ ἕνα τόμο τῶν ἐπιχειρημάτων πνευματικῶν μας ἀνθρώπων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς γιὰ τίς προοπτικὰς τῆς Ἑλλάδος στὴν Ευρωπαϊκὴ Κοινότητα.

γασίαν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ Κοινότητι παραμένουν εὐρύτατα καὶ περιέχουν πολλοὺς τομεῖς. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται:

1) ὁ πολιτιστικὸς τομεὺς, δηλαδή ἡ ἀμοιβαία προσπάθεια καὶ ἀλληλοβοήθεια διὰ τὴν διαφύλαξιν, διατήρησιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης.

2) Ὁ κοινωνικὸς τομεὺς, δηλαδή ἡ διακονία τῆς Μητρότητας, τῆς Νεότητος καὶ τῶν Ἡλικιωμένων, ὅπου αἱ σύγχρονοι κοινωνικαὶ καὶ οἰκολογικαὶ συνθήκαι ἐξειδικεύουν τὰ προβλήματά των.

3) Ὁ ποιμαντικὸς τομεὺς, δηλαδή ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ποιμαντικῶν προβλημάτων τὰ ὅποια δημιουργοῦν αἱ μαζικαὶ μετακινήσεις πιστῶν [...]

4) Ὁ πολιτισμικὸς τομεὺς, δηλαδή ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Κοινότητος, ἐν πνεύματι καλῆς θελήσεως, διὰ τὴν δημιουργίαν ἀτμοσφαιρας ἐνότητος μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, ἡ ὅποια θὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὴν μνήμην των ὅ,τι τοὺς ἐχώριζεν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ θὰ ἐδραιώσῃ τὴν κοινὴν Εὐρωπαϊκὴν Συνείδησιν, ἥτις στηρίζεται εἰς τὰς ἀρχαιοελληνικὰς ρίζας καὶ τὸν Χριστιανισμόν».

Καὶ καταλήγει μὲ τὴν ἀκόλουθη τολμηρὴ πρόταση:

«Αἱ ἀνωτέρω διαπιστώσεις νομίζομεν ὅτι ἄγουν εἰς τὴν σκέψιν τῆς δημιουργίας ἐνὸς Διαχριστιανικοῦ Κέντρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ Ἐκκλησίαι τῶν κρατῶν μελῶν θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσουν ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἐν τῇ Κοινότητι προβλήματα καὶ νὰ καταρτίσουν ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμοφωνίᾳ, κοινὰ προγράμματα ἀντιμετωπίσεως των»¹⁰.

Διαπιστώνουμε λοιπόν, ὅτι πρῶτον μὲν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σήμερα, μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴ τῆς ἀντίληψη, συνεχίζει τὴν παράδοσιν πού βλέπουμε νὰ ἐγκαινιάζεται μὲ τὴ θερμὴ ἀνταπόκρισιν εἰς τὴν πρότασιν Μπριάν, στὸν Μεσοπόλεμον. Δεύτερον, βλέπουμε πόσο εὐλογημένα ἔθετε ὁ μακαριστὸς Σεραφεῖμ τὰ θεμέλια τῆς συνεργασίας μὲ τὴς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης.

Δὲν μπόρεσε, βεβαίως, νὰ ὑλοποιήσῃ τὸ λαμπρὸ ὄραμά του ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος. Ἡ Ἐκκλη-

σία μας ὁμως συνεχίζει νὰ ἐργάζεται πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσιν καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀντίληψιν. Στὴν πορεία αὐτὴ ἔχουμε κάνει πολλὰ βήματα, μὲ συνέπειες καθοριστικὰς γιὰ τὸ μέλλον τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης, τῶν λαῶν τῆς καὶ τῶν ἀξιωῶν τῆς.

Δὲν προσφέρεται ἡ ὥρα γιὰ ἕνα ἀπολογισμό, ἔστω συγκρατημένον. Ἀλλὰ ἐπιτρέψτε μου νὰ ἀναφέρω τρεῖς σταθμούς. Ὁ πρῶτος ἦταν ἡ φιλοξενία Συνεδρίου Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τὸ 2005 ἐδῶ στὴν Ἀθήνα, κάτι πού ἐγίνε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ Ὁρθόδοξο περιβάλλον. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔδωσε σοβαρὴ ὠθησὶν στὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα στὰ χριστιανικὰ ὄργανα τῆς Εὐρώπης. Μόλις πρὸ ἡμερῶν, στίς 29 Ἰανουαρίου, ἀνακοίνωσιν τοῦ Συνεδρίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν, θέτει ὡς καθοριστικὸ γιὰ τὴν περαιτέρω πορεία του τὸ Συνέδριον ἐκεῖνο πού διοργανώσαμε στὴν Ἀθήνα.

Δεύτερο σημαντικό γεγονός στάθηκε ἡ ἐπίσκεψίς μας στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τὸ 2006, μὲ σκοπὸ τὴν ἐμπέδωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς συνεργασίας μας σὲ πλεῖστα θέματα τῆς σημερινῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας. Τὸ μήνυμα πού μετadώσαμε εἶναι σαφές: δὲν ἔχουμε δικαίωμα στὴν ἀπομόνωση. Καμιά ἐκκλησία καὶ καμιά χριστιανικὴ ὁμολογία δὲν ἔχει δικαίωμα, οὔτε δυνατότητες, νὰ ἀντιμετωπίσῃ μόνη τὰ ζέοντα κοινωνικὰ προβλήματα τῆς σημερινῆς ἐνιαίας εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας.

Τρίτον καθοριστικὸ γεγονός ὑπῆρξε ἡ ἐπίσκεψίς μας στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρώμης. Ἡ ἐπίσκεψίς μας ἀσφαλῶς δὲν εἶχε σκοπὸ τὴν καλλιέργειαν καλῶν σχέσεων, ὅσο κι ἂν αὐτὲς εἶναι χρήσιμες. Εἶχε σκοπὸ τὴν καλλιέργειαν τῶν προϋποθέσεων πού ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν κοινὴ δράσιν πάνω σὲ θέματα τὰ ὅποια θίγει ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ – δηλαδή, πρῶτον μὲν τὴν συνεργασία γιὰ τὴ διατήρησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς πνευματικῆς κληρονομίας πού δὲν εἶναι καθόλου αὐτονόητον ὅτι τὴν ὑπερασπίζονται πάντοτε οἱ πολιτικὲς ἡγεσίαι, οὔτε θὰ μπορούσε νὰ εἶναι μόνον δικὸν τὸν καθῆκον. Δεύτερον, ἡ συνεργασία γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κοινωνικῶν καὶ περιβαλλοντικῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια ἔχουν ἀποκτήσει πλέον ἐκρηκτικὰς διαστάσεις. Τρίτον, ἡ ἀντιμετώπισιν ποιμαντικῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴς μαζικὰς μετακινήσεις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν

10. Ἐκκλησία, ΝΣΤ', Ἀπρίλιος 1979, ἀρ. 7. Ἡ δήλωσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὁμοῦ εἶχε ἤδη γίνει στίς 27 Φεβρουαρίου.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση για τα 25 χρόνια από την ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ίερας Μονής Πεντέλης. Δεξιά διακρίνεται ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος. Στο βήμα του όμιλητού ο Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηπτου κ. Δανιήλ. Στο ακροατήριο παρευρίσκονται εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων.

αίμορραγία της προσφυγιάς, και των σοβαρών προβλημάτων που συνεπιφέρει.

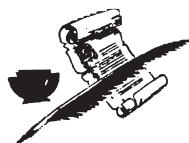
Στά όσα ο μακαριστός Σεραφείμ απαρίθμησε, χρειάστηκε να προσθέσουμε και άλλα, επείγοντα και απειλητικώτατα. Τα προβλήματα που εγείρει η βιοηθική, ή μάλλον η απόρριψή της, ή τάση κατάργησης της οικόγενειας και αντικατάστασής της από εφήμερες συμβιωτικές σχέσεις, και βεβαίως ή τάση μετατροπής της κοινωνίας σε σύμφυμα χωρίς χαρακτηριστικά.

Εύχομαι εις Κύριον ώστε ή Έκκλησία μας, όχι μόνο ή διοίκηση αλλά και όλος ο λαός της, να κατορθώσει

με την εύλογία του Κυρίου να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που προσφέρει ή συνεργασία με τις Έκκλησίες και όμολογίες της Ευρώπης, και να εργασθούμε όλοι μαζί για την κοινωνία της Ευρώπης, για να μείνει ή Ευρώπη κοινωνία μας.

Και με την εύχή αυτή, κηρύσσω την έναρξη του Συνεδρίου, βέβαιος μὲν για τη σημασία του και τὸ ἐπίπεδο τῶν εἰσηγήσεων, εὐχόμενος δὲ για τὴν ἐπικοινωνία τῶν πορισμάτων του στὸ εὐρύτερο κοινό.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ

(5-6.2.2007)

Εισαγωγικά:

Με μεγαλοπρέπεια και ἐκκλησιαστική λαμπρότητα τελέσθηκαν και ἐφέτος οἱ ἐορτὲς στὴ μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μεγάλου, Προστάτου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν Τρίτη 6 Φεβρουαρίου, στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης, τελέσθηκε ὁ Ὁρθρος καὶ Θεία Λειτουργία, Ἱεροουργοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου μετὰ δύο Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Ἀμβροσίου.

Παρέστησαν οἱ ἐκπρόσωποι: α) τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στὴν Ἀθήνα, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος καὶ β) τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Γεράσων κ. Θεοφάνης. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαῖος, Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, Δράμας κ. Παῦλος, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος, Καισαριανῆς Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης καὶ Βελεστίνου κ. Δαμασκηνός, ὁ Ἀρχιγραμματεῦν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Κύριλλος Μισιακούλης.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πού εὐρίσκεται στὸ χῶρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, πραγματοποιήθηκε ἡ καθιερωμένη, κατὰ τὴν ἡμέρα αὐτή, σύσκεψη τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τοὺς Καθηγητὲς καὶ τοὺς λοιποὺς διδάσκοντες στὶς Θεολογικὲς Σχολὲς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Τῆς συσκέψεως προῖστατο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.

Θέμα τῆς ἐφετινῆς συσκέψεως ἦταν: «*Τί ἐστὶν ἔργον ἄρχοντος: Ἐπισημάνσεις διαχρονικῆς ἀξίας ἀπὸ τὸν Ἱερό Φῶτιο, στὴν ἐπιστολή του Πρὸς Μιχαήλ, τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας περὶ τῶν ὄρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἄρχειν*». Εἰσηγητὴς ἦταν ὁ Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κωνσταντῖνος Κορναράκης.

Παρεμβάσεις ἔκαναν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Γεράσων κ. Θεοφάνης, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Δράμας κ. Παῦλος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, καθὼς καὶ οἱ κ.κ. Μαρίνος Ἀναστάσιος, Θεοδώρου Εὐάγγελος, ὁ Κοσμήτωρ π. Γεώργιος Μεταλληνός, Νικολαΐδης Ἀπόστολος, Βασιλόπουλος, Σταυρόπουλος Ἀλέξανδρος, Ἀγγελόπουλος Ἀθανάσιος, Νιάρχος Κωνσταντῖνος, Μποζίνης, Λιάλιου Δέσποινα.

Στή συνέχεια ὁ Εἰσηγητὴς Καθηγητὴς κ. Κωνσταντῖνος Κορναράκης ἀπάντησε στὰ ἐρωτήματα πού ἐτέθησαν.

Ὁ Μακαριώτατος ἔκλεισε τὴν ὅλη ἐκδήλωση ἀφοῦ εὐχαρίστησε τόσο τὸν Εἰσηγητὴ ὅσο καὶ τοὺς συνέδρους καὶ κατέληξε μὲ τὰ ἑξῆς: «...ἐλέχθη ἐδῶ ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε ρεαλιστὲς καὶ ὁ ρεαλισμὸς ἐπιβάλλει νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι οἱ πολιτειοκρατικὲς θέσεις τῆς πολιτειολογίας τουλάχιστον εἰς τὴν σύγχρονη ἔμφασή τους εἶναι κυρίαρχες σχέσεις σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὶς σχέσεις μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη (...) Πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα τὸ σύστημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας θεσμοποιεῖται στὸ ἰσχυρὸν Σύνταγμα, τὸ ὁποῖο ἀρχικὰ ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν συνταγματικὴ συνέλευση τῆς Βουλῆς τὸ 1975. Στὸ Σύνταγμα, στὸ ἄρθρο 3 διακηρύσσεται μὲν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ τηρεῖ τοὺς Ἱερὸς Κανόνας καὶ τὶς Ἱερὲς Παραδόσεις, ὡστόσο ὅμως διοικεῖται κατὰ τὴν ἐσωτερικὴ ζωὴ καὶ τάξιν ἐπὶ τῆ βάσει νόμου, ὁ ὁποῖος λέγεται Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ κείμενο αὐτὸ εἶναι νόμος τοῦ Κράτους, ψηφίζεται ὄχι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Πολιτεία, τὴν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπομένως ἀπὸ τὸ 1975 τουλάχιστον, διότι διὰ πρώτην φορὰ στὸ Σύνταγμα αὐτὸ ἐτέθη ἢ προῶξιν αὐτῆ, ἔχουμε πολιτειοκρατία στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἴτε θέλουμε νὰ τὸ παραδεχθοῦμε εἴτε ὄχι.

Ἐὰν ἐπομένως κανεὶς ξεκινήσει ἀπὸ αὐτὴ τὴ βάση, βεβαίως παραδεχόμεστε τοὺς λεγόμενους διακριτοὺς ρόλους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ αὐτὰ πὺ συμβαίνουν ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα μὲ βάση τὸ Σύνταγμα καὶ στὴ συνέχεια τὸν Καταστατικὸ μας Χάρτη πὺ κατ' ἐπιταγὴ τοῦ Συντάγματος ψηφίσθηκε τὸ 1977 δὲν εἶναι τὰ ἴδια τὰ ὁποῖα ἴσχυαν, ὅπως ἐπίσης δὲν εἶναι τὰ ἴδια μὲ αὐτὰ τὰ ὁποῖα περιελάμβαναν οἱ νομοκανονικὲς συλλογὲς τοῦ Βυζαντινοῦ... Αὐτὴ εἶναι ἡ ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος καὶ ἐγὼ εἶμαι μαζί μὲ ἐκείνους πὺ διακηρύσσουν τὴν προτεραιότητα τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀποστολικῶν Παραδόσεων εἰς τὴν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ εἶμαι καὶ ρεαλιστὴς καὶ βλέπω ὅτι, ἂν

πᾶμε κόντρα στοὺς νόμους τότε οἱ νόμοι θὰ ἀκυρῶνουν ὅλες τὶς πράξεις μας. Καὶ εἶναι αὐτὸ ἓνα θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν πρέπει νὰ διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας, ἂν θέλουμε πραγματικὰ νὰ εἴμεθα ρεαλιστὲς, καὶ νὰ γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχει ἡ κρατικὴ ἐξουσία, ἡ ὁποία μπορεῖ πρὸς στιγμή νὰ μὴν κάνει ἐμφανῆ τὴν δύναμή της, ἀλλὰ σὲ περίπτωσι συγκρούσεως μπορεῖ πράγματι νὰ τὴν παρουσιάσει...

Λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὸν Εἰσηγητὴ ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ὑπόστασι τοῦ κάθε πνευματικοῦ ἡγέτη εἴτε αὐτὸς εἶναι κληρικὸς εἴτε λαϊκὸς λέγοντας ὅτι: «Τὸ πρῶτο σημεῖο τὸ ὁποῖο τονίστηκε ἐδῶ, χρησιμοποιοῦντας τὴν ἔκφραση τοῦ Ἑρικ Φρόμ, σύγχρονου Γερμανοῦ Φιλοσόφου, ὁ ὁποῖος χρησιμοποίησε τὴν ἔννοια τοῦ «εἶναι καὶ ἔχειν», εἶναι τὸ ὅτι τὸ «εἶναι» ὑπερέχει τοῦ «ἔχειν» ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ. Τώρα κατὰ κόσμον ὑπερέχει τὸ «ἔχειν» τοῦ «εἶναι»... Ἀλλὰ ὁ Ἱερὸς Φώτιος γιὰ τοὺς ποιμένες, γιὰ τοὺς ἡγέτες, γιὰ τοὺς πνευματικὸς ἀνθρώπους ἔχει πρῶτα τὸ «εἶναι» καὶ στὴν συνέχεια ἔχει τὸ «ἔχειν».

Δεύτερο στὴ συνέχεια εἶναι μία ἄλλη ἀξιωματικὴ διάκρισι τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὸ ἦθος τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας... Ὁ τρόπος τῆς ζωῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἡγέτη εἶναι αὐτὸς, ὁ ὁποῖος ἐπηρεάζει τὴν ζωὴ καὶ τὸν τρόπο τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποῖους εἴτε διοικεῖ εἴτε καθοδηγεῖ...

Τὸ τρίτο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖο τόνισε ὁ Ἱερὸς Φώτιος εἶναι ἡ αὐτοκριτικὴ, τὴν ὁποία πρέπει νὰ κάνει ἀνὰ πᾶσα στιγμή ὁ κάθε ἡγέτης. Ἔτσι ὥστε μὲσφ αὐτῆς νὰ ὀδηγεῖται στὴν αὐθεντικότητά.

Τέταρτο τὸ θυσιαστικὸ πρότυπο, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀνεκτικότητα θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τοῦ κάθε ἡγέτη...

Ἐνα πέμπτο θέμα εἶναι ὅτι, πολλὲς φορὲς οἱ ἡγέτες θιγόμεθα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὁποῖα μᾶς λένε διάφοροι καὶ προτιμοῦμε νὰ σιωποῦμε, καὶ σιωποῦμε ὄχι διότι δὲν ξέρουμε τί νὰ ποῦμε, ἀλλὰ διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο προτανεύει μέσα μας εἶναι τὸ καλῶς νοούμενο συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, ἂν εἴμεθα κληρικοὶ καὶ τῶν πνευματικῶν μας παιδιῶν, τοῦ λαοῦ μας δηλαδή, ὁ ὁποῖος σκανδαλίζεται ὁσάκις βλέπει οἱ ποιμένες του νὰ φι-

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση για τον ι. Φώτιο στο Διορθόδοξο Κέντρο της Ίερας Μονής Πεντέλης.

λονικοῦν μεταξύ τους ἢ νὰ ἀνταλλάσσουν ὕβρεις... Ἄρα ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀνεγκικότητα μπορεῖ πάντα νὰ ἐπιφέρει καλύτερο ἀποτέλεσμα στὶς σχέσεις μας. Ἡ ταπεινὴ ἀγάπη ἔχει ἐνίοτε μεγαλύτερη ἰσχύ καὶ μεγαλύτερη δύναμη ἀπὸ τὴν πιὸ ἰσχυρὴ καὶ φοβερὴ βία.

Ἐκτον, ὁ ἱερός Φώτιος συνιστᾷ στὸν ἡγέτη νὰ ἔχει παρρησία ἀλλὰ μετὰ ἀρετῆς. Ὅχι ἀπλῶς νὰ ἐλέγχει τὸν ἕναν καὶ τὸν ἄλλον ἔχοντας γιὰ τὸν ἑαυτό του ἐπιφυλάξει τὴν ιδιότητα τοῦ κριτῆ πάσης τῆς οἰκουμένης. Ἀλλὰ καὶ ὅταν μετὰ παρρησίας θὰ ἐκφράζει τὴν ἀποψή του –δὲν πρέπει νὰ διακατέχεται ἀπὸ ἀλαζονικὸ ὕφος– νὰ συνδυάζεται μετὰ τὴν ἀρετῆ. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ φρόνημα ὀφείλει νὰ χαρακτηρίζεται ὁ κάθε ἡγέτης, ἂν θέλει πραγματικὰ νὰ ἀποδώσει καὶ νὰ μπορεῖ νὰ ἐλέγχει, ὅταν πρέπει νὰ ἐλέγχει ἢ νὰ θεραπεύει ὅταν μπορεῖ νὰ θεραπεύσει - οἱ κάθε μεταρρυθμίσεις πὺ μπορεῖ νὰ ὄνειρεύεται καὶ νὰ θέλει ἕνας καλὸς πνευματικὸς ἡγέτης νὰ ἐπιφέρει στὸν χῶρο του, πρέπει πάντοτε νὰ συνδυάζεται μετὰ διακριτικότητας.

Τέλος ἡ πολιτικὴ σκέψη τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου ἔχει

ἀποδειχθεῖ ὅτι εἶναι χρήσιμη καὶ στὶς μέρες μας καὶ χρήσιμη καὶ γιὰ κάθε ἕναν ἀπὸ ἐμᾶς, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ ἔργο ἡγέτου».

Τὴν Δευτέρα 5 Φεβρουαρίου, τελέσθηκε Πανοηγυρικὸς Ἑσπερινὸς στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μετὰ τὴ συμμετοχὴ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν - Μελῶν τῆς Ἱεραῖς Συνόδου.

Τὸν Πανοηγυρικὸ τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Προκόπιος Πετρίδης, Συνεργάτης τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ τῶν Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.

Σύμφωνα μετὰ σχετικὴ ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῖς Συνόδου κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑσπερινοῦ τιμήθηκαν μετὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ παρασήμου τῆς Ἐκκλησίας (Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου) οἱ κάτω-θι Κληρικοί, Καθηγητὲς Πανεπιστημίου τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Χώρας καὶ Ἱεροψάλτες:

1. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νεκτά-

ριος Μαρμαρινός, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου.

2. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος Τσακίρογλου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

3. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰγνάτιος Ποῦτος, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν.

4. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Κωνσταντῖνος Σακαρίδης, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

5. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Πιλότος, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

6. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀρσένιος Κομπούγιας, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου.

7. Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Παναγιώτης Ἀγγελόπουλος, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου.

8. Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντῖνος Παναγιωτόπουλος, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

9. Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Διαμάντης, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

10. Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωσταντῖνος Γκέλης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας.

11. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Νικόλαος Ξυπνητός, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

12. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Κωνσταντῖνος Βλάχος,

Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

13. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Νικόλαος Παπαδόπουλος, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

14. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Παναγιώτης Μπούμης, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

15. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

16. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Κωνσταντῖνος Χαραλαμπίδης, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης .

17. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Βενιζέλος Χριστοφορίδης, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης .

18. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Δημήτριος Τσάμης, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης .

19. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Γεώργιος Στογιόγλου, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης .

20. Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Εὐθύμιος Τσιγαρίδας, Ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης .

21. Ὁ Μουσικολογιώτατος κ. Δημήτριος Νεραντζῆς, Συνταξιούχος Καθηγητῆς Μουσικῆς, Ἱεροψάλτης.

**ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ
ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΦΩΤΙΟΥ**

(Καθεδρικός Ναός Ἀθηνῶν,
5.2.2007)

*«Τὸν Ἱεράρχην Κυρίου, ἀνευφημοῦμεν σέ,
Πατριαρχῶν τὸ κλέος, τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας,
τὸν μέγαν πρωτοστάτην καὶ φαιινόν, ἱερώτατε Φώτιε,
ταῖς σαῖς οὖν Πάτερ προεβείαις σκέπε ἡμᾶς,
τοὺς τιμῶντας σου τὴν κοίμησιν».*

Μακαριώτατε,
Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν,
κ. Χριστόδουλε,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Εὐλαβεῖς πατέρες καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἐορτάζει καὶ πάλιν, χάριτι Θεοῦ, ἡ Ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ πανηγυρίζει γηθοσύνως τὴν πανίερρον μνήμην τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μεγάλου, ὃν ἐπαξίως ἐχαράκτηρισεν ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ὡς τὸν πλέον γνήσιον μύστην καὶ μυσταγωγὸν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐὰν ἐντὸς τῆς ἐορταστικῆς καὶ πανηγυρικῆς ταύτης ἀτμοσφαιράς ἐπιθυμεῖ τις νὰ καθορίσῃ ποῖον εἶναι τὸ ἐξοχώτερον σημεῖον αὐτῆς τῆς ἐορτῆς, θὰ εὑρίσκεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ βαθυτέρα σχέσις, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ προσώπου τοῦ ὄντως Μεγάλου τούτου Ἀγίου Ἱεράρχου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπείας τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χρυσσοστόμου τοῦ πρώτου τοῦ Παπαδοπούλου ἐθέσπισε τὴν ἀπόδοσιν ἰδιαιτέρας τιμῆς πρὸς τὸν μέγαν καὶ λαμπρὸν τῆς Ἐκκλησίας πατέρα καὶ διδάσκαλον, τὸν σοφώτατον καὶ ἀγιώτατον Φώτιον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως.

Θαυμάσασα ἡ Ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, ἥτις τὸν κατέστησε μεγάλην ἱστορικὴν μορφήν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Γραμμάτων καὶ ἐμπνευσθεῖσα ἐκ τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς λαμπρᾶς δράσεως αὐτοῦ ὡς λογίου, ὡς διδασκάλου, ὡς κρατικοῦ λειτουργοῦ, ὡς Ἱεράρχου, ὡς ἐκκλησιαστικοῦ συγγραφέως ἀλλὰ κυρίως ὡς ὁμολογητοῦ τῆς πίστεως καὶ ἰσαποστόλου, τιμᾶ κατ' ἔτος τὴν πανίερρον μνήμην αὐτοῦ διὰ λαμπρᾶς Συνοδικῆς Λειτουργίας καὶ δι' ἄλλων τινῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων θεωροῦσα αὐτὸν προστάτην καὶ ἔφορον Αὐτῆς.

Ὁ τρισμακάριος οὗτος Ἱεράρχης ἠγκμασεν εἰς τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων καὶ Αὐτοκρατόρων Μιχαὴλ τοῦ Γ' υἱοῦ τοῦ Θεοφίλου, Βασιλείου τοῦ Α' τοῦ Μακεδόνα καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λέοντος τοῦ ΣΤ' τοῦ Σοφοῦ.

Ἐπίγειος πατὴρ τοῦ ἦτο ἡ Κωνσταντινούπολις, ἐνθα ἐγεννήθη περὶ τὸ 820. Ὁ πατὴρ του ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Πατριάρχου Ταρασίου καὶ ὀνομάζετο Σέργιος, ἡ δὲ μήτηρ του ὀνομάζετο Εἰρήνη. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἦτο εἰκονόφιλος καί, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἱερός Φώτιος εἰς τὰς ἐπιστολάς του, ὁ πατὴρ του «δόξης ὀρθῆς καὶ πίστεως ἀληθοῦς... μαρτυρίῳ ὑπερορισθεῖς τετελειώται» περὶ δὲ τῆς μητρὸς του, ὅτι αὐτὴ ἦτο «φιλόθεός τε καὶ φιλάρετος». Δεδομένου ὅτι αἱ εἰκόνες μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπεκατεστάθησαν μόλις τῷ 843, ἡ παιδεία καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ

Τοῦ
Ἀρχιμ. Προκοπίου Πετρίδη,
Συνοδικοῦ τῆς Συνοδικῆς Ἐπι-
τροπῆς Διορθοδόξων καὶ Δια-
χριστιανικῶν Σχέσεων

Φωτίου ἐγένετο ὑπὸ τὸ εἰκονοκλασικὸν καθεστῶς ἄγνωστον πῶς. Ὁ ἴδιος λέγει περὶ αὐτοῦ «Φροντίς ἦν μοι ἐκ παιδός...βιοτικῶν πραγμάτων καὶ φροντίδων ἀπηλλαγμένον ἢ εὐχή καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐπισκοποῦντα διατελεῖν» καὶ ἄλλοῦ «νεαρῶς μὲν οὖν ἔτι τῆς ἡλικίας οὔσης, ἔρως τοῦ μονήρους συνήκμαζε βίου» διὰ τοῦτο καὶ ὁ Φώτιος ἔμεινεν ἄγαμος, ἀλλ' οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ ἱερωθῆ.

Ἐνεκα τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πλούτου τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἔμεινεν ἀπερίσπαστος καὶ κατήρτισεν σπουδαίαν καὶ μεγάλην ιδιωτικὴν βιβλιοθήκην.

Ἡ βασιλεία τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Γ' τοῦ προσέφερε αὐλικὰ ἀξιώματα, εἰς τὰ ὁποῖα διέπρεψεν.

Μέτοχος γενόμενος παντοίας παιδείας φιλολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς καὶ φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ μαθηματικὸς καὶ ἰατρὸς καὶ λόγιος, ἐδίδαξε καὶ εἰς τὸ ἀνασυσταθὲν ὑπὸ τοῦ Βάρδα Πανεπιστήμιον τῆς Βασιλευούσης, τὸ ἐπονομαζόμενον τῆς Μαγναύρας.

Τὰ κοσμικὰ ἀξιώματα δι' ὧν περιεβλήθη ἦσαν τὰ τοῦ πρωτοσπαθαρίου, ἦτοι τοῦ αὐλικοῦ τῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ πρωτοασηκρήτου, ἦτοι τοῦ διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου. Ἐμπειρὸς ὢν τῶν κρατικῶν πραγμάτων ἀπεστάλη ὡς πρέσβυς πρὸς τοὺς Ἄραβας τῆς Βαγδάτης.

Παρὰ δὲ τὰς πολλὰς καὶ πολυευθύνους αὐτὰς κρατικὰς ἐνασχολήσεις αὐτοῦ ἐν τῷ Παλατίῳ δὲν ἔπαυε τὴν μελέτην καὶ τὴν συγγραφὴν. Εἰς τὰ νεανικὰ αὐτοῦ ἔτη συνέταξεν τὸ ἔργον «Λέξεων Συναγωγὴ», τὸ ὁποῖον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν δυσευρέτων ἢ ἀπολεσθέντων λεξικῶν. Ἡ δὲ Βιβλιοθήκη αὐτοῦ, ἣτις ὀνομάζεται καὶ Μυριόβιβλος, ἀποτελεῖ καθρέπτην τῶν ἀναλυομένων καὶ ἀξιολογουμένων συγγραμμάτων τῆς κλασικῆς καὶ μεσαιωνικῆς περιόδου. Δυστυχῶς ἡ ἄνοδος τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνέκοψε τὴν συνέχειαν τοῦ μεγίστου αὐτοῦ ἔργου.

Βία ὑπαχθεῖς καὶ βασιλικῆ δυναστεία καὶ χειροτονηθεῖς ἀθρόον, ἀνήλθεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς περίοδον ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως, ὅτε βασιλικῆ βία, ἐξεβλήθη ἄκριτος τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ αὐστηρὸς καὶ ἀσκητικὸς Πατριάρχης Ἰγνάτιος.

Ὁ ἱερός Φώτιος ἐπελέγη καίτοι λαϊκός, ἵνα παραλάβῃ τοὺς ποιμεναρχικοὺς οἶκας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κων-

σταντινουπόλεως, προκειμένου ἵνα, ὡς γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὸν Πάπαν Νικόλαον τὸν Α', «Ποιμένος πρὸς ἀπάντων ἐπιζητούμενου τοῦ καὶ τὰ διεσπαρμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας συνάψαι δυναμένου καὶ τὴν τῶν πραγμάτων κατευνάσαι ταραχὴν ἀπάντων πρὸς ἀλλήλους διαφορομένων καὶ ἀλλήλων ἀποτέμνεσθαι καὶ ἀπορρηγνυσθαι φιλονικούντων, ὁμοφροσύνη τις καὶ ὁμογνωμοσύνη... τὰ διεσκορπισμένα συνήγε καὶ τὴν... προτέραν ὁμόνοιαν ἐχαρίζετο».

Ἐνῶ ἡ ἐκλογή αὐτοῦ ἐθεωρήθη ὡς δυναμένη ἵνα ἀπαλείψῃ τὰς ἔριδας καὶ νὰ συμβιβάσῃ τὰ διεστῶτα, δυστυχῶς αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐκκλησιαστικαὶ σκοπιμότητες καὶ καταστάσεις, ἐτάραξαν τὴν Πατριαρχεῖαν αὐτοῦ.

Τὰ ἀλλεπάλληλα γεγονότα ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγκρούσεων, ἢ ἀλλάγη εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τριῶν Αὐτοκρατόρων, αἱ διαμάχαι τῶν Ἐκκλησιῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν διεκδίκησιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ ἔθρους, τὸ ὁποῖον ἐξεχριστιανίσθη μετὰ τοῦ Βασιλέως αὐτοῦ βάσει ἱεραποστολικοῦ σχεδίου καὶ δράσεως τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, ἐγένοντο αἰτία σκληρῶν ἀγώνων καὶ ἀντιπαραθέσεων αὐτοῦ «πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας» ὡς χαρακτηριστικῶς ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή.

Ὁ ἱερός Φώτιος, ὡς ἄλλος Παῦλος, ἱερουργήσας τὸ Εὐαγγέλιον, ἀντεμετώπισεν χριστομιμήτως διωγμοὺς καὶ κινδύνους, ἐπιδρομὰς καὶ καταδρομὰς, κακώσεις καὶ ἀπανθρώπους βασάνους, δις ἀναβὰς εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον καὶ δις ἐξ αὐτοῦ βία τυραννικῆ ἐξωσθεῖς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τέλος ἐξεδήμησεν ἀγίως πρὸς Κύριον ὑπερόριος ὢν, ἐν ἐξορία ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἀρμενιανῶν.

Ὁ πατριωτισμὸς, τὸ θάρρος, ἡ καρτερία μεθ' ἧς ὑπέστη καὶ δι' ὧν ἀντεμετώπισε τοὺς διωγμοὺς, τὴν ἐξορίαν, τὸν θάνατον, ἢ διπλωματικὴ ἱκανότης δι' ἧς ἐκινεῖτο εἰς τὸν χῶρον τῆς Βασιλευούσης καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὡς καὶ ἡ εὐστροφία δι' ἧς προσεταιρίζετο τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ρώμης ἢ συνδιηλέγετο πρὸς τοὺς Βασιλεῖς του καὶ τὸν γέροντα Πατριάρχην Ἰγνάτιον, κατέδειξαν τὸν ἰσχυρὸν καὶ εὐστροφὸν αὐτοῦ χαρακτήρα.

Ὁ ἱερός Φώτιος ὑπῆρξεν ἄνθρωπος συνδυάζων ἑλληνικὴν παιδείαν, χριστιανικὴν εὐσέβειαν καὶ γνῶσιν, πίστιν, ἐπιμονὴν, μαχητικότητα, εὐστροφίαν, ἀντοχήν

καὶ διορατικότητα, θεωρητικὸς ὡς πρὸς τὴν σκέψιν, πρακτικώτατος δὲ ὡς πρὸς τὸ ἔργον καὶ ἀνεδείχθη διὰ τῶν περιστάσεων ἀντάξιος τῶν ζητήσεων καὶ τῶν κινδύνων τῆς ἐποχῆς του.

Ἡ ἀναφορὰ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά, τὰς ἰκανότητας καὶ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἑορταζομένου Μεγάλου τούτου Πατρὸς, καθιστᾷ πασιφανῆ τὸν λόγον διατὶ ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἰδιαιτέρως εὐλαβεῖται αὐτὸν καὶ ἀναγνωρίζει τοῦτον ὡς προστάτην καὶ ἔφορον Αὐτῆς.

Τὸ γεγονός δέ, ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἡ πρὸς αὐτὸν ἀποδιδόμενη ἐξαιρετικὸς αὕτη τιμὴ καὶ εὐλάβεια, ἀποτελεῖ καὶ ἀπόδειξιν τοῦ ἀνυποκρίτου σεβασμοῦ καὶ τῆς εἰλικρινοῦς τιμῆς τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ σεπτὸν Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν.

Ἡ σκέψις, ὁ λόγος καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου ὡς εἰς τὴν ἐποχὴν του, οὕτω καὶ σήμερον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον καὶ εἰς πᾶσαν ἐποχὴν, δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ νὰ καθοδηγήσῃ τὴν σκέψιν, τὸν λόγον καὶ τὰ ἔργα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων γνωρισμάτων τῆς προσωπικότητος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου τυγχάνει καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐκφρασθεῖσα ἐνθέρμως γνώμη περὶ τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ποικιλομορφίᾳ. «*Ἐτερότης τε καὶ παραλλαγή τὴν ἐνοειδῆ καὶ θεοποιὸν Χάριν τοῦ Πνεύματος... ὑποδέξασθαι... οὐ διεκώλυσεν*». (Μ. Φώτιος).

Ἐμφορούμενος ὑπὸ τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας ἐθεώρη φυσικὸν ἢ λατρεία νὰ χρησιμοποιοῖ ὅλας τὰς τοπικὰς μητρικὰς γλώσσας, ἄλλα σχήματα καὶ ἀνομοίους τύπους γραμμάτων καὶ «*ἀπήχησιν καὶ σημασίαν φωνῆς ἑτεροειδῆ τε καὶ ἀλλοτριωτάτην*».

Ὁ ἱερὸς Φώτιος ὑπῆρξε φωτισμένος καὶ πρωτοποριακὸς σκαπανεὺς τοῦ ιδεώδους αὐτοῦ. Ἠγωνίσθη διὰ μίαν ἐνιαίαν πίστιν, ἣτις δὲν θὰ ἐξαφανίζετο τὴν ποικιλομορφίαν τῶν ἰδιαιτεροτήτων τῶν διαφόρων λαῶν. Ὁργάνωσεν ὀρθοδόξους ἱεραποστολὰς πρὸς μετάδοσιν τοῦ φωτὸς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς σλαβικὰς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας καὶ ἐνεθάρρυνεν τὴν διάδοσιν τοῦ οἰκουμενικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸ ὁποῖον συνδυάζει τὴν ἐνότητα τοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως μετὰ τῆς ποικιλομορφίας τῶν το-

πικῶν ἐθνικῶν ταυτοτήτων καὶ πολιτιστικῶν παραδόσεων. Οἱ Ἕλληνες Θεσσαλονικεῖς ἱεραποστολοὶ τῶν Σλάβων ἅγιοι Κυρίλλος καὶ Μεθόδιος εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον αὐτῶν ἐνεσάρκωσαν τὸ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Φωτίου προβαλλόμενον ὀρθόδοξον τοῦτο ιδεῶδες, κατὰ τὸ ὁποῖον φυσικὸν καὶ ἐπιβεβλημένον τυγχάνει ἢ χρῆσις εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ ὄλων τῶν τοπικῶν μητρικῶν γλωσσῶν.

Τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα κατὰ τὸν Μέγαν Φώτιον, εὐλογεῖ ἐπίσης τὰς κατὰ τόπους καὶ χρόνους διαφορὰς καὶ ποικιλίας εἰς τὴν ὕλην, τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα καὶ τὴν τεχνολογίαν τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τοῦ σταυροῦ, τῶν ἱερῶν σκευῶν τῶν λοιπῶν λειτουργικῶν ἀντικειμένων, θεωρῶν, ὅτι ὁ διάφορος τρόπος ἐξεικονίσεως τοῦ Κυρίου δὲν αἴρει τὴν κοινὴν πίστιν, ὅτι «*σαρκὶ ἐπεδήμησεν ὁ Χριστός*». Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Μέγαν Φώτιον ἔχει πρωταρχικὴν σπουδαιότητα, εἶναι κυρίως «*ἡ διάθεσις*» τῆς πίστεως καὶ ἡ «*παρεπομένη πράξις*», δηλαδὴ ἡ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς πίστεως.

Παρὰ τὰς κατὰ τόπους καὶ χρόνους λειτουργικὰς διαφορὰς «*ὁ κοινὸς ἄρτος εἰς σῶμα Χριστοῦ μεταβάλλεται καὶ ὁ κοινὸς οἶνος αἶμα χρηματίζει τοῦ λύτρου ἡμῶν*».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ Ἱερὸς Φώτιος τόσο εἰς τὴν θεωρίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν πράξιν ὑπῆρξεν πρωτοπόρος φορεὺς τοῦ ιδεώδους τῆς συνενώσεως τῶν λαῶν μετὰ τῆς παραλλήλου διατηρήσεως τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτιστικῆς αὐτῶν ταυτότητος.

Ταῦτα ἀναφέρομεν καθ' ὅτι καὶ ἡ ἡμετέρα Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθοῦσα τὰ ἱερά ἔχνη τοῦ Μεγάλου τούτου Πατρὸς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ κυρίως κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἔτη οὐχὶ μόνον κατὰ θεωρίαν ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πράξει ἠγωνίσθη καὶ ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῶν Ὀρθοδόξων, ὑποδεχθεῖσα εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς χιλιάδας ἀνθρώπων χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὡς οἰκονομικῶν προσφύγων, προερχομένων ἐξ ἄλλων γειτονικῶν χωρῶν καὶ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, σεβομένη τὴν ἰδιαιτερότητα αὐτῶν, τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πατρῶας αὐτῶν πολιτιστικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις, παραχωρήσασα τὸ δικαίωμα τῆς τελέσεως τῆς θείας λατρείας καὶ εἰς ἄλλας γλῶσσας, μὴ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀφομοίωσιν αὐτῶν ἀλλ' εἰς τὸν σεβασμὸν τοῦ ιδεώδους τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ποικιλομορφίᾳ.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς θεοπνεύστους Παροιμίας, «*ὥσπερ*

οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων» (Παροιμ. κζ', 19) ἀπαιτεῖται ἵνα «κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης» (Ἐβρ. ι', 24) καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπωμεν εἰς τὰς προσωπικὰς ἡμῶν ἰδιορρυθμίας ἢ τὰς διαφορετικὰς ἡμῶν ἀντιλήψεις νὰ ὀδηγοῦν ἡμᾶς εἰς ἀποξένωσιν καὶ ἀπροθυμίαν διὰ συνεργασίαν.

Ἄλλ' ὁ Μέγας Φῶτιος οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ λόγου ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος ἐκήρυττεν, ὅτι Ὁρθοδοξία εἶναι καὶ ὀρθοπραξία. Ὁρθόδοξον ἦθος σημαίνει, ὅτι «ὁ βίος τῆ πίστει συμφυέγγεται», τό «ἐποικοδομεῖν τῆ ὀρθῆ πίστει πράξεις ἀγαθὰς καὶ βίου σεμνότητα», τό «καρποὺς προβάλλειν καὶ μὴ καταισχύνειν τὴν πίστιν διὰ τῶν πράξεων»,

Σταθερὰ προσωπικὴ ἐπιδίωξις τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου ὑπῆρξεν ἡ μετουσίωσις τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ὀρθοπραξίαν. Διὰ τὸν ἱερὸν Φῶτιον Ὁρθοδοξία δὲν δύναται νὰ εἶναι τὸ μῖσος, οἱ διωγμοί, ἡ ὑπεροπτικὴ συμπεριφορὰ, ὁ ἀτομισμὸς καὶ ὁ ρατσισμὸς ἀλλ' ἡ ἀγάπη, ἡ περιθάλψις, ἡ κατανόησις, ἡ ἀνθρωπιά, ἡ ἀλληλεγγύη πρὸς τοὺς δοκιμαζομένους καὶ τοὺς πάσχοντας ἀνεξαρτήτως τάξεως, καταγωγῆς, χρώματος, φυλῆς, ἔθνους, ἀκόμη καὶ θρησκείας.

Ὁρθοδοξία εἶναι ὁ διάλογος, ἡ ἐπικοινωνία καὶ ὄχι ἡ ἀπομόνωσις καὶ ἡ κρυψίνοια. Εἶναι ἡ προσπάθεια προσεγγίσεως τοῦ ἀντιφρονούντος, οὐχὶ μὲ διάθεσιν ὑποχωρήσεως καὶ ὑποταγῆς εἰς αὐτόν, ἀλλὰ συνδιαλλαγῆς καὶ ὑπερασπίσεως τοῦ ὀρθοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀγάπης τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

Πράγματι δὲ ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία ἡμῶν ἐμπνεομένη ὑπὸ τοῦ ἡθικοῦ τούτου ιδεώδους τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὀρθοπραξίας τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου διὰ πρωτοβουλίας τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων Αὐτῆς πραγματοποιεῖ ἓνα λαμπρὸν πνευματικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πνευματικῆς Αὐτῆς Δικαιοδοσίας, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων Αὐτῆς, ὡσὰκις παρακλητικαὶ χεῖρες τὴν προσκαλοῦν, ἵνα ἐπιδείξῃ τὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην Αὐτῆς ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως.

Αἱ διαμορφωθεῖσαι νέαι συνθῆκαι εἰς πολλὰ σημεῖα τοῦ πλανήτου, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἀλλαγῶν ἀλλὰ καὶ πολλῶν θεομηνιῶν ἐδημιούργησαν τεράστια προβλήματα εἰς πολλὰς ομάδας ἀνθρώπων καὶ ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία ἡμῶν πολλάκις ὑπερβαίνουσα καὶ τὰς δυνατότη-

τας Αὐτῆς ἐπέδειξεν ἔμπρακτον τὴν συμπαράστασιν Αὐτῆς.

Μακαριώτατε,

Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας δὲν εἶναι πλέον ἀπομονωμένη εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἄγνωστος καὶ παρεξηγημένη ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς Δύσεως. Σήμερον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ἔχει ἐνεργὸν παρουσίαν, φωνὴν καὶ λόγον. Ὀλόκληρος δὲ ἡ χριστιανικὴ οἰκουμένη ἀναμένει, ἵνα ἴδῃ τὴν συμβολὴν καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων προβλημάτων τοῦ σημερινοῦ κόσμου, ἰδιαίτερος εἰς τὴν Ἠνωμένην Εὐρώπην, ἔνθα προστίθενται καὶ νέαι χῶραι, ὁ Λαὸς τῶν ὁποίων κατὰ παράδοσιν ἀνήκει εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Κυρία προϋπὸθεσις διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν καὶ προσανατολισθῶμεν ὀρθῶς εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν κλησιν καὶ ἀποστολὴν εἶναι ἡ ἀκριβὴς καὶ ὀρθὴ κατανόησις τοῦ τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία.

Ὁ Μέγας Φῶτιος εἶναι εἰς ἕξοχος καθοδηγητὴς διὰ τὴν συνειδητοποίησιν τῆς φύσεως καὶ τοῦ νοήματος τῆς Ὁρθοδοξίας, καθ' ὅτι, ὡς ἤδη ἀνεφέραμεν, τόσον ἡ ζωὴ καὶ ἡ δρᾶσις, ὅσον καὶ ἡ διδασκαλία καὶ τὸ συγγραφικὸν ἔργον τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Πατρὸς ἀποτελοῦν ἐνσάρκωσιν καὶ ὑλοποίησιν τῶν κυριωτέρων γνωρισμάτων τοῦ γησιοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος.

Εἶθε ὁ Κύριος διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, τῆς Ὑμετέρας πολυσεβάστου Μακαριότητος καὶ τῶν λοιπῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν νὰ ἐνισχύῃ καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸ ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ ὀλοκλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων Αὐτῆς ἔναντι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς τὴν διαποίμανσιν τοῦ πιστοῦ καὶ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν Αὐτῆς εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ἐμπνεομένης πάντοτε ἐκ τοῦ θάρρους, τῆς μαχητικότητος, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ταπεινώσεως ἀλλὰ κυρίως ἐκ τῶν ιδεωδῶν καὶ τοῦ ἀγίου βίου τοῦ ἀπὸ σήμερον ἐορταζομένου μεγάλου Πατρὸς καὶ Διδασκάλου Ἁγίου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἱεραρχῶν τὸ θεῖον ἀγλαΐσμα, Φῶτιε Πάτερ ἀοίδιμε, κατὰ τὸ ὄνομά σου, οὕτω καὶ ἡ πολιτεία σου· ἡ ζωὴ σου ἔνδοξος, καὶ ἡ κοίμησις μετὰ Ἁγίων· πρέσβευε οὖν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

**Τι ἔστιν ἔργον
ἄρχοντος:
Ἐπισημάνσεις
διαχρονικῆς ἀξίας
ἀπὸ τὸν ἱ. Φώτιο
περὶ τῶν ὄρων
καὶ προϋποθέσεων
τοῦ ἄρχειν,
στὴν ἐπιστολή του
πρὸς τὸν ἡγεμόνα
τῆς Βουλγαρίας
Μιχαὴλ - Βόριδα**

A. Τὸ ἱστορικό πλαίσιο, οἱ πηγές καὶ ἡ φυσιογνωμία τῆς ἐπιστολῆς.

Ἐνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα ἐκκλησιαστικά καταστατικά κείμενα, τὰ ὅποια ἀφοροῦν τόσο τὸ κήρυγμα τῆς βυζαντινῆς ἱεραποστολῆς ὅσο καὶ τὴν πολιτικὴ ἰδεολογία τοῦ Βυζαντίου περὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ρόλου τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, εἶναι ἡ ἐπιστολή τοῦ ἱ. Φωτίου πρὸς τὸν νεοβαπτισθέντα χαγάνο τῶν Βουλγάρων Βόριδα¹, ὁ ὁποῖος στὸ μεταξὺ εἶχε λάβει, κατὰ τὸ ἔθος τῶν βυζαντινῶν, τὸ ὄνομα Μιχαήλ, ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μιχαήλ τοῦ Γ' τοῦ ἐπονομασθέντος Μέθυσου (842-867).

Οἱ ἀφορμὲς τῆς ἐπιστολῆς, ἡ ὁποία ἀπεστάλη στὸν Βόριδα περὶ τὸ 865 δὲν εἶναι πλήρως ἐξακριβωμένες. Ἐν τούτοις, ἀπὸ τὶς ἀντιδράσεις τοῦ Βόριδος μετὰ τὴ λήψη τῆς ἐπιστολῆς, τὸ γεγονός δηλαδὴ ὅτι στράφηκε πρὸς τοὺς Φράγκους ἀλλὰ καὶ τοὺς Λατίνους, ἀναζητώντας ὡς ἀντάλλαγμα προσχωρήσεως στὴν ἐκκλησιαστικὴ τους δικαιοδοσίαν τὴν ἀναγωγή τῆς νεοσύστατης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας σὲ Πατριαρχεῖο, εἰκάζουμε ὅτι αὐτὸ θὰ ἦταν καὶ τὸ θέμα τῶν αἰτημάτων του πρὸς τὸν ἱ. Φώτιο. Ὡστόσο, εἰκάζεται ὅτι, πιθανόν, νὰ εἶχαν προκύψει ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἄλλα ζητήματα, ὅπως ἀντιδράσεις τῶν Βογιάρων ἢ ἀδυναμίες προσαρμογῆς τῶν Βουλγάρων σὶς προτάσεις τῶν βυζαντινῶν ἱεραποστόλων κ.ο.κ.²

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενό της, ἡ ἐπιστολή ἀποτελεῖ «τὸ χαρακτηριστικότερο ὑπόδειγμα τῶν σταθερῶν καὶ τῶν μεταβλητῶν στοιχείων τοῦ κηρύγματος τῆς βυζαντινῆς ἱεραποστολῆς κατὰ τὸν Θ' αἰ.»³. Χωρίζεται σὲ δύο κύρια μέρη. Τὸ πρῶτο περιλαμβάνει τὰ **σταθερὰ** στοιχεῖα τῆς βυζαντινῆς ἱεραπο-

1. Ἐπιστολαί, Α', *Τῷ περιφανεστάτῳ καὶ περιβλέπτῳ ἡγασημένῳ ἐν κυρίῳ πνευματικῷ υἱῷ, Μιχαήλ τῷ ἐκ Θεοῦ ἄρχοντι Βουλγαρίας*, ἔκδ. Β. Laourdas-L. G. Westerink, *Photius Epistulae et Amphilochia*, τ. I, Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana, Leipzig 1983, σσ. 2-39. (Στὸ ἐξῆς: Φωτίου, Ἐπιστολή Α'). Γιὰ ἐνδεικτικὴ βιβλιογραφία σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ ἢ τὴ θεματολογία της, βλ. G. Kacarog, "Die Gesetzgebung des bulgarische Fürsten Krum", *BZ* 2 (1907), 254-265· Β. Γιούλτση, *Θεολογία καὶ διαπροσωπικαὶ σχέσεις κατὰ τὸν Μέγαν Φώτιον*, Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν (AB 20), Θεσσαλονίκη 1974, σσ. 150-166· Despina Stratoudaki White-J.R. Berrigan, *The patriarch and the prince*, Holy Cross Orthodox Press, Massachusetts 1982· τῆς ἰδίας, "The Hellenistic Tradition as an Influence on Ninth-Century Byzantium: Patriarch Photios' Letter to Boris-Michael, the Archon of Bulgaria", *Patriarchal and Byzantine Review* 6 (1987), 121-129· Π. Χρήστου, «Φώτιος ὁ Μέγας, Ἐπιστολὴ πρὸς Βούλγαρον ἡγεμόνα», Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση καὶ σημειώσεις, *Ἐποπτεία* (1992)· P. Odorico, "La Lettre de Photius à Boris de Bulgarie", σὺν V. Vavřinek (ἔκδ.), *Byzantium and its Neighbours, Byzantinoslavica*, τ. 54, Prague 1993, σσ. 83-88· Βλ. Φειδᾶ, «Ὁ πατριάρχης Φώτιος καὶ τὸ κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς», *Μνήμη Ἀγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Μεγάλου Φωτίου Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως*, Πρακτικὰ ἐπιστημονικοῦ συμποσίου (14-17 Ὀκτωβρίου 1993), ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Θεσσαλονίκη 1994, σσ. 475-482· Κ. Παῖδα, *Ἡ θεματικὴ τῶν Βυζαντινῶν κατόπτρων ἡγεμόνος τῆς πρώιμης καὶ μέσης περιόδου (398-1085). Συμβολὴ στὴν πολιτικὴ θεωρία τῶν Βυζαντινῶν*, ἔκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2005.

2. Πρὸβλ. Βλ. Φειδᾶ, «Ὁ πατριάρχης Φώτιος καὶ τὸ κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς», σ. 478.

3. Βλ. Φειδᾶ, ὅπ.π., σ. 477.

Τοῦ

κ. Κωνσταντίνου Κορναράκη,
Ἐπικούρου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

στολής που διαπιστώνονται στην έκτενη, για τὸν χῶρο τῆς ἐπιστολής, ἱστορική ἀναδρομή στὶς ἀποφάσεις τῶν Ζ΄ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Τὸ δεύτερο μέρος, τὸ ὁποῖο ἀφορᾶ στὰ καθήκοντα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ ἄρχοντος δὲν ἀποτελεῖ ὄργανο τοῦ κληρῆ, ἀλλὰ ὡς ἐνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα μεταβλητὰ του στοιχεῖα⁴.

Πράγματι, στὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος, τοῦ ὁποῖου ἡ θεματολογία στρέφεται γύρω ἀπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὶς προϋποθέσεις τοῦ ἄρχεῖν, ἀναπτύσσεται ἡ διδασκαλία περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἡγεμόνος ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ λαοῦ του ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι μία θαυμάσια σύνθεση πολιτισμοῦ καὶ ἠθικῆς μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας. Αὐτὸ τὸ κατανοοῦμε ἐὰν διερευνήσουμε τὶς πηγές της, οἱ ἀφετηρίες τῶν ὁποίων φθάνουν στὸν Ἰσοκράτη καὶ τὸν λόγο του *Πρὸς Νικοκλέα*, ὅπως καὶ τὸν ψευδεπίγραφο λόγο Ἰσοκράτους *Πρὸς Δημόνικον*⁵, κατόπιν δὲ ἐμπλουτίζονται ἀπὸ τὴν περίφημη ὁμιλία καὶ κείμενα, γνωστῶν ὡς *κάτοπτρα ἡγεμόνων*⁶ καὶ μάλιστα ὑπὸ ὀρισμένη ἔννοια θὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι ἡ ἐπιστολή τοῦ Φωτίου ἀποτελεῖ στὴ βάση της κείμενο *κάτοπτρου ἡγεμόνος*⁷. Τὸ γνωμολογικὸ ὕφος, οἱ σχέσεις πνευματικῆς πατρότητας καὶ υἰότητας μεταξὺ Φωτίου καὶ Βόριδος ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ ἱ. πατρὸς πρὸς τὸ πνευματικὸ του τέκνο περὶ τῶν δυσάρεστων συνεπειῶν τῶν προβληματικῶν του ἐπιλογῶν μας ὀδηγοῦν στὸ συμπέρασμα αὐτό.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ σύνθεση καθιστᾶ ἐξόχως ἐνδιαφέρουσα τὴν ἐπιστολή τοῦ ἱ. Φωτίου πρὸς τὸν Βόριδα, διότι οἱ οἰκουμενικὲς καὶ πανανθρώπινες προοπτικὲς της (ὁ ἴδιος ὁ Φώτιος δὲν δι-

4. Στὸ ἴδιο.

5. Γιά τὴν πολιτικὴ φιλοσοφία, πού ἀποτυπώνεται στὶς ἐπιστολές τοῦ Ἰσοκράτους βλ. F. Dvornik, *Early Christian and Byzantine political philosophy, Origins and Background*, τ. I, Dumbarton Oaks Studies Nine, Washington 1966, σ. 1976 κ.ἐξ.

6. Βλ. H. Hynge, *Βυζαντινὴ Λογοτεχνία, Ἡ λόγια κοσμικὴ γραμματεία τῶν Βυζαντινῶν*, τ. Α΄, ΜΙΕΤ, Ἀθήνα 1987, σ. 245 κ.ἐξ. Ἐπίσης, βλ. τὴν ἐργασία, Κ. Παῖδα, *Ἡ θεματικὴ τῶν Βυζαντινῶν «Κατόπτρων ἡγεμόνος»*, Ἀθήνα 2005.

7. Συμφωνοῦμε ἀπολύτως μὲ τὸν Κ. Παῖδα, (ὅπ. π., σ.23), ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τὴν ἐπιστολή τοῦ ἱ. Φωτίου στὴ συλλογὴ «Κάτοπτρα ἡγεμόνος».

στάζει νὰ ἐπισημάνει σὲ πολλὰ σημεία ὅτι μιλά γιὰ ἀρετὲς καὶ τῶν ἀρχομένων, ὄχι μόνο τῶν ἀρχόντων) τὴν καθιστοῦν ἐν ταυτῷ καὶ εὐσύνοπτο ἐγγχειρίδιο πολιτικῆς ἠθικῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ θὰ διερευνηθεῖ στὴν παρούσα ἐργασία.

Β. Ὁ ἡγεμὼν ὡς ἀρνητικὸς ἀρχέτυπος τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτειακοῦ βίου.

1. Ἡ λειτουργία τοῦ προσωπείου ὡς ἀφετηρία δυσλειτουργίας τοῦ ἄρχεῖν.

Μία ἀπὸ τὶς ἔννοιες πού διήκουν τὴν ἐπιστολιμαία πραγματεία τοῦ ἱ. Φωτίου πρὸς τὸν Βόριδα εἶναι αὐτὴ τῆς διαλεκτικῆς τοῦ ἡγεμόνος μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἦδη ἐξ ἀρχῆς ὁ Φώτιος φροντίζει νὰ τοῦ ἐπισημάνει ὅτι τὰ χαρίσματα πού κοσμοῦν ἕναν ἄνθρωπο διακρίνονται σὲ δύο κύριες ἐνότητες. Ὑπάρχουν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν στὴν ἔκφραση τῆς εἰκόνας του πρὸς τὰ ἔξω («αἱ ἄλλαι χάριτες»), τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι περιορισμένη, διότι τοῦ προσκομίζουν μικρὲς καὶ πρόσκαιρες ὠφέλειες. Ἀντιθέτως, ὅσα καταξιώνουν τὴν ὄντολογικὴ του λειτουργία, καλλωπίζοντας τὴν ψυχὴ του, ἀποτελοῦν τὰ κυρίως χαρίσματα (*ἀληθῶς χάριτες*)⁸.

Ἀλλὰ ὁ Φώτιος ἐπανέρχεται στὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἄλλης ὀπτικῆς γωνίας. Ὁ ἄρχων τῆς Βουλγαρίας, ὡς ἀποδέκτης τῆς θαυμαστῆς μεταβολῆς πού συνέβη στὴ ζωὴ του διὰ τῆς μεταστροφῆς του στὸν Χριστιανισμό, εἰκονίζοντας διὰ τῆς πράξεώς του αὐτῆς τὴ θαυμαστὴ μεταβολὴ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὀφείλει νὰ γνωρίζει ὅτι φέρει τὴν εὐθύνη, τῆς ἀνάγκης τῆς διακρίσεως μεταξὺ τῶν ἀληθῶν (*τιμίον*) *κατορθωμάτων* καὶ (ὅπως ἐννοεῖται) τῶν εὐτελῶν ἐνεργειῶν. *Τίμιον κατορθωμα* εἶναι ἡ ὄντολογικὴ πλήρωση τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀνάγεται μεταφορικὰ στὴν τάξη τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου. Οἰαδήποτε ἄλλη εἰκόνα του, ἐκτὸς δηλαδὴ τῶν πράξεων τῆς πίστεως, εἶναι κατὰ σχέσιν κατορθωμα. Γι' αὐτὸ καὶ ὀφείλει νὰ ἀποφεύγει ὅσες πράξεις ἢ ἐπιλογὲς σφετερίζονται τὴν τάξη τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, ἀλλὰ κατὰ βάσιν χαρακτηρίζονται ὡς *ξύλα, χόρτος ἢ κάλαμος*, ὑλικά ἄχρηστα, ὡς πρὸς τὴν ἀξία τους, χρέσιμα μόνον πρὸς καῦσιν καὶ τὰ ὁποῖα (ἐδῶ χρησιμο-

8. Φωτίου, *Ἐπιστολή Α΄*, σ. 2, 1-8.

ποιεί μία συνήθη έκφραση τῆς νηπιτικῆς γραμματείας) ἀποτελοῦν *εὐφλεκτες ὕλες τῆς ἁμαρτίας*⁹.

Ἐπομένως, ὅταν ἀργότερα συμβουλευεῖ τὸν νεοβαπτισθέντα ἄρχοντα τῆς Βουλγαρίας νὰ διαχειρίζεται μὲ σύνεση τὶς μεταβολὲς τῶν πραγμάτων στὴν ἐξουσία, διότι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα (δηλαδή ὅσα σφετερίζονται τὴν ἀξία τοῦ ἀληθοῦς κατορθώματος) εἶναι *τρεπτά, ἄστατα καὶ ἀβέβαια*¹⁰, ἔχει ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν ἐσωτερικὴ διαλεκτικὴ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν ἑαυτό του. Ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπαίρονται γιὰ τὰ κατορθώματά τους καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι στὴν ἐνδεχόμενη ἀπόρριψη τῆς εἰκόνας τους, καταρρέουν καὶ ἐκτρέπονται σὲ ἀπρεπῆ συμπεριφορὰ.

Καὶ οἱ δύο τρόποι ἀντιδράσεως δὲν ἀποδεικνύουν μόνον *ἐλαφρότητα καὶ ἀκαλαισθησία*, ἀλλὰ καταδεικνύουν καὶ *ἀφροσύνη*¹¹. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος βιώνει τέτοιου τύπου ἀκραῖες συναισθηματικὲς καταστάσεις, βιούμενες εἴτε ὡς κατ' αὐτὸν ὑπεροχὴ τῆς εἰκόνας τοῦ ἑαυτοῦ του (περίπτωση ἀπροϋπόθετης θετικῆς ἀντιλήψεως περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του), εἴτε ὡς κατ' αὐτὸν ἀπόρριψη τῆς εἰκόνας του (περίπτωση ἀνατροπῆς τῆς περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του θετικῆς εἰκόνας), εἶναι προφανὲς ὅτι ἀγνοεῖ τὴ λειτουργία τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου.

Ὁ ἱ. Φώτιος δὲν ἐκπλήσεται ἀπὸ τὶς ἀσύμπτωτες μεταξὺ τους συμπεριφορές. Γνωρίζει ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀληθινῆς εἰκόνας εἶναι πρόβλημα τῶν θεμελίων τῆς ὑπάρξεως. Κατὰ τὸν σεπτὸ ἱεράρχη «οὐκ ἐθέλει τὸ εἶναι μετὰ τοῦ οἶεσθαι συνεῖναι»¹². Ὑπενθυμίζοντας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐντόνως τὴν προτροπὴ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου *μὴ γὰρ σοὶ τὸ εἶναι τῷ δοκεῖν ὑπορρέει*¹³ ὑπογραμμίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ οἴηση συμβαίνει νὰ ἀντικαθιστᾶ, ὑπὸ τῆ μορφῆ τοῦ προσωπείου, τὴν αὐθεντικότητα τοῦ προσώπου. Ἔτσι ὁ πεφυσωμένος ἄνθρωπος κρίνει τὴν ἀντιστοιχία μεταξὺ *εἶναι* καὶ *πράττειν* ἐπὶ τῆ βάσει τῆς οἰήσεώς του, ἐξυποκειμενικεύοντας τὰ κριτήρια αὐθεντικῆς λειτουργίας τοῦ

εἶναι.

Κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θεωρεῖ ὅτι ἐξ ὀρισμοῦ δικαιώνεται ἀπὸ τὴν εἰκόνα πού τὸν ἱκανοποιεῖ, ἔχει τὴν ψευδαίσθηση ὅτι ἐκφράζει τὴν ὄντολογικὴ του λειτουργία κατὰ τρόπον ὑπαρκτικῶς θετικό. Ἄγνοώντας ὅμως τὴ διάσταση μεταξὺ τῆς φαινομένης εἰκόνας του (ὅπως οἰκοδομεῖται ἀπὸ τὴν οἴηση) καὶ τῶν ὑπαρκτικῶν του θεμελίων, κατ' οὐσίαν διαφθείρει τὴ λειτουργία τοῦ εἶναι, διότι νομίζοντας ὅτι εἶναι κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ αὐτὸ πού πραγματικῶς εἶναι, ἀδυνατεῖ νὰ θεμελιώσει σὲ στέρεη βάση τὸ γεγονὸς τῆς αὐθεντικῆς κοινωνίας μὲ τὸν ἄλλο στὸ πρόσωπο τοῦ ὑπηκόου του. Τὸ *πράττειν* διαφεύγει τοῦ *εἶναι* καὶ στὴ διάσταση μεταξὺ *πράττειν* καὶ *εἶναι* καθίσταται στείρο γεγονὸς ἢ συνάντηση μὲ τὸν ἄλλο.

Ὑπὸ τὸ πρῖσμα αὐτό, προσλαμβάνουν ἐξαιρετικὴ σημασία οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ ἱ. Φωτίου ὡς πρὸς τὴ σχέση τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους πού τὸν περιβάλλουν. Εἴθισται τὸν ἄρχοντα νὰ τὸν περιβάλλουν ἄνθρωποι *φρόνιμοι ἀλλὰ καὶ ἀνόητοι*¹⁴. Κατὰ τὸν ἱ. πατέρα, ἀπὸ ὅσους περιβάλλουν τὸν ἄρχοντα, περισσότερο ἐπικίνδυνοι θεωροῦνται οἱ *κόλακες*, διότι φροντίζουν νὰ προβάλλουν μία ἐξιδανικευμένη εἰκόνα περὶ αὐτοῦ, μὲ προφανῆ σκοπὸ νὰ ἀποκομίσουν ὀφέλη ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς ἐξουσίας του. Ἀδιαφορώντας γιὰ τὰ ἀληθῆ του χαρίσματα καὶ τὴν ἀνάδειξη τῆς ἀληθινῆς του εἰκόνας προκαλοῦν ἀρνητικὴ ἐντύπωση περὶ αὐτοῦ, καθὼς οἱ ὑπερβολικὲς τους ἐκδηλώσεις τὸν ἐκθέτουν στὶς διαβολὲς τῶν ἀντιπάλων του¹⁵.

Ἀντιθέτως, ὅσοι συναισθάνονται τὴν εὐθύνῃ τῆς ἐξουσίας του καὶ συνέχονται ἀπὸ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὸ πρόσωπό του, σαρκώνουν τὸ πρότυπο τοῦ αὐθεντικοῦ *φίλου*. Ὁ φίλος στὴν κοινωνία μὲ τὸν φίλο του ἐπιλέγει ὡς κριτήριο κοινωνίας τὰ *ἀληθῆ* καὶ ὄχι τὰ *ἡδέα*¹⁶. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὁ φίλος ἀποδομῆ τὴν ἐξιδανικευμένη εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ὥστε νὰ τὸν βοηθήσει νὰ ἀνασυνθέσει τὴν εἰκόνα ἐκεῖνη πού ἀποτυπώνει τὴν αὐθεντικὴ λειτουργία τοῦ *εἶναι*.

9. Ὁπ. π., σ. 19, 565-570.

10. Ὁπ. π., σ. 36, 1111-1112.

11. Ὁπ. π., σ. 36, 1112-1114.

12. Ὁπ. π., σ. 34, 1041.

13. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἔπη θεολογικά, Ἡθικά, Λ', PG 37, 909A.

14. Φωτίου, Ἐπιστολή, Α', σ. 24, 728-25, 729.

15. Ὁπ. π., σ. 25, 739-747.

16. Ὁπ. π., σ. 25, 735.

Ύψιστο δείγμα της αὐθεντικῆς κοινωνίας μεταξύ τῶν φίλων ἀποτελεῖ ἡ ἐκ μέρους τοῦ φίλου τοῦ ἡγεμόνος προσφορὰ σὲ ἐκείνον τῆς δικῆς του πνευματικῆς εἰκόνας μὲ σκοπὸ τὴ συμπλήρωση καὶ κάλυψη τῶν ποικίλων ἐλλειμμάτων του στὴ διαπροσωπικὴ συνάντηση μὲ τοὺς ὑπηκόους του. Στὴ σύγχρονη ἐπικοινωνιακὴ γλῶσσα, οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐξουσίας ἢ ὁποιοδήποτε κυβερνητικοῦ σχήματος πρέπει διὰ παντὸς μέσου νὰ ἀποδίδονται εὐπρόσωποι στὴν κρίση τοῦ λαοῦ. Κατὰ τὸν ἱ. Φώτιο, ἡ καλύτερη ἐπικοινωνιακὴ γλῶσσα γιὰ τὰ ἐλλείμματα τοῦ ἡγεμόνος εἶναι τὸ ἦθος τῶν φίλων του, οἱ ὁποῖοι χωρὶς νὰ ὠραιοποιοῦν τὴν ἐκπεσοῦσα εἰκόνα του τὴν ἐξωραΐζουν διὰ τοῦ προσωπικοῦ τους ἦθους. Ὅντες οἱ ἴδιοι ἐνάρετοι, διὰ τῆς καρδιακῆς των κοινωνίας μὲ τὸν ἡγεμόνα, ἐπιτυγχάνουν νὰ καταστήσουν ἑαυτοὺς εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος, ὥστε καὶ τὸ λείπον εἰς ἀρετὴν δι' ἑαυτῶν ἐπιτειχίζοντες ἀνελλιπὲς φαίνεσθαι ποιοῦσιν¹⁷.

2. Ἡ παθογένεια τῆς ἀσκήσεως ἐξουσίας ὡς ἔκφραση παθογένειας τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ ἡγεμόνος.

Κατὰ τὸν ἱ. Φώτιο, τὸ πρόβλημα τῆς περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἀληθοῦς συνειδήσεως τοῦ ἡγεμόνος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ποιότητα τοῦ πνευματικοῦ του βίου, ὁ ὁποῖος εἶναι εὐνόητο ὅτι, λόγω τοῦ χαρακτηῆρος τῆς θέσεώς του, συναρτᾶται ἀμέσως πρὸς τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς πολιτείας καὶ τῶν διανθρωπίνων σχέσεων. Ἡ ἐπισήμανση τοῦ ἱ. πατρὸς ὡς αἰτίας διαμορφώσεως τοῦ προσώπου τῆς σχέσεως μεταξύ εἶναι καὶ πράττειν, δὲν εἶναι ἀσχετὴ πρὸς τὶς παρατηρήσεις του περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐμπαθοῦς βίου τοῦ ἡγεμόνος καὶ τὶς ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ἰδεατὴ ἔκφραση τοῦ ἄρχειν.

Πράγματι, ὁ Φώτιος περιγράφει ὀρισμένες θεμελιώδεις γιὰ τὴ συνοχὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἴστού κοινωνιολογικὲς καὶ πολιτειολογικὲς ἀξίες, ὅπως ἡ σημασία τῆς λειτουργίας τοῦ κράτους δικαίου, ἢ συνεχῆς μέριμνα ἀνακουφίσεως τῶν προβλημάτων τῶν πολιτῶν διὰ κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων, ἢ εὐθύνη τοῦ ἡγεμόνος ὡς πρὸς τὴν ὀμαλὴ μετάβαση σὲ νέο πλαίσιο νομοθετικῶν ἀλλαγῶν καὶ τοῦ κατάλληλου συγ-

χρονισμοῦ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ αὐτῶν κ.ο.κ. Ὡστόσο, φροντίζει παραλλήλως νὰ ἐστιάζει μὲ ἐπιμέλεια τὴν προσοχὴν του σὲ παθολογικὲς ἐκφάνσεις τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν αὐτῶν ἀξιῶν, συνδέοντάς τις ὄχι μὲ συγκεκριμένους ἢ ἀόριστους θεωρίες περὶ διοικήσεως, ἀπολυτοποιώντας δηλαδὴ τὰ φαινόμενα καὶ ἐγκαθιστώντας τὸ πρόβλημα ἐκτὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἐρευνώντας το μὲ βάση τὴ λειτουργία τοῦ ἔσω ἀνθρώπου.

Οἱ ἀνθρωπολογικὲς ἀφετηρίες τῆς ἐρευνας αὐτῆς ἔγκεινται στὴ βεβαιότητα τοῦ ἱ. Φωτίου ὅτι ὁ βαθμὸς συνοχῆς τῆς σχέσεως τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τοὺς ὑπηκόους του εἶναι ἀνάλογος τῆς σχέσεως πὸν συνέχει τὰ νεῦρα μὲ τὰ ὀστά¹⁸. Ὅσο ὁ ἡγεμὼν ἐξασφαλίζει τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ὑπηκόων του τόσο περισσότερο θὰ εἶναι ὁ ἀληθινὸς ἡγέτης τους, ὅπως ἀκριβῶς ὁ καθ' ἕνασπον ἀνθρώπος ὑφίσταται ὑπαρκτικῶς χάρις στὴ συνοχὴ τῶν μελῶν του. Ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ὑπηκόων πρὸς τὸν ἡγεμόνα τους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν αὐθεντικότητα τῆς εἰκόνας του, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ποιότητα τοῦ πνευματικοῦ του βίου.

Στὰ πλαίσια αὐτά, ὁ ἱ. πατὴρ θέτει ἓνα ζήτημα θεμελιώδους σημασίας, ὅπως αὐτὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡγεμόνος ἀπὸ ἐσωτερικὲς ταυτίσεις ἢ δεσμεύσεις, διότι οἰαδήποτε δέσμευση τῆς ἐλευθερίας του ἀπὸ τὴ φθοροποιὸ γιὰ τὸν πνευματικὸ του βίον ἀνάγκη, ἀποκαλύπτει τὴν ἀδυναμία του νὰ βιώσει τὴν ἀληθῆ ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία ὥστε νὰ καθοδηγήσει ἀναλόγως τὸν λαὸν του.

Χρησιμοποιώντας κατὰ βάσιν τὸ νηπτικὸ διάγραμμα τῆς πορείας σχηματισμοῦ τῶν παθῶν (προσβολή, συνδυασμός, συγκατάθεση, δημιουργία πάθους, ἀμαρτητικὴ πράξη)¹⁹ παρατηρεῖ ὅτι κάθε πάθος ἔχει ἀρχὴ καὶ αἰτία. Ἐὰν ὁ ἡγεμὼν εἶναι ἐπιρροεπὴς στὸν ἐνήδονο βίον τότε ἀμαμφιβόλως θὰ ἐνσκήψει τὸ κακόν, γεγονός πὸν ἔχει ὡς συνέπεια τὴν ἐκτύπωση τοῦ εἰδώλου στοῦ νοῦ του καὶ ἐντεῦθεν τὴ δημιουργία τοῦ πάθους, τὸ ὁποῖο καθίσταται δυσαναπόβλητον καὶ εἶναι ἐξαιρετικῶς δυσχερὴς ἢ ἀπαλλαγὴ του ἀπὸ

18. Ὁπ. π., σ. 35, 1091-1093.

19. Φωτίου, Ἐπιστολὴ Α', σ. 34, 1062-1064. Πρβλ. Ἰω. Κορναράκη, «Στοιχεῖα Νηπτικῆς ψυχολογίας», Π. Χρήστου (ἔκδ.), Ἀθωνικὴ Πολιτεία ἐπὶ τῇ χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Θεσσαλονίκη 1963, σ. 449-450.

17. Ὁπ. π., σ. 25, 732-733.

αυτό. Ἐδῶ ὑπονοεῖται τὸ γεγονός τῆς ταυτίσεως πρὸς ἀλλοτριωμένη πνευματικῶς ἐσωτερικὴ κατάσταση βίου, διότι ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἱ. πατήρ, ἡ ἐδραίωση τοῦ πάθους ὀδηγεῖ σὲ ὑποδούλωση τοῦ αὐτοδέσποτου λογισμοῦ, ἥτοι τοῦ αὐτεξουσίου²⁰.

Συνεπῆς πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς συνδέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ μέλη του, ὁ Φώτιος εἶναι βέβαιος ὅτι ὁ ἐμπαθῆς βίος τοῦ ἡγεμόνος συνιστᾶ ἀπὸ μόνος του χαλάρωση τῶν σχέσεών του μὲ τοὺς ὑπηκόους του. Ἡ ὑποταγὴ τοῦ ἄρχοντος στὴ φθοροποιὸ ἀνάγκη, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκδηλώσεως τοῦ ἐμπαθοῦς βίου, προβάλλει ὡς ἀρνητικὸ σημεῖο γιὰ τὴν εἰκόνα του ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, τὸ γεγονός ὅτι *ἐξανδραποδίσθηκε* ἀπὸ τὶς ἡδονές. Οἱ πολῖτες θεωροῦν ἀπαραδέκτο («ἀφόρητον») νὰ ὑποτάσσονται σὲ ἓνα ἀνδράποδο, γεγονός πὸ ὀδηγεῖ τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν σὲ χάος²¹. Μία ἀπὸ τὶς ἐνδεχόμενες περιπτώσεις εἶναι ὁ τρυφηλὸς καὶ ἔκλυτος βίος τοῦ ἄρχοντος νὰ συμπαράσῃ τοὺς ἀρχομένους σὲ μίμησίν του. Καθὼς ὁ κυβερνήτης βυθίζεται στὴ χαοτικὴ λειτουργία τοῦ ἐμπαθοῦς βίου, βυθίζεται μαζί του στὴ διαφθορὰ καὶ ἡ πολιτεία²².

Ἐξ ἄλλου τὴ συνάρτησιν παθολογίας πνευματικοῦ βίου καὶ δυσλειτουργίας τῆς ἐξουσίας συναντοῦμε στὸν ἰδιαίτερο χῶρο πὸν ἀναλῶνει στὴν ἐπιστολὴ του ὁ ἱ. Φώτιος γιὰ τὴν περιγραφή τῆς βίας στὶς διατομικὲς σχέσεις, περιγράφοντας περιπτώσεις *ἐξουθενώσεως*²³ τοῦ ἄλλου ἀλλὰ καὶ *λεκτικῆς ἐπιθετικότητος*²⁴. Οἱ μορφές αὐτὲς βίας ἔχουν τὴν ἀφετηρία τους καὶ στὸν θυμὸ, ὁ ὁποῖος ὡς ἐμπαθῆς κατάστασιν βίου, ἀλλοτριώνει καὶ φθείρει τὴν ὄντολογικὴ ταυτότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδιαίτερος τοῦ ἐμπαθοῦς ἄρχοντος πὸν ὑποτάσσεται σὲ τὸ πάθος αὐτὸ τῆς ὀργῆς²⁵. Κατὰ ταῦτα, ὁ ἄρχων φθείρεται πνευματικῶς διότι, κατὰ τὴν ἀξιωματικὴν θέσιν τοῦ σεπτοῦ ἱεράρχου, ὅπως ἀκριβῶς τὸ *πῦρ ἀφανίζει τὴν ὕλην*, τοιοῦτοτρόπως ὁ θυμὸς ἀφανίζει τὴν ψυχὴ²⁶. Ἐξ ἄλλου, ἡ ὄντολογικὴ

φθορὰ ὀξύνει ἔτι περαιτέρω τὴ βία στὶς διατομικὲς σχέσεις.

Στὴ συνάφεια αὐτῆ, ὁ Φώτιος προβάλλει τὸ ζήτημα τῆς δικαιοσύνης, προτρέποντας τὸν ἡγεμόνα νὰ τηρεῖ εὐλαβῶς τὸ δικαιοῦν σύστημα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴ ἀξιολόγησιν τῆς κοινωνίας. Γενικῶς, ὀφείλει νὰ ἐπαινεῖ ὅσους ὑπηρετοῦν τὸ κοινωνικὸ συμφέρον, νὰ ἐπιπλήττει ὅσους πλημμελοῦν τὰ καθήκοντά τους καὶ νὰ τιμωρεῖ ὅσους ἐπιβουλεύονται τὴν κοινωνικὴν γαλήνη. Συμβαίνει ὅμως, ἓνας κυβερνήτης νὰ ἀνατρέπει τὴν τάξιν αὐτῆ τῆς ἐσωτερικῆς ἀξιολογήσεως. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ δυσλειτουργεῖ τὸ πολιτικὸν σύστημα, διότι ἡ πολιτεία ἢ τὸ κράτος χάνουν τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν τους προσανατολισμὸν, ἐνῶ συγχρόνως διαφθείρεται ἡ πολιτικὴ συνείδησις, διότι τοιοῦτοτρόπως οἱ πολῖτες παρωθοῦνται στὴν κακία. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ προβάλλεται ἡ εὐθύνη τοῦ ἄρχοντος, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύεται *χείρων τῶν πολεμίων*²⁷.

Ἐξ ἄλλου, ἰδιαίτερας σημασίας εἶναι οἱ παρατηρήσεις τοῦ ἱ. πατρὸς περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ κράτους πὸν προνοεῖ γιὰ τὸν ὑπῆκοον. Ὑπάρχουν ἄρχοντες, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν ὅτι εὐεργετώντας ἐφάπαξ ἢ κατ' ὀλίγον τοὺς ὑπηκόους τους ἐπέτυχαν ἰσοβίως τῆς εὐγνωμοσύνης τους. Ὡστόσο ἡ ἐπακολουθοῦσα ἀδιαφορία τους ἀδρανοποιεῖ τὶς σχέσεις τῶν ὑπηκόων μὲ τὸν ἄρχοντα²⁸. Ἐδῶ ὁ ἱ. Φώτιος ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος ὡς *ψευδοῦς λυτρωτοῦ*.

Σὲ ἄλλῃ περίπτωσιν λοιπόν, ἐπισημαίνεται ὅτι *σπεύρει* ἐλπίδες, ἀλλὰ δὲν τὶς γεωργεῖ, διότι δὲν τὶς ἀφήνει νὰ ἀνατεῖλουν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν σημασίαν πὸν ἔχουν γιὰ κάθε ἓνα τῶν ὑπηκόων του. Κατὰ τὸν σεπτὸ ἱεράρχην, ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς *ὀνειδίζει* τὰς χάριτας²⁹. Ἡ ἔντονη αὐτῆ ὀρολογία, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ περιγράψῃ τὴν ἀπαξίωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἡγεμόνος τῶν ἐλπίδων, τὶς ὁποῖες ὁ ἴδιος προκάλεσε εἶναι ἀποκαλυπτικὴ τῆς κατ' οὐσίαν ἀπαξιώσεως τῶν ἰδίων τῶν ὑπηκόων του. Τὸ γεγονός ὅτι πᾶσα μορφὴ ἀπαξίωσης ἢ ἀπορρίψεως περιλαμβάνει λανθάνουσα ἐπιθετικὴ ὑπὸ τῆ μορφῆ τῆς ἐξουθενώσεως, καθιστᾶ σαφές ὅτι ὁ ἄρχων αὐτὸς ἐκλαμβάνει τὸν χῶρον τοῦ

20. Φωτίου, Ἐπιστολὴ Α', σ. 34, 1057.

21. Ὡπ. π., σ. 28, 842-843.

22. Ὡπ. π., σ. 35, 1068-1071.

23. Ὡπ. π., σ. 35, 1072-1075.

24. Ὡπ. π., σ. 35, 1086-1090.

25. Ὡπ. π., σ. 33, 1019-1021.

26. Ὡπ. π., σ. 33, 1022-1024.

27. Ὡπ. π., σ. 30, 896-905.

28. Ὡπ. π., σ. 32, 992-σ.33,1013.

29. Ὡπ. π., σ. 32, 988.

κοινωνικοῦ συνόλου ὡς χῶρο αὐτοδικαιώσεώς του. Προφανῶς, ἀποτυγχάνει νὰ ἀντιληφθεῖ τὸ κοινωνικὸ σύνολο ὡς χῶρο ἀναπτύξεως διαπροσωπικῶν σχέσεων ἢ τὸ ἀντιλαμβάνεται ὡς χῶρο προβολῆς τῆς ἐξουσίας του σ' αὐτό. Οἱ φειδωλὲς ὁμῶς καὶ σπάνιες εὐεργεσίες τοῦ ἡγεμόνος-ψευδοῦς λυτρωτοῦ, ἐπιφέρουν τὴ λήθη³⁰ καὶ ἐπιδρῶν ἀρνητικῶς στὸ συλλογικὸ ἀσυνείδητο, διότι διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀναστατώσεως διασποῦν τὴ συνοχὴ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀναδεικνύοντας τὸ διαχρονικὸ ζήτημα τῶν διακρίσεων πού, ὡς εὐνόητον, ἐμφανίζονται ἐντονότερα σὲ περιόδους κοινωνικῶν κρίσεων.

Γ. Ὁ ἡγεμὼν ὡς ἰδεατὸς ἀρχέτυπος τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτειακοῦ βίου.

1. Ἡ ἀρχετυπικὴ λειτουργία τῆς ἐξουσίας στὸ πολιτειακὸ καὶ θεολογικὸ πλαίσιο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Φωτίου.

Ἐξ ὅσων ἀναλύσαμε ἀνωτέρω, καθίσταται σαφὲς ὅτι ὁ ἱ. Φώτιος ἀπευθυνόμενος στὸν νεοβαπτισθέντα ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων Βόριδα, δράπτεται τῆς εὐκαιρίας νὰ ἀναλύσει, ἐπὶ τῇ βάσει ἠθικῆς καὶ ἐν πολλοῖς νηπιτικῆς σκέψεως, τὴν ἰσχύουσα πολιτικὴ θεολογία τοῦ Βυζαντίου περὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐγχειρίσεως τῆς ἐξουσίας πρὸς τὸν ἐκάστοτε ἡγεμόνα. Διὰ τῆς ἀναλύσεώς του αὐτῆς, ὁ ἱ. Φώτιος ἀπαντᾷ κατ' οὐσίαν στὴ διαχρονικὴ κριτικὴ τῶν ἐρευνητῶν ὅσον ἀφορᾷ στὶς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιο, διότι ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπει ὑπαινιγμοὺς ὑπαγωγῆς τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας στὴν ἐκκλησιαστικὴ, ἀλλὰ ἀντιθέτως προβάλλει τὴν εὐθύνη τοῦ ἄρχοντος γιὰ τὴν ἠθικὴ τελείωση τῶν ὑπηκόων του. Ἐνῶ λοιπὸν ὀρισμένοι ἐρευνητὲς ὑπὸ τὸ βᾶρος πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν θεωριῶν κρίνουν τὴ σχέση Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιο ἐκ τῶν ἔξω, ἡ θεολογικὴ ἀλλὰ καὶ πολιτικὴ διανόηση τῆς αὐτοκρατορίας, ὅπως διαπιστώνουμε καὶ στὴν ΣΤ' Νεαρά τοῦ Ἰουστινιανοῦ (535) ἀλλὰ καὶ τὴν *Εἰσαγωγή*³¹, μὲ διαυγὲς καὶ σαφὲς θεολογικὸ σκεπτικὸ ἀντιλαμβάνονται τὴ σχέση αὐτὴ ἐκ τῶν ἔσω. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ δὲν

εἶναι κυρίως τὸ ἀπρόσωπο πολιτειακὸ σύστημα πού ἐγγυᾶται τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία ἐνὸς κοινωνικοῦ συνόλου (οἱ διαχρονικὲς ἀποτυχίες τῆς ἰδεατῆς πολιτείας ἀνάγουν τὴν ὑπαρξὴ τῆς στὴ θέσπιση τοῦ φαντασιακοῦ), ἀλλὰ οἱ πνευματικὲς προϋποθέσεις πού συνέχουν ἐκείνους πού ἀσκοῦν τὴν ἐξουσία.

Κατὰ ταῦτα εἶναι σαφὲς, ὅτι ὁ Βόρις διὰ τοῦ βαπτισματός του ἐνετάχθη αὐτομάτως στὴν παράδοση τῆς βυζαντινῆς πολιτειολογίας. Ἡ ἔνταξή του αὐτὴ ἔχει δύο βασικὲς παραμέτρους. Ἐκκλησιολογικῶς ὀφείλει νὰ ἐργασθεῖ ὑπὲρ τῆς ἐδραιώσεως, ἐνισχύσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς νεοσύστατης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἀξιοποιώντας διὰ τῆς βυζαντινῆς ἱεραποστολῆς τὸ γεγονός τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανικοῦ κηρύγματος σὲ ὅλο τὸν λαό του.

Ἐκ τῆς χριστιανικῆς του ὁμῶς ιδιότητος ἀπορρέει καὶ ἡ νέα πολιτειολογικὴ του εὐθύνη. Ἐντάσσεται στὸ σχῆμα πού ἔχει ὡς ἀφετηρία του τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ καταλήγει μέσῳ τῶν Ἀποστόλων στὸν Μ. Κωνσταντῖνο, τὸν ὁποῖο ὀφείλει νὰ μιμεῖται κατὰ τὴ γνώμη, τὴ βουλή, καὶ τὴ σύνεση³². Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ, καλεῖται νὰ ἀντιληφθεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐγχείριση τῆς ἐξουσίας στὸ πρόσωπό του δὲν ἐξαντλεῖται στὰ πεπερασμένα ὄρια τῆς πολιτειακῆς δικαιοδοσίας του, ἀλλὰ συνθέτει τὸ περίγραμμα τοῦ διαχειριστοῦ τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Τὸ γεγονός λοιπὸν ὅτι ὁ Θεὸς ἐγχειρίζει τὴν ἐξουσία³³, ὑπογραμμίζει τὴν ἀδιαμφισβήτητη πραγματικότητα, ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ ἡγεμόνος ἀποκτᾷ καὶ ὑπαρξιακὸ χαρακτήρα. Εὐθύνη τοῦ ἡγεμόνος εἶναι ὄχι μόνον ἡ φροντίδα τοῦ ἑαυτοῦ του πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ὑπαρξιακῆς του πληρώσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ καθοδήγηση τῶν ὑπηκόων του πρὸς τὴ θεογνωσία³⁴. Τοιοῦτοτρόπως, ὅποιος χειρίζεται ἀρνητικῶς τὴν ἐξουσία καὶ ἀδικεῖ τὸν ἀδελφό του, λειτουργεῖ βλασφημῶς κατὰ τοῦ Θεοῦ³⁵. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ, θὰ ἦταν ἐπίσης δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθεῖ ὅτι κατὰ τὴ θεολογικὴ διανόη-

φωνα μὲ τὰ πορίσματα τῶν νεώτερων ἐρευνητῶν (βλ. Σπ. Τρωιάνου, «Ὁ Μέγας Φώτιος καὶ οἱ διατάξεις τῆς *Εἰσαγωγῆς*. Μερικὲς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὶς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας», *Ἐκκλησία καὶ Θεολογία* 10 (1989-1991), 489 κ. ἔξ.).

32. Φωτίου, *Ἐπιστολὴ Α'*, σ. 19, 560-564.

33. *Ὁπ. π.*, σ. 26, 784.

34. *Ὁπ. π.*, σ. 17, 484-487.

30. *Ὁπ. π.*, πρβλ. σ. 33, 1006-1007.

31. Ὁ ὅρος πού ἀντικατέστησε τὸν ἀντίστοιχο Ἐπαναγωγὴ σύμ-

ση του Φωτίου ὁ Θεὸς δὲν ἐγγειρίζει τὴν ἐξουσία ὡς στοιχεῖο ὑπεροχῆς τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐκ προοιμίου δικαιώσεώς του ἔναντι οἰασδῆποτε κριτικῆς, ἀλλὰ ὡς διακονία, ἡ ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἔχει καὶ τὴ σημασία τῆς δοκιμασίας καὶ τοῦ ἐλέγχου του ἐπὶ τῆ βάσει τῆς πνευματικῆς προόδου τῶν ὑπηκόων του. Ἄλλωστε, ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς ἐπισημότατον μέλος τῆς Ἐκκλησίας ἦταν πεπιστευμένος θεόθεν ἰδίαν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς διὰ τῆς ἐν Χριστῷ Θεΐας Οἰκονομίας σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους³⁶.

* * *

Κωδικοποιώντας τὴν εὐθύνη αὐτή, ὁ ἱ. Φώτιος παρατηρεῖ ὅτι ὁ τρόπος τῶν ἀρχόντων ὀρίζεται ὡς ὁ νόμος τῶν ὑπηκόων³⁷. Εἶναι σαφές ὅτι ἐδῶ ὁ ἱ. Φώτιος μεταφέρει τὸν *Iocus classicus* ὄχι μόνο τῆς θεολογικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς θύραθεν πολιτικῆς γραμματείας, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀρχὼν ὀφείλει νὰ ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἔμψυχον νόμον³⁸. Ἡ θέση αὐτὴ ἀποτελεῖ στὴ βάση τῆς μία διαχρονικῆ ἀντίληψη γιὰ τὴ μορφή καὶ τὸ ἦθος τῆς ἐξουσίας, μὲ ὑπόβαθρό τῆς τῆ θεολογικῆς δυναμικῆς τῆς ἔννοιας τῆς εἰκόνας, ἡ ὁποία, λίγο περισσότερο ἀπὸ δύο δεκαετίες μετὰ τὴν ὀριστικὴ διευθέτηση τοῦ εἰκονομαχικοῦ προβλήματος (843), λανθάνει ὡς ὁ ἀκριβέστερος τρόπος ἐρμηνείας ὄψεων τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κοσμικὴ νομοθεσία ὀφείλει νὰ εἰκονίζει τὴ φιλανθρωπία καὶ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὁ ἀρχετυπικὸς ρόλος τοῦ ἡγεμόνος εἶναι κατ' οὐσίαν ἡ ἐν εἰκόνι ἀπόδειξη τῆς ἀγαθότητος αὐτῆς. Διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ ἡγεμόνος του, ὁ ὑπῆκοος θὰ ἀναχθεῖ σὺς ἀρετὲς ἐκείνου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴ θεογνωσία.

Ἐξ ἄλλου, στὴν ἴδια γραμμὴ κινεῖται ὅλη ἡ θεμα-

τικὴ περὶ τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἡγεμόνος, ὅπως μποροῦμε νὰ διαπιστώσουμε στὰ κείμενα ποὺ ἀπαρτίζουν τὴν προαναφερθεῖσα περίφημη συλλογὴ *Κάτοπτρα ἡγεμόνος*. Οἱ ἠθικὲς ἀξίες, οἱ ὁποῖες καθιστοῦν δυνατὴ τὴ λειτουργία μιᾶς εὐνομούμενης πολιτείας (ὅπως δικαιοσύνη, κοινωνικὴ μέριμνα κ.ο.κ.), πρῶτα καθίστανται βίωμα τοῦ ἡγεμόνος. Ἔτσι στὸ πρόσωπο αὐτὸ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ ὁ λαὸς ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀξιοπιστία καὶ σημασία τῶν ἠθικῶν αὐτῶν ἀξιῶν³⁹, οὕτως ὥστε, ὅταν ὁ καθ' ἕναστὸν πολίτης κληθεῖ νὰ μιμηθεῖ τὸν ἡγέτη του, νὰ τὸ πράξει ἐκουσίως μὲ πλήρη συνείδηση τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων του.

Ἐπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια μέτοχος τοῦ ὀράματος αὐτοῦ διὰ τοῦ βαπτίσματος του, ὁ Βόρις καλεῖται νὰ καταστῆ ἔμψυχον ὡς ἀληθῶς καὶ κάλλιστον θεοφιλοῦς πολιτείας ἄγαλμα... νὰ ἐπιδείξει τὸν ἑαυτό του πάσης ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας οὐ τοῖς ὑπ' αὐτὸν μόνον ὑπογραμμὸ καὶ παράδειγμα, ἀλλὰ καὶ τῷ μετ' αὐτὸν παντὶ τῶν ἀνθρώπων γένει⁴⁰.

2. Ὁ ἀσκητικὸς χαρακτήρας τῆς ἐξουσίας.

Ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν ἀνωτέρω, ὀδηγοῦμεθα στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἰδεατὴ εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος, κατὰ τὴ βυζαντινὴ πολιτικὴ θεολογία, ὅπως παραδίδεται ἀπὸ τὸν ἱ. Φώτιο, ἐγκρύπτει ἀσκητικὸ χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος διαπιστώνεται στὴ σύνθεση ποὺ ἐπιχειρεῖται μεταξὺ τῆς πορείας τοῦ ἰδίου πρὸς ὀλοκλήρωσιν τῆς ὑπαρξιακῆς του προοπτικῆς καὶ συγχρόνως τῆς θεοφιλοῦς ἀσκήσεως ἐξουσίας.

Ὁ ἀρχὼν ποὺ θὰ ἐπιλέξει τὴν ἐξουσία ὡς ἐξουθένωση τοῦ ἄλλου καὶ καταπάτηση τῶν ἀτομικῶν του δικαιωμάτων σημαίνει ὅτι καὶ ὁ ἴδιος νοσεῖ κατὰ τὴν αὐτοσυνειδησία του. Ἐξ ἄλλου ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος νοσεῖ κατὰ τὴν αὐτοσυνειδησία του, ἀδυνατώντας νὰ ἀντιληφθεῖ τὴ διακυβέρνηση ὡς ἀφοσίωση στὸν ὑπῆκοό του ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Οἰκονο-

35. Ὅπ. π., σ. 26, 782-784.

36. Βλ. Φειδᾶ, «Αἱ περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἀντιλήψεις τοῦ Μ. Φωτίου», στὸ *Τιμητικὸν Ἀφιέρωμα εἰς τὸν Μητροπολίτην Κίτρους Βαρνάβαν ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι τῆς ἀρχιερατείας του*, Ἀθήναι 1980, σ. 363. Πρβλ. Ἑλένη Γλύκατζη - Ἀρβελέρ, *Ἡ πολιτικὴ ἰδεολογία τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας*, μτφρ. Τούλα Δρακοπούλου, ἔκδ. Ψυχογιός, Ἀθήνα 1988, σ. 167.

37. Φωτίου, Ἐπιστολὴ Α', σ. 27, 819.

38. Βλ. A. Steinwenter, *NOMOS EMΨΥΧΟΣ, zur Geschichte einer politischen Theorie*, Wien 1946, σσ. 250-68. Ἐπίσης Γ. Γκότση, *Προβλήματα Οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἠθικῆς στὴν πατερικὴ καὶ Βυζαντινὴ σκέψη*, ἔκδ. Ἄντ. Ν. Σάκκουλα, Ἀθήνα-Κομοτηνὴ 1996, σ. 116, σημ. 61.

39. Πρβλ. «Ἐαυτῷ τὴν τοῦ φυλάττειν τοὺς νόμους ἐπίθετος ἀνάγκην, ὡς μὴ ἔχων ἐπὶ γῆς τὸν δυνάμενον ἀναγκάζειν· οὕτω γὰρ καὶ τῶν νόμων ἐπιδείξεις τὸ σέβας, αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων τούτους αἰδοῦμενος καὶ τοῖς ὑπηκόοις φανήσεται τὸ παρανομεῖν οὐκ ἀκίνδυνον» (Ἀγαπητοῦ διακόνου, Ἐκθεσις κεφαλαίων παραινετικῶν, 27, PG 86.I, 1172D-1173A).

40. Φωτίου, Ἐπιστολὴ Α', σ. 38, 1176-1179.

μίας του Θεού για τον άνθρωπο, δεν έχει άλλη επιλογή από την άρνηση της εικόνας του υπηκόου του, είτε ως εκμαυλισμό του με υπερβολικές υποσχέσεις παροχών⁴¹, είτε δια της έξουθενώσεως του⁴².

Υπό την πνευματική της λοιπόν έννοια, η έξουσία κατανοείται ως διαρκής πρόοδος στο βίο των ἀρετών, πρόοδος που σαρκώνεται στους κόπους και τις φροντίδες του ἡγεμόνος προς χάριν των υπηκόων του⁴³. Ἐπομένως, κριτήριο ἀληθοῦς ἡγεμόνος εἶναι τὸ θυσιαστικὸ φρόνημα πὺν διακρίνει κάθε πτυχὴ τοῦ ιδιωτικοῦ, ἀλλὰ κυρίως τοῦ δημοσίου βίου του. Θεωροῦμε ὡς ἰδιαίτερος σημαντικό κριτήριο τὸ θυσιαστικὸ φρόνημα τοῦ ἡγεμόνος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του, ἐὰν λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας τὴν καιρία ἐπισήμανση τοῦ ἱ. Φωτίου ὅτι δὲν εἶναι αὐτονόητη ἡ ταύτιση εὐφυοῦς ἡγεμόνος καὶ ἱκανοῦ ἡγεμόνος. Ἐδῶ βεβαίως, προβάλλεται ἡ διαχρονικὴ διαπίστωση ὅτι ἡ ὑπαρξὴ φυσικῶν ἱκανοτήτων καὶ προσόντων ἑνὸς ἡγεμόνος (καὶ ἐν γένει τοῦ τυχόντος ἀνθρώπου) δὲν ἐγγυᾶται τὴν κατάλληλη ἀξιοποίησή τους ἀπὸ τὸν ἴδιο πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ σεπτὸς ἱεράρχης, ὁ εὐφυὴς ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει ἐκ τοῦ φυσικοῦ τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα πὺν ἔλαβε κατὰ τὴ γέννησή του. Ὅστόσο ἡ έξουσία δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε τὸν χῶρο δικαιοσύνης τῶν χαρισμάτων του αὐτῶν. Ἡ πολιτικὴ ἱκανότητα ἀποτελεῖ προῖον γνώσεως πὺν προκύπτει ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ὡστε πολλὲς φορὲς ἡ γνώση αὐτὴ κατέστησε ἱκανότερο στὴν ἀντιμετώπιση δυσχερειῶν ἐκεῖνον πὺν ἔχει ἐκπαιδευτεῖ με ἐπιμέλεια στὰ πράγματα αὐτά, παρὰ ἐκεῖνον πὺν ἔχει ὡς δῶρο ἀπὸ τὴ φύση τὴν ὀξύνοια⁴⁴. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ ιδεώδης τύπος ἡγεμόνος ὄχι μόνον ἀσκεῖται στὴν ἀρετὴ, ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιάσει τὴν εἰκόνα του πρὸς ὄφελος τῶν υπηκόων του. Ἔτσι ὁ βίος του θὰ καταστῆ ὄντως νόμος τῶν υπηκόων του.

Ὁ ἱ. Φῶτιος συνοψίζει τὸ νόημα τῆς έξουσίας ὡς ἀσκητικοῦ φρονήματος στὴν προτροπὴ του πρὸς τὸν Βόριδα νὰ καταστῆ ὁ ἴδιος ἱερούργος τῆς θυσίας τοῦ

ἑαυτοῦ του. Χρησιμοποιώντας μίαν χαρακτηριστικὴ εἰκόνα τοῦ νηπτικοῦ βίου, δηλαδὴ ἐκεῖνη κατὰ τὴν ὁποία ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος καθίσταται συγχρόνως *ἱερούργος καὶ ἱερεῖον*, φρονεῖ ὅτι ὁ ἡγεμόνος, ἱερούργει τὴν *ἐρασιμωτάτη* αὐτὴ θυσία διὰ τῆς ἐντόνου καλλιέργειας τοῦ πνευματικοῦ βίου⁴⁵.

Διὰ τῆς ὑπαρξιακῆς αὐτῆς αὐτοθυσίας ὁ ἡγεμόνος ἐπιτυγχάνει νὰ καταστῆ ἀρχέτυπο τῶν υπηκόων του, διότι στὸ πρόσωπο ἐκεῖνου στὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐνεχείρισε τὴν έξουσία βιώνουν τὴν ἀρχετυπικὴ ἐλευθερία, ὡς ἀπεξάρτηση τοῦ εἶναι ἀπὸ τὴ δεσποτεία τῶν παθῶν καὶ συνεπῶς τὴ φθοροποιὸ ἀνάγκη τῆς *οἰήσεως* πὺν ἀναπληρώνει τὴν ἀθθεντικότητα τοῦ εἶναι καὶ ὀδηγοῦνται ἐκουσίως καὶ με *σφοδρὴ ἐπιθυμία* νὰ ὑποταχθοῦν ὄχι στὸν ἄρχοντα ὡς πρόσωπο ἢ θεσμό, ἀλλὰ στὸ ἀρχέτυπο τῆς ἐλευθερίας.

3. Ἡ έξουσία ὡς παιδαγωγικὴ τέχνη.

Κατὰ τὸν ἱ. πατέρα, ἡ τέχνη τοῦ ἄρχειν ἀποτελεῖ στὴ βάση τῆς παιδαγωγικῆς τέχνης, καθ' ὅσον ὁ ἄρχων κατὰ πρῶτον μὲν ὀφείλει νὰ βιώνει τὴν ἄσκηση έξουσίας ὡς διαλεκτικὴ σχέση με τοὺς υπηκόους του, κατόπιν δέ, ὡς ἰδεατὸ ἀρχέτυπο, διὰ τῆς ὑπαρξιακῆς του πορείας ὀφείλει νὰ παραδίδει στοὺς ἀρχομένους ὡς γυμνάσματα τὶς δικές του βιωματικὲς ἐμπειρίες καθῶς, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἱ. Φῶτιος, ὁ πρῶτος στὸν ὁποῖο ἀσκεῖ τὴν παιδαγωγικὴ τέχνη εἶναι ὁ ἑαυτὸς του⁴⁶. Κατὰ τὴν ἀξιωματικὴ διατύπωση τοῦ ἱ. Φωτίου, ἡ τελειότητα τοῦ ἡγεμόνος δὲν ἔγκειται στὴν εὐχέρειά του νὰ ἐπιβεβαιώνει τὴν έξουσία του με τὴν ἰσχὺ, ἀλλὰ *πλείους καὶ βελτίονας ποιεῖν τοὺς ἀρχομένους*⁴⁷. Ὑπ' αὐτὴ τὴν έννοια, ἰδεατὸ πρότυπο έξουσίας εἶναι τὸ *ἄρχειν* διὰ τοῦ διαπλάθειν χαρακτῆρες, γεγονὸς πὺν σημαίνει ὅτι τὸ *ἄρχειν* ταυτίζεται με τὸ *ποιμαίνειν*⁴⁸.

Ὡς θεωρητικὸ πλαίσιο τῆς έξουσίας, ὡς διαποιμάνσεως, θεωροῦμε τὴν ἐξόχως ἐνδιαφέρουσα ἐπισήμανση τοῦ ἱ. πατρὸς, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄρχων ὀφείλει νὰ ἔξα-

41. Ἔτσι φρονοῦμε ὅτι ἐρμηνεύεται τὸ «σφοδραὶ ὑποσχέσεις» (Φωτίου, ὅπ. π., σ. 31, 962-32,969).

42. Φωτίου, ὅπ. π., 35, 1072.

43. Ὅπ. π., 16, 475-487.

44. Ὅπ. π., σ. 22, 663-668.

45. Ὅπ. π., σ. 22, 660-662.

46. Ὅπ. π., σ. 26, 792-796.

47. Ὅπ. π., σ. 27, 802-803.

48. Πρβλ. Β. Γιούλση, «Ἡ διανθρώπινη ἐπικοινωνία κατὰ τὸν Μέγα Φῶτιο», *Μνήμη ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Μεγάλου Φωτίου ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως*, σ. 406.

τομικεύει την εξουσία του προνοώντας για τὸν καθ' ἕνασπον ἀνθρώπο. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ σεπτὸς ἱεράρχης, πολλοὶ θεωροῦν ὅτι ἀπόδειξη τελειότητας ἐνὸς ἡγεμόνος (*ἀρετὴ ἄρχοντος*) εἶναι ἡ ἱκανότητα ἐπεκτάσεως τῶν ἐδαφῶν ποὺ ἀνήκουν στὴν ἐξουσία του (*ἐπέκταση πόλεως* ποὺ ὁμως θεωρεῖται καὶ ὡς σύμβολο τοῦ ἀπρόσωπου συνόλου). Ὁ ἴδιος ὁμως θεωρεῖ ὅτι ἀρετὴ τοῦ ἄρχοντος εἶναι ἡ καταξίωση μιᾶς *οἰκίας*⁴⁹. Φρονοῦμε ὅτι στὴν περίπτωση αὐτή, ὁ ἰ. πατὴρ προβάλλει τὸ πρόσωπο ἐναντι τοῦ συνόλου, ἐπισημαίνοντας ἐμμέσως τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι τὸ πρόσωπο ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῆς εὐνομούμενης πολιτείας. Ἔτσι, ἔχουμε τὴ δυνατότητα νὰ κατανοήσουμε καλύτερα καὶ τὴ θέση του ὅτι δὲν ὠφελεῖ ἡ *πολυχειρία* ἀλλὰ ἡ *εὐβουλία*⁵⁰. Πέραν τῆς πρακτικῆς σημασίας τῆς παρατηρήσεως, ὑπογραμμίζεται, κατὰ τὴν ἀντίληψή μας, τὸ ὅτι ἡ σὺμφων σκέψη ἀξιοποιεῖ τὴν ἀξία τοῦ προσώπου καὶ ἀντιτίθεται στὴ μαζοποίηση τοῦ ἀτόμου.

Ἐντὸς τῶν πλαισίων αὐτῶν, λαμβάνει ἰδιαίτερη σημασία ἡ λειτουργία τοῦ *ἄρχου* ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς διαχρονικῆς ἀξίας *ἀρετῆς τῆς μεσότητος* καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἐννοίας τοῦ *καιροῦ*. Ὡς πρὸς τὴν πρώτην περίπτωση, ἔχοντας ὁ ἰ. Φώτιος ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξατομικεύσεως τῆς ἐξουσίας, εἶναι σαφές ὅτι ἐννοεῖ τὸν σεβασμὸ τῆς προσωπικότητος τῶν ἀρχομένων, ἐκδηλωμένου ὡς παιδαγωγικῆς ἱκανότητος ἐκ μέρους τοῦ ἄρχοντος νὰ ἀπορρίπτει *ἀκραῖες* μορφές διαλεκτικῆς μὲ τοὺς ὑπηκόους του, ὅπως κατὰ μία ἐννοια *ἄκρα* θὰ θεωροῦντο, λ.χ. ἡ κοινωνία μὲ τοὺς ὑπηκόους του ἐπὶ τῇ βάσει ἱκανοποιήσεως τῶν βουλητικῶν καὶ ἐπιθυμητικῶν ὀρμῶν τους, ὅπως καὶ ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἀπαξίωση συναναστροφῆς μετ' αὐτῶν διὰ τῆς ἀπομονώσεώς του στὴν ἡγεμονικὴ του εἰκόνα⁵¹.

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἄρχων φροντίζει *καιροῖς ἰδίους τὸ πρόσφορον ἀπονέμειν*. Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὐτὴ ὁ ἰ. Φώτιος προσδιορίζει τὴν εὐθύνη τοῦ ἄρχοντος ὥστε μὲ παιδαγωγικὴ εὐαισθησία νὰ διαχειρίζεται τὴν ἐξατομικευμένη ἐξουσία του πρὸς ὄφελος τοῦ πολίτη. Πρό-

κειται γιὰ κριτήριον ποὺ ἐλέγχει καὶ τὴν ἀξιοπιστία τοῦ ἰδίου, καθ' ὅσον ὀφείλει τὰ δοθέντα σ' αὐτὸν χαρίσματα νὰ τὰ ἀξιοποιεῖ καταλλήλως πρὸς τὴν κατεύθυνση τῶν εὐεργεσιῶν καὶ ὄχι πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἰδιοτελείας, γεγονός ποὺ ἀποτελεῖ ὕβρι πρὸς τὸν Θεό⁵².

Μὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις, ὁ ἡγεμὼν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ἀνάγει τὴ διοικητικὴ σχέση μὲ τοὺς ὑπηκόους του σὲ διαπροσωπικὴ σχέση, ὑπὸ τὴν ἐννοια τῆς κοινωνίας ἀγάπης, ὅπως αὐτὴ θεωρεῖται στὸ πρόσωπο τοῦ ἄρχοντος ποὺ ἀναλώνει ἑαυτὸν γιὰ τὸν λαὸ του. Ἦδη ὁ ἰ. πατὴρ γνωρίζει πόσο ἀσύμπτωτη εἶναι ἡ κοινωνία *φόβου* καὶ *ἀγάπης*⁵³. Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀρχομένους ζοῦν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ πράγματα δὲν ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ ἀγαποῦν. Ἐξ ἄλλου, ὅσοι ἀγαποῦν τὸν ἡγεμόνα τους δὲν γνωρίζουν τὴν αἴσθησι τοῦ φόβου. Ὁ ἡγεμὼν, χάρι ἀκριβῶς στὴν παιδαγωγικὴ του εὐαισθησία, ὀφείλει νὰ προσεγγίσει παιδαγωγικῶς τὰ συναισθήματα αὐτά. Ἔτσι θὰ ἐπιτύχει νὰ μεταποιήσει τὸν φόβο τοῦ ὑπηκόου ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀντίληψη περὶ ἐκδικητικότητος τοῦ ἐξουσιαστῆ, στὸν φόβο ἐκεῖνο ποὺ λειτουργεῖ ὡς δημιουργικὴ δύναμι διαπλάσεως χρηστῶν χαρακτήρων, διότι πηγάζει ἀπὸ τὴν κατανόηση τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ἄρχοντος γιὰ ἐκεῖνον. Ὅσον ἀφορᾷ στοὺς *ἀρίστους* τῶν πολιτῶν, ὁ ἰ. Φώτιος θεωρεῖ ὅτι ὁ ἄρχων ὀφείλει νὰ τοὺς καθιστᾷ πρὸ συνειδητοῦς πολῖτες, καλλιεργώντας ἐντονότερα αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὴν πολιτεία⁵⁴.

Γενικῶς, ὁ ἰ. πατὴρ φρονεῖ ὅτι ἡ διαπροσωπικὴ σχέση μεταξὺ τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ὑπηκόων του εἶναι δημιουργικὴ σχέση. Αὐτὸ καταδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι προκρίνει τὴν πρόληψη (διὰ τοῦ διαπλάθειν χαρακτήρες) τῆς καταστολῆς. Ὅταν χρειαστεῖ ὁ ἡγεμὼν νὰ ἐπιβάλλει κάποια ποινὴ, τὴν ἀποσυνδέει ἀπὸ τὴν ἐκδικητικότητά καὶ τὴν ἐξουθένωσι τοῦ ὑπηκόου του. Δὲν τιμωρεῖ μὲ εὐχαρίστηση διότι τὸ γεγονός αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ σημεῖο ὀδύνης γιὰ τὸν

49. Φωτίου, *Ἐπιστολὴ Α'*, σ. 27, 804-805.50.

50. *Ὁπ. π.*, σ. 27, 826-827.

51. *Ὁπ. π.*, σ. 30, 918-920.

52. *Ὁπ. π.*, σ. 30, 914-917.

53. «Χαλεπὸν μὲν φόβον ἀγάπη κερᾶσαι» (*Ὁπ. π.*, σ. 30, 906).

54. *Ὁπ. π.*, σ. 30, 907-909.

ἴδιον⁵⁵, πιθανὸν ὑπὸ τὸ πρῶμα τῆς ἀποτυχίας του ὡς ἔμφυχου νόμου νὰ πείσει τὸν ὑπῆκό του. Γι' αὐτὸ συνιστᾶ βραδύτητα στὴν ἀντίδραση⁵⁶ καὶ συμβουλεύει αὐτὸ νὰ συμβαίνει σπανίως⁵⁷.

Ὁ ἱ. Φώτιος ἐπομένως, δὲν ἐστιάζει τὴ σκέψη του στὶς ἀδυναμίες τοῦ πολιτικοῦ συστήματος ἀλλὰ ἐπιμένει ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ μεταφέρει τὸ πρόβλημα ἀπὸ ἔξω πρὸς τὰ μέσα. Στὸ ρητορικό του ἐρώτημα *Πῶς εἶναι δυνατόν κάποιος (ἡγεμών) νὰ ἐπιτύχει στὸν τομέα τῶν μεταρρυθμίσεων*, ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος σημειώνοντας ὅτι κριτήριο ἀποτελοῦν οἱ ἀντοχές τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώπων, γεγονός που σημαίνει ὅτι ὁ ἄρχων θὰ προστατεύσει τὸν λαό του ἐπιλέγοντας ἀναλόγως τὴν προώθησή τους ἢ τὴν ἀναβολή τους, διότι σκοπός του εἶναι ὄχι οἱ μεταρρυθμίσεις καθ' ἑαυτές, ἀλλὰ τὸ κατὰ πόσο διαπαιδαγωγημένοι εἶναι οἱ πολῖτες νὰ τίς ἀνεχθοῦν⁵⁸. Εἶναι προφανές, ὅτι ἐδῶ προβάλλεται ἐπίσης ἡ ἐνότητα ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν ἀντιδράσεων.

Στὴν ἐνότητα ἀκριβῶς αὐτή, ἀνακλᾶται ἡ ἐνότητα που βιώνεται ἐν τῇ Θεῖᾳ Εὐχαριστίᾳ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ὑπόβαθρο τῆς σκέψεως τοῦ ἱ. πατρὸς. Ὁ Κ. Ἀξελός, παρακολουθώντας τὸ πλέγ-

μα πολιτικῆ - πολιτισμοῦ, παρατηρεῖ ὅτι ἡ διαρκῆς κρίση τοῦ πολιτισμοῦ ὀφείλεται στὴ θεμελιακὰ μηδενιστικὴ στάση ἐνὸς πολιτισμοῦ καὶ μιᾶς κουλτούρας, που διόλου δὲν γνωρίζουν στὸ ὄνομα τίνος ἐπιτέλους ξεκινοῦν γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς⁵⁹. Ὁ ἱ. Φώτιος, ἐκφράζοντας μὲ ἐξαιρετικὸ τρόπο τὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο τῆς πολιτικῆς θεολογίας τῆς ἐποχῆς του καὶ μὲ πλαίσιο ἀναφορᾶς τῆ βυζαντινῆ ἱεραποστολικῆ δραστηριότητα, διδάσκει ὅτι δὲν εἶναι ἡ ἐξέλιξη τῶν κοινωνικῶν ἢ πολιτειολογικῶν σχηματισμῶν που καταξιώνουν τίς ὑπαρκτικὲς ἀναζητήσεις τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ ἡ καταφατικὴ τους λειτουργία ὡς πρὸς τὸ γεγονός τῆς Ἐκκλησίας ὡς θεανθρώπινης κοινωνίας καὶ στὸν σύνδεσμο τῆς ἀγάπης, ὅπως αὐτὸς βιώνεται στὴ Θεῖα Εὐχαριστία. Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὐτή, οἱ κοινωνικοὶ καὶ πολιτειολογικοὶ αὐτοὶ σχηματισμοὶ ἀνακαλύπτουν στὴν Ἐκκλησία τὴν ἐντελέχειά τους, διότι στὴν κοσμικὴ τάξη ἀποκτοῦν τὴν ἰκανότητα νὰ αὐτοῖωνται ἀπὸ κάθε ἀτέλεια που προκύπτει ἀπὸ τὴ σύνθεση ἢ ἀποσύνθεση τῶν ἐπὶ μέρους στοιχείων τους

55. «Ἀνιάσθαι δὲ κολάζοντα ὑπευθύνους» (ὅπ. π., σ. 34, 1037). 56. Ὅπ. π., σ. 34, 1035-1036.

57. «Δεῖ δὲ ἐγκρατῶς ἄρχειν οὐ τῷ κολάζειν, ἀλλὰ τὸ δοκεῖν κολαστικὸν εἶναι... ὀργίλων δὲ μᾶλλον ἀνθρώπων ἢ φρονίμων αἰ κολάσεις, οἵτινες ἀπορία τοῦ δημαγωγεῖν σωφρόνως ἐπὶ τῷ κολάζειν τρέπονται = ἀδίως» (ὅπ. π. σ. 27, 797-801).

58. Ὅπ. π., σ. 37, 1139-1148.

59. Κ. Ἀξελός, *Γιὰ μία προβληματικὴ Ἠθική*, μτφρ. Φραγκίσκη Ἀμπατζοπούλου, ἔκδ. Ἐστία, Ἀθήνα 1992², σ. 98.

Περὶ τῆς Θροنيκῆς καὶ πάλιν Ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀντιπαρέρχεται ὡς ἐκτὸς θέματος, καὶ ὡς ἐκ τούτου, ὡς ἀνάξια ἀπαντήσεως, τὰ ὅσα ἀναφέρει καὶ πάλιν εἰς ἀρθριδίον του γνωστὸς συνταξιούχος Ἐκπαιδευτικὸς κατὰ τῆς Θροنيκῆς Ἑορτῆς τῆς Ἀποστολικῆς ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπισημαίνουσα τοῦτο μόνον, ὅτι τὰ ὑποστηριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Δημοσιεύματος τὸ μόνον τὸ ὁποῖον καὶ πάλιν κατορθώνουν εἶναι νὰ μειώσουν συνεχῶς καὶ ἀνεπανορθώτως τὸ κῦρος τοῦ παντογνώστου καὶ ἐπηρεμένου πλέον συντάκτου αὐτοῦ, γεγονός τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ὁ συντάκτης κατορθώνει δι' ἑαυτὸν, ἔνεκα τῶν γραφομένων καὶ ὑποστηριζομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος.

2. Νὰ εἶναι πάντως βέβαιος ὁ συντάκτης τοῦ καταφανῶς ἐμπαθοῦς καὶ τούτου ἀρθριδίου του, τὸ ὁποῖον μοναδικὸν στόχον ἔχει τὴν ἐκτόνωσιν καὶ ἱκανοποίησιν τοῦ ἀνοικείου καὶ ἀδικαιολογήτου ἀντιπολιτευτικοῦ μένους του ἐναντίον τῆς Διοικήσεως ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ Ἐκκλησία αὕτη οὐδόλως προουμένη ἢ πειθομένη ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἰσχυρισμῶν του, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς οὐδὲ τὸν ἴδιον τὸν συντάκτην τοῦ ἀρθριδίου πείθουν, θὰ παραμείνῃ ἔσαεὶ εὐγνωμονοῦσα τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, διὰ τὸν ἐν Χριστῷ Εὐαγγελισμόν Της ὑπ' αὐτοῦ. Νὰ εἶναι βέβαιος ὁ ἐν λόγῳ συντάκτης ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία θὰ ἐορτάζῃ ἐπισημῶς καὶ πάντοτε τὴν Θροنيκὴν Τῆς Ἑορτῆς ἐπὶ τῆς Κορυφῆς τοῦ Ἱεροῦ Λόφου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἥτοι ἄνωθεν ἀκριβῶς τοῦ Ἀρχαίου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τοῦ κειμένου εἰς τοὺς Πρόποδας τοῦ ἐν λόγῳ Λόφου, ὅστις ἀσφαλῶς δὲν ἐθεμελιώθη τυχαίως ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὡς ἀναφέρουν οἱ Εἰδικοί. Νὰ εἶναι βέβαιος, ὅτι ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία δὲν θὰ παύσῃ ποτὲ νὰ τιμᾷ τὴν Ἑορτὴν ταύτην, οὐ μόνον διότι ταύτην καθιέρωσαν Ὁρθόδοξοι εὐσεβεῖς Ἑλληνας Λόγιοι, Κληρικοί, Θεολόγοι, Ἱστορικοί καὶ Ἀρχαιολόγοι, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκοί, μὲ προεξάρχοντας τὸν πολὺν Ἀμίλκαν Ἀλιβιζᾶτον, τὸν πολὺν ὄντως καὶ αὐτὸν Γρηγόριον Παπαμιχαήλ, ἀλλὰ καὶ διότι τὴν Ἑορτὴν ταύτην ἐπὶ πλέον καὶ κυρίως τὴν καθιέρωσε ἡ συνειδησις τοῦ Πληρώματος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

3. Τὸ Χροنيκὸν τῆς Θροنيκῆς Ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατέγραψε ἐκ πηγῶν ἀψευδῶν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος Θέμελης, γνωστὸς τοῖς πᾶσιν ὡς ἀκριβῆς, καὶ ἀντικειμενικὸς Ἐκκλησιαστικὸς Ἱστορικός. Εἶναι δὲ ὄντως περιεργον ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δημοσιεύματός του, μὴ δυνάμενος ἴσως ἄλλως νὰ πράξῃ, προσπαθεῖ ἐν γνώσει του ἢ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ του νὰ συμπλεύσῃ μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Ἱστορικοῦ ἀναφερόμενα, ἀντιφάσκων οὕτω πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀναιρῶν ὁ ἴδιος τὰς ἰδίας αὐτοῦ θέσεις καὶ ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος εἰς τὸ ἀρθριδίον του, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται ἕτερος νὰ πράξῃ τοῦτο.

4. Ἡ ἐν Ἑλλάδι Διοικοῦσα Ἐκκλησία πέραν ὅμως αὐτῶν ἐπιθυμεῖ νὰ δηλώσῃ ἀπεριφράστως, πρὸς ἄρσιν πάσης παρανοήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ συντάκτης τοῦ ἀρθρου ἐπιδιώκει σκοπίμως νὰ παρασύρῃ τὸν ἀναγνώστην του, ὅτι σέβεται καὶ τιμᾷ ἀπολύτως τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλην τοῦ Χρι-

στοῦ Ἐκκλησίαν, ὅτι οὐδέποτε διενόηθη ὅπως διὰ τῆς κατ' ἔτος τελουμένης Θρονικῆς Τῆς Ἑορτῆς ἀποδείξῃ τάχα τὸ αὐθύπαρκτον καὶ αὐθυπόστατον Αὐτῆς λόγῳ τῆς Ἀποστολικότητός Της, καὶ ὅτι οὐδὲ ἐπινοίᾳ ἐσκέφθη διὰ τῆς Ἑορτῆς ταύτης νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν προέρχεται τάχα ἐκ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Μητρὸς Αὐτῆς, ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ Αὐτοκέφαλον, ὡς ἀνιστορήτως καὶ ματαίως ἐπιθυμεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐν Ἑλλάδι Διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν ἢ καχύποπτος καὶ νοσηρὰ φαντασία καὶ σκέψις τοῦ συντάκτου τοῦ δημοσιεύματος, διὰ τῆς σποραῖς ζιζανίων, μὲ τελικὸν σκοπὸν τὴν διασάλευσιν τῶν σχέσεων τῶν ἐν λόγῳ

δύο Ἐκκλησιῶν, γνωστοῦ ἄλλωστε ὄντος, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς Πρωτοετείς Φοιτητὰς τῆς Θεολογίας, ὅτι πολλαὶ Ἐκκλησίαι ὑπῆρξαν Ἀποστολικαὶ χωρὶς ποτὲ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ μόνον νὰ αὐτοανακηρυχθοῦν ἢ νὰ ἀνακηρυχθοῦν καὶ Αὐτοκέφαλοι ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργάνων.

5. Τέλος, ὑπενθυμίζεται καὶ πάλιν, εἰς τὸν συντάκτην τοῦ πονηροῦ, θλιβεροῦ, ἀστόχου, φαντασιώδους, συκοφαντικοῦ, ἀλαζονικοῦ, καὶ σκανδαλώδους δημοσιεύματος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου Ματθ. ιη' 7.

6. «Δόξη αὐτῷ ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι».

Ἐπεισοδιακή Θεία Λειτουργία στην Πολυτεχνειούπολη

Εἶναι ἀξιέπαινοι οἱ νέοι καὶ οἱ νέες τῆς Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως (ΧΦΕ) καὶ τῆς Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Δράσεως (ΧΦΔ), ποὺ εἶχαν τὴν πρωτοβουλία νὰ ὀργανώσουν τὴν Θεία Λειτουργία πρὸς τιμὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸν Ἱερό Ναὸ τῆς Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου (30.1.2007). Δυστυχῶς μία μικρὴ ομάδα νεαρῶν ἐπεχείρησε νὰ διακόψει διὰ τῆς βίας τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατεδίκασε τὰ ἐπεισόδια καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὑπεθύνους νὰ ἐκφράσουν τὴν μεταμέλειά τους. Τὰ ἐπεισόδια κατεδικάσθησαν ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Δυστυχῶς ἀκούσθησαν καὶ ὀρισμένες φωνές, οἱ ὁποῖες ἀντὶ νὰ ἐπικεντρώσουν τὸν σχολιασμό τους στὴν ἀπαράδεκτη συμπεριφορὰ τῶν ταραξιῶν, προέβαλαν τὸ αἴτημα νὰ μὴ λειτουργοῦν Ναοὶ ἐντὸς Πανεπιστημιακῶν χώρων. Ἐνα ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος εἶναι ἡ προσπάθεια ὀρισμένων μειοψηφιῶν νὰ ἐπιβάλουν αὐθαιρέτως τὴν ἄποψή τους εἰς βάρος τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν θρησκευόντων Ἑλλήνων. Σχετικὸ μὲ τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς 30.1.2007 εἶναι καὶ τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα ἀπὸ Δελτίο Τύπου-Καταγγελία τῶν διοργανωτῶν, δηλαδὴ τῆς ΧΦΕ καὶ τῆς ΧΦΔ: «Μελανὸ σημεῖο ἀποτέλεσε ἡ προσπάθεια ὁμάδας 15 φοιτητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεχείρησαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν Ἐκκλησιασμὸ φωνάζοντας ὑβριστικὰ συνθήματα καὶ γράφοντάς τα στοὺς τοίχους τοῦ ναοῦ. Τὴν προκλητικὴ συμπεριφορὰ τους ἀνέκοψε ἡ παρουσία πολλῶν ἐκκλησιαζομένων, ἡ ὁποία τοὺς ὀδήγησε σὲ ἀποχώρηση. Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω καταγγέλλουμε τὴν παραπάνω συμπεριφορὰ τῆς μικρῆς αὐτῆς ὁμάδας ὡς αὐταρχικὴ καὶ ἀντιδημοκρατικὴ. Μὲ ποιὸ δικαίωμα κάποιοι στεροῦν τὴν ἄσκηση τοῦ συνταγματικοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας στοὺς φοιτητές; Μὲ ποιὸ δικαίωμα κάποιοι καταλύουν τὸ ἄσυλο, τὸ ὁποῖο προστατεῦει τὴν ἐλεύθερη διακίνηση τῶν ἰδεῶν;».

Κ.Χ.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη ποὺ δὲν γνωρίζουμε

Ἐκκυκλοφορήθη ἀπὸ τὴν Διεύθυνση Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὸ περιοδικὸ δελτίο ἐνημερώσεως ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ μὲ ἀριθμὸ τεύχους 6 καὶ χρονολογικὴ ἔνδειξη: Δεκέμβριος 2006. Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐνδιαφερόντων θεμάτων διαβάσαμε καὶ μία ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γεωργίου Νικοδότη, Προέδρου τῆς Πανελλαδικῆς Ἐνώσεως Προλήψεως τοῦ Ἑγκλήματος. Ὁ ἐπιστολογράφος ἐπισημαίνει ὅτι σπανίως τὰ τηλεοπτικὰ κανάλια ἀσχολοῦνται μὲ τὸ πολυσχιδές κοινωνικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Σημειώνει δὲ χαρακτηριστικά: «Σταχυολογῶ μία εἰκόνα τῶν δραστηριοτήτων τῆς «Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης», ποὺ ἀμφιβάλλω ἐὰν τὸ ἓνα χιλιοστὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἀθήνας τὶς γνωρίζουν. Στὴν περιοχὴ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὑπάρχουν 146 ἐνοριακὰ Φιλόπρωχα Ταμεῖα. 72 Κέντρα Ἐνοριακῆς Ἀγάπης ποὺ σιτίζουν ἡμερησίως, μὲ

Ἐπεισοδιακή Θεία Λειτουργία στην Πολυτεχνειούπολη**Ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη ποὺ δὲν γνωρίζουμε****Τὸ Συνέδριο τῶν Κυπρίων Θεολόγων****Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας ὑπὲρ τῶν Χριστιανικῶν ριζῶν τῆς Εὐρώπης**

6000 μερίδες φαγητού, άπόρους, άστέγους, ήλικιωμένους και άνήμπορους άδελφούς μας άνεξαρθήτως φυλής, χρώματος ή θρησκείας. 18 Στέγες Προνοίας Γερόντων πού φιλοξενούν περίπου 400 άτομα, στα όποια προσφέρεται μεταξύ τών άλλων και ύψηλού επιπέδου ίατροφαρμακευτική περίθαλψη και φροντίδα. Στέγη Κατάκοιτων Γερόντων πού φιλοξενεί 45 άτομα. Βρεφονηπιακοί Σταθμοί πού φιλοξενούν 190 βρέφη και νήπια. Κέντρο Άποκατάστασης Δυσπροσαρμοστών Άτόμων «Ή Δάμαρις», πού φιλοξενεί 24 άτομα. Έκκλησιαστικό Όρφανοτροφείο Βουλιαγμένης, πού φιλοξενεί 20 παιδιά. 3 Στέγες Φιλοξενίας για άπόρους, άστέγους και έμπεριστάτους συνανθρώπους μας, στις όποιες διαμένουν και σιτίζονται περισσότερα από 100 άτομα. Πρόγραμμα Ένοριακής Αίμοδοσίας. «Ή Κιβωτός της Άγάπης», είδικά διαμορφωμένο φορτηγό, πού διανέμει τρόφιμα καθημερινά, από τις 7 μ.μ. έως 11 μ.μ. σε άστεγους και άπόρους σε ύποβαθμισμένες περιοχές της Άρχιεπισκοπής Άθηνών...». Όρθως έπισημαίνει ό έπιστολογράφος όλα αυτά και πρέπει να προσθέσουμε ότι σε όλες τις Έρες Μητροπόλεις της Έκκλησίας της Ελλάδος λειτουργούν ομάδες Χριστιανικής Άλληλεγγύης αναλόγως τών τοπικών δυνατοτήτων και προβλημάτων. Όρισμένοι συμπολίτες μας πού άμφισβητούν τó κοινωνικό έργο της Έκκλησίας μας προφανώς δέν έχουν φροντίσει ή δέν είχαν την δυνατότητα να ένημερωθούν σωστά. Και αν τὰ γράφουμε όλα αυτά δέν τὰ γράφουμε από διάθεση προβολής της φιλανθρωπικής προσφοράς τών Μητροπόλεων και τών Ένοριών μας, αλλά για να παράσχουμε την άπαραίτητη πληροφόρηση προς κάθε καλοπροαίρετο πολίτη.

K.X.

Τό Συνέδριο τών Κυπρίων Θεολόγων

Μετά από ευγενή πρόσκληση της Παγκυπρίου Ένώσεως Έλλήνων Θεολόγων (Π.Ε.Ε.Θ.) ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Άλμυρού κ. Ίγνάτιος και ό Άρχισυντάκτης του περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ Κωνσταντίνος Χολέβας έπισκέφθηκαν την Κύπρο και όμίλησαν στο Α΄ Θεολογικό Συνέδριο, τó όποιο πραγματοποιήθηκε στην Λευκωσία στις 3 Φεβρουαρίου 2007. Τό θέμα του Συνεδρίου ήταν «Ποι-

μαίνουσα Έκκλησία και λαός: Προβλήματα έπικοινωνίας και ύπερβαση τους» και έλαβε χώρον στην Αΐθουσα του Ίδρύματος Άρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ στην Έερά Άρχιεπισκοπή Κύπρου. Στην συζήτηση στρογγυλής τραπέζης μετέσχον επίσης οι διακεκριμένοι Κύπριοι δημοσιογράφοι κ.κ. Σάββας Ίακωβίδης και Κορνήλιος Χατζηκώστας. Την κήρυξη τών έργασιών έκανε ό Έπίσκοπος Κύκκου κ. Νικηφόρος, εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου Β΄. Χαιρετισμό άπτήθυναν ό Πρόεδρος της Ελλάδος κ. Δήμ. Ράλλης, εκπρόσωπος του Ύπουργείου Παιδείας της Κύπρου και ό Πρόεδρος της Π.Ε.Ε.Θ. κ. Σταύρος Όλύμπιος. Η Π.Ε.Ε.Θ. διοργανώνει κάθε χρόνο τó έτήσιο συνέδριό της και σ΄ αυτό συμμετέχουν Όρθόδοξοι Θεολόγοι από όλες τις έλεύθερες περιοχές της Κύπρου. Τά θέματα πού συζητήθηκαν ήσαν κυρίως τó κήρυγμα και ή άξιοποίηση τών Μ.Μ.Ε. από την Έκκλησία. Οι Κύπριοι Θεολόγοι αγωνίζονται για την διαφύλαξη του Όρθόδοξου όμολογιακού χαρακτήρος του μαθήματος τών Θρησκευτικών στην Μέση Έκπαίδευση και στηρίζουν την προσπάθεια της Έκκλησίας της Κύπρου για την υπεράσπιση της ανθρωπιστικής Παιδείας και της έλληνορθόδοξου ταυτότητας τών Έλληνοκυπρίων.

Ό Άρχιεπίσκοπος Άλβανίας υπέρ τών Χριστιανικών ριζών της Ευρώπης

Την ανάγκη να ένισχυθεί ή χριστιανική διάσταση της Ευρώπης, μιās Ευρώπης με οικουμενική ευθύνη, τόνισε ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Άλβανίας κ. Άναστάσιος, ό όποιος ήταν όμιλητής στις 9.2.2007 στο έλληνογερμανικό συμπόσιο «Προοπτικές της Ευρώπης». Τό συμπόσιο όργανώθηκε στην Άθήνα υπό την αιγίδα της Προέδρου της Βουλής τών Έλλήνων κ. Άννας Ψαρούδα-Μπενάκη και του Προέδρου της Γερμανικής Βουλής κ. Νόρμπερτ Λάμπερτ. Ή πνευματική ζωτικότητα του ευρωπαϊκού πολιτισμού, είπε ό Μακαριώτατος κ. Άναστάσιος, στηρίζεται στην πνευματική αναζήτηση, την κριτική στάση, τόν διάλογο, την αυτοκριτική, την προσπάθεια υπερβάσεως της άποτυχίας, την σύνθεση, τόν οικουμενικό προβληματισμό. Αυτά άσφαλώς σχετίζονται τόσο με την κληρονομιά της

έλληνικῆς σκέψεως ὅσο και με τὴν δυναμικὴ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς: Τὴν διάθεση μετανοίας, καθάρσεως καὶ ἀνανεώσεως. Εἶναι, λοιπόν, ἀνάγκη, προσέθεσε, στὴν νέα ιδεολογικὴ θρησκευτικὴ ζύμωση ἢ Εὐρώπῃ νὰ ἐπανεύρει τὸ πνευματικὸ τῆς ὑπόβαθρο, τὶς χριστιανικὲς τῆς ρίζες. Οἱ ἀπόψεις αὐτῆς τοῦ Μακαριωτάτου κ. Ἀναστασίου, οἱ ὁποῖες συμπλέουν με τὶς ἀντίστοιχες ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔρχονται σὲ μία περίοδο κατὰ τὴν ὁποία ἐπα-

νέρχεται με γερμανικὴ πρωτοβουλία ἢ συζήτηση γιὰ τὸ Εὐρωσύνταγμα. Μακάρι νὰ εἰσακουσθοῦν ἀπὸ ἄρχοντες καὶ ἀρχομένους καὶ κυρίως ἀπὸ τοὺς πνευματικὸς ἀνθρώπους τῆς Εὐρώπης.

Κ.Χ.

**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ****Οι εργασίες της Δ.Ι.Σ. μηνός Φεβρουαρίου 2007**

Συνήλθε στις 7,8 και 9 Φεβρουαρίου έ.ε. η Διαρκής Ίερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος της 150ης Συνοδικής Περιόδου. Κατά την διάρκεια των εργασιών:

Α. Ο Μακαριώτατος:

Ένημέρωσε την Δ.Ι.Σ. για την προσφυγή στο Συμβούλιο της Έπικρατείας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου και περί του αιτήματος αναστολής της απόφασως της προσκλήσεως του ως μέλους της Δ.Ι.Σ. για την αντικατάσταση του παραιτηθέντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεγάρων και Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαίου.

Η Δ.Ι.Σ. ύστερα από ψηφοφορία αποφάσισε με πλειοψηφία 10 έναντι 2, ότι δικαιούται να συνεχίσει τις εργασίες της επειδή ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος έχει νομίμως κληθεί και έφ' όσον δέν υπάρχει ακόμη απόφαση του Προέδρου της Έπιτροπής Αναστολών του Σ.τ.Ε..

Ένημέρωσε την Δ.Ι.Σ. για τo ζήτημα που προέκυψε στην Αθήνα σχετικά με την προαναγγελία δημιουργίας αποτεφρωτήρα για την καύση των νεκρών στο Α΄ Κοιμητήριο Αθηνών.

Υπενθυμίζουμε ότι η Εκκλησία της Ελλάδος συνιστά στους όρθοδόξους πιστούς, μέλη του ποιμνίου της, να ακολουθοϋν την ταφή που είναι ο παραδοσιακός τρόπος αποσύνθεσης του νεκρού σώματος. Στην Ίερά Σύνοδο της Ίεραρχίας απόκειται να λάβει αποφάσεις, μετά από ένδελεχή μελέτη όλων των παραμέτρων του ζητήματος, για τόν τρόπο ποιμαντικής αντιμετώπισης, με βαθειά αγάπη και κατανόηση, των περιπτώσεων εκείνων όρθοδόξων πιστών που, ένδεχομέως, θα επιμένουν στην επιλογή της καύσεως και όχι της ταφής.

Είναι εύνόητο ότι η Εκκλησία της Ελλάδος οϋδεμία αρμοδιότητα έχει να τοποθετηθεί υπέρ η κατά της καύσεως άλλοδόξων πολιτών η άλλοθρήσκων.

Ανακοίνωσε ότι έκδοθέντος του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 68/τ. Γ΄/31.1.2007) αποδοχής της από 27.12.2006 παραιτήσεως του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Στεφάνου από της θέσεως του, όρισε ως Τοποτηρητή της Ίερας Μητροπόλεως Τριφυλίας και Όλυμπίας τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ήλείας κ. Γερμανό.

Β. Η Δ.Ι.Σ. αποφάσισε:

Να ζητήσει εξηγήσεις και πληροφορίες από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γουμενίσσης κ. Δημήτριο σχετικά με τo σκεπτικό που όδήγησε στην άγιογράφιση Ναού στην Άξιούπολη με παραστάσεις και πρόσωπα άδόκιμα με την άγιολογική κατάταξη των τοιογραφιών, καθώς και τo έρώτημα για τo αν έλήφθησαν οι σχετικές έγκρίσεις από τη Ναοδομία.

Να συμμετάσχει η Εκκλησία της Ελλάδος στη συνάντηση των ύπευθύνων Γραμματέων για τὰ Διεκκλησιαστικά Θέματα, υπό την αιγίδα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών, που θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη (6-8 Μαΐου 2007).

Να αφιερώσει τὰ «Δίπτυχα» του επίοντος έτους 2008 στον Ίωάννη Καποδίστρια, για τη συμπλήρωση 180 έτων από την έλθευσή του και την ανάληψη των καθηκόντων του ως πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος.

Γ. Η Δ.Ι.Σ. ένημερώθηκε:

Από τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Καρυστίας κ. Σεραφείμ και Σταγών κ. Σεραφείμ για την έπικοινωνία που είχαν με την Γερόντισσα και τις Μοναχές της

Ίερά Σύνοδος

Ραδιοφωνικός Σταθμός
της Εκκλησίας της Ελλάδος

Αποστολική Διακονία

Αλληλεγγύη

Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών

Ίερα Μητροπόλεις

Σύρου

Μεσογαίας
και Λαυρεωτικής

Ήλείας

Πατριαρχείον Άλεξανδρείας

Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Κηρύκου καὶ Ἰουλίτης σχετικά μὲ τὸ ζήτημα ποὺ προέκυψε μὲ τὴν ἀποχώρησή τους ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τους στὸ Σιδηρόκαστρο σὲ μιὰ προσπάθεια γεφυρώσεως τοῦ χάσματος ποὺ δημιουργήθηκε μὲ τὸν ἐπιχώριο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σιδηροκάστρου κ. Μακάριο.

Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε νὰ ἀποστείλει ἐπιστολὴν στὴν Γερόντισσα Χριστονύμφη καὶ τὶς Μοναχὲς τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μονῆς συνιστώντας τὴν ἄμεση ἐπιστροφή τους στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς μετανοίας τους, προκειμένου νὰ ἀποκατασταθεῖ ἡ κανονικὴ τάξη καὶ νὰ τηρηθοῦν οἱ μοναχικὲς ἀρετές, οἱ ὁποῖες κόσμησαν τὸ ὀσιακὸ στερέωμα τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἐμπειρίας μας.

Ἀπὸ τὴν Γενικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρηση γιὰ τὶς πορισματικὲς ἐκθέσεις τῶν διενεργηθέντων ἐλέγχων στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις Ἰωαννίνων, Λήμνου, Βεροίας, Ξάνθης, Νικαίας, Καστορίας, Νεαπόλεως καὶ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, καθὼς καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γρηγορίου Νέας Καρβάλης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων.

Ἀπὸ τὴν ἔκθεση τοῦ Ἑλληλογιμωτάτου Καθηγητοῦ κ. Χρήστου Βουήγαρη περὶ τῆς συνελθούσης Ὀλομελείας τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς ἐπιτροπῆς Διαλόγου Ὀρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν, ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴ Μηπρατισλάβα τῆς Σλοβακίας (2-9 Νοεμβρίου 2006).

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε:

Τὶς προτάσεις τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Μεταναστῶν, Προσφύγων καὶ Παλινοστούτων:

α) Γιὰ τὸν διορισμὸ ὡς Συμβούλων αὐτῆς τοῦ κ. Ἀχμέτ Μοαβία καὶ τῆς κ. Εὐθαλίας Παππᾶ καί

β) Γιὰ τὴν συνεργασία αὐτῆς μὲ τὴν «*Διεκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ γιὰ τοὺς Μετανάστες στὴν Εὐρώπη*» (CCME).

Τὴν Ἐκπροσώπηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰνστιτούτου Κοινωνικῆς Δημογραφίας καὶ ἔρευνας, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 3 τοῦ Ν. 3454/2006 (Φ.Ε.Κ. 75/7.4.2006 τ.Α') ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου μὲ ἀναπληρωτὴ του τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Πολύκαρπο Μπόγγρη, Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος.

Τὸν Κανονισμὸ Λειτουργίας τῆς Ἑστίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν περιφερειακῶν Φοιτητικῶν καὶ Μαθητικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐστιῶν, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 26 παρ. 5 τοῦ Ν. 3432/2006 «*Περὶ δομῆς καὶ λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης*».

Τὸ πόνημα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας καὶ τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου μὲ τὸν τίτλο «*Τὸ Ἐνο-*

ριακὸ Ποιμαντικὸ ἔργο στὴ σύγχρονη κοινωνία», καὶ ἀποφάσισε νὰ σταλεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὡς πρόταση στὶς ἐνορίες τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου περὶ διοργανώσεως στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις Ἡμερίδος «*Υποψηφίων Κληρικῶν*» ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑβδομάδος τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων (Γ' ἑβδομὰς τῶν Νηστειῶν, Δευτέρα 5η Μαρτίου ἕως Κυριακὴ Σταυροπροσκυνήσεως 11η Μαρτίου 2007).

Τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακοιλοθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων γιὰ τὴν διοργάνωση Ἡμερίδος στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης μὲ θέμα: «*Γνωριμία μὲ τὸ Ἰσλάμ*».

Τὴν ἐπιχορήγηση 806 χριστιανικῶν οικογενειῶν τῆς Θράκης μὲ τρίτο τέκνο. Τὸ ποσὸ ἀνέρχεται γιὰ τὸ δῖμνο Ἰανουαρίου Φεβρουαρίου 2007 στὰ 184.274,00 €.

Ε. Ἡ Δ.Ι.Σ. σὲ ἀπάντηση τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1135/1.11.2006 Γράμματος τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου περὶ τῆς τηρήσεως ἀπὸ τὶς Ἱερὲς Σταυροπηγιακὲς Μονὲς τῶν λεγομένων «*Νέων Χωρῶν*», ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ πρὶν τοῦ 1928, τοῦ ὅρου Ι' τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως περὶ μνημονεύσεως σὲ αὐτὲς τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ μετὰ ἀπὸ σχετικὴ εἰσήγηση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Της, ἀνακοινῶναι τὰ ἀκόλουθα:

1. Γιὰ μία ἀκόμη φορὰ διατρανώθηκε ὅτι δὲν ὑφίσταται καμία ἀντιδικία μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στὴν Ἐκκλησία τυχὸν ἄλλη ἀποψη σὲ μερικὰ ζητήματα, ἀπὸ τοὺς Ἀποστολικούς χρόνους ἕως σήμερα, ἀποτελεῖ ἔκφανση τῆς ἐλευθερίας, κυρίου στοιχείου τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὅπως τὸ δημιούργησε ὁ Θεός. Ἀντιδικία σημαίνει ἐκκοσμίκευση τῆς Ἐκκλησίας καὶ παράβαση τοῦ μακαρισμοῦ τοῦ Κυρίου «*μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται*» (Ματθ. ε' 9).

2. Τονίσθηκε ὅτι ἡ εἰρήνη στὰ πράγματα τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ καρπὸ τοῦ Πνεύματος τῶν μελῶν Αὐτῆς καὶ εὐθύνη τῶν Ποιμένων Αὐτῆς γιὰ νὰ μὴν σκανδαλίζεται καὶ διχάζεται ὁ λαός, ἰδιαίτερα κατὰ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ συγκυρία, κατὰ τὴν ὁποία εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἐνότητά του καὶ ἡ συνοχὴ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴ σκέπη τοῦ Θεοῦ, καὶ βάση τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών τοῦ πολιτισμοῦ μας. Γι' αὐτὸ τὸ λόγῳ θεωρήθηκε ἀπαραίτητο νὰ προβῆται ἡ ἐν Κυρίῳ ἐνότητά στὴν Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν ποιμένων καὶ τῶν μελῶν Αὐτῆς.

3. Έκφράσθηκε ἡ ἀνησυχία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Μελῶν Αὐτῆς γιὰ τὴν πνευματικὴ κρίση, στὴν ὁποία ἔχει εἰσέλθει τμῆμα τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐγρήγορσή τους ἰδίως τῆς ἐμφάνισης αὐτῆς καὶ στὴν Ἑλλάδα. Τονίσθηκε ἐπίσης ὅτι ἔχουν πλήρη συναίσθηση τῆς εὐθύνης τους ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ποιμνίου τους καὶ ὑπογραμμίσθηκε ὅτι ὁἴου, Κλήρο καὶ Λαό, συνδέει ἡ βίωση τοῦ ὅτι ἀποτελοῦμε ἓνα σῶμα, τοῦ ὁποίου κεφαλὴ εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Ἰ΄ ὅρου τῆς Συνοδικῆς καὶ Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, ὅπως τίθεται ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος τῆς 1ης Νοεμβρίου 2006, καὶ ἐκ τῆς μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς ἐξετάσεως τοῦ ὅλου ζητήματος, ἀφοῦ ὁλοκληρώθηκε προσφάτως ἡ προκαταρκτικὴ διαδικασίᾳ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔκρινε, ὅτι στὶς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν» δέον νὰ μνημονεύεται στὶς Ἱερᾶς Ἀκολουθίαις τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ νὰ γίνονται μέσῳ τοῦ ἐπιχώριου Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου οἱ δεούσεις ἀνακοινώσεις πρὸς αὐτὸν γιὰ τὶς διοικητικὲς μεταβολῆς σὲ αὐτὲς καὶ στὰ Ἱγουμενοσυμβουλίαι τους. Ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ 2004 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποφάσισε τὴν τήρηση ὅλων τῶν διατάξεων τῆς Πράξεως τοῦ 1928, ἐλήφθη ἀπόφαση νὰ συσταθεῖ στοὺς Μητροπολίτες τῶν «Νέων Χωρῶν» ἡ τήρηση τῆς ἰληθείας ἀποφάσεως καὶ ὡς πρὸς τὸν ὅρο Ἰ΄.

ΣΤ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐκφράζει τὴν πικρία καὶ τὴν δυσἀρέσκεια τῆς γιὰ ὅσα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουμενίσσης κ. Δημήτριος, περιφρονητικὰ καὶ ὑποτιμητικὰ, καὶ ὁπωσδήποτε ἀντιδεοντολογικὰ, ἀναφέρει γιὰ τὴν λειτουργία τῆς, καθὼς καὶ γιὰ τὸν συντονιστικὸ ρόλο τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀντικρούει τὶς ἀδικες κατηγορίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γουμενίσσης, ἐπιβεβαιώνοντας τὴν, μοναδικῶς, γιὰ τὰ δεδομένα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, δημοκρατικὴ διαδικασίᾳ λειτουργίας τῆς, μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κάθε Ἐπίσκοπος τῆς ἔχει τὴν δυνατότητα ἀκόμη καὶ ὑβριστικὰ –ἀν αὐτὸ ἀπορρέει ἀπὸ τὸ ἦθος του– ἐνίοτε καὶ νὰ τὴν ἀδικεῖ.

Ζ. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Ἡ ἐκδημία τοῦ Σεβ. πρώην Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κυροῦ Θεοκλήτου

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ στὶς 12.2.2007 σὲ ἡλικία 85 ἐτῶν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, κυρὸς Θεοκλήτος.

Ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, κατὰ κόσμον Λουκάς Ἀβραντινῆς, ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Κάτω Βλασία Καθαβρύτων, τὸ 1922. Ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ 1954. Διάκονος ἐχειροτονήθη τὸ 1943 καὶ πρεσβύτερος τὸ 1946. Διετέλεσε Ἐφημέριος, Ἱγούμενος καὶ Πρωτοσύγκελλος στὴν Πάτρα, καθὼς ἐπίσης Ἐφημέριος τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Ναοῦ «Καπνικαρέας», καὶ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὸ 1965 ἐξελέγη Μητροπολίτης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐψάλη τὴν Τρίτη 13.2.2007 στὶς 16.00, στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Μεσολογγίου. Τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξεπροσώπησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, ἐνῶ παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος, Γλυφάδας κ. Παῦλος, Πατρῶν κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ ἐπιχώριος Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κοσμάς. Τὸν ἐπικήδειο λόγο ἐξεφώνησε ὁ Ἀ΄ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Μάρκος Βασιλάκης.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καθηγητῆς Γ. Μπαμπινιώτης: «Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς δὲν χωρίζονται»

Τὴν ἐχθρότητα ἀπέναντι τοῦ Βυζάντιο καὶ τῆς γλώσσας τοῦ Εὐαγγελίου στηλίτευσε ὁ καθηγητῆς Γλωσσολογίας καὶ τέως πρύτανης τοῦ Ἐθνικοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Γεώργιος Μπαμπινιώτης, μιλώντας στὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στὴν ἐκπομπὴ Ραδιοπορτραῖτα, τὴν Πέμπτη 25.1.2007.

Ὁ καθηγητῆς, μιλώντας στὸν Κωνσταντῖνο Μηλόθρα, ἀναφέρθηκε στὴν συνέχεια τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν συνταύτισή του μὲ τὴν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ σχολίασε τὴν ἐξαίρεση Πατερικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν περικοπῶν ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν:

Γεώργιος Μπαμπινιώτης: Σ' αὐτὸν τὸν τόπο, πρέπει νὰ σᾶς τὸ πῶ καὶ τὸ ἄω ξαναπεῖ, ὑπάρχει ἓνα μῖσος καὶ μία ἀνεξήγητη ἐχθρότητα ἀπέναντι σ' ἓνα μεγάλο κομμάτι τῆς πνευματικῆς καὶ γλωσσικῆς μας ἱστορίας, ἀπὸ τὴν περίοδο τὴν μετακλασικὴ μέχρι τὸν νέο Ἑλληνισμό. Δηλ. δὲν ἀγαπᾶμε τὸ Βυζάντιο, δὲν ἀγαπᾶμε τὴν περίοδο τῆς Κοινῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, σὰν αὐτὰ νὰ εἶναι ξένα. Ἀλλὰ ἐδῶ διαπράττουμε τὸ ἐξῆς ὀλέθριο ἔγκλημα: ἐὰν ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι μόνο ἡ ἀρχαιότητα καὶ ὁ νέος Ἑλληνισμὸς, τότε ἔχουμε ὄχι συνέχεια, ἀλλὰ ἔχουμε ἓνα τεράστιο χάσμα 12-13 αἰῶνων στὴν ἱστορία μας, ποὺ θὰ ἦταν

τὸ χειρότερο ποὺ θὰ μπορούσε νὰ μᾶς ἔχει συμβεῖ. Εὐτυχῶς ἱστορικὰ δὲν μᾶς συνέβη ποτέ. Ὑπάρχει μία συνέχεια. Οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν πάντοτε αὐτὴ τὴ γλῶσσα, ἔγραφαν μ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα κι ἐμεῖς ἐρχόμαστε ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ αὐθαίρετα ἴεμε «ἔξω ἡ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου, ἔξω ἡ γλῶσσα τῶν Πατέρων, ἔξω τὰ κείμενα τοῦ Βυζαντίου»

Κων/νος Μηλάθρας: Ὑπάρχουν, ὡστόσο, κ. Μπαμπινιώτη, κάποιοι οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐδεχομένως, κατ' ἐπέκτασιν καὶ ἡ συνέχεια τῆς γλῶσσας του, εἶναι κατασκευάσμα ἐθνικῆς ἰδεολογίας καὶ δὲν ἔχει ἱστορικὴ τεκμηρίωση. Ἐσεῖς τί ἴτε;

Γεώργιος Μπαμπινιώτης: Τέτοια ἀκούγονται πολλὰ, ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἰδεολογήματα. Ἡ ἀπάντησή μου εἶναι αὐτὴ ποὺ ἔλεγε κι ὁ ἀείμνηστος δάσκαλός μου, ὁ Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος: ἰδεολόγημα καὶ ἰδεολογία εἶναι τὸ ἴδιο τὸ ἰδεολόγημα, ποὺ προβάλλεται ὅταν λέγονται τέτοια πράγματα. Ἰδεολόγημα εἶναι ἀκριβῶς νὰ ἴδῃς ὅτι εἶναι ἰδεολόγημα, ὅτι δὲν ὑπάρχει συνέχεια, ὅτι ἡ συνέχεια εἶναι πλάσμα, ὅτι εἶναι κατασκευή, ὅτι εἶναι μία ἐθνικὴ σύλληψη χωρὶς βάση. Ἡ ἱστορία ἡ ἴδια μιλάει γι' αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ἐὰν θέλουμε νὰ ποῦμε ὅτι ὑπάρχουν διαφορὲς στὶς διάφορες περιόδους, μὰ αὐτὸ εἶναι αὐτονόητο κι αὐταπόδεικτο. Μόνο ἓνας ἄνθρωπος πεθαμένος βρίσκεται χωρὶς ἀλλοίως, κοκαλιωμένος. Ἐνας ζωντανὸς ἄνθρωπος πάντοτε μετακινεῖται, κινεῖται, ἔχει ἀλλεῖς θέσεις, ἀλλεῖς ἀντιλήψεις, ἀλλεῖς ζωὴ, ἀλλεῖς ἀξίες, ἀλλεῖς ἀναφορὲς. Αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὸν Ἑλληνισμό. Βεβαίως, τὸ Βυζάντιο ἦταν κάτι ἄλλο ἀπὸ τὴν μετακλασικὴ περίοδο καὶ ἡ μετακλασικὴ ἀπὸ τὴν κλασικὴ καὶ ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τὴν προηγούμενη περίοδο, τὴν μεταβυζαντινὴ κ.λπ. Αὐτὸ εἶναι σωστό. Τὸ θέμα εἶναι ὅτι, ἐγὼ αὐτὸ διδάσκω, αὐτὸ γράφω καὶ αὐτὸ πιστεύω, ὅτι σ' αὐτὸ τὸν τόπο συνέβη ὥστε στὸν ἴδιο γεωγραφικὸ ὄριο, τὸ ἴδιο ἔθνος, ὁ ἴδιος ἄνθρωπος μίλησε, στὸ μεγαλύτερό του κομμάτι, τὴν ἴδια γλῶσσα ἐπὶ αἰῶνες, ἐπὶ 40 αἰῶνες, 2000 π.Χ. μέχρι σήμερα. Αὐτὸ εἶναι μία ἱστορικὴ πραγματικότητα.(...)

Αὐτὰ μᾶς φέρνουν καὶ σὲ ἀλλεῖς διατυπώσεις καὶ προλήψεις καὶ προκαταλήψεις, ὅταν μιλάμε, ἐπὶ παραδείγματι, γιὰ τὴ σχέση τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὴν Ὀρθοδοξία. Ὑπάρχουν αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται αὐτὴ τὴ σχέση καὶ ἴενε ὅτι εἶναι ἰδεολόγημα.

Κων/νος Μηλάθρας: Ἦταν ἡ Ὀρθοδοξία ὁλότερα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως ἴενε; κατάστρεψε τὸν Ἑλληνισμό;

Γεώργιος Μπαμπινιώτης: Ὑπάρχουν μερικοί, οἱ ὁποῖοι τὸ ἰσχυρίζονται αὐτό. Θεωρῶ ὅτι εἶναι τελείως ἀνιστορικὴ προσέγγιση ἐκτὸς πραγματικότητας, ὅχι τοῦ Ἑλληνισμοῦ,

ἐκτὸς πραγματικότητας ἱστορικῆς. Ἀπὸ τὸν 4ο αἰῶνα, μὲ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καί, βεβαίως, μὲ τὴν ἀναγνώριση τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας τοῦ ἀνατολικοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, δηλαδὴ τοῦ Βυζαντίου, ἀλλοιάζει ὅλη ἡ σχέση τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν Χριστιανισμό καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴν Ὀρθοδοξία. Οἱ Πατέρες Βασίλειος καὶ Γρηγόριος ποὺ ἔχουν σπουδάσει στὴν Ἀθήνα, ἀλλὰ καὶ οἱ πρὶν, Συνέσιος κ.ἄ., ἔχοντας ζήσει αὐτὸ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν πνευματικὴ πρόκληση τῶν κειμένων, τῆς φιλοσοφίας, κυρίως, ἀλλὰ ὄχι μόνον, γιατί καὶ Ὁμηροὶ εἶχαν διαβάσει καὶ ἱστορία εἶχαν διαβάσει, ἔχοντας ζήσει αὐτὸ τὸ μεγαλεῖο, ὑποστήριζαν ὅτι μόνον καλὸ ἔχεις ἐὰν ἀσχολληθεῖς μὲ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ὅτι γίνεσαι καλύτερος χριστιανὸς στὸ μυαλό, ἐπιχειρηματολογεῖς πιὸ σωστά, καλύτεργεῖς τὴ σκέψη σου καλύτερα, ὅταν περάσεις μέσα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ παιδεία. Ὅχι γιὰ νὰ πιστέψεις στὸν Δία, ὄχι γιὰ νὰ πιστέψεις στὸ Δωδεκάθεο, ἀλλὰ γιὰ νὰ δεῖς τίς ἀπόψεις τοῦ Πλάτωνος, π.χ., στὸν Φαίδωνα, περὶ ψυχῆς. Ἦν δὲ τίς τὸν τρόπο σκέψεως καὶ διατυπώσεως. Ἐκεῖ, λοιπόν, ἔχουν γραφεῖ πάρα πολλὰ γι' αὐτὰ, φαίνεται ὅτι γίνεται τὸ γεφύρωμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν χριστιανισμό καὶ αὐτὸ συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ἐγὼ ἴδω, πῶς ἔγινε ὁ ξεσηκωμὸς στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση; δὲν γίνεται τὸ κίνημα τοῦ νεοελληνικοῦ διαφωτισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ παρεξηγημένο, ποὺ ξεκινάει μὲ τὸν Κοραῆ. Ὁ Κοραῆς, ὅμως, δὲν φέρνει ἓναν διαφωτισμὸ ποὺ εἶναι ἐναντίον τῆς θρησκείας, φέρνει ἓναν διαφωτισμὸ ποὺ εἶναι «ξυπνήστε, Ἕλληνες, ἔχετε μία παράδοση, ἐγὼ κάθομαι καὶ σὰς ἐκδίδω τὰ κείμενα τὰ ἀρχαῖα, διδάξτε τὰ, μέσα ἀπὸ τὴν νεοελληνικὴ γλῶσσα», γιατί ὑπεστήριξε τὴν κοινὴ γλῶσσα, νὰ ξυπνήσει ὁ Ἕλληνας, νὰ ξαναπάρει τὰ πάνω του, ν' ἀποκτήσει γνώση τοῦ τί ἦταν στὸ παρελθὸν καὶ ποῦ πρέπει νὰ πορευθεῖ καὶ νὰ πάρει τὰ ὅπλα καὶ νὰ ἀποτινάξει τὸν ζυγὸ. Ἀπὸ κοντὰ ἦταν ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Ἄνθιμος Γαζής, ὁ Στέφανος Κομιτᾶς, ὁ Νεόφυτος Βάμβας, ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὅλοι οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες ἦταν μπροστάρηδες στὸ θέμα τοῦ διαφωτισμοῦ. Κι αὐτοὶ τί ἔλεγον; χρησιμοποιοῦσαν τὰ ἀρχαῖα κείμενα, ἐξέδιδαν ἀρχαῖα κείμενα, ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ τὰ διδασκαν. Ὅχι προφανῶς γιὰ νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι μόνον τὴν ἀρχαῖα γλῶσσα, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθουν τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ, τίς ρίζες τους καὶ νὰ ἀποκτήσουν θάρρος, συνείδηση καὶ νὰ παλαίψουν γιὰ τὴν ἐλευθερία τους.

Νά, λοιπόν, ποὺ ἡ Ἐκκλησία ξαναπαίει σὲ ἓναν ἀγῶνα πνευματικὸ, ποὺ συνδέει τὴν παράδοση τὴν ἀρχαῖα μὲ αὐτὸ ποὺ ζητᾶμε, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πῶς μπορεῖς, λοιπόν, νὰ χωρίσεις

την Ἐκκλησία καὶ τὴν Ὁρθοδοξία ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό; δὲν εἶναι αὐτός (ὁ ἐκκλησιαστικός) μαχητής, δὲν πιστεύει στὸν ἑλληνισμό ὅταν κάνει αὐτὸ ποὺ κάνει καὶ δὲν ἐκδίδει κείμενα ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἄνδρας ποῦ εἶναι ἄλλοτε ἐπίσκοπος, ἄλλοτε ἱερέας, ἄλλοτε μοναχός; Κι ὅταν πᾶμε στὸ ἐξωτερικὸ σήμερα ποιὸς διδάσκει τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ Ἐκκλησία δὲν τὴν διδάσκει; Λοιπόν, αὐτὲς οἱ ἰδεολογίες καὶ τὰ ἰδεολογήματα ποὺ θέλουν ἄλλο θρησκεία ἄλλο ἑλληνισμὸς, χωρίζουν τὸν ἑλληνισμό καὶ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος σὲ κομματάκια ποὺ θέλουν νὰ εἶναι ἀσύνδετα, γιατί βολεύει ὀρισμένες ἰδεολογίες καὶ ἀπορρίπτουν συλλήβδην ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ Ἐκκλησία, μὲ Ὁρθοδοξία.

Ἡ δική μου θέση, καὶ δὲν θὰ ἔχε κανένα νόημα ἐὰν ἦταν μόνο δική μου, εἶναι νομίζω μία εὐρύτερα ἀποδεκτὴ θέση, εἶναι ὅτι Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς δὲν χωρίζονται καὶ δὲν χωρίζονται μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἔχουν ἱστορικὰ συμπεριφερῆ, ὅχι ὅτι συμπίπτει ἀκριβῶς ὅ,τι διδάσκει ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τὸ Εὐαγγέλιο μὲ ὅ,τι δίδασκαν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἀλλὰ ἀκριβῶς, ξαναλέω, ὅτι ἓνα ἔθνος ἐξελλίσσεται. Τὸ θέμα εἶναι νὰ μὴν ὑπάρχει σύγκρουση. Σύγκρουση δὲν ὑπάρχει, ξεπεράστηκε ἤδη ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὰ ἔχουν γραφεῖ πάρα πολλὰ πράγματα καὶ δὲν χρειάζεται νὰ τὸ σχολιάσουμε περισσότερο.

Κων/νος Μηλάθρας: Ἴσχυει αὐτὸ ποὺ ἴσχει ἓνας σύγχρονος μεγάλος θεολόγος ὅτι ὁ ἐκχριστιανισμένος ἑλληνισμὸς εἶναι ὁ μόνος ἑλληνισμὸς ποὺ γνωρίζουμε, ποὺ ἔχει ἐπιβιώσει σήμερα;

Γεώργιος Μπαμπινιώτης: Εἶναι πολὺ σωστὸ αὐτό, ὁ ἐκχριστιανισμένος ἑλληνισμὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ γνωρίζουμε. Ἐχει ὑπάρξει καὶ μία συζήτηση, εἶχαμε κάνει στὸ Πανεπιστήμιο μία συζήτηση μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, στὴ σειρά τοῦ «Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου», ὅπου εἶχαν μιλήσει καὶ λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ καὶ εἶχαμε ἀκριβῶς δεῖ αὐτὲς τὶς πλεურές. Δηλαδή, πρόκειται γιὰ ἓναν ἐκχριστιανισμένο ἑλληνισμό ἢ γιὰ ἓναν ἐξελληνισμένο χριστιανισμό; Αὐτὰ εἶναι διαφορετικὲς ὀψεις τοῦ ἰδίου νομίσματος.

Στὴν πραγματικότητα ἔχουμε ἓναν συνδυασμὸ αὐτῶν τῶν δύο πολιτιστικῶν μεγεθῶν –γιατί περὶ πολιτιστικῶν μεγεθῶν πρόκειται– ποὺ εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία, ὅπως ἀναπτύχθηκε στὸν δικὸ μας χώρο καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς, ποὺ εἶναι τὸ ἄλλο μεγάλο μέγεθος. Αὐτὰ συμπεριφέρθηκαν, ἀναμίχθηκαν. Ἄν βρῖσκεσαι στὸ ἐξωτερικὸ τί εἶσαι; Εἶσαι πρῶτα Ὁρθόδοξος καὶ μετὰ Ἑλληνας. Δηλαδή, ἡ ἔννοια τῆς θρησκείας δὲν χωρίζεται σ' αὐτά. Ἀλλὰ καὶ μέσα στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὑπάρχει αὐτὴ ἡ πολὺ μεγάλη θρησκευ-

τικὴ ὁμοιογένεια, ὅπου τὸ 95% εἴμαστε Ὁρθόδοξοι, πάλι ἔτσι αἰσθάνεσαι. Δὲν ξεχωρίζεις μέσα σου τὴν Ὁρθοδοξία ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμό.

(Ἐκ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Ἑορτασμὸς τῶν 70 χρόνων προσφορᾶς (13.1.2007)

Σὲ πανηγυρικὴ ἀτμόσφαιρα στὴν κατάμεστη αἴθουσα τῶν «Φίλων τῆς Μουσικῆς» καὶ τῆς αἴθουσας «Δ. Μητρόπουλος» ποὺ ἄνοιξε ἐκτάκτως ἰδίῳ τῆς μεγάλης προσέλευσης τοῦ κόσμου, πραγματοποιήθηκε στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν ὁ ἑορτασμὸς τῶν «70 χρόνων» προσφορᾶς στὴν Ἐκκλησία καὶ στοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου» τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν ἐκδήλωση χαιρέτισαν μὲ μηνύματά τους ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Μηνύματα ἐπίσης ἀπέστειλαν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Δημήτριος.

Τὴν ἐκδήλωση ἄνοιξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος ἔκανε ἓνα σύντομο ἀπολογισμὸ τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς τοῦ Ὄργανισμοῦ, ὅπου μεταξύ τῶν ἄλλων ἀνέφερε ὅτι «*Τὶς νέες αὐθεντικὲς προοπτικὲς τῆς ζωῆς προσδίδει στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν κοινωνία μας, ἡ Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας καί, κατ' ἐπέκτασιν, ὁ καθ' ἡμᾶς Ὄργανισμὸς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Στὴν Ἐκκλησία μας ὁ ὅρος ποὺ χαρακτηρίζει κάθε δραστηριότητά της εἶναι ἡ διακονία. Τόσο τὸ διακοπεῖν, ὅσο καὶ τὸ θεραπεύειν, τὸ ὑπηρετεῖν καί, ἐν συνεχείᾳ, τὸ λητρεύειν καὶ τὸ λειτουργεῖν, διαπερνοῦν κάθε πτυχὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ βίου, θεωρουμένων ὡς τὸ κατεξοχὴν γνώρισμα τῶν Χριστιανῶν καὶ ὄχι ἀπαῖδον ἢ μειωτικό. Μὲ ἄλλες λέξεις, ἡ διακονία τοῦ Θεοῦ ἀνάγεται, ἐν τέλει, στὴ διακονία τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς, φυλετικῆς, πολιτικῆς ἢ ἄλλης τινὸς διακρίσεως... Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς πανηγυρικῆς ἐπετείου τῆς συμπληρώσεως ἑβδομήντα χρόνων συνεχοῦς λειτουργίας καὶ μαρτυρίας τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐν Ἑλλάδι, Ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: ὅτι θὰ συνεχίσει νὰ εὐαγγελίζεται τὴν μαρτυρία Ἰησοῦ*

Χριστοῦ διακονώντας τὸν ἄνθρωπο «eis πάντα ἔθνη» καὶ «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», πρὸς δόξαν Θεοῦ...»

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκδήλωσης ἄνοιξε ἡ βυζαντινὴ χορωδία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ψάλλοντας βυζαντινοὺς ὕμνους στὴν ἐλληνικὴ καὶ τὴν ἀραβικὴ γλῶσσα. Ἀκολούθησε μουσικὸ πρόγραμμα, τὸ ὁποῖο πλαισίωσαν πολλοὶ καλλιτέχνες, χορωδίες καὶ μουσικὰ σύνολα ποὺ ἦρθαν καὶ συμμετείχαν στὸν ἑορτασμό.

Ἀξίζει ν' ἀναφέρουμε ὀνομαστικὰ ὄλους αὐτοὺς ποὺ μὲ χαρὰ ἐργάστηκαν ἀφιλοκερδῶς γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτῆς τῆς μεγαλειώδους ἐκδήλωσης.

Καὶ αὐτοὶ εἶναι: ὁ μεγάλος ἑρμηνευτὴς τῆς παραδοσιακῆς μας μουσικῆς Χρόνης Αἰδονίδης, ὁ Βασίλης Σαλλέας, ὁ Κώστας Μακεδόνας, ὁ Βασίλης Λέκκας, ἡ Νεκταρία Καραντζῆ, ὁ Γεράσιμος Ἀνδρεάτος, ἡ Νίνα Λοτσάρη, ὁ Κώστας Θωμαΐδης, ἡ Μαρίτα Παπαρίζου, τὸ συγκρότημα «Ἐν καρδίᾳ», ἡ Θεοδοσία Στίγκα, ὁ Ἀλέξανδρος Παπαρίζος, ὁ Γιάννης Γεωργιάδης, ὁ Χρῆστος Τσιαμούλης, καὶ ἡ διάσημη Λιβανέζα ἑρμηνεύτρια ποὺ κέρδισε τὸ θερμὸ χειροκρότημα γιὰ τὴ συμβολικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ παρουσία τῆς Abir Nehme. Τὴν σκηνοθεσία εἶχε ἡ Βαρβάρα Δούκα, τὰ κείμενα ἔγραψε ὁ Τάκης Χρυσούλης, τὴ σκηνογραφικὴ ἐπιμέλεια ἡ Κοῦλα Γαλιώνη καὶ τὴ μουσικὴ ὁ Γιώργος Βούκανος. Τὴ Μικτὴ Χορωδία τοῦ Δήμου Ἀθηναίων διηύθυνε ὁ Σταῦρος Μπερῆς, τὸν Μουσικὸ Ὅμιλο Τοισσειῶν-Ἀρσακείων Ἐκάλης ἡ Χριστίνα Βαρσάμη-Κούκνη, τὴ Χορωδία τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγίου Ἀθανασίου Πολυδρόσου ὁ π. Λάμπρος Ἀνδρεάκης, ἐνῶ τὴν διεύθυνση τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ τῶν Μουσικῶν Συνόλων εἶχε ὁ Ἐλευθέριος Καλλκάνης. Ἀφηγητὲς τῆς Ἐκδήλωσης ἦταν ὁ ἄλλοτε Ἰωάννης Ζερβός, καὶ ἡ Ἀλίκη Κατσαβοῦ, ἐνῶ τὴν παρουσίαση ἔκανε ὁ Γεράσιμος Δραγῶνας. Χορηγοὶ Ἐπικοινωνίας τῆς Ἐκδήλωσης ἦταν ἡ Τηλεόραση τοῦ ALPHA, ἡ Ἑλληνικὴ Ραδιοφωνία (NET 105,8 FM, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 103,7 FM), τὸ Tele Lumiere (Λίβανος), ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ἀθήνα 9,84 καὶ τὸ Περιοδικὸ «Τόλημ», ἐνῶ ὑποστηρικτὲς ἦταν τὸ ΙΕΚ ΑΚΜΗ, ἡ ΙΟΝ Α.Ε., ὁ Παπανικολάου ΑΒΕΕ καὶ τὰ Μουσικὰ Σύνολα τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Στὴ λαμπρὴ καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωση ἔδωσαν τὸ παρὼν ἡ ὑπουργὸς Παιδείας κ. Μαριέττα Γιαννάκου, Πρέσβεις, ἐκπρόσωποι τῶν παλαιφάτων Πατριαρχείων, Μητροπολίτες, Ἐπίσκοποι, Ἀκαδημαϊκοί, Καθηγητὲς, καὶ πλῆθος κόσμου.

Μ.Κ.Ο. «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»

Ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια παρέδωσε ἡ «Ἀλληλεγγύη» στὸ Λίβανο

Ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια 156 τόνων, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ φάρμακα, τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης, παρέδωσε ἡ Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἀλληλεγγύη» στὸ λαὸ τοῦ Λιβάνου.

Κλιμάκιο τῆς «Ἀλληλεγγύης», μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς, κ. Δημήτριο Φουρλημάδη, παρέδωσε χθὲς καὶ ἐπισήμως τὴν ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια καὶ εἶχε σειρά ἐπαφῶν μὲ ἐκπροσώπους τῆς Λιβανικῆς κυβέρνησης, προκειμένου νὰ συζητηθοῦν οἱ προοπτικὲς περαιτέρω συνεργασίας γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς χώρας.

Ἡ προγραμματισμένη συνάντηση τοῦ κ. Φουρλημάδη μὲ τὴν Ὑπουργὸ Κοινωνικῆς Πρόνοιας τοῦ Λιβάνου ἀκυρώθηκε λόγῳ τῶν βίαιων συγκρούσεων ποὺ ξέσπασαν χθὲς στὴ Βηρυτὸ καὶ οἱ ὁποῖες παρέλησαν τὴν πόλη.

Τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς Λιβανικῆς κυβέρνησης γιὰ τὴν ἐλληνικὴ συμπαράσταση ἐξέφρασε, ὡστόσο, στὸ κ. Φουρλημάδη ὁ γ.γ. τῆς κυβέρνησης καὶ ἐπικεφαλῆς τῆς νεοσυσταθείσας Ἐπιτροπῆς Διαχείρισης τῆς Ἀνθρωπιστικῆς Βοήθειας, Στρατηγὸς Γιάχια Ραάντ, μὲ τὸν ὁποῖον συζητήθηκαν καὶ οἱ προοπτικὲς συμμετοχῆς τῆς «Ἀλληλεγγύης» σὲ προγράμματα ἀναπτυξιακῆς βοήθειας.

«*Εργαζόμαστε μὲ γνώμονα τὸν ἄνθρωπο ἔξω ἀπὸ πολιτικὲς πεποιθήσεις καὶ θρησκευόμενα*» ἀνέφερε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης ὁ κ. Ραάντ. Ἐπεσήμανε δὲ ὅτι οἱ ἀνάγκες τοῦ Λιβάνου εἶναι πολὺ μεγάλες, καθὼς ἓνα ἑκατομμύριο ἄνθρωποι καὶ 600.000 οἰκογένειες βρέθηκαν λόγῳ τοῦ πολέμου σὲ κατάσταση ἐκτάκτου ἀνάγκης. Μέχρι στιγμῆς, ὅπως εἶπε, δαπανήθηκαν 140 ἑκατ. δολλάρια ἀπὸ τὴν ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια γιὰ ἔργα ἀνοικοδόμησης, ἐνῶ πρὸς τὸ παρὼν ὑπάρχει, καὶ μὲ τὴ συμβολὴ τῆς ἐλληνικῆς ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας, ἐπάρκεια σὲ τρόφιμα καὶ εἶδη πρώτης ἀνάγκης.

Ὁ κ. Ραάντ διεκρίνισε στὸν κ. Φουρλημάδη ὅτι σταδιακὰ ἐπιλύονται τὰ προβλήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὰ κατεστραμμένα σχολεῖα καὶ τὴν ἰατρικὴ ἐγκαταστάσεις, κυρίως στὴς νότιες περιοχὲς τοῦ Λιβάνου, ποὺ ἐπλήγησαν περισσότερο καὶ ἀπὸ τὸν πόλεμο τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ. Ὅπως τόνισε, 55 κατεστραμμένα σχολεῖα, 3 κλινικὲς καὶ 5 παιδικὲς χαρὲς τοῦ νοτίου τμήματος τῆς χώρας ἀνέλαβαν νὰ ἀποκαταστήσουν τουρκικὲς ἀνθρωπιστικὲς ὀργανώσεις μὲ προκὰτ κατασκευές, ἐνῶ τὴν ἰατρικὴν ὑποδομὴ ἀνέλαβαν νὰ ἀποκαταστήσουν τὰ Ἀραβικὰ Ἐμιράτα.

Οἱ ἀνάγκες τώρα τοῦ Λιβάνου ἐστιάζονται κυρίως,

ὅπως ἐξήγησε ὁ κ. Ραάντ, σὲ δύο εἶδη ἀνθρωπιστικῶν προγραμμάτων: στὴν κάλυψη 500 προκὰτ κατοικιῶν τῶν 100 τ.μ. καὶ 170 φυλακίων γιὰ τὸν στρατὸ τῶν συνόρων καὶ στὴν κάλυψη τῶν ἀποζημιώσεων τῶν οἰκεγενειῶν τῶν 1.300 θυμάτων τοῦ πολέμου.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, ὁ κ. Φουρλημάδης ἐπισήμανε ὅτι ἡ Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη» βρίσκεται στὸ πλευρὸ τοῦ λιβανικοῦ λαοῦ καὶ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ βρίσκεται, ὄχι μόνο μὲ ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια ἀλλὰ καὶ μὲ ἀναπτυξιακὰ προγράμματα, ὅπως αὐτὰ ποὺ ἤδη ὑλοποιεῖ σὲ ἄλλες χώρες. Τόνισε δὲ τὶς σαφεῖς προθέσεις τῆς «Ἀλληλεγγύης» νὰ συνδράμει στὰ ἔργα ἀνοικοδόμησης τοῦ Λιβάνου σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἐλληνικὴ πολιτεία.

Ἄξιζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τοὺς τελευταίους μῆνες ἡ Μ.Κ.Ο. «Ἀλληλεγγύη» πραγματοποίησε ἄλλες τρεῖς ἀποστολὲς ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας συνολικοῦ ὕψους περίπου 100 τόνων.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Σεμινάριο πρὸς τιμὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Τὸ Γραφεῖο Νεότητας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, διοργάνωσε σὲ συνεργασία μὲ τὴ Γενικὴ Γραμματεία Νέας Γενιάς Τριήμερο Σεμινάριο πρὸς τιμὴν τῶν προστατῶν τῆς Παιδείας μας, Ἀγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τὸ Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στὶς 26,27 καὶ 28 Ἰανουαρίου 2007 στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Μεγάρου τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας «Θ.Καρατζᾶς» (Αἰόλου καὶ Σοφοκλέους - Ἀθήνα) μὲ θέμα: «Ἐφηβεία: Βιώνοντας νέες πραγματικότητες σὲ κοινωνίες ποὺ ἀλλιάζουν».

Διακεκριμένοι ἐπιστήμονες προσέγγισαν μὲ τὶς εἰσηγήσεις τὰ παρακάτω θέματα : «Ποιὸς εἶναι ὁ ἔφηβος τῶν ἀρχῶν τοῦ 21ου αἰῶνα;» , «Ὁ ἔφηβος καὶ ἡ οἰκογένειά του», «Ἡ ἔφηβεία σὲ κρίση», «Ὁ ἔφηβος στὴν ἐκπαίδευσή», «Τί προτείνουμε ὡς κοινωνία σὲ ἓνα νέο σήμερα;».

Στὸ Σεμινάριο παρέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος καὶ ἡ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐθνικῶν Μαριέττα Γιαννάκου.

Τὸ Σεμινάριο ἀπευθύνονταν σὲ ἐκπαιδευτικούς ὄλων τῶν βαθμίδων, καθὼς καὶ σὲ ὅσους ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐκπαίδευση τῶν νέων μας.

Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου στὴ Σχολὴ Ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας

«Τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὄσια, κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τῶν ὁποίων ἔγιναν οἱ ἀγῶνες τοῦ ἔθνους, εἶναι ὅ,τι πιὸ σπουδαῖο ἔχει αὐτὸς ὁ τόπος νὰ προβάλλῃ» ἐπισήμανε, μεταξύ ἄλλων,

ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του στὴ Σχολὴ Ἀξιωματικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας στὶς 23.1.2007.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε στὴ γενικότερη κρίση ποὺ μαστίζει τὴν κοινωνία μας μὲ τὴ σταδιακὴ ὑποχώρηση τῶν πνευματικῶν μας ἐρεισμάτων, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀνάγκη διατήρησης τῆς ἐθνικῆς μας αὐτοσυνειδησίας. «Οἱ Ἕλληνες κινδυνεύουν νὰ στερηθοῦν τὴν ἐθνικὴ τους αὐτοσυνειδησία» εἶπε χαρακτηριστικά. Ἐπιπλέον, ἔκανε λόγο γιὰ τὴ σύγχυση ποὺ προκαλεῖ στοὺς Ἕλληνες ἡ ἀπώλεια τῆς πνευματικῆς μας ταυτότητας. «Ὅπως ὑπάρχει ἡ ἀστυνομικὴ ταυτότητα», σημείωσε, «ἔτσι καὶ γιὰ τοὺς λαοὺς ὑπάρχει καὶ ἄλλη ταυτότητα, τὴν ὁποία ἐκδίδει ἡ ἱστορία. Αὐτὴ ἡ ταυτότητα προσδιορίζει τὰ στοιχεῖα τῆς ἱστορίας, τῆς παράδοσης, τῆς προέλευσης καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μέσα σ' ἓναν κόσμον, ὁ ὁποῖος διαρκῶς μεταβάλλεται».

Καταλήγοντας ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε στὸ βιβλίο τῆς ΣΤ' τάξης τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου, τὸ ὁποῖο περιλαμβάνει, ὅπως εἶπε, «πρωτόγνωρα πράγματα». «Στὸ βωμὸ τῆς ἐλληνοτουρκικῆς φιλίας θυσιάζουμε τὴν ἀλήθεια. Εἴμαστε εὐκολοὶ στὸ νὰ καταργήσουμε τὰ πάντα στὸ βωμὸ πολιτικῶν σκοπιμοτήτων». «Τί φταῖνε τὰ παιδιά νὰ μάθουν μία νοθευμένη ἱστορία;» ἀναρωτήθηκε. Καὶ κατέληξε: «Καμία εὐρωπαϊκὴ ἐξουσία δὲν μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἀπαρνηθοῦμε αὐτὸ ποὺ εἴμαστε. Γιατί ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ μὴν τιμοῦμε τὸν θησαυρὸ τῆς ἱστορίας μας;».

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου γιὰ τὰ ἔκτροπα μὲ θύματα εἰκόνες στὴ Θεσσαλονίκη

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μὲ ἀφορμὴ τὰ ἐπεισόδια στὰ Πανεπιστημιακὰ Ἰδρύματα καὶ τὴ βεβήλωση ἱερῶν εἰκόνων στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης, ἔκανε σήμερα τὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Ἡ Ἐκκλησία μαζὶ μὲ ὄλους τοὺς σκεπτόμενους Ἕλληνες παρακολουθεῖ αὐτὲς τὶς ἡμέρες μὲ προσοχὴ καὶ συνοχὴ καρδίας τὰ ἔκτροπα ποὺ συμβαίνουν μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ΑΕΙ μὲ ἐκτινάξεις βομβῶν μοιλότοφ ἀπὸ κουκουλοφόρους, καταστροφὲς περιουσιακῶν στοιχείων τῶν πανεπιστημιακῶν ἰδρυμάτων, καταλήψεις κτιρίων καὶ κάθε εἶδους ἄλλες ἀσχημίες ποὺ δὲν ταιριάζουν σὲ νέους ἀνθρώπους, ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι ἀγωνίζονται γιὰ καλύτερη παιδεία, μόρφωση καὶ πολιτισμό.

Ὅρισμένες ὁμως πιὸ ἀκραεῖς ἐκδηλώσεις, ὅπως τὸ κά-

ψιμο παλαιότερα της Ἑλληνικῆς Σημαίας καὶ τώρα ἡ βεβήλωση ἱερῶν εἰκόνων μέσα στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης, συνιστοῦν πέρα τῶν ἄλλων ἀπαράδεκτη ἀσέβεια ἐναντι ἱερῶν συμβόλων, τὰ ὁποῖα τιμᾷ ἡ ὁλότη-
τα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σιωπήσει ἐνώπιον τῆς ἐπιχειρούμενης, ἀπὸ μία ἰσχνὴ ὁμάδα νέων, προσβολῆς τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τοῦ λαοῦ σὲ ἐποχὴ, μάλιστα, ποὺ οἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν τὴ συσπείρωση ὅλων τῶν Ἑλλήνων πέριξ τῶν πνευματικῶν των ἐρεισμάτων πρὸς ἐνίσχυση τῶν ἀνανακλαστικῶν ἀντίστασης στὴ φθορά, τὴν ἐξουθένωση καὶ τὴν παραίτηση ἀπὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἀξιοπρέπειας. Γι' αὐτὸ καὶ καταδικάζει ἀπερίφραστα τὴν ἀσέβεια καὶ ὑψώνει φωνὴ ἐντονης διαμαρτυρίας γιὰ τὴν ἀποτολημθεΐσαν, ἀπὸ ἐπιλήσμονες τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παράδοσής μας, αἰσχρὴ καὶ ἀνόσια πράξη ποὺ μόνο μία μονοσήμαντη στερεοτυπικὴ ἀντίληψη θὰ μπορούσε ἴσως νὰ δικαιολογήσει.

Ἐπισημαίνουσα τὰ ἀνωτέρω, ἡ Ἐκκλησία καλεῖ ὅλες τὶς δυνάμεις τοῦ Ἔθνους νὰ ἀποδοκιμάσουν καὶ καταδικάσουν τὴν ὑφέπουσα κατασχύνη τῶν ὀλίγων, διασώζοντας ἀγρυπνοῦσαν τὴ συνείδηση τῶν πολλῶν».

Ἡ αἰμοδοσία τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Μὲ ἰδιαίτερα ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐθελοντικὴ αἰμοδοσία στὶς Ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ προηγούμενου ἔτους, καὶ μετὰ τὴν ἔκδοση σχετικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, συγκεντρώθηκαν συνολικὰ 6.305 μονάδες αἵματος.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι, χάρη στὴ μεγάλη ἀνταπόκριση χιλιάδων πιστῶν, ἰδιαίτερα δὲ νέων σὲ ἡλικία ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ στὶς μεθοδικὲς προσπάθειες τοῦ Γραφείου Αἰμοδοσίας τῆς Διεύθυνσης Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία εἶχε τὸ γενικὸ συντονισμὸ τῶν ἐνοριακῶν αἰμοδοσιῶν, τὰ τελευταῖα δέκα χρόνια ὁ ἀριθμὸς τῶν μονάδων αἵματος ποὺ συγκέντρωσαν οἱ Ἐνορίες τῆς Ι.Α.Α. αὐξήθηκε κατὰ 500% (τὸ 1997 συγκεντρώθηκαν 1.300 μονάδες αἵματος).

Δήλωση Μακαριωτάτου γιὰ τὰ ἐπεισόδια στὸ παρεκκλήσιο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἔκανε τὴν ἀκόλουθη δήλωση πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. σχετικὰ μὲ τὰ ἐπεισόδια στὸ Παρεκκλήσιο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὴν Πο-

λυτεχνειοπούλη: «Ὁ μόνος χαρακτηρισμὸς ποὺ ταιριάζει εἶναι ντροπὴ. Παρακαλῶ τὰ παιδιὰ νὰ ἀκολουθήσουν ὄχι τὸν κίβδηλο δρόμο, ἀλλὰ τὸν γνήσιο δρόμο τῶν παραδόσεων τοῦ Ἔθνους. Εἶναι πλάνη τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ τελικὰ δὲν φταῖνε μόνον αὐτά. Φταῖνε καὶ ὄλοι ὅσοι παράγουν στὰ παιδιὰ κακὰ πρότυπα, τὰ ὁποῖα ἐκεῖνα ἀκρίτως ἀκολουθοῦν. Καλῶ τὰ παιδιὰ νὰ μετανοήσουν. Καὶ ἐὰν συμβεῖ αὐτό, θὰ τοὺς παράσχω τὴ συγγνώμη μου. Μὴν παίζουμε ἐν οὐ παικτοῖς. Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται».

Σεμινάριο σὲ κατηχητὲς γιὰ τὴν πρόληψη τῶν ναρκωτικῶν

Τὸ Κέντρο Πρόληψης τοῦ Ἰδρύματος Ψυχοκοινωνικῆς Ἀγωγῆς καὶ Στήριξης «ΔΙΑΚΟΝΙΑ» τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διοργάνωσε Σεμινάριο μὲ θέμα «Κατηχητικὲς συνάξεις - Πρόληψη καὶ προαγωγή τῆς ψυχικῆς υγείας». Σκοπὸς τοῦ Σεμιναρίου εἶναι νὰ ἐνημερώσει καὶ εὐαισθητοποιήσει τοὺς Κατηχητὲς καὶ γενικότερα τὰ Στελέχη τοῦ νεανικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας σὲ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν οὐσιοεξάρτηση, νὰ ἐνισχύσει τὸν ρόλο τους καὶ νὰ προωθήσει τὴν πρόληψη στὴν Κατηχητικὴ τους ὁμάδα. Τὰ Στελέχη τοῦ Νεανικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκουν στὴν ὁμάδα τῶν «σημαντικῶν ἄλλων» γιὰ τὰ παιδιὰ, ἀποτελοῦν πολλὲς φορὲς πρότυπα καὶ μέσω τῆς κατήχησης μποροῦν νὰ συμβάλουν οὐσιαστικὰ στὴν ψυχοκοινωνικὴ ἀνάπτυξη τῶν ἐφήβων. Σημαντικὸς θεωρεῖται καὶ ὁ ρόλος τους στὸν ἐντοπισμὸ παιδιῶν «ὕψηλοῦ κινδύνου» ποὺ χρῆζουν περαιτέρω βοήθειας.

Τὸ σεμιναριακὸ πρόγραμμα ἀποτελεῖται ἀπὸ μία σειρά 9 δίωρων συναντήσεων, ποὺ ἄρχισαν τὴν Τρίτη 13 Φεβρουαρίου καὶ πραγματοποιοῦνται στὴν εἰδικὴ αἴθουσα διαλέξεων ἐντὸς τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Ἀγ. Φιλοθέης 21, Ἀθήνα) δίπλα ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Ἰδρύματος Ψυχοκοινωνικῆς Ἀγωγῆς καὶ Στήριξης «ΔΙΑΚΟΝΙΑ». Περισσότερες πληροφορίες στὰ τηλ. 210.3352356-357.

Ἀπάντηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου μὲ ἀφορμὴ τὶς δηλώσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου στὴν Ν.Ε.Τ.

Ἐπὶ τοῦ ἀνακύψαντος θέματος τῶν δηλώσεων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζακύνθου εἰς τὸν Ρ/Σ τῆς Ν.Ε.Τ., Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἔκανε τὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Τὸν συγκεκριμένο Μητροπολίτη, γιὰ ἀκόμη μία φορά, προσωπικὰ τὸν συγχωρῶ, δεδομένου ὅτι γνωρίζω πλήρως τὰ εἰς βάρος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κίνητρά του. Οἱ

πρωτοφανείς συκοφαντικές και άθλιες δηλώσεις του θά αποτελέσουν θέμα της προσεχούς Ίερᾶς Συνόδου, διότι τὰ ὄρια τῆς ἀνεκτικότητας ἔχουν ἀπὸ μακροῦ ἐξαντληθεῖ».

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Σύρου

Σὲ μία σεμνὴ τελετὴ καὶ μὲ τὶς εὐχὲς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου, πραγματοποιήθηκε γιὰ 7η συνεχῆ χρονιὰ φέτος, ἡ τελετὴ βράβευσης τῶν ἀριστοῦχων μαθητῶν Γυμνασίου καὶ Λυκείου, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐνορία τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἐρμουπόλεως.

Οἱ μαθητὲς ποὺ βραβεύτηκαν στὴν ἐκδήλωση, ἀρίστευσαν στὴν σχολικὴ χρονιὰ 2005-2006, ἐνῶ ὅπως ἔγινε γνωστό, ἡ βράβευση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο τῆς γενικότερης προσπάθειας τῆς ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, νὰ εἶναι πάντα ἀρωγὸς καὶ ἐμπυχωτὴς τῆς νεολαίας.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς θείας Λειτουργίας τῶν Θεοφανίων, παρουσία τοῦ Νομάρχου Κυκλάδων κ. Δημήτρη Μπαίλια καὶ πλήθους πιστῶν πραγματοποιήθηκε ἡ κοπὴ τῆς Πρωτοχρονιάτικῆς πίτας, ἐνῶ ἀμέσως μετὰ ἀκολούθησε ἡ βράβευση τῶν ἀριστοῦχων μαθητῶν.

Οἱ μαθητὲς ποὺ βραβεύτηκαν ἦταν: οἱ Εὐγενία Ἀρμακόλη, Παναγιώτης Καραμοιλέγκος, Μαρϊάντζελα Σαραντίδη, Εὐα Πολίτη, Ἐλευθερία Λουκά, Παναγιώτης Πολίτης, Ἐμμανουὴλ Μεραμβελιωτάκης καὶ Εὐαγγελία Τζίνη.

Σὲ κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ, δόθηκε τὸ συμβολικὸ ποσὸ τῶν 250,00 εὐρώ, μία ἀναμνηστικὴ πηλακέτα, καθὼς καὶ μία εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἡ ἐκδήλωση ἔκλεισε, μὲ τὶς εὐχὲς τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πρὸς τοὺς μαθητὲς, γιὰ ὑγεία, δύναμη καὶ ἐπιτυχία στὶς προσπάθειές τους.

Ίερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Τριήμερο ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἀπὸ 28ης ἕως 30ης Ἰανουαρίου 2007 στὴν πόλη τοῦ Λαυρίου ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, μὲ τὴν μέριμνα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ.Ν. Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέα Λαυρίου, διοργάνωσε φέτος, στὴν Πόλη τοῦ Λαυρίου, ἓνα τριήμερο ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τιμὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, ἐξεπροσώπησε, καθ' ὅλο τὸ τριήμερο, ὁ Ἱεροκέρυκος τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Λαυρεωτικῆς καὶ Γραμματέας τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Νεκτάριος Παρασκευάκος.

Οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις ξεκίνησαν τὴν Κυριακὴ 28 Ἰανουαρίου 2007, τὸ πρωῖ, μὲ τὸν ἀγιασμὸ καὶ τὴν ἔναρξη τῆς «ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» ποὺ λειτούργησε στὴν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τοῦ Παλαιοῦ Μηχανουργείου Λαυρίου, καθὼς ἐπίσης καὶ μὲ τὴν παρουσίαση, ἀπὸ τὸν Σύλληγο Ποντίων Λαυρίου, παραδοσιακῶν χορῶν τοῦ Πόντου.

Τὴ Δευτέρα 29 Ἰανουαρίου 2007 τελέστηκε ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς τῶν Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀνδρέα Λαυρίου καὶ στὴ συνέχεια ἀκολούθησε ἑορταστικὴ ἐκδήλωση στὴν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τοῦ Παλαιοῦ Μηχανουργείου Λαυρίου, ἡ ὁποία περιελάμβανε:

1) τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἐπ. Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Ἀθανασίου Γλήρου μὲ θέμα: «*Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὡς συλλογικὸ πρότυπο ἀγωγῆς*».

2) τὴν παρουσίαση ἐλληνικῶν τραγουδιῶν ἀπὸ τὴν πολυμελῆ «ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΛΑΥΡΙΟΥ» ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κ. Θ. Κωνσταντόπουλου καὶ μὲ τὴ συνοδείαν Πιάνου ἀπὸ τὴν κ. Ἰουλίαν Τζανετουλάκου, καὶ

3) τὴν παρουσίαση ἐλληνικῶν τραγουδιῶν ἀπὸ τοὺς ἔμπειρους καὶ καταξιωμένους Λαυριῶτες μουσικοὺς Σαλβατόρε Μπέτσι καὶ Γιώργο Ἀρμενιάκο ἀπὸ τὸ μουσικὸ σχῆμα τοῦ «Μελωδεῖου».

Ἡ κορύφωση καὶ τὸ πέρασ τῶν ἐκδηλώσεων ἔγινε τὴν Τρίτη 30 Ἰανουαρίου 2007, ἡμέρα ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κατὰ τὴν ὁποία τελέστηκε ὁ Ὅρθρος καὶ ἡ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀνδρέα Λαυρίου. Μαθητὲς, νηπιαγωγοί, δάσκαλοι καὶ καθηγητὲς ὄλων τῶν Σχολείων τῆς πόλεως τοῦ Λαυρίου παρακολούθησαν μὲ κατάνυξη τὴν θείαν Λειτουργίαν.

Στὴ συνέχεια παρατέθηκε γεῦμα πρὸς τιμὴ ἑκατὸ (100) ἐκπαιδευτικῶν τῆς πόλης τοῦ Λαυρίου. Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ γεύματος κόπηκε καὶ ἡ πρωτοχρονιάτικη πίτα τῶν Σχολείων τῆς Λαυρεωτικῆς. Τὸ γεῦμα τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους ὁ Νομαρχιακὸς Σύμβουλος κ. Σ. Παπασταυρόπουλος, ὁ Δήμαρχος Λαυρεωτικῆς κ. Δ. Λουκάς, ὁ ὁποῖος προέρχεται ἀπὸ τὸν χώρο τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πρόσφερε δύο χρήσιμα ἐπιστημονικὰ βιβλία στοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ ὁ Ἐπ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Κυριάκος Σταυριανός, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Πανεπιστημιακῆς κοινότητας.

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας**Θεολογικὸ Συνέδριο
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας**

Με ἀπόλυτη ἐπιτυχία διεξήχθη καὶ φέτος τὸ ἐτήσιο Θεολογικὸ Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας σὲ Πύργο καὶ Ἀμαλιάδα καὶ ἔλαβον μέρος Ἱερεῖς Καθηγητὲς Πανεπιστημίου, Θεολόγοι, Φιλολόγοι, Ἴατροί, καὶ λοιποὶ Ἐπιστήμονες τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτῆς με θέμα «*Ἡ Γυναίκα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία*».

Α΄ Συνεδρία εἰς Πύργον, Ἰδρυμα Ἁγίας Φιλοθέης.

Προεδρεῖον: Πρόεδρος Ξενοφώντας Παπαχαραλάμπους, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου.

Μέλη: α) Δέσποινα Μιχάλαγα, Διδάκτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

β) Γεώργιος Κομιώτης, Πρόεδρος Π.Ε.Θ. Παραρτήματος Πύργου.

Α΄ Εἰσήγησις ὑπὸ τῆς κ. Βελουδίας Παπαδοπούλου-Σιδέρη, Καθηγήτρια Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, με θέμα: Ἡ θέσις τῆς γυναίκας στὴν Π. Διαθήκην.

Β΄ Εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ κ. Σταματίου Χατζησταματίου, Λέκτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, με θέμα: Ἡ χριστιανικὴ γυναίκα στὸ Ἑλληνορωμαϊκὸ περιβάλλον, καὶ ἐπακολούθησε γόνιμη συζήτηση ἐπὶ τῶν δύο ἐμπεριστατομένων Εἰσηγήσεων. Ἐπακολούθησε Δείπνον στὸ Ἰδρυμα γιὰ ὄλους τοὺς Συνέδρους καὶ τὸ Ἀπόδειπνον.

Τὸ πρωῒ τῆς Κυριακῆς ἔλαβε χώραν ὁ ἐκκλησιασμὸς στὸν Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Ἀμαλιάδος, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος καὶ ὠμίλησε ἐπικαίρως.

Β΄ Συνεδρία εἰς Ἀμαλιάδα, Θεία Οἰκοδομή.

Προεδρεῖον: Πρόεδρος Νικόλαος Κουλουγιλιώτης, Καθηγητὴς ΤΕΙ.

Μέλη: α) Μαρία Δρεττάκη, Θεολόγος.

β) Ἀντωνία Μυρίληου, Φιλολόγος.

Α΄ Εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ κ. Κων/νου Μπελέζου, Ἐπικούρου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, με θέμα: «*Ἡ θέσις τῆς γυναίκας εἰς τὰ 4 Εὐαγγέλια*».

Β΄ Εἰσήγησις ὑπὸ τῆς κ. Γεωργίας Τσοῦλου-Χάρδα, Θεολόγου, πρῶν Ἐπιστημονικῆς Συνεργάτιδος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, με θέμα: «*Ἀπὸ τῆς γυναίκας τῆς πτώσεως στὴν γυναίκα τῆς δημιουργίας*».

Γ΄ Εἰσήγησις ὑπὸ τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Παλιάντζα, δρος Θ. καὶ Ἐπιστημονικῆς Συνεργάτιδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, με θέμα: «*Ὁ Θεσμός τῶν Διακομισῶν στὴν ἀρχέγονη Ἐκκλησία*».

Ἐπακολούθησε γόνιμη συζήτηση καὶ ἐπὶ τῶν 3 ἐμπεριστατωμένων εἰσηγήσεων καὶ ἐξήλθον ὠφέλιμα συμπεράσματα καὶ παρετέθη γεῦμα.

Δικαίως στὴ λήξη του ὄλοι οἱ σύεδροι εὐχαρίστησαν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. ΓΕΡΜΑΝΟΝ καὶ εὐχήθηκαν αὐτὸ τὸ Συνέδριο νὰ πραγματοποιεῖται κάθε χρόνο.

Διενεμήθηκαν δὲ διάφορα βιβλία, καθὼς καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ περσινοῦ Συνεδρίου.

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ**

Ἀδελφότης Ὀφφικιάδων «Ὁ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΡΚΟΣ»

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τὸ χθὲς στὸ σήμερα

Ἡ φετινὴ ἐκδήλωση κοπῆς τῆς Βασιλόπιτας τῆς Ἀδελφότητος Ὀφφικιάδων* «Ὁ Ἀπόστολος Μάρκος» τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, ἦταν ἀφιερωμένη στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας, σύμβολο τοῦ μείζονος Ἑλληνισμοῦ, χθὲς καὶ σήμερα.

Τὴν ἐκδήλωση, ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ Μουσεῖο Κυκλαδικῆς Τέχνης, ἀνοίξε με προσφώνησή του ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος, Καθηγητὴς κ. Θεόδωρος Ἱ. Παναγόπουλος, Ἄρχων Μέγας Πρωτέκδικος, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔκανε τὸν ἀπολογισμὸ τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀδελφότητος κάλεσε στὸ βῆμα τοὺς ὀμιλητὲς, τὸν Καθηγητὴ τοῦ Ἰουνίου Πανεπιστημίου, κύριον Βασίλειον Μανδηλαῖα καὶ τὴν Πρέσβυ Καλῆς Θελησέως τῆς UNESCO καὶ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη.

Ὁ Καθηγητὴς κ. Βασίλειος Μανδηλαῖα, κατὰ τὴν ἐμπεριστατωμένη ὀμιλία του, ἀναφέρθηκε στὴν ἱστορία τῆς θρυλικῆς ἀρχαίας Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας ποὺ παρέμεινε ζωντανὴ μέχρι σήμερα, γιὰ νὰ θυμίζει σὲ ὄλο τὸν κόσμον τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἐνῶ ἡ κυρία Βαρδινογιάννη, ἐνώνοντας τὸ νῆμα τοῦ Χθὲς με τὸ σήμερα, ἐπεσήμανε ὅτι στόχος τῆς νέας Βιβλιοθήκης εἶναι ἡ ἀναζήτηση τῆς γνώσης, ἡ ἐνίσχυση τοῦ ταλέντου, ἡ τέχνη καὶ ἡ προώθηση ἐνὸς πολιτισμοῦ εἰρήνης, καὶ ἀνακοίνωσε τὴν πρότασή της σχετικὰ με τὴν ἴδρυση «Ἰνστιτούτου Ἑλληνιστικῶν Σπουδῶν» στοὺς κόλπους τῆς Ἀλεξανδρινῆς Βιβλιοθήκης «...καθὼς θεωροῦσα παράληψη τὸ ὅτι ἡ Ἑλληνιστικὴ περίοδος –κατὰ τὴν ὁποία δημιουργήθηκε ἡ ἀρχαία Βιβλιοθήκη– δὲν εἶχε καθυφθεῖ ἐπαρκῶς μέχρι τώρα στὸ πλαίσιο τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων της. Ἡ πρόταση ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸ Διοικη-

τικὸ Συμβούλιο τῆς Βιβλιοθήκης. Σχεδιάζουμε τὸ Ἴνστι-
τούτο αὐτὸ νὰ μελετᾷ ὅλες τὶς πτυχὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ
εἰδικὰ τοῦ Ἑλληνιστικοῦ πολιτισμοῦ, νὰ εἶναι σημεῖο συ-
νάντησης Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων καὶ ξένων καθηγητῶν,
εἰδικῶν στὴν περίοδο αὐτή, νὰ ὀργανώνει σεμινάρια καὶ
διαλέξεις γιὰ μεταπτυχιακοὺς φοιτητές, νὰ κάνει μελέτες
πάνω στὴ γλῶσσα καὶ στὴν ἱστορία τῆς Ἑλληνιστικῆς πε-
ριόδου νὰ ἀπονέμει βραβεῖα καὶ νὰ ἔχει πολλὴς ἀκόμη
δραστηριότητες».

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκδήλωσης προβλήθηκε βιντεο-
σκοπημένο μήνυμα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πά-
σης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β', ὁ ὁποῖος συνεχάρη τὴν
Ἀδελφότητα Ὀφφικιάδων «Ἀπόστολος Μάρκος» καὶ τὸν
Πρόεδρό της Καθηγητὴ κύριο Θεόδωρο Ἰ. Παναγόπουλο
γιὰ τὸ σημαντικό ἔργο ποὺ ἐπιτελοῦν, καὶ ἰδιαίτερα τὸ μέ-
λος τῆς ἀδελφότητας, κύριο Τάκη Σαρακάκη. Γιὰ τὴ με-
γάλη τους προσφορὰ συνεχάρη ἐπίσης τὴν κυρία Ντόλη
Γουλιανδρῆ καὶ τὴν κυρία Βαρδινογιάννη γιὰ τὴν προ-
σφορὰ τους στὸν ἐλληνικὸ πολιτισμὸ, καὶ προσκάλεσε
τὴν κυρία Βαρδινογιάννη στὴν Ἀλεξάνδρεια γιὰ νὰ τὴν τι-
μήσει μὲ τὸ Ὀφφίκιον τῆς Ἀρχοντίσσης τοῦ Πατριαρχι-
κοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας.

Στὴ συνέχεια ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξαν-
δρείας, Μητροπολίτης Ἀξώμης κ. Πέτρος, προσέφερε στὴ
κυρία Βαρδινογιάννη ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου τὴν εἰκό-
να τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου, ἀφοῦ ἐξῆρε τὸ ἔργο της λέ-
γοντας: «...ἐργάζεσθε μέσα σὲ ἓνα κόσμον καὶ προσπα-
θεῖτε νὰ βοηθήσετε ὅ,τι ὑπάρχει στὸν πλανήτη, ἔμψυχο
καὶ ἄψυχο. Εἶναι πραγματικὰ συγκινητικὴ ἡ προσφορὰ
σας καὶ θὰ μείνει αἰώνια».

Ἡ ἐκδήλωση διανθίστηκε μὲ θρησκευτικοὺς ὕμνους
ποὺ ἐρμήνευσε ἡ «Ἑλληνικὴ Βυζαντινὴ Χορωδία» ὑπὸ
τὴν διεύθυνση τοῦ διεθνοῦς φήμης Χοράρχου, κυρίου
Λυκούργου Ἀγγελόπουλου.

Στὴν ἐκδήλωση παρευρέθησαν μεταξύ ἄλλων: Ὁ
Ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μητροπολί-
της Ἀξώμης κ. Πέτρος, ὁ Ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου κύριος Ἰωάννης Παπαμιχαλάκης, ὁ ἐκπρόσω-
πος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Ἀρχιμανδρίτης κ. Γαβριήλ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πά-
γου κύριος Ρωμύλος Κεδίκογλου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐλε-
γκτικοῦ Συνεδρίου κύριος Γιώργος Κούρτης κ.ἄ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Εἰρηνουπόλεως

Ἡ πρώτη Ὀρθόδοξη κλινικὴ στὴν κεντρικὴ Τανζανία

Μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἱεραποστολικὸ ζῆλο τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου Εἰρηνουπόλεως κ. Δημητρίου, συνε-
χίζεται ἡ διάδοση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ εὐαγγελισμὸς
τῶν ἀφρικανῶν ἀδελφῶν μας καὶ τὸ φιλιανθρωπικὸ ἔργο
στὴν Τανζανία.

Οἱ προσφορὲς τῶν φίλων τῆς Ἱεραποστολῆς ἀπὸ τὴν
Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο γίνονται ἔργα στὰ χέρια τοῦ Σε-
βασμιωτάτου, μὲ ἀποτέλεσμα σὲ λιγότερο ἀπὸ ἓνα χρόνον
νὰ ὀλοκληρωθοῦν τόσο οἱ ἐργασίαι ἀνοικοδόμησις τῆς
πρώτης Ὀρθόδοξης Κλινικῆς «ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ» (δω-
ρεὰ τῆς «Ἀδελφότητος Ὀρθόδοξου Ἐξωτερικῆς Ἱεραπο-
στολῆς Θεσσαλονίκης» – Θεοδώρου καὶ Μεληπομένους Γε-
ράνη), στὸ Ἱεραποστολικὸ Κέντρο τῆς πόλεως Kidamali
στὴν Κεντρικὴ Τανζανία στὴν Κεντρικὴ Τανζανία, ὅσο καὶ
ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς Κλινικῆς (δωρεὰ τῆς Ὀργάνωσης
«ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» τῆς Κύπρου).

Ἡ Κλινικὴ περιλαμβάνει μεγάλη αἴθουσα ἀναμονῆς καὶ
γραφεῖο ὑποδοχῆς, ἐξεταστήριο γενικῆς ἱατρικῆς (παθο-
λογικὸ - γυναικολογικὸ), αἴθουσα μικροεπεμβάσεων,
τέσσερις θαλάμους νοσηλείας, ἀποθήκη φαρμάκων, χώ-
ρους ὑγιεινῆς καὶ μικρὴ μονάδα φιλοξενίας τῶν ἰατρῶν
καὶ νοσηλευτῶν. Ἕνα ἔργο ποὺ ἤδη δίνει ζωὴ σὲ χιλιά-
δες παιδιὰ καὶ ἐνήλικες σὲ μία περιοχὴ μὲ δεκανεῖα χω-
ριὰ καὶ οἰκισμοὺς, ὅπου ἡ ἱατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη
εἶναι ἀνύπαρκτη.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Κανονισμὸς περὶ Συστάσεως καὶ Λειτουργίας «Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος - Πρώτη Σερρών» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΖΙΧΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ
ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΠΡΩΤΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ζωοποιοῦ καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος. Ἀμήν.

Ἡ Ἀδελφότης τῆς « Ἱερᾶς Μονῆς Θείας Ἀναλήψεως - Πρώτης Σερρών» προβαίνει εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρου 39 παρ.4 τοῦ Ν.590/1977 «Περὶ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ρυθμίζουσα οὕτω τὰ τῆς ὀργανώσεως, διοικήσεως καὶ λειτουργίας αὐτῆς.

Ὁ Ἐσωτερικὸς αὐτὸς Κανονισμὸς, συνταχθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν μοναστικῶν κανονικῶν διατάξεων, τῆς διδασκαλίας τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τῶν ἁλλῶν Ἁγίων Πατέρων, κατόπιν ἐγκρίσεως καὶ εὐλογίας ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Ἱεροθέου, θὰ ἀποσταλῆ μερίμνη Αὐτοῦ, πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν λόγῳ δελτίον ἄρχεται καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

ἄρθρον 1

Ἰδρυσις

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Θ. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ὑπαγομένη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ἰδρυθεῖσα ἐπισήμως δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 187/20-8-1979 Φ.Ε.Κ. τεύχος Α', ἀπὸ ἁλλοτε Ἀνδρῶα εἰς Γυναικείαν Κοινοβιακὴν Μονὴν Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος λειτουργεῖ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Μοναχικοὺς Κανόνες τῆς γνησίας Ὁρθοδόξου Μοναχικῆς Κοινοβιακῆς παραδόσεως.

ἄρθρον 2

Σκοπὸς

Ἡ Ἀδελφότης σκοπὸν ἔχει τὴν ἀκατάπαυστην λατρεία τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, μὲ τὴν καθημερινὴν τέλεση ὧν τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν καὶ τῆς Θ.Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἀδιαλείπτῃ προφορᾷ τῆς μονολογίστου εὐχῆς τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς, τὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν καὶ σωτηρίαν τῶν μελῶν καὶ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἐνότητός τους διὰ τῆς ἐγκαταβιώσεως μὲ πνεῦμα χριστομιμῆτου ἀγάπης, ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ἄρθρον 3

Ὁ Ἐπίσκοπος

Κανονικαὶ δικαιοδοσίαι οἰκείου Μητροπολίτου

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ διέπεται ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν παρόντα Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν.

Ἐποπεύεται δὲ πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου. Διὰ τοῦτο ὁ Μητροπολίτης:

α) Μνημονεύεται εις πάσας τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας ὡς ὀρίζει ἡ τάξις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

β) Ἐπικυροῖ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐκάστοτε Ἠγουμένης καὶ ἐγκαθιδρύει αὐτὴν δι' εἰδικῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς.

γ) Ἐπικυροῖ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

δ) Παρέχει τὴν εὐλογίαὶν του διὰ τὴν κουρὰν τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης ἀδελφῶν καὶ τελεῖ αὐτάς.

ε) Ἐγκρίνει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν καὶ ἐπικυρώνει τὸν ἀπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς. Ἄπασαι αἱ πράξεις τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην καὶ καταχωροῦνται εἰς τὸ βιβλίον τῶν πρακτικῶν.

στ) Διορίζει τὴν ἐκλογὴν καὶ προτάσει τῆς Ἀδελφότητος τὸν πνευματικὸν τῆς Μονῆς καὶ τὸν Ἐφημέριον. Εἰς τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἐφημέριος δὲν καλύπτει τὰς θεραπευτικὰς ἀνάγκας τῆς Μονῆς, ὁ Μητροπολίτης φροντίζει διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος.

ζ) Χορηγεῖ ἔγγραφη ἄδεια εἰς τὴν Ἠγουμένην προκειμένου νὰ ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς Μονῆς πέραν τῶν 15 ἡμερῶν καὶ προφορικὴ ἄδεια πέραν τῶν 5 ἡμερῶν.

η) Παρέχει ἔγγραφον ἄδειαν εἰς τὰς ἀδελφὰς προκειμένου νὰ ἐξέλθουν τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διὰ χρονικὸν διάστημα μεγαλύτερον τῶν 20 ἡμερῶν.

θ) Φροντίζει διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἱερότητος τῶν ἐπικειμένων χώρων τῆς Μονῆς ἀπὸ θορύβους, διασκεδάσεις καὶ τοιαύταις ἐκδηλώσεις, οἱ ὁποῖες ἀντιτίθενται εἰς τὸν ἡσυχαστικὸν χαρακτῆρα τῆς Μοναχικῆς πολιτείας.

ι) Τῇ προτάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἔλεγχον εἰς τὰς τυχὸν παρεκτρεπομένας ἀδελφὰς.

Ἰπαγωγή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑπὸ ἐτέραν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν, καθ' οἷασιδήποτε περιπτώσεις καὶ καθ' οἷονδήποτε τρόπον, ἐξ οἷασιδήποτε αἰτίας καὶ δι' οἷονδήποτε λόγον ἀποκλείεται.

ἄρθρον 4

Διοικήσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὄργανα αὐτῆς

Τὰ ὄργανα διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ Ἠγουμένη, τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον, καὶ ἡ Γενικὴ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

β) Ἐὰν ἡ δύναμη τῆς Ἀδελφότητος μειωθεῖ μέχρι τριῶν ἢ καὶ ὀλιγοτέρων ἀδελφῶν, ὅσες οἱ διοικητικὲς ἐξουσίες καὶ ἀρμοδιότητες μεταβιβάζονται σὺν ἐναπομένουσας μοναχῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Σὲ περίπτωσιν ποὺ δὲν ἀπομένει καμμία ἐγγεγραμμένη ἀδελφή, ἡ Μονὴ λογίζεται ὅτι τελεῖ «ἐν διακοπαῖς» καὶ ἡ διοίκησί της μεταβιβάζεται, αὐτοδικαίως, σὴν οἰκεία Μητροπολιτικὴ ἀρχή, μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐπανδρώσεώς της, ἀποκλειομένης τῆς διαλύσεώς της, διατηροῦσα πᾶν ὅτι ἀνήκει εἰς Αὐτήν, ἥτοι ὅλην τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν της, τὰ Ἅγια Λείψανα, τὴν Βιβλιοθήκην καὶ ἐν γένει ὅλην τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν κληρονομίαν αὐτῆς.

ἄρθρον 5

Ἡ Ἠγουμένη

Ἡ Ἠγουμένη εἶναι ἡ πνευματικὴ Μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος, ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τοῦ Κοινοβίου. Ἡ Ἠγουμένη ἐκφράζει τὸ ὀρθόδοξον ἥθος καὶ δόγμα καὶ τηρεῖ ἀπαρεγκλίτως τὰ μοναχικὰ θέσμια καὶ Παραδόσεις, θυσιάζουσα δι' αὐτὰς ἀκόμη καὶ τὴν ζωὴν της. Ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθηκόντων της, ἐφαρμόζει τὴν προτροπὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «Ἔλεγχον, ἐπιτίμισον, παρακάλεσον».

Ὁφείλει νὰ εἶναι τὸ ἀρχέτυπον τῶν Ἀδελφῶν, δέον νὰ συγκεντρῶν τὰς θεμελιώδεις ἀρετὰς τῆς ἀγάπης, τῆς μακροθυμίας, τῆς πραότητος, τῆς διακρίσεως καὶ τῆς χριστομιμῆτου ταπεινώσεως, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναπαύσῃ τὰς καρδίας τῶν ὑποτακτικῶν της καὶ ὡς δυνατὸν νὰ βαστάξῃ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων. Τὸ ἔργον της, εἶναι ἡλιαν ἐπίπονον καὶ εὐθυνοφόρον. «Μὴ νομιζέτωσαν ἀνέσεως καὶ ἀπολαύσεως εἶναι πρόφασιν τὸ πρᾶγμα, πάντων γὰρ ἐπιπονώτερον τὸ ἄρχειν ψυχῶν...» (Ἀγ. Νεΐλου Λ. Ἀσκητικός).

ἄρθρον 6

Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσία τῆς Ἠγουμένης

Ἐχουσα βαθυτάτην συναίσθησιν ὅτι εὐρίσκεται ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ «ἐν ἐπιμελείᾳ Ψυχῶν αἱματι Χριστοῦ ἐξηγορασμένων» ἐργάζεται ἀόκνως διὰ τὴν μὀρφωσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μελῶν ὅλης τῆς Ἀδελφότητος.

Προΐσταται τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.

β) Προΐσταται τῶν Ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῆς τραπέζης.

γ) Κατανέμει τὰ διακονήματα τῶν ἀδελφῶν ἀναλόγως τῆς κλίσεως καὶ ἰκανότητός των.

δ) Ὄρίζει τὴν ἀναγνώστρια καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς Τραπέζης.

ε) Προτείνει εἰς τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν δοκίμων καὶ τὴν ρασσοφορίαν ἢ κουρὰν εἰς Μεγαλοσχῆμους τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο, ὡσαύτως καὶ τὴν

ἀποπομπὴν δοκίμου τινὸς οὔσης ἀκαταλήθη διὰ τὴν μοναχικὴν πολιτείαν.

στ) Ὅριζαι τὸν Κανόνα ἐκάστης ἀδελφῆς καὶ καθορίζαι τὰ πρὸς ἀνάγνωσιν ἱερὰ βιβλία καὶ τὰς λοιπὰς κατ' ἴδιαν ἀσχολίας αὐτῆς, καθὼς καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ἀλληλογραφίαν αὐτῶν.

ζ) Ἐπισκέπεται εἰς ὥραν ἣν ἠθέλη ἐκλέξει τὰ κελλία τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἐποπτεῖαν.

η) Ἡ Ἠγουμένη καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν διὰ τῆς ὀσιακῆς προσωνυμίας «Γερόντισσα», αἱ δὲ ἀδελφαὶ μετὰ τῶν «Ἀδελφῆ» μετὰ τοῦ ὀνόματός της.

θ) Κατὰ τὰς Κυριακάς, Ἑορτὰς ἢ ἁγίας ἡμέρας καθ' ἃς σχολάζουν αἱ μοναχαί, καλεῖ τὰς ἀδελφὰς εἰς σύναξιν καὶ ποιεῖται θρησκευτικὴν διδασκαλίαν ἐκ τῶν βίων τῶν Ἁγίων, τῶν ἐκκλησιαστικῶν κειμένων κ.λπ. διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν ἀδελφῶν.

ι) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον παντὸς ἐν γένει φυσικοῦ καὶ νομικοῦ Προσώπου, Ὁργανισμοῦ (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΙΚΑ...) Τραπεζῶν, Ταχ. Ταμιευτήριου κ.λπ.

ια) Ὑπογράφει τὸ Πρακτικὸν καὶ πᾶν ἔγγραφο ἐξερχόμενον ἐκ τῆς Μονῆς, ὡς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.

ιβ) Καταρτίζει μετὰ τῆς Ταμίου τὰ σχέδια προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ καὶ ἐλέγχει τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῶν πληρωμῶν, καθὼς καὶ τὸ διακόνημα αὐτῆς.

ιγ) Καθορίζει τὰς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πανηγύρεις, ἑορτὰς, ἀγρυπνίας κατὰ τὸ Μοναστικὸν Τυπικόν, πρωτοστατοῦσα εἰς τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας.

ιδ) Εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας της, ὀρίζει κατὰ τὴν κρίσιν της μίαν ἐκ τῶν ἀδελφῶν διὰ νὰ τὴν ἀντικαθιστᾷ ὡς πρὸς τὴν διοίκσιν τῆς Μονῆς.

ιε) Ἐν κατακλιεῖδι, ὡς ἀπὸ Θεοῦ λαβοῦσα τὴν διακονίαν ταύτην ἔχει τὴν ἀπόλυτον πνευματικὴν καὶ διοικητικὴν ἐπὶ τῆς Ἀδελφότητος ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν ὅπως ἀναμφίλεκτον ἀπαιτεῖ τὴν ὑπακοὴν τῶν μοναζουσῶν, ὑποδεικνύουσα μετὰ πραότητος, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχουσα μετὰ κύρους καὶ ἀκριβείας πρὸς δόρθωσιν καὶ πνευματικὴν τελείωσιν τῶν ἀδελφῶν.

Ἄρθρον 7

Ἐκλογὴ τῆς Ἠγουμένης

α) Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τῆς Ἠγουμένης ὡς Τοποτηρήτρια ἀναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως ἢ ἀρχαιότερα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

β) Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται τὸ ἀργότερον σὲ 20 ἡμέρας

μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως, ὅποτε προαναγγέλλεται ἐξ ἡμέρας ἐνωρίτερον.

γ) Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, ἐκτελεῖ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῆς τοποτηρητρίας καὶ δύο ἀδελφῶν, τῆς ἀρχαιότερας καὶ νεωτέρας τῆ τάξει, ἡ ὁποία ἐκτελεῖ καὶ χρέη γραμματέως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

δ) Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἅπασαι αἱ μεγαλόσχημοι ἀδελφαὶ καὶ αἱ ρασοφόροι.

ε) Διὰ τὸ διακόνημα τῆς Ἠγουμένης ἐκλέγεται ἀδελφὴ ἔχουσα μόνιμον ἐγκαταβίωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν, διακρινόμενη διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν αὐτῆς καταστασιν, διὰ τὴν βαθεῖαν εὐσέβειαν, τὴν προσήλωσιν εἰς τοὺς Μοναχικοὺς κανόνας, τὸ γνήσιον ὀρθόδοξον καὶ ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, τὰς πνευματικὰς καὶ ἀσκητικὰς ἐμπειρίας, τὰς διοικητικὰς ἰκανότητας τοῦ ποιμαίνειν καὶ ἰατρεύειν πάθη. Ὡς καὶ τῆς διαφυλάξεως καὶ διατήρησεως τῆς Μοναστικῆς πειθαρχίας καὶ τάξεως ἐν τῷ κοινοβίῳ (ἴδε Π. Παναγιωτάκου, Σύστημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχὺν αὐτοῦ, τόμος 4ος. Τὸ Δίκαιον τῶν Μοναχῶν, τυπογρ. Μυρτίδη, 1957, σελ. 354, 357-358).

στ) Ἡ Ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος συνερχομένη πρὸς ἀνάδειξιν Ἠγουμένης εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν της. Μὴ ἐπιτευχθείσης ταύτης, ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τριήμερον, παρόντων τοῦ ἡμίσεος, σὺν μιᾷ τῶν ἀδελφῶν.

ζ) Ἡ ἐκλογὴ διενεργεῖται μετὰ τὸ πέρας ἐιδικῆς πρὸς τοῦτο τελειωθείσης Θείας Λειτουργίας, προηγείται δὲ ἀγρυπνία καὶ τριήμερος νηστεία. Ἐν τῷ Ναῷ παραμένουν μόνον αἱ ἔχουσαι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀδελφαί, κλείονται αἱ θύραι τοῦ Ναοῦ καὶ ἐλέγχεται ἡ ἀπαρτία, βάσει τοῦ Μοναχολογίου.

η) Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται ἀθορύβως, σεμνῶς καὶ ἱεροπρεπῶς. Ἐκάστη ψηφοφόρος μονάζουσα λαμβάνει ἐν ψηφοδέλτιον δακτυλογραφημένον καὶ ἐσφραγισμένον διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Μονῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν. Ἐκάστη ψηφοφόρος δύναται νὰ ἐπιλέξῃ διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ μίαν μόνον ὑποψηφίαν. Τὰ ψηφοδέλτια τοποθετοῦνται ἐντὸς ὁμοιομόρφων ἐσφραγισμένων φακέλλων καὶ ρίπτονται ἐντὸς ψηφοδόχου. Αἱ ἀδελφαὶ ὑπογράφουν ἐν ταυτῷ καὶ εἰδικὸν πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

θ) Ἐὰν μοναχὴ εἶναι ἀσθενής, ἢ καθ' οἷονδῆποτε ἰό-

γον άνίκανος νά μετακινηθῆ διὰ νά ψηφίση, ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπὴ πρὸ τῆς καταμετρήσεως τῶν ψηφοδεητίων μεταβαίνει εἰς τὸ κελλῖον τῆς καὶ ἐκεῖ ἀσκεῖ τὸ ἐκλογικὸν τῆς δικαίωμα ἢ ἡ ἰδία ἢ διὰ τῆς Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ι) Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς ἀνοίγεται ἡ ψηφοδόχος καὶ καταμετροῦνται τὰ ψηφοδέλτια ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος.

ια) Ἐγκύριον ἐκλέγεται, ἡ λαβοῦσα τὸ ἥμισυ σὺν ἓνα τῶν ἐγκύριων ψηφοδεητίων. Ἐφόσον οὐδεμία τῶν ὑποψηφίων συνεκέντρωσε τὸ ἀπαιτούμενον ποσοστὸν ἡ ἐκλογὴ ἐπαναλαμβάνεται ἄνευ διακοπῆς.

Εἰς τὴν ἐπαναληπτικὴν ἐκλογὴν συμμετέχουν αἱ δύο λαβοῦσαι τὰς περισσοτέρας ψῆφους κατὰ τὴν πρῶτην ψηφοφορίαν, ἐκλέγεται δὲ ἐκείνη ἡ ὁποία θὰ πλειοψηφίσει τῆς ἐτέρας ἔστω καὶ κατὰ μίαν ψῆφον. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας Ἐγκύριον ἐκλέγεται ἡ ἔχουσα τὰ πρῶτα.

ιβ) Ἡ οὕτως ἐκλεγείσα Ἐγκύριον, ἀσκεῖ τὰ καθήκοντα αὐτῆς ἰσοβίως τηρουμένων τῶν περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Διατάξεων.

ιγ) Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς, ὑπογράφεται τὸ πρακτικὸν παρὰ πασῶν τῶν παρισταμένων ἀδελφῶν καὶ ἡ Ἐγκύριον ἀναλαμβάνει ἐγκύριον τὴν ἄσκησιν τῶν καθήκοντων αὐτῆς.

ιδ) Ἐπὶ παντὸς ἀπροβλήπτου κατὰ τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς ψηφοφορίας ἀποφασίζει τελειοδίκως κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

ιε) Ἐντὸς πενθημέρου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Μητροπολίτην τὸ Πρακτικὸν πρὸς ἐπικύρωσιν. Ὁ Ἐπίσκοπος προβαίνει περαιτέρω δι' εἰδικῆς τελετῆς ἐν ἡμέρᾳ ὀριζομένη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐνθρόνισιν τῆς νέας Ἐγκυρίας.

Ἄρθρον 8

Χρεια θέσεως Ἐγκυρίας

Ἡ θέσις τῆς Ἐγκυρίας χρειαίει :

α) Ἐνεκα θανάτου

β) Ἐνεκα παραιτήσεως, ἡ ὁποία γίνεται δεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Ἀδελφότητος.

γ) Μετὰ τὴν καταδίκην αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων ὡς αἰρετικῆς ἢ διὰ τὴν διάπραξιν βαρέων ἠθικῶν ἢ κανονικῶν παραπτωμάτων.

δ) Ἐνεκα παύσεως ἤτοι: Ἐὰν συμβῆ ποτὲ ἡ Ἐγκύριον νὰ παραχαράτῃ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Μοναχικοῦ βίου ἢ ἐὰν ἀθετῆ τίνος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, δὲν θὰ ἐξάνιστανται πᾶσαι αἱ ἀδελφαί, ἀλλὰ αἱ πρῶτες τῆ τάξει θὰ ὑπεθυμίζου

ἡπίως καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τὸ σφάλμα τῆς καὶ θὰ ὑποβοηθοῦν αὐτὴν εἰς διόρθωσιν οὐκ ἄπαξ ἀλλὰ πολλὰκις. Καὶ μόνον ἐὰν τελικῶς ἐμμένει εἰς τὸ σφάλμα, τὸ Ἐγκύριον ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος καὶ συγκαλεῖ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος. Ἡ Σύναξις συγκαλεῖται καὶ ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τῆς Ἐγκυρίας εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν καθήκοντων τῆς ἔνεκα βαρείας ἀσθενείας προκαλοῦσης ἀνικανότητος ἢ οἰουδήποτε ἄλλου σοβαροῦ λόγου.

Ἄρθρον 9

Συγκρότησις Ἐγκυρίας

α) Τὸ Ἐγκύριον εἶναι τριμελὲς μετὰ τῆς Ἐγκυρίας, ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῆ μέχρι 15 ἀδελφάς, 5μελὲς πέραν τῶν 20 ἀδελφῶν.

β) Τὰ μέλη ἐκλέγονται ἀνὰ 5ετιαν καὶ εἶναι ἐπανεκλέξιμα.

γ) Ἐκλόγιμα εἶναι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος. Δέον νὰ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν καὶ συνέπειαν τῆς μοναχικῆς ζωῆς, τὸ ταπεινὸν φρόνημα, τὸ ὀρθόδοξον ἥθος, τὴν διοικητικὴν ἰκανότητα καὶ πνεῦμα συνεργασίας.

δ) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπὶ ἰσοψηφίας ἡ δικαιολογημένη ἀπουσία μέλους τινός, βαρύνει ἡ γνώμη τῆς Ἐγκυρίας.

ε) Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται τὰ δύο μέλη αὐτοῦ ἐπὶ τριῶν καὶ τὰ τρία ἐπὶ πέντε.

στ) Συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, ἐκτάκτως δὲ ὡσάκις ἤθελε κληθῆ ὑπὸ τῆς Ἐγκυρίας ἢ αἰτήσῃ τὴν σύγκλησίν του δύο ἐκ τῶν τριῶν μελῶν αὐτοῦ.

ζ) Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἐγκυρίας διεξάγεται καθ' ὄν τρόπον καὶ τῆς Ἐγκυρίας. Σὲ διάστημα 5 ἡμερῶν ἀνακοινοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν οἰκίον Μητροπολίτη καὶ παρέχεται γραπτὴ ἔγκρισις.

η) Ἡ ἀντικατάστασις μέλους λόγῳ θανάτου ἢ δι' οἰονδήποτε ἄλλον λόγον γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

θ) Τὸ Ἐγκύριον διαχειρίζεται τὴν περιουσία τῆς Ἐκκλησίας, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις ἀκινήτων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων καὶ ἐν γένει φροντίζει διὰ πᾶν ἕτερον θέμα μὴ ρητῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ τηροῦν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας.

ι) Ὑπογράφει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπο-

λογισμὸν καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

ια) Ἐκλέγει ἐν μέλιος αὐτοῦ ὡς Ταμίαν καὶ ἕτερον ὡς Γραμματέα.

ιβ) Ἀποφαίνεται περὶ μεταβολῆς τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

ἄρθρον 10

Ἐκλογὴ Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λήξις τῆς θητείας τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μὲ τὴν χρεῖαν τῆς θέσεως τῆς Ἡγουμένης, τότε παρατείνεται ἡ θητεία του μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέας Ἡγουμένης.

β) Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται ἐντὸς τῆς τελευταίας ἑβδομάδος πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του.

γ) Τὰ τῆς διεξαγωγῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς Ἡγουμένης καὶ δύο ἀδελφῶν, τῆς ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς νεωτέρας τῆ τάξει, ἧτις καὶ τελεῖ χρέη Γραμματέως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

δ) Δικαίωμα τοῦ ἐκλεγέσθαι ἔχουν ἅπασαι αἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μοναχολόγιον ἀδελφαί.

ε) Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς συνταχθέντος ψηφοδέλιτιο ἀναγράφοντος τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων, σημειοῦνται δύο σταυροὶ ἐπὶ τριμελοῦς Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τέσσαρες σταυροὶ ἐπὶ πενταμελοῦς.

Ἐὰν τεθοῦν περισσότεροι σταυροὶ τὸ ψηφοδέλιτιον εἶναι ἄκυρον.

στ) Ἐπὶ πάσης ἰσοψηφίας προκρίνεται ἡ ἀρχαιότερα τῆ τάξει ἀδελφή.

ζ) Αἱ δύο πρῶται ἐπιλαχοῦσαι ὀρίζονται ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ μὲ τὴν αὐτὴν διάρκειαν θητείας.

η) Καθήκοντα ἀναλαμβάνουν μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας τοῦ προηγούμενου Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Κένωσις θέσεως Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Ἐνεκα θανάτου, παραιτήσεως ἢ παύσεως.

β) Παῦσις λόγῳ ἀπουσίας ἐπὶ τριῶν συνεχῶν Συνάξεων.

Ἡ παῦσις ἢ ἡ ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως κρίνονται ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος τῆ εἰσηγήσει κατὰ πλειοψηφίαν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 11

Τηρούμενα Βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τηροῦνται μερίμνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὰ κάτωθι βιβλία:

α) Βιβλίον Πρακτικῶν Ἡγουμενοσυμβουλίου

β) Πρωτόκολλον

γ) Μοναχολόγιον

δ) Δοκιμολόγιον

ε) Κτηματολόγιον

στ) Βιβλίον Ταμείου

ζ) Κατάλογος Ἀγίων Λειψάνων καὶ Ἱερῶν Κειμηλίων

η) Κατάλογος βιβλίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ἄρθρον 12

Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Γενικὴ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος συγκαλεῖται τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης καὶ ἀπαρτίζεται ἐξ ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀδελφῶν, ἧτοι ρασοφόρων καὶ Μεγαλοσχημῶν ἀδελφῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν δοκίμων ἄνευ ψήφου. Θεωρεῖται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ ἐφ' ὅσον εἶναι παρόντα τὰ 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος. Συγκαλεῖται δέ:

α) Πρὸς συζήτησιν θέματος προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

β) Πρὸς ἐκλογὴν τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

γ) Πρὸς ἐκλογὴν τῆς Ἡγουμένης.

δ) Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὰ ἀνατιθέμενα εἰς ἐκάστην διακονήματα.

ε) Διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν μὴ βασικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

στ) Ὅταν κρίνεται σκόπιμον διὰ τὰ ζητηθῆ συμβουλευτικῶς ἡ γνώμη τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ οἰουδήποτε ζητήματος.

Αἱ συνεδριάσεις διεξάγονται ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερίᾳ εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς γνώμης ἐν εὐλαβείᾳ δὲ καὶ σεβασμῷ πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Ἡγουμένης καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν. Οὐδεμία δικαιούται νὰ ὀμιλήσῃ, ἐὰν δὲν ζητήσῃ καὶ τῆς δοθῇ ὁ λόγος παρὰ τῆς Ἡγουμένης. Ἀδελφὴ παρεκτρεπομένη δημιουργοῦσα σκάνδαλον ἀποβάλλεται ἀπὸ τὴν αἴθουσα συνεδριάσεων.

ζ) Τῶν Γενικῶν Συνάξεων τηροῦνται πρακτικά.

ἄρθρον 13

Δόκιμα Ἀδελφαι

Ἡ συγκαταρίθμησις τῶν προσερχομένων μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας. Ἐὰν ἡ ὑποψηφία ὡς δόκιμος δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν Ἀδελφότητα δὲν γίνεται εὐκόλως καὶ ἀμέσως δε-

κτῆ. Εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐπισκέπτεται συχνὰ τὴν Μονὴν καὶ νὰ παραμένῃ εἰς αὐτήν, νὰ εὐρίσκειται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἰδιαίτερος μετὰ τῆς Γεροντίσσης ἐνημερώνουσα αὐτὴν σχετικῶς περὶ τῆς ζωῆς τῆς. Ὡς κατώτατον ὄριον εἰσόδου ὀρίζεται τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας, μὴ ὑπερβαίνουσα κατὰ κανόνα τὸ 40ον ἔτος, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδιάζουσα περίπτωσις, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀποφανθῇ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον.

Ἐὰν ἡ προσερχομένη ἔχει ἡλικίαν μικροτέραν τῆς νομίμου, ἀπαιτεῖται ἔγγραφος συγκατάθεσις τῶν γονέων.

Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις χερῶν ἢ ἐγγάμων ποῦ ἐπιθυμοῦν νὰ μονάσουν ἀποφαίνεται ἡ Γενικὴ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος κατόπι ἐμπεριστατωμένης ἐξετάσεως καὶ εἰσηγήσεως τῆς Ἑγουμενῆς, συμφώνως πρὸς τὰ διατασσόμενα ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39/1972 Καταστατικοῦ Κανονισμοῦ.

– Ἡ πρόσληψις καὶ ἀποβολὴ τῶν δοκίμων τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἑγουμενῆς, ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα καὶ κρίσιν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

– Ὁ χρόνος δοκιμασίας διαρκεῖ τρία ἔτη δυνάμενος νὰ συντμηθῇ ἢ νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς ὀριμότητος τῆς δοκίμου ἢ ἐξ ἄλλων σοβαρῶν καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων. Ἡ ὑποψηφία δοκίμος ὀφείλει νὰ διαθέτῃ διανοητικὴν, ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ὑγείαν διὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς Μοναχικῆς προσωπικότητος καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τυχόν προβλημάτων εἰς τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Ἀδελφότητος. Ὑφισταμένης δὲ σωματικῆς ἀναπηρίας εἰς τίνα, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀποδοχὴ καθίσταται προβληματικὴ ἀλλὰ ἀναγκαία, ἐπιβάλλεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν λήψις ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ γνώμης τοῦ Πνευματικοῦ τῆς Μονῆς.

– Ἡ ὑποψηφία λαμβάνει γνώσιν τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἐφ' ὅσον ἀποδέχεται τοῦτον καὶ μένει σταθερὰ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς εἰσέρχεται εἰς τὴν Μονὴν διὰ νὰ δοκιμάσῃ καὶ νὰ δοκιμασθῇ ἐπὶ τριετίαν, ὡς ὀρίζουν οἱ ἱεροὶ Κανόνες, εἰς πᾶν εἶδος διακονήματος, εἰς τὰς νηστείας καὶ τὰς στερήσεις, εἰς τὰς ἱερὰς ἀκοιλουθίας. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας ἡ δοκίμος ὀφείλει ἀπαραιτήτως νὰ ἐγκαταβιοῖ συνεχῶς ἐν τῇ Μονῇ.

Ἡ ἐγγραφείσα εἰς τὸ Δοκιμολόγιον παραδίδει ἅπασαν τὴν κινητὴν περιουσίαν τῆς εἰς τὴν Ἑγουμενὴν διὰ τὴν φύλαξιν τῶν ὑπαρχόντων τῆς ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος. Ἐὰν πρὸ τῆς ρασοφορίας τῆς ἀπέλθῃ ἢ ἀποβληθῇ τῆς Μονῆς δὲν ἔχει οὐδεμίαν οἰκονομικὴν ἀξίωσιν, πέραν τῶν ὄσων ἐκείνη κατέθεσε εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἑγουμενῆς

κατὰ τὴν προσέλευσίν τῆς. Διὰ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν ἐὰν ὑπάρχῃ μέχρι τῆς κουρᾶς τῆς, διαχειρίζεται ἐν συνεργασίᾳ καὶ ὑποταγῇ μετὰ τῆς Ἑγουμενῆς.

– Δόκιμος μοναχῆ, ἐὰν ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἱ. Μονὴν γίνεται ἐκ νέου δεκτὴ, ἐφ' ὅσον τὸ ἀποφασίσῃ ἡ Γενικὴ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀπόλλῃσι τὴν σειρὰν τῶν πρεσβείων, εἶναι δὲ ὡς νὰ ἄρχεται ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὴν δοκιμὴν.

Αἱ δόκιμοι μοναχαὶ ὡς μὴ οὔσαι μέλη τῆς Ἀδελφότητος δὲν παρίστανται εἰς τὰς συνάξεις αὐτῆς ἢ καὶ ἂν ἀδείᾳ τῆς Ἑγουμενῆς παραστῶσι, δὲν ἔχουσι δικαίωμα ψήφου παρὰ μόνον δικαίωμα ἀκροάσεως. Ἡ δοκίμος ἀδελφὴ ὀφείλει νὰ ἐπιμελῆται μετ' ἰδιαίτερου ζήλου καὶ ἀγρύπνου προσοχῆς τὴν ψυχικὴν καλλιέργειαν, τὴν ὑπακοήν, τὴν ὑπομονήν, τὴν ταπείνωσιν ἐκτελώντας ἄνευ διαμαρτυρίας καὶ γογγυσμοῦ ὡς βοηθὸς τῶν διακονητριῶν ἀδελφῶν. Ἡ δοκίμος κατὰ τὸ διάστημα τῆς δοκιμασίας φέρει τὴν ἐνδυμασίαν τῆς δοκίμου μοναχῆς.

Ἡ ὑποψηφία ἐὰν ἀποδειχθῇ ἀνυπάκουος, σκανδαλοποιός, κατήγορος καὶ μὴ δυναμένη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ οὔσα ἀνεπίδεκτος βελτιώσεως, ἀποβάλλεται ἐκ τῆς Μονῆς. Ἡ δοκίμος ὀφείλει νὰ ἐξαγορεύῃ τακτικῶς καὶ εἰλικρινῶς τοὺς λογισμούς τῆς εἰς τὴν Ἑγουμενὴν.

Ἡ ἀπροθυμία στὴν προσευχὴ καὶ στὶς ἱερὰς ἀκοιλουθίας κατ' ἐξακολουθήσιν δύνανται νὰ ἀποβάλλῃσιν τὴν δοκίμην ἐκ τῆς Μονῆς. Μοναχὴ προερχομένη ἐξ ἑτέρας Μονῆς δὲν γίνεται δεκτὴ ἐκτὸς σπανιωτάτης ἐξαιρέσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἀποφαίνεται τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον.

Μετὰ τὴν κανονικὴν δοκιμασίαν ἡ δοκίμος μοναχὴ προτάσει τῆς Ἑγουμενῆς ἐγκρίσει δὲ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, προχειρίζεται εἰς ρασοφόρον. Ἐὰν ἡ δοκίμος μοναχὴ ἀσθενοῦσα θανασίμως ζητήσῃ, ὡς τελευταίαν αὐτῆς ἐπιθυμίαν, νὰ καρῆ μοναχῆ, εἶναι δυνατόν ἀποφάσει τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, νὰ λάβῃ τὸ σχῆμα ἐὰν διακρίνται διὰ τὴν πνευματικὴν τῆς πρόοδον, εἰ δ' ἄλλως γίνεται ρασοφόρος.

Ἄρθρον 14

Ρασοφόροι - Μεγαλόσχημοι

Ὅριστικὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος καθίστανται αἱ δόκιμοι μοναχαὶ διὰ τῆς κουρᾶς αὐτῶν. Μόλις ἐκπνεύσει ὁ χρόνος τῆς κανονικῆς δοκιμασίας καὶ προετοιμασίας τῆς ἡ δοκίμος, προτάσει τῆς Ἑγουμενῆς καὶ συγκαταθέσει τοῦ Πνευματικοῦ, ἐγκρίσει δὲ καὶ εὐλογία τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ρασοφορεῖται ἢ κείρεται εἰς Μεγαλόσχη-

μον. Ἡ προαγωγή τῶν δοκίμων εἰς ρασοφόρους καὶ τῶν ρασοφόρων εἰς Μεγαλοσχήμους δὲν γίνεται κατὰ σειρὰν προσελύσεως ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ, ἀλλὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἱγουμενῆς ἀναλόγως τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς. Ρασοφόροι καὶ Μεγαλοσχημοὶ μοναχαὶ ἐξ ἄλλης Μονῆς δὲν γίνονται δεκταὶ εἰς τὴν Ἀδελφότητα, παρεκτὸς τῆς ὑπάρξεως ἀποχρῶντος λόγου καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος. Αὗται αἱ μοναχαὶ ὀφείλουν νὰ εἶναι κάτοχοι κανονικοῦ Ἀπολυτηρίου ἐκ τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας των, ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε κυριάρχου Μητροπολίτου.

Μοναχὴ ἀπελθοῦσα οικειοθελῶς ἐκ τῆς Μονῆς ζητήσῃ τὴν ἐπανένταξιν της εἰς αὐτὴν γίνεται δεκτὴ κατόπιν Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος. Τὰ στοιχεῖα τῶν ρασοφόρων καὶ Μεγαλοσχήμων καταγράφονται εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Δεδομένου ὅτι ἡ παρουσία τῶν κεκαρμένων μοναχῶν περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονήν, τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον ὀφείλει ὅπως, τουλάχιστον 3 μῆνας πρὸ τῆς κουρᾶς ἀδελφῆς τινὸς εἰς Μεγαλοσχημον γνωστοποιήσῃ αὐτῇ δι' ἐγγράφου, καταχωριζομένου ἐν τῷ Πρωτοκόλλῳ ὅτι μετὰ τὴν κουρὰν της πᾶσα τυχὸν παρουσία αὐτῆς θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Μονήν. Ὡσαύτως καὶ πᾶν κτηθισόμενον, μετὰ τὴν κουρὰν τῆς ἀδελφῆς περιουσιακὸν στοιχεῖον ἐκ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας περιέρχεται εἰς τὴν Μονήν, ὡς ὁ νόμος ὀρίζει .

Ἡ κεκαρμένη ἀδελφὴ, συμφώνως πρὸς τὸν 21ον κανόνα τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ τὸν 4ο κανόνα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὀφείλει νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Μονὴν ἕως τὸ τέλος τοῦ βίου αὐτῆς, διότι διὰ τῆς κουρᾶς δημιουργεῖται δεσμὸς αἰώνιος καὶ ἀκατάλυτος. Κατ' ἐξαιρέσιν δύναται νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Μονῆς ἐὰν ἢ Ἱγουμενὴ εἶναι αἰρετικὴ ἢ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν Μονὴν ἄνδρες.

Ἐὰν παρὰ ταῦτα ἡ ἀδελφὴ θελήσῃ νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Ἀδελφότητος δύναται νὰ αἰτήσῃ κανονικὸν Ἀπολυτήριο ἐκ τῆς Μονῆς, τὸ ὁποῖον χορηγεῖται αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἐὰν ὑφίστανται ἀποχρῶντες λόγοι καὶ ἀφοῦ ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκατάθεσις τοῦ Μητροπολίτου, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ νέα Μονή, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀδελφὴ ἐπιθυμεῖ ἐφεξῆς νὰ μόνασῃ.

Αὕτη κατὰ τὴν ὀριστικὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς Μονῆς δύναται νὰ λάβῃ τὰ αὐστηρῶς προσωπικῆς αὐτῆς χρήσεως εἶδη καὶ μόνον τῆ εὐλογίᾳ τῆς Ἱγουμενῆς.

Ἐσωτερικὴ Ζωὴ τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Ἀδελφότης ἀπαρτιζομένη ἐξ ὄλων τῶν Μοναχῶν Μεγαλοσχήμων, Ρασοφόρων καὶ Δοκίμων ἀποτελεῖ πνευματικὴν οἰκογένειαν, μὲ κεφαλὴ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπέρτατον δὲ νόμον πρὸς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συμμορφοῦνται ἅπαντα τὰ μέλη αὐτῆς, τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς αὐθεντικὰς καὶ ἱερὰς μοναχικὰς παραδόσεις. Ἐκάστη ἀδελφὴ δέον νὰ θεωρῇ τόσον τὴν Μονὴν ὅσον καὶ τὸ σῶμα τῆς Ἀδελφότητος, ὡς στοιχεῖα συνδεδεμένα μετ' αὐτῆς διὰ δεσμῶν ἰσοβίων, ἀθραύστων καὶ ἀδιαρρήκτων.

Ἡ κοινοβίασις τῶν Ἀδελφῶν, ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ τελείωσιν ἐκάστου μέλους αὐτῆς διὰ τῆς βιώσεως τῆς αὐστηρᾶς Μοναχικῆς ζωῆς ὡς τὴν ἐθέσπισαν οἱ θεῖοι καὶ ἅγιοι ἡμῶν Πατέρες καὶ ἐπιδιώκει λειτουργοῦσα μὲ τοιαύτην ἀκρίβειαν τὴν εἰς ἐν συναρμογὴν της ὥστε νὰ θεωρηθῇ μία ψυχὴ εἰς πολλὰ σώματα καὶ τὰ πολλὰ σώματα νὰ φαίνονται ὄργανα μιᾶς γνώμης.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὡς ἄνω, ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, τυγχάνει ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μακαρίας ὑπακοῆς, ὑπακοῆς ἐσωτερικῆς, βαθείας καὶ ἀναντιρρήτου, μετὰ πηγαίου σεβασμοῦ, ὅλης ἀνεξαιρέτως τῆς ἀδελφότητος εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἱγουμενῆς.

β) Πᾶσα ἐντολὴ τῆς Ἱγουμενῆς νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς δοθεῖσα παρὰ τοῦ Θεοῦ, διὸ καὶ αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουν νὰ μὴ ἀντιτίθενται πρὸς τὴν γνώμην της, ὅταν ὀρίξῃ τί ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα συμβάλλουν εἰς τὴν κοσμιότητα καὶ ἀκρίβειαν τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουν νὰ ἀπονέμουν τὸν προσήκοντα πρὸς τὸ ἀξίωμα τῆς Ἱγουμενῆς σεβασμὸν καὶ διὰ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς αὐτῶν νὰ ἀποβαίνουν «χαρὰ καὶ στέφανό της».

Εἰς τὸ Κοινόβιον πάντα τὰ θελήματα τῶν Μοναχῶν ἐλευθέρως καὶ αὐτοβούλως προσαρμόζονται πρὸς τὴν εὐλογίαν τῆς Ἱγουμενῆς.

γ) Ἡ ἡλεπομερὴς ἐξαγόρευσις πρὸς τὴν Ἱγουμενὴν πάντων τῶν κρυφίων τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας ἐκάστης ἀδελφῆς εἶναι ἀρραγὲς θεμέλιον τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως. Γνωρίζουσα ἡ Μοναχὴ ὅτι «κακία σιωπηθεῖσα νόσος ὑποῦλος ἔστιν ἐν τῇ ψυχῇ» σπεύδει καὶ διὰ «τῆς τοῦ πάθους φανέρωσως εὐγνωστον ὑπάρξαι τὸν τρόπον τῆς θεραπέας».

δ) Αἱ ἀδελφαὶ δὲν περιεργάζονται οὐδὲ σχολιάζουν μετὰ περιεργείας τὰς ἀποφάσεις καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἱγουμενῆς.

ε) Αἱ ἀδελφαὶ πρέπει νὰ ἔχουν τελείαν ἀποταγὴν καὶ νὰ ἐκριζοῦν ἐκ τῆς καρδίας των πᾶν ἴχνος προσκολληθείσεως εἰς οἰονδήποτε πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἐκ τοῦ κόσμου.

Χρῶνται δὲ ἅπαντα τὰ ἐν τῇ Μονῇ ἀντικείμενα ἢ ἐργαλεῖα ἐν συνέσει, ἀκριβείᾳ καὶ οἰκονομίᾳ ὡς λόγον ἀποδώσαυτες καὶ διὰ τὴν παραμικρὴν ζημίαν καὶ ἀταξίαν.

στ) Αἱ ἀδελφαὶ εἰς τὰς μετὰ συγγενῶν τῶν σχέσεις, δέον νὰ ἔχωσιν ὑπὲρ ὅσῃ τὸ «Πόθος Θεοῦ ἀπέσβεσε πόθον γονέων».

ζ) Οὐδὲν ὑπάρχει ἴδιον ἐν τῇ Μονῇ καθότι εἶναι ἅπαντα κοινά.

η) Εἰς τὰς μετὰ τῶν σχέσεις αἱ ἀδελφαὶ τηροῦν μετὰ ἀκριβείας τὴν ἱεραρχίαν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης. Αἱ νεώτεραι ἀπονέμουσι τὸν προσήκοντα σεβασμὸν καὶ ὑπακούουσι εἰς τὰς πρεσβυτέρας, αἱ δὲ πρεσβύτεραι θεραπεύουσι διὰ συμβουλευτικῶν παρακλητικῶν λόγων τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων καὶ συμπαρίστανται διαπύρῳ διαθέσει εἰς τὴν πρόοδον καὶ πνευματικὴν προκοπὴν τῶν νεωτέρων.

θ) Ἐν τῇ ἀναστροφῇ τῶν ἀδελφῶν «ὀργῆς ἢ μνησικακίας ἢ φθόνου ἢ φιλονικίας σημεῖον ἐν αὐταῖς ἔστω μηδὲν ἢ σχῆμα ἢ κίνημα, μὴ ῥῆμα μὴ βλέμματος ἔνστασις ἢ προσώπου διάθεσις ἢ εἰ τί ἄλλο ὑποκινεῖν πέφυκε πρὸς ὀργὴν τὸν συζῶντα». Ὁμιλίαι κοσμικαὶ ἢ γέλιωτες καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, ἢ κρίσις καὶ ἢ κατακρίσις, ἢ αὐθάδεια καὶ ἢ παρησία καὶ ὅ,τι τὸ διαταράσσον τὴν Κοινοβιακὴν ἡσυχίαν καὶ τάξιν «πάντα ταῦτα ἀπόβλητα ἔστω».

ι) Δὲν ἐπιτρέπεται ἐν τῇ Ἀδελφότητι νὰ ἐπιτιμᾷ τις ἐτέραν ἀδελφὴν μὲ ἐντονὸν καὶ ἐπιτακτικὸν ὕφος οὔτε «μείζονι καὶ καταπληκτικώτερον τῆ φωνῆ» διότι αὐτὸ εἶναι ὑβριστικόν. Ἐν Πνεύματι ἀγάπης καὶ διαθέσει εὐσπλαχνῶ ὡς γίνεται πᾶσα διόρθωσις ἵνα συναρμολογητῇ ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ ἢ Ἀδελφότητι εἰς Σῶμα Χριστοῦ.

ια) Γενικῶς αἱ ἀδελφαὶ πρέπει νὰ ἀγαποῦν τὴν συκνήν χρῆσιν τῶν ἐκφράσεων «συγχώρησον, εὐλόγησον, εὐλογεῖτε, νὰ εἶναι εὐλογημένον».

Οἱ ἀσκητικοὶ Πατέρες γράφουσι ὅτι τὸ εὐλόγησον, εἶναι ἢ εὐγένεια τῶν Μοναχῶν. Ἐπίσης νὰ ζητοῦν εὐλογίαν καὶ διὰ τὰ πλεονεκτήματα καὶ ἀσήμαντα πράγματα. Μέγα τὸ ἐκ τούτου κέρδος, διότι αὐτὸ δεικνύει ταπεινώσιν, ἢ δὲ ταπεινώσιν ἐφελεῖ πλοῦσιον τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου.

ιβ) Ἡ ἐνδυμασία τῶν ἀδελφῶν καθὼς καὶ ἡ ὑπόδησις αὐτῶν, εἶναι ὁμοιόμορφος καὶ ἀπλή, ἀποκλειομένης τῆς χρήσεως πολυτελεῶν εἰδῶν.

Ἡ μοναχὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀπέριτος καὶ ταπεινὴ εἰς τὴν ὀλὴν ἐμφάνισιν, διότι «εὐκόσμησις σώματος, ψυχῆς ἐστὶ καταστροφή»

ιγ) Τὰ κεληρία τῶν μοναχῶν, δέον νὰ εἶναι ἀπέριττα, δί-

δοντα τὴν εἰκόνα Ἱεροῦ Ναοῦ πάντοτε καθαρὰ καὶ τακτικὰ διότι ἀποτελοῦν τὸν ἰδιαίτερον χώρον προσευχῆς, ἀσκήσεως, περισυλλογῆς καὶ πνευματικῆς μελέτης.

ιδ) Ὁ χώρος ὅπου εὐρίσκονται τὰ κεληρία τῶν Μοναχῶν, θεωρεῖται ἱερὸς καὶ ὡς ἐκ τούτου παραμένει ἄβατος, ἀπαγορευομένης αὐστηρῶς τῆς προσεγγίσεως κοσμικῶν.

ιε) Εἰς τὰς ἀδελφὰς ἀπαγορεύεται νὰ εἰσέρχωνται ἢ μία εἰς τὸ κεληριὸν τῆς ἀλλῆλης, καθὼς καὶ εἰς τὸ τῆς Ἡγουμένης κεληριὸν, παρεκτὸς ἀσθενείας πρὸς περιποίησιν τῆς ἀδελφῆς καὶ κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἡγουμένης.

ιστ) Δὲν ἐπιτρέπεται στίς ἀδελφὰς νὰ δέχονται ἀπὸ κανένα προσωπικὰ δῶρα ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἡγουμένης. Ὅλα τὰ προσφερόμενα παραδίδονται στοὺς ὑπευθύνους γιὰ κοινὴ χρῆσιν.

ιζ) Αἱ μοναχαὶ δὲν παρευρίσκονται εἰς χαρούμενα γεγονότα τῶν οἰκείων τῶν, δὲν ἀποκαλύπτουσι τίποτε εἰς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀδελφότητα, οὔτε μεταδίδουσι εἰς τὴν Ἀδελφότητα οὔτε μεταδίδουσι εἰς τὰς ἀδελφὰς ἰδέας ἢ γεγονότα τοῦ ἔξω κόσμου παρὰ μόνον κατόπιν εὐλογίας.

ιη) Τηλεφωνικὲς καὶ ραδιοφωνικὲς συσκευὲς ἀπαγορεύονται ἐντὸς τῶν κεληρίων, ἢ δὲ ἀλληλογραφία καὶ τὰ τηλεφωνήματα τῶν μοναχῶν πραγματοποιοῦνται μὲ γνώσιν τοῦ περιεχομένου εἰς τὴν Ἡγουμένην.

ιθ) Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν δέον ὅπως ἐπικρατῇ σιωπὴ καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακονημάτων καὶ κατὰ τὸν ἐλεύθερον χρόνον τῶν, πρὸς καλλιέργειαν τῆς νοερᾶς προσευχῆς.

κ) Οὐδὲν διακόνημα εἶναι ἰσόβιον ἢ ἀναπόσπαστον. Ἐρνησις ἀδελφῆς εἰς ἐκτέλεσιν διακονήματος σημαίνει ἀνυπακοήν. Ἡ ἐπιμονὴ δὲ εἰς τὴν ἔρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμιον.

κα) Ἐκαστὸν διακόνημα καθίσταται ὄντως «σαγήνη τῶν ἀρετῶν» καὶ «βασιλείας οὐρανῶν πρόξενος» ἐφ' ὅσον ἐπιτελεῖται ἐν ταπεινῷ φρονήματι, ἐπάρσεως χωρὶς, ὀργῆς τε καὶ γογγυσμοῦ».

κβ) Εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς Ἱ. Μονῆς ἀναγκαίας ἐξόδους ἀποστέλλονται ἀδελφαὶ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ὠρίμων ὥστε ἡ διακονία νὰ μὴ γίνεταί ἀφορμὴ πνευματικῶν δυσκολιῶν. Εἰ δυνατόν δὲ νὰ ἐξέρχωνται ἀνὰ δύο. Ἐὰν τῇ ἐπιστροφῇ τῶν ὀφείλουσι νὰ ἀναφέρωσι εἰς τὴν Ἡγουμένην «τίνας αἱ πράξεις, ποταπαὶ αἱ συντυχίαι, οἱ λόγοι τίνας, ποῖα τὰ τῆς ψυχῆς διανοήματα» διὰ τὴν πνευματικὴν ἀσφάλειαν.

κγ) Διὰ πᾶν πρόβλημα ὑγείας αἱ ἀδελφαὶ ἀπευθύνου-

νται εις τὴν ἀδελφὴν Νοσοκόμον, ἥτις ἀναφερομένη εις τὴν Ἠγουμένην, ἐνεργεῖ τὰ δέοντα.

κδ) Ἐκάστη μοναχὴ ὀφείλει πρωτίστως –ἐκτὸς ἀσθενείας– ὅπως συμμετέχη εις πάσας τὰς ἀκολουθίας καὶ φροντίζη κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν νὰ κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλλομένων καὶ ἀναγιγνωσκομένων, διότι οὕτω θὰ δυνηθῇ διὰ τῆς πολυχρονίου ἐντρυφήσεως αὐτῆς εις αὐτά, ὅπως ἀποκτήσῃ νοῦν Χριστοῦ, καὶ βιοτὴ Ἁγίων. Ὁ Ναὸς εἶναι διὰ τὴν μοναχὴν «πύλη τοῦ Οὐρανοῦ», διὰ τῆς ὁποίας ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν θριαμβεύουσαν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν ὡς «ἡγορασμένη ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ Ἁρίῳ».

κε) Εἰς πάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας ἅπασαι αἱ ἀδελφαὶ φέρουν ράσον καὶ κήλημα (αἱ μεγαλόσχημοι καὶ ρασοφόροι ἀδελφαί) ἐκτὸς τῶν ἡλατρευτικῶν ἐκδηλώσεων τῶν καθιερωμένων ὑπὸ τῆς Μοναχικῆς Παραδόσεως, κατὰ τὰς ὁποίας αἱ μεγαλόσχημοι φέρουν τὸ Κουκούλιον καὶ τὸ Μέγα Σχήμα.

κστ) Ἐκάστη ἀδελφὴ ὀφείλει, ὅπως ἐκτελεῖ καθημερινῶς τὸν ἀτομικὸν αὐτῆς κανόνα, κατὰ τὴν διατεταγμένην ὥραν «ἐν νυκτὶ βαθεῖα, βαθυτάτης ἡσυχίας οὔσης, μηδενὸς ἐνοχλοῦντος, μηδενὸς ἐκρούοντος τῆς δεήσεως», «τὸν νοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ συνάγουσα».

κζ) Ρασοφόρος ἢ Μεγαλόσχημος Μοναχὴ ἐξ ἑτέρας Μονῆς δὲν γίνεται δεκτὴ, εἰ μὴ μόνον εις ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, τῇ ἀποφάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου. Αἱ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἀποκλιεῖνται.

ἄρθρον 16 Διακονήματα

Τὸ διακόνημα ἔχει ἀποκλειστικὸν καὶ μόνον σκοπὸν τὴν μοναχικὴν τελείωσιν τῶν ἀδελφῶν, τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν καὶ τὴν φιλιανθρωπίαν. Εἰσηγήσει τῆς Ἠγουμένης τὰ διακονήματα ἀλλήλασον κάθε 1η τοῦ μηνός. Εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ ἀδυναμίας δύναται ἢ Ἠγουμένη νὰ ἀλλιάξῃ τὸ διακόνημα τῆς ἀδελφῆς.

Ἐκάστη ἀδελφὴ ὀφείλει νὰ ἐπιτελεῖ τὸ εἰς αὐτὴν ἀνατιθέμενον διακόνημα μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ προθυμίας ὡς ὑπηρετοῦσα τὸν Κύριον. Οὐδὲν διακόνημα εἶναι ἰσόβιον καὶ ἀναπόσπαστον. Ἡ ἄσκησις τοῦ διακονήματος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται ἀφορμὴ ὥστε αἱ ἀδελφαὶ νὰ ἀπουσιάζουν ἐκ τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν. Ἄρνησις ἀδελφῆς εἰς ἐκτέλεσιν ἀνατιθεμένου διακονήματος, ἀδικαιολόγητος κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἠγουμένης σημαίνει ἀνυπακοήν.

Ἐὰν ἀδελφὴ τις παρατηρήσῃ ἀμέλειαν ἢ κακὴν λειτουργίαν εἰς ἐν διακόνημα, δὲν δικαιούται νὰ ἐπέμβῃ ἢ

ἰδίᾳ εἰς διόρθωσιν αὐτῆς, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ἀναφέρῃ ταύτην εἰς τὴν Ἠγουμένην ἢ τὴν ἀναπληρώτριαν αὐτῆς. Μοναχὴ παραβαίνουσα τὸν κανόνα τοῦτον καὶ δημιουργοῦσα ἔριδας ἢ παρατηρήσεις κανονίζεται δι' ἐπιτίμιου. Ἡ ὑπεύθυνος διακονήματος ἐπεμβαίνει μόνον εἰς ὅ,τι εἶναι σχετικὸν μὲ τὸ διακόνημα. Διὰ ὅτιδήποτε ἄλλο, ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἠγουμένην ἥτις ἐνεργεῖ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς.

Εἰς τὰς κοινὰς συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος, συζητεῖται ἡ λειτουργία τῶν διακονημάτων καὶ ἐὰν ἐκφραστοῦν παράπονα, δύναται τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον νὰ ἀλλιάξῃ τὸν ρυθμὸν, τὸ πρόγραμμα ἢ καὶ τὰς ὑπευθύνους τῶν διακονημάτων. Τὰ διακονήματα εἶναι:

α) Τῆς Γραμματέως. Ἡ Γραμματεὺς διευθύνει τὸ Γραφεῖον μόνη ἢ μετὰ βοηθοῦ διοριζομένης καὶ ταύτης ὑπὸ τῆς Συνάξεως. Ἐνεργεῖ τὴν ἀλληλογραφίαν, ἀναγινώσκει πᾶν εἰς τὴν Μονὴν εἰσερχόμενον ἔγγραφο, ἐνώπιον τῆς Ἠγουμένης καὶ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, καὶ παραλαμβάνει αὐτὸ κατόπιν εἰς τὸ Γραφεῖον ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην. Συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδρίων, παρακαθημένη εἰς αὐτὰς μετὰ δικαιοῦτος ψήφου ἐὰν εἶναι προϊσταμένη, εἰσηγεῖται τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν, κρατεῖ ἐπιμελῶς καὶ ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην τὸ βιβλίον Πρωτοκόλλου, τὸ Μοναχολόγιον καὶ τὸ Δοκιμολόγιον, τὸ βιβλίον ἀπογραφῆς τῆς κινήσεως περιουσίας καὶ κτηματολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Διατηρεῖ τὸ ἀρχεῖον τοῦ Γραφείου, τοὺς κώδικας τῶν πρακτικῶν, συντάσσει τὰ ἐξερχόμενα ἔγγραφα καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐργασίαν τοῦ Γραφείου. Ἐὰν δὲν εἶναι προϊσταμένη παρακάθεται εἰς τὰς Συνάξεις χωρὶς δικαίωμα ψήφου καὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς συζητήσεις. Δέον ὅπως τὴν διακρίνει ἡ ἐχεμύθεια καὶ ἡ ὑπευθυνότης.

β) Τῆς Οἰκονόμου. Ἡ Οἰκονόμος τῆς Ἱ. Μονῆς ἐπιλαμβάνεται τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τῆς Ἀδελφότητος, ἐπιβλέπει τὰς ἐργασίας τοῦ κοινοβίου καὶ φροντίζει διὰ τὴν προμήθειαν καὶ διαφύλαξιν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν αὐτοῦ.

γ) Τῆς Ἐκκλησιάρχου. Ἡ Ἐκκλησιάρχισ ἐπιμελεῖται τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, προετοιμάζει τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, διακονεῖ ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τὸν Λειτουργὸν μὲ σεβασμὸν, φόβον Θεοῦ καὶ χερουβικὸν δέος σύμφωνα μὲ τὰ τυπικὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεννοουμένη μετὰ τῆς τυπικαρίσεως. Ὄφείλει νὰ εἶναι ἄγρυπνος φρουρὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν εὐθυνομένη διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν αὐτῶν. Τηρεῖ τὸ βιβλίον Ἁγίων Λειψά-

ων καὶ Ἱερῶν Κειμηλίων τῆς Μονῆς.

δ) Τῆς Ἀρχονταρίσσης. Εἰς τὸ ἀρχονταρίκιον νὰ ὑπηρετῇ ἄδελφον διακρινομένη ἐπ' ἀρετῇ καὶ σταθερότητι βίου. Ἡ ἀρχοντάρισσα μὲ εὐγένειαν, καλωσύνην, σύνεσιν, σοβαρότητα καὶ ἀγάπην ὀφείλει νὰ δέχεται καὶ νὰ διακοῖν πάντα ξένον ξενιζόμενον ἐν τῇ Μονῇ, μιμουμένη τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, ὅστις πάντα διερχόμενον τῆς σκηνῆς του προσεκύνει καὶ παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

ε) Τῆς Μαγειρίσσης. Ἡ μαγειρίσσα ὀφείλει νὰ παρασκευάζῃ τὰ ὑπὸ τῆς Ἱγουμένης ὀριζόμενα φαγητά, πεποιθυῖα, ὅτι παρασκευάζει ταῦτα δι' ἀδελφὰς κοπιώσας καὶ ἐργαζομένας νυχθημερόν.

στ) Τῆς Τραπεζαρίσσης. Ἡ τραπεζαρίσσα ὑπηρετεῖ εὐσυνειδότης εἰς τὴν τράπεζαν. Ἐτοιμάζει τὴν τράπεζαν κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν τοῦ φαγητοῦ, καὶ ἐπιμελεῖται τῆς τραπέζης μετὰ τὸ φαγητόν. Βοηθεῖ τὴν μαγειρίσσαν ὁσάκις αὕτη τὴν καλέσει.

ζ) Τῆς Τυπικαρίσσης. Ἡ τυπικάρισσα ὑποχρεοῦται νὰ διευθύνῃ καὶ καθορίζῃ τὰς καθ' ἡμέραν ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας, μὴ παρεκκλίνουσα τῶν τυπικῶν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, μήτε ἀφαιροῦσα, μήτε προσθέτουσα οὔτε ἐν ἴσῃ.

Κανονίξῃ τὰ τῶν ἀναγνώσεων τῆς ἀκολουθίας καὶ τὰς πρὸς ἀνάγνωσιν ἀδελφὰς, αἱ ὁποῖαι ὀφείλουσιν ἀπροφασίστως νὰ ἀποδέχωνται τὴν πρόσκλησιν. Διὰ πᾶσαν παράτυπον διαταγὴν τῆς, θὰ δίδῃ λόγον πρῶτον εἰς τὴν Ἱγουμένην καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Σύναξιν. Αἱ τυχόν ἀταξίαι ὑπὸ τῆς τυπικαρίσσης μετὰ πρῶτην καὶ δευτέραν νουθεσίαν συνεπάγονται τὴν παῦσιν ἐκ τοῦ διακονήματος. Εἰς πᾶσαν ἀπορίαν τῆς θὰ ἐρωτᾷ τὴν Ἱγουμένην.

η) Τῆς Βιβλιοφύλακος. Ἡ βιβλιοφύλαξ ἐκλεγομένη μετὰ τῶν λογιωτέρων ἀδελφῶν, ὀφείλει νὰ διατηρῇ ἐν καλῇ καταστάσει καὶ ἐν ἀπολήτῳ καθαριότητι τὰ βιβλία ἅπαντα. Εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνη διὰ τυχόν ἀπώλειαν τῶν βιβλίων.

θ) Τῆς Νοσοκόμου καὶ Γηροκόμου. Ἡ Νοσοκόμος ὑποχρεοῦται νὰ περιποιεῖται τὰς ἐκάστοτε ἀσθενούσας ἀδελφὰς κατὰ τὰς ὁδηγίας καὶ ὑποδείξεις τοῦ ἱατροῦ. Νὰ θεωρῇ τὸν ἑαυτὸν τῆς εὐτυχῆ διότι τῆς ἐνεπιστεύθη ἡ Μονὴ τὸ μαῖλλον ψυχοσωτήριο διακόνημα καὶ νὰ φιλοτιμεῖται νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἱερὰν διακονίαν τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενῶν, ἔχουσα πάντοτε κατὰ νοῦν τὴν τοῦ Θεανθρώπου παραβολὴν τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ἡλιστάς.

Οὐχὶ κατωτέρας εἰς ἱερότητα οὔσης καὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἐν ὑπακοῇ γενηρακῶτων ἀδελφῶν, ὀφείλει νὰ ἐπι-

μελεῖται αὐτῶν ὡς ἱερῶν προσώπων, διότι ὄντως ἱερὰν ἔχομεν ὑποχρέωσιν τοῦ τιμᾶν τοὺς γονεῖς ἡμῶν, γονεῖς δὲ ἡμῶν ἐν τῇ Μονῇ εἰσὶν αἱ πρεσβύτεραι ἀδελφαί, παρ' ὧν ἐγενόμεθα δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀδελφότητος, ἀνετράφημεν πνευματικῶς καὶ γενικῶς παρ' αὐτῶν ἐδιδάχθημεν τὸ εὖ ζῆν.

ι) Τῆς Προσφοράρισσας. Ἡ προσφοράρισσα ὀφείλει μετὰ προθυμίας νὰ ἐπιμελεῖται τῆς ζύμης, νὰ διατηρῇ ἄμμεπτον καθαριότητα εἰς τὸ προσφορεῖον, καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ διὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν πρόσφορα.

* Ἄλλα διακονήματα εἶναι τῆς ἱεροραπτικῆς, Ἀγιογραφίας, Κεντητικῆς, Κηροπλαστικῆς, Κηπουρικῆς, Θυμιάματος κ.λπ.

* Ἄρθρον 17

Ὁ Πνευματικὸς τῆς Μονῆς - Ἐφημέριος

α) Ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ὑποδεικνύεται ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος καὶ ὁ διορισμὸς αὐτοῦ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ. Οὗτος παραμένει πάντοτε εἰς εἰδικὸν οἶκημα εὐρισκόμενον ἐκτὸς τοῦ χώρου διαμονῆς τῶν μοναχῶν καὶ οὐδεμίαν ἀνάμειξιν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

β) Ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐπιλέγεται ἐκ τῆς Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου. Οὗτος ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐφημέριος τῆς Μονῆς ἢ ἄλλος ἱερεὺς, δέον νὰ εἶναι πρόσωπον σοβαρόν, ὠρίμου ἡλικίας, ἔχων τὴν μεγίστην ἀρετὴν τῆς διακρίσεως, μορφωμένος πνευματικῶς, ἔμπειρος καὶ κανὼν τῆς Μοναχικῆς πολιτείας, μετὰ συνέσεως καὶ δικαιοσύνης, ἐπιεικείας καὶ αὐστηρότητος, μετὰ ζήλου δὲ νὰ ἀσχολεῖται εἰς τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν πνευματικὴν πρόοδον αὐτῆς. Εἶναι δὲ ὁ ἴδιος διὰ ὅλην τὴν Ἀδελφότητα. Τὰ περὶ τῆς διαμονῆς καὶ ἀναμείξεως αὐτοῦ ἰσχύουσιν ὁμοίως μὲ τὰ τοῦ Ἐφημερίου.

γ) Ὁ Πνευματικὸς συνεργάζεται καὶ συνεννοεῖται μετὰ τῆς Ἱγουμένης ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς πνευματικῆς καθοδηγήσεως καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἐπιτιμίων τῶν ἀδελφῶν, διὰ νὰ ἀποφεύγηται ἡ τυχόν ἀλλοίωσις καὶ ἀθέτησις τῶν κοινῶν ἀρχῶν τῆς Μονῆς καὶ ἡ σύγκρουσις πρὸς τὰς ἐντολὰς καὶ κατευθύνσεις τῆς Ἱγουμένης.

* Ἄρθρον 18

Πειθαρχικὸς Ἐλεγχος - Ἐπιτίμια

Διά τὴν προστασία τῆς Ἀδελφότητας, ἥτις ἀπειλεῖται ἐκ τῆς ἀνυπακοῆς καὶ ἀνταρσίας, διὰ διόρθωση βίου ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἀγίων Πατέρων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ὁργανώσεως τοῦ μονήρους βίου τὰ ἐπιτίμια.

Αἱ συνήθεις ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ ἔχουν ὡς ἐξῆς:

α) Παρατήρησις καὶ νουθεσία κατ' ἰδίαν.

β) Ἐπίπληξις ἐνώπιον τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

γ) Ἐπίπληξις ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητας.

δ) Κανὼν διὰ κομβοσχοινίου ἢ γονυκλισίας, στέρησις Θείας Κοινωνίας μέχρι διαστήματος 20 ἡμερῶν. Διὰ μεγαλύτερον διάστημα ἀποφασίζει ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἱ. Μονῆς κατόπιν ἀναφορᾶς εἰς τὸν ἴδιον.

ε) Ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς κοινῆς τραπέζης διὰ ὠρισμένης ἡμέρας.

Τὰ ἄνω ἐπιτίμια ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης.

στ) Ὑποβιβασμὸς εἰς τὴν ἱεραρχικὴν σειρὰν προσωπινὸς ἢ μόνιμος.

ζ) Παῦσις ἐκ τοῦ διακονήματος καὶ ἀνάθεσις ἄλλου κατωτέρου.

Αἱ ὡς ἄνω ποιναὶ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Τὰ ἀρμόδια διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ πειθαρχικοῦ ἐλέγχου ὄργανα τῆς Μονῆς δεόν ἀπαραιτήτως νὰ συμβουλευώνται προηγουμένως τὸν Πνευματικὸν αὐτῆς, μὴ λησμονοῦντα ὅτι ἐπιτελοῦν λειτούργημα, τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἀπροσκόπτου λειτουργίας τῆς Μονῆς, κυρίως ὅμως εἰς τὴν θεραπείαν τῆς νοσοῦσης ἀδελφῆς. Διὰ τοῦτο ἐκ μέρους των, κατὰ τὰς συμβουλάς τοῦ Μ.Βασιλείου, δεόν νὰ ἐπιδεικνύεται σύνεσις, ἀγάπη πραότης, δικαιοσύνη καὶ ἀντικειμενικὴ κρίσις. Ὡσαύτως, τὰ ὄργανα αὐτὰ δεόν νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν των, διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τρόπου τῆς ἐπιτιμώσεως, τὸν ἰδιάζοντα χαρακτήρα, τὴν σωματικὴν ἀντοχὴν καὶ τὸ μέγεθος τοῦ παραπτώματος τῆς νοσοῦσης ἀδελφῆς.

ἄρθρον 19

Φιλοξενία

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀκολουθοῦσα τὴν μοναστικὴν παράδοσιν, παρέχει φιλοξενίαν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων τῆς, ὑπὸ τὰς ἀκολουθούσους προϋποθέσεις:

α) Τοὺς ἐπισκέπτας ὑποδέχεται κατὰλληλος ἀδελφή, ἢ ἔχουσα τὴν διακονίαν τοῦ ἀρχονταρικίου μετὰ προσήκειας, συνέσεως καὶ σοβαρότητος.

β) Συνομιλίαι ἐπισκεπτῶν μετὰ μοναχῆς πλὴν τῆς Ἀρχονταρίσσης ἐπιτρέπονται μόνον ὅταν ὑπάρχει ἀνάγκη

καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἠγουμένης.

γ) Μετὰ τῶν ἐπισκεπτῶν ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν καὶ συνομιλίαν ἡ Ἠγουμένη, ὅπως ἐπίσης καὶ αἱ ἔχουσαι εἰδικὴν εὐλογίαν ἀδελφαί.

δ) Οἱ ἐπισκέπται καὶ προσκυνηταὶ δεόν ὅπως προσέρχονται εἰς τὴν Μονὴν μόνον κατὰ τὰς ἐπιτρεπομένας ἡμέρας καὶ ὥρας, αἱ ὁποῖαι καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

ε) Ἡ διάρκεια παραμονῆς παρέχεται κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τὴν Ἠγουμένην. Διὰ ἀγνώστους διαρκεῖ ἕνα 24ωρο. Ἡ παραμονὴ δωρητῶν, εὐεργετῶν ἢ ἄλλων προσώπων μετὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα δύναται νὰ παραταθῆ τῇ ἀδείᾳ τῆς Ἠγουμένης. Ἡ Μονὴ παραμένει κλειστὴ κατὰ τὸ πρῶτον τριήμερον τῆς Μεγάλῆς Τεσσαρακοστῆς.

στ) Οἱ φιλοξενούμενοι καθὼς καὶ κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ ποὺ ἐπισκέπτονται τὴν Μονὴν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τόπους διαμονῆς καὶ διακονίας τῶν ἀδελφῶν, ἐκτὸς ἐκτάκτων περιπτώσεων δι' αἷς ἀποφασίζει ἡ Ἠγουμένη, καὶ μόνον συνοδείᾳ Μοναχῆς.

ζ) Εἰς τὴν Τράπεζα τῶν μοναχῶν δὲν συντρώγουν κοσμικοί, πλὴν τῶν μεγάλων τῆς χριστιανοσύνης ἑορτῶν, Χριστούγεννα, Πάσχα καὶ ἑορτὴ τῆς Γεροντίσσης.

η) Ἡ διανυκτέρευσις ἀρρένων πάσης ἡλικίας, θηλιῶν κατὰ τῶν δέκα ἐτῶν ἄνευ συνοδοῦ καὶ ἀτόμων πασχόντων βαρέως ἐκ ψυχοδιανοητικῶν νοσημάτων δὲν ἐπιτρέπονται εἰς τὴν Μονήν.

ἄρθρον 20

Πόροι τῆς Μονῆς

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

α) Αἱ ἐκ τοῦ κηροῦ τῆς ἐκκλησίας προερχόμεναι.

β) Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἐργοχείρων τῶν ἀδελφῶν.

γ) Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς (ἐνοικιάσεις - ἐκποιήσεις).

δ) Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί, εἰσφοραί, κληρονομίαι, φυσικῶν ἢ Νομικῶν προσώπων ὡς καὶ οἱ τυχόν ἐπιχορηγήσεις.

ε) Ἐκ τῶν συντάξεων τῶν ἀδελφῶν.

στ) Πᾶσα ἄλλη ἐκ νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς πρόσοδος.

Διάθεσις Πόρων

Οἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:

α) Διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κοινοβίου διατροφή, ἔνδυση, ἰατρ. περίθαλψη).

β) Διὰ τὰς ἀνάγκας λειτουργίας τῆς Μονῆς.

γ) Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν - συντήρησιν τῶν κτισμάτων.

δ) Διὰ τὴν φιλοξενίαν προσκυνητῶν.

ε) Διὰ φιλιανθρωπικοὺς σκοποὺς.

στ) Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ προβλεπομένην ἀποφασίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

ζ) Αἱ εἰσπράξεις ἐνεργοῦνται μόνον διὰ διπλοτύπων ἀποδείξεων εἰσπράξεως, ἠριθμημένων καὶ ὑπογραφομένων ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆς Ταμίου. Αἱ πληρωμαὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς Ταμίου τῆ ἐντολῆ τῆς Ἡγουμένης δι' ἐνταλμάτων πληρωμῆς ὑπογραφομένων ὑπ' ἀμφοτέρων. Αἱ εἰσπράξεις καὶ αἱ πληρωμαὶ καταχωροῦνται εἰς τὸ βιβλίον Ταμείου. Πᾶν ἔντυπο θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 21
Περὶ Μετοχιῶν

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον δύναται, προτάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἀποφάσει τῶν 4/5 τῆς Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, νὰ ἰδρύσῃ Μετόχια ἐν μὲν τῇ αὐτῇ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐν ἑτέρᾳ δὲ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ πάντοτε τῇ ἐγκρίσει καὶ εὐλογίᾳ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Οἰκίματα ἢ Ναοὶ ἢ κτήματα ὁποῦδήποτε κείμενα, περιεχόμενα εἰς τὴν Ἱερὰ Μονὴ διὰ διαθήκης ἢ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας ἢ κατὰ ἄλλιον τρόπον καθίστανται αὐτοδικαίως Μετόχια αὐτῆς.

Τὰ μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς μὴ συνιστῶντα ἴδιον Νομικὸν Πρόσωπον, λειτουργοῦν ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρον 4 παρ. α' τὸ ὑπ' ἀριθμ. 39/1972 Καταστατικοῦ Κανονισμοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, πᾶν ὅτι ἰσχύει διὰ τὴν κυρίαρχον Ἱερὰν Μονήν, συμφώνως πρὸς τὸν παρόντα Ἑσωτερικὸν Κανονισμόν, ἰσχύει ἀπαραλλήλακτως καὶ διὰ τὰ Μετόχια αὐτῆς.

Ἡ Μονὴ καθὼς καὶ τὰ Μετόχια αὐτῆς εἶναι ἀναπαλλοτρίωτα.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ καὶ τὰ Μετόχια, ἀπαρτίζουσιν ἐν ἀδιαίρετον ὅλον καὶ ἔχουσιν ἀπολήτως ἐνιαίαν νομικὴν ὑπόστασιν. Τόσον ἀπὸ νομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς, τὰ Μετόχια ἠογίζονται ὡς ἕδαφος τῆς Μονῆς.

ἄρθρον 22
Ἡ Σφραγίς

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἔχει ἰδίαν σφραγίδα κυκλικήν, ἔχουσα ἐν μέσῳ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, ὑπερθεῖν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται «Ἱερὰ Γυναικεία Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος-Πρώτη Σερρών», καὶ ἔξωτερικὰ Ἱερὰ Μητροπόλις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ἄρθρον 23

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ δὲν τελοῦνται τὰ Ἱερὰ Μυστήρια τῆς Βαπτίσεως καὶ τοῦ Γάμου.

ἄρθρον 24

Ὁ παρὼν Ἑσωτερικὸς Κανονισμὸς ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὸς ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὴν Γενικὴν Συνελευσιν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

β) Αἱ διατάξεις 1,2,3,4,5,6,7,8,9 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ θεωροῦνται θεμελιώδεις καὶ ἀπαγορεύεται ἡ τροποποίησις αὐτῶν.

Αἱ λοιπαὶ διατάξεις δύναται νὰ τροποποιηθοῦν διὰ συμπληρώσεως ἢ καταργήσεως ἄρθρου ἢ ἄρθρων δι' ἀποφάσεως τῶν 4/5 τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος κατόπιν ἡτιοιογημένης εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

γ) Διὰ πᾶν μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ διὰ τυχὸν ἠεπτομερείας ἀναφυησομένης κατὰ τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀποφασίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, συμφώνως πρὸς τὴν μοναστικὴν παράδοσιν καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς ἐκκλησίας θεσπισθέντα.

Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Θείας Ἀναλήψεως 15.6.2003

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο

Ἡ Ἡγουμένη

Μοναχὴ Ἀνυσία Ἐμμανουηλίδου

Αἱ Σύμβουλοι Μοναχὴ Μακρίνα Δάλλκου

Μοναχὴ Εὐφημία Κούτρου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
 ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
 «ΚΑΤΣΙΜΙΚΑΔΑΣ»

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Προσίμιον

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐν ἔτει δισχιστῶ ἔκτω, τῇ 22ᾳ μηνὸς Ἰουλίου ἑορτῇ τῆς Ἁγίας Ἰσαποστόλου καὶ Μυροφόρου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐν τῷ Καθολικῷ Τελεσθείσης Θείας Λειτουργίας, εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ.κ. Στεφάνου, προβαίνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, ἀφορῶντος εἰς τὴν ὀργάνωσιν, τὴν διοίκησιν, τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Κατσιμικάδας, συμφώνως πρὸς τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 1

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ φέρεται ἰδρυθεῖσα ἀπὸ τὸν 12ο αἰῶνα κατὰ τοπικὴ προφορικὴ παράδοσιν.

Τὸ 1825 ἐπυρπολήθη ἀπὸ τὸν Ἰμπραὴμ καὶ ἐρημώθη.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἐπὶ Ἀρχιερατείας τοῦ Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στεφάνου ἐπανιδρύθη διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος 1975, ἀνεκαινίσθη καὶ ἐπανδρώθη.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι: α) Ὁ ἁγιασμὸς καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις καὶ σωτηρία τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς διὰ τῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ πραγματώσεως τῶν Ἱερῶν Μοναχικῶν Ἀρετῶν, ἧτοι τῆς ὑπακοῆς, τῆς Παρθενίας καὶ τῆς ἀκτημοσύνης καὶ ἐν γένει τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῆς μοναχικῆς πολιτείας κατὰ τὸ ὑπόδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁσίων Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 3

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας τελεῖ ὑπὸ Κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου.

Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι τὸ ὀρατὸν σημεῖον τῆς ὀργανικῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ κεῖται εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ. Εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ἡ Ἀδελφότης ὀφείλει ὑπακοὴν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδίδῃ τὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἀρμόζουσαν τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμὸν. Ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει καὶ ἀσκεῖ συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰ ἐξῆς Κανονικὰ Δικαιώματα καὶ τὰς κατωτέρω δικαιοδοσίας:

1. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως τῇ κανονικῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξει.

2. Ἐγκαθιδρύει δι' εἰδικῆς τελετῆς-χειροθεσίας τὸν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλεγέντα Ἡγούμενον.

3. Παρέχει τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ διὰ τὴν κουρὰν τῶν δοκίμων ὡς Μοναχῶν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Κανονισμὸς περὶ Συστάσεως καὶ Λειτουργίας Ἱερᾶς Μονῆς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου «Κατσιμικάδας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

4. Τελεῖ τὰς χειροτονίας τῶν Κληρικῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῇ προτάσει τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἐφ' ὅσον τὴν ἀποδέχεται.

5. Ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν, πατρικὴν καὶ προστατευτικὴν, ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ὁμαλὴν κατὰ τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας λειτουργίαν αὐτῆς.

6. Ἴχει τὴν κανονικὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἀσκεῖ τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχο κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου Ἱερομονάχου ἢ Μοναχοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφῶνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

7. Ἀσκεῖ ἔλεγχο τῆς νομιμότητος τῆς οικονομικῆς διαχείρισεως τῆς Μονῆς, συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 39 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/1977.

8. Χορηγεῖ ἐγγράφους ἀδείας διαρκείας πέραν τοῦ μηνός.

9. Λαμβάνει τὰ προσήκοντα μέτρα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, τῇ συνδρομῇ καὶ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν, προκειμένου νὰ διαφυλάξη τὴν Ἱερότητα τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παντὸς μοναστηριακοῦ καθιδρύματός της, ἀπὸ τυχόν ἀνευλαβεῖς ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαγορεύσει τόσον ἐντὸς τῶν χώρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὅσον καὶ πηλοσίων αὐτῆς.

10. Θεωρεῖ τὰ τηρούμενα παρὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

11. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος περὶ τῆς παύσεως ἢ τῆς παραιτήσεως τοῦ Ἱγουμενοῦ, καθὼς καὶ περὶ τῆς παύσεως ἢ τῆς παραιτήσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

21. Ἐγκρίνει τὰς τροποποιήσεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

13. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεμψιν Ἀδελφοῦ τινὸς εἰς ἑτέραν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διὰ τὴν ἐγκαταβίωσιν Ἀδελφοῦ ἑτέρας Μονῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ἄρθρον 4

Ἦ ὄργανα διοικήσεως εἶναι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

1. Ὁ Ἱγούμενος.
2. Τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον.
3. Ἡ σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 5

Ὁ Ἱγούμενος

Ὁ Ἱγούμενος ὡς ποιμὴν καὶ κεφαλὴ τῆς Ἀδελφότητος, ὀφείλει νὰ εἶναι ἐκφραστὴς τοῦ Ὁρθοδόξου ἠθου καὶ δό-

γματος, τηρητὴς ἀπαρέγκλητος τῶν μοναχικῶν θεσμίῶν καὶ τῶν παραδόσεων, νὰ συγκεντρῶν ἕν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς τῆς ἀγάπης, τῆς μακροθυμίας, τῆς διακρίσεως καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως προκειμένου νὰ διακονῇ καὶ ἐν αὐτοθυσίᾳ νὰ ἐργάζεται τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς γινόμενος ἐν πᾶσι κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

I. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσία τοῦ Ἱγουμενοῦ.

1. Ὁ Ἱγούμενος ὡς πνευματικὸς πατήρ, μεριμνᾷ ἀγρύπνως διὰ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τῆς ἀδελφότητος, παραινεῖ, καθοδηγεῖ, συμβουλεύει, προλαμβάνει ἐκτροπὴν καὶ ἐλέγχει πᾶσαν παράβασιν, συμπάσχω ἐν ἀγάπῃ καὶ συχαίρων μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος μετερχόμενος πᾶν μέσον συντεῖνον εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν τῶν ἀδελφῶν.

2. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις.

3. Συγκαλεῖ τὴν Ἀδελφότητα εἰς Σύναξιν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα πρὸς πνευματικὴν οἰκοδομήν.

4. Προΐσταται τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.

5. Προΐσταται τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ πρωτοστατεῖ. Ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἡμέρας καὶ ἑορτὰς φέρει εἰς τὸν Ναὸν καὶ τὴν Τράπεζαν Ἱγουμενικὸν Μανδύαν καὶ Ράβδον (πατερίτσαν).

6. Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς τιθεμένου προγράμματος Ἀκολουθιῶν καὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

7. Κατανέμει ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου τὰ κατ' ἔτος διακονήματα τῶν ἀδελφῶν, ἐν ἀγάπῃ, καὶ διακρίσει πρὸς αὐτούς, ἀποσκοπῶν εἰς τὸν ψυχικὸν συμφέρον, τὴν εὐταξίαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ Κοινοβίου. Ἐπίσης, ὀρίζει πάλιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου τὸ διαιτολόγιον τῆς Μονῆς.

8. Προτείνει εἰς τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν δοκίμων, τὴν κουρὰν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο καὶ τὴν χειροτονίαν τῶν καταλλήλων ἀδελφῶν.

9. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς, παντὸς Δικαστηρίου, Ὄργανισμοῦ (ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΙΚΑ, κ.λπ.), Τραπεζῶν, Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου Ὄργανισμοῦ ἢ Ἰδρύματος. Κωλυόμενος δὲ δι' οἰονδήποτε λόγον ἀναπηροῦται ὑπὸ ἀδελφοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, τῆς ἀναπηρώσεως ταύτης ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Δι' εἰδικὴν περίπτωσιν ἢ καὶ κατηγορίαν ὑποθέσεων δύναται, ἀποφάσει τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Ἱε-

ράρχου να άνατεθῆ ἡ ὡς ἄνω ἔκπροσώπησις εἰς Νομικὸν Σύμβουλον (Δικηγόρον).

10. Ὑπογράφει πάντα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.

11. Ἀποσφραγίζει ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν.

12. Χορηγεῖ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἄδειαν ἀπουσίας, ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἕως δέκα ἡμερῶν. Ἡ ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως χορηγεῖται μόνον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

13. Ὁ Ἠγούμενος καθίσταται δι' ἐκλογῆς, ἐὰν ἐν τῇ Μονῇ ἐγκαταβιοῦν τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφοί, ἀλλῶς διὰ διορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου κατὰ τὰ ὀριζόμενα διὰ τοῦ Ν.599/1977 ἀρ. 39 παρ. 5 καὶ ὁ διορισμὸς ἰσχύει καθ' ὅσον χρόνον οἱ ἐγκαταβιοῦντες μοναχοὶ εἶναι πλιότεροι τῶν πέντε (5). Συμπληρωμένου τοῦ ὡς ἄνω ἀριθμοῦ ἐγκαταβιοῦντων (τῶν πέντε δηλαδὴ ἀδελφῶν) γίνεται ἐκλογή.

II. Ἐκλογή Ἠγουμένου.

1. Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τοῦ Ἠγουμένου ὡς ἀναπληρωτῆς ἀναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἔχων τὰ πρεσβεῖα.

2. Ἡ ἐκλογή διεξάγεται τὸ ἀργότερον δεκαπέντε (15) ἡμέρας μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως καὶ προαναγγέλλεται ἕξ (6) ἡμέρας ἐνωρίτερον ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς. Περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Ἐκλογῆς ἐνημερώνεται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, ὅστις ἐπίσης ἐγγράφως παρέχει τὴν εὐλογία ἀυτοῦ.

3. Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν ἐκτελεῖ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ δύο ἀδελφῶν, τοῦ ἀρχαιότερου καὶ τοῦ νεωτέρου τῇ τάξει, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκτελεῖ χρέη γραμματέως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

4. Τῆς ἐκλογῆς προηγείται τριήμερος νηστεία.

5. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἅπαντες οἱ ἔχοντες μοναχικὴν κούραν καὶ μονίμως ἐγκαταβιοῦντες εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

6. Ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος συνεχόμενη πρὸς ἀνάδειξιν Ἠγουμένου εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ἀπαρτίας αὐτῆς, ἡ ἐκλογή διεξάγεται μετὰ τριήμερον παρόντων τοῦ ἡμίσεος σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν.

7. Ἡ ἐκλογή διενεργεῖται, μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐν τῷ Καθολικῷ. Κληθόνται αἱ θύραι τοῦ Ναοῦ καὶ ἐλέγχεται ἡ ἀπαρτία.

8. Ἐκαστος ψηφοφόρος ἀδελφὸς λαμβάνει ἐσφραγισμένον ψηφοδέλτιον (λευκόν), εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀναγράψῃ τὸ ὄνομα ἐνὸς μόνον ἐκ τῶν ἐκλογίμων καὶ ρίπτει τὸ ψηφοδέλτιον ἐντὸς ἐσφραγισμένους ψηφοδόχου. Ἐπειτα ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπι-

τροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας ἀποσφραγίζεται ἡ ψηφοδόχος καὶ καταμετροῦνται οἱ ψῆφοι ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος.

9. Θεωροῦνται τὰ ψηφοδέλτια, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν ἀναγράφονται πλείονα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα.

10. Ὁ λαβὼν τὰ 2/3 τῶν ψήφων ἐκλέγεται Ἠγούμενος. Ἄλλῶς ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία καὶ ἐκλέγεται ὁ λαβὼν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν (ἡμισυθ σὺν ἓνα). Ἐὰν καὶ πάλιν δὲν ἐκλεγεῖ Ἠγούμενος ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο πλειοψηφισάντων ἀδελφῶν καὶ ἐκλέγεται ὁ λαβὼν τὸ ἡμισυ σὺν ἓνα τῶν ψήφων. Ἐπὶ ἰσοψηφίας, ἐὰν μὲν ἀμφότεροι εἶναι Κληρικοὶ ἢ Μοναχοὶ ἐκλέγεται ὁ ἀρχαιότερος, ἐὰν δὲ ὁ εἷς εἶναι Κληρικὸς ὁ δὲ ἕτερος Μοναχὸς ἐκλέγεται ὁ Κληρικὸς. Ἐὰν ἀμφότεροι ἐχειροτονήθησαν τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἡ ἐκλογή γίνεται διὰ κλήρου ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐπισκόπου.

11. Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ γίνονται δεκταὶ ἐὰν συγκεντρώσουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν παρόντων ἀδελφῶν. Ἐὰν ἀκυρωθῆ ἡ ἐκλογή διεξάγεται εὐθὺς νέα ψηφοφορία.

12. Τὴν ἐκλογὴν ἀκολουθεῖ εὐχαριστήριος δέσις ἐν τῷ Καθολικῷ, μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἐκλεγείς Ἠγούμενος ἀναλαμβάνει ἐγκύρως τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του.

13. Περαιτωθείσης τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται πρακτικόν, ὅπερ ὑπογράφεται παρὰ πάντων τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλεται ἐντὸς τριημέρου εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ὀρίζει τὴν ἡμέραν ἐγκαταστάσεως (ἐνθρονίσεως) τοῦ Ἠγουμένου, καθ' ἣν ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης δίδει τῷ Ἠγουμένῳ τὰ διακριτικὰ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ (Ἠγουμενικὴν Ράβδον καὶ Ἠγουμενικὸν Μανδύαν).

14. Ὁ ἐκλεγείς Ἠγούμενος, ἐφ' ὅσον τυγχάνῃ Κληρικὸς (Πρεσβύτερος), ἢ μετὰ τὴν ἐκλογὴν του χειροτονηθῆ Πρεσβύτερος, εἶναι ἰσόβιος. Ἐφ' ὅσον ὁμως δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χειροτονία του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρεσβυτέρου, ὁ ἐκλεγείς Ἠγούμενος (Διάκονος ἢ Μοναχός) θεωρεῖται προσωρινὸς μέχρι τῆς ἀναδείξεως Ἠγουμένου, ἐκ τῶν Ἱερομονάχων τῆς Ἀδελφότητος, ὅστις εἶναι ἰσόβιος.

III. Χρεῖα θέσεως Ἠγουμένου.

Ἡ θέσις τοῦ Ἠγουμένου χρεεῖται:

- Ἐνεκα Θανάτου.
- Ἐνεκα παραιτήσεως, ἡ ὁποία γίνεται δεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Ἀδελφότητος.
- Ἐνεκα παύσεως ὡς ἀκολουθῶς:

Ἐὰν συμβῆ ὁ Ἠγούμενος νὰ παραχαράττῃ τὴν ἀκρίβειαν τῆς πίστεως καὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου ἢ νὰ ἀθετῆ τινὰς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

(Eis tās περιπτώσεις αὐτάς, δὲν θὰ ἐξανίστανται πάντες οἱ ἀδελφοί, ἀλλὰ οἱ πρᾶσιότεροι τῆ τάξει θὰ ὑπενθυμίζουν εἰς αὐτὸν ἡπίως καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τὰ σφάλματά του καὶ θὰ ὑποβοηθοῦν αὐτὸν εἰς διόρθωσιν οὐκ ἄπαξ ἀλλὰ πολλήλακις. Ἐὰν ὁ Ἠγούμενος ἐμμένῃ εἰς τὸ σφάλμα, τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον συγκαλεῖ τὴν σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος δι' ἐγγράφου εἰδοποιήσεως διὰ τὰ περαιτέρω).

Ὁ Ἠγούμενος παύεται καὶ ἐὰν περιπέσῃ εἰς ἀσθένειαν, μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του, πιστοποιουμένην ἰατρικῶς καὶ προσβληπομένην ἀνίστατον.

Ἄρθρον 6

Ἠγουμενοσυμβούλιον

I. Συγκρότησις Ἠγουμενοσυμβουλίου

α) Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον εἶναι ἑμελής (Ἠγούμενος καὶ δύο Σύμβουλοι), ὅταν ἡ Ἀδελφότης ἀριθμῆ μέχρι δεκαπέντε (15) μελῶν (Ἠγούμενος καὶ τέσσερις Σύμβουλοι).

β) Τὰ μέλη του ἐκλέγονται ἀνά τετραετίαν καὶ εἶναι ἐπανεκλήξιμα.

γ) Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπιπνευματικῶν θεμάτων χωρεῖ ἀρνησικυρία τοῦ Ἠγουμένου.

δ) Συνεδριάζει ἄπαξ τοῦ μηνὸς κι ἐκτάκτως ὁσάκις, ἂν χρειασθῆ.

ε) Ἡ ἀντικατάστασις μέλους, λόγῳ θανάτου, ἢ δι' οἰονδήποτε λόγον γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

II. Καθήκοντα Ἠγουμενοσυμβουλίου.

α) Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον διοικεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτῆς, καὶ ποιεῖ πᾶσαν ἐπιμέρους πρᾶξιν διαχειρίσεως καὶ πᾶσαν νομικὴν ἐνέργειαν καὶ δικαιοπραξίαν. Εἰδικώτερα δὲ καὶ ἐνδεικτικὰ τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον, ἐκτὸς ἄλλων, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς καὶ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις ἀκινήτων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων, καὶ ἐν γένει φροντίζει διὰ πᾶν ἕτερον θέμα μὴ ρητῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, τηροῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Μοναχικὰς Παραδόσεις, τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας.

β) Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ἠγούμενον ἢ ἀδελφὸν τινὰ τῆς Μονῆς ἢ τὸν Νομικὸν Σύμβουλον αὐτῆς διὰ τὴν παράστασιν καὶ ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, πολιτικῆς, δικαστικῆς ἢ ἄλλης Ἀρχῆς. Αἱ

πράξεις τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

γ) Ἐπιστατεῖ τῶν ἀρμοδίων διακονητῶν διὰ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξιν τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, τῶν Ἀγίων Λειψάνων, τῶν Ἱερῶν Σκευῶν καὶ ἐν γένει πολυτίμων ἀντικειμένων καὶ κειμηλίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ) Ἀποφαίνεται ἐπὶ παντὸς σοβαροῦ θέματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς ἀποφάσεως καταχωρουμένης εἰς τὸ τηρούμενον βιβλίον πρακτικῶν τῶν συνεδρίων αὐτοῦ. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμένου καὶ τῶν Ἠγουμενοσυμβούλων. Εἰς τὰ πρακτικὰ καταγράφονται καὶ αἱ ἀντιρρήσεις ἢ τυχὸν προφυλάξεις. Εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεως ὑπογραφῆς τῶν πρακτικῶν ὑφ' ἐνὸς τῶν Ἠγουμενοσυμβούλων παρὰ τὴν σημείωσιν τῆς ἀντιρρήσεως αὐτοῦ, ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς πλειοψηφίας εἶναι ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος.

ε) Ἀποφασίζει περὶ προσλήψεως δοκίμων τῆ εἰσηγήσει τοῦ Ἠγουμένου καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸ δοκιμολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐπίσης ἀποφασίζει περὶ τῆς κουρᾶς τῶν δοκίμων εἰς Μοναχοὺς τῆ προτάσει τοῦ Ἠγουμένου.

στ) Συντάσσει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν (κατὰ μῆνα Νοέμβριον ἐκάστου ἔτους) καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην πρὸς ἐγκρίσιν.

ζ) Ἐγκρίνει τὰς δαπάνας ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

η) Ἐκλέγει ἐν μέλος αὐτοῦ ὡς Γραμματέα κι ἕτερον ὡς Ταμίαν.

θ) Ἀποφαίνεται περὶ τῆς μεταβολῆς, τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων του παρόντος Κανονισμοῦ.

ι) Τηρεῖ μερίμνη του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τὰ κάτωθι βιβλία: 1) Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, 3) Πρωτόκολλον, 4) Μοναχολόγιον, 5) Δοκιμολόγιον, 6) Κτηματολόγιον (Βιβλίον ἀκινήτου περιουσίας τῆς Μονῆς), 7) Βιβλίον Ταμείου, 8) Βιβλίον Ἱερῶν Λειψάνων, Κειμηλίων καὶ Πολυτίμων Ἀντικειμένων 9) Βιβλίον κινήτου περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς 10) Καθολικὸν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων.

III. Ἐκλογὴ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

α) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λήξις τῆς θητείας τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου συμπίπτῃ μετὰ τὴν χρεῖαν τῆς θέσεως τοῦ Ἠγουμένου, τότε παρατείνεται ἡ θητεία του μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέου Ἠγουμένου.

β) Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ λήγει ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ προηγούμενου Ἠγουμενοσυμβουλίου. Εἰς τὸ ψηφοδέλτιον ἀναγράφονται

τόσα ονόματα ὅσα καὶ τὰ ἐκλεγόμενα μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου (ἤτοι διὰ τριμελῆς Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀναγράφονται δύο ονόματα καὶ διὰ πενταμελῆς τέσσαρα). Ἐπιπλέον τὸ ψηφοδέλτιον εἶναι ἄκυρον.

γ) Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τηροῦνται τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἡγουμένου ὀριζόμενα.

δ) Ἡ ἔγκρισις τοῦ Μητροπολίτου, εἰς ὃν ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀνακοινοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκλογῆς, παρέχεται ἐγγράφως.

ε) Τὰ τῆς διεξαγωγῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τοῦ Ἡγουμένου καὶ δύο ἀδελφῶν, τοῦ ἀρχαιότερου καὶ τοῦ νεωτέρου τῆ τάξεως.

στ) Δικαίωμα τοῦ ἐκλεγέσθαι ἔχουν ἅπαντες οἱ μονίμως ἐγκαταβιοῦντες εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἀδελφοί.

ζ) Οἱ δύο πρῶτοι ἐπιλαχόντες ἐκλεγόμενοι ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν διάρκειαν θτείας.

η) Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ διαδικαστικὰ θέματα (δικαίωμα ψήφου, ἐνστάσεις πρακτικὰ κ.λ.π.) ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν τὰ προβλεπόμενα εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἡγουμένου.

θ) Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρακτικοῦ τελειοῦται μὲν καὶ ὀλοκληροῦται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὰ μέλη ὅμως αὐτοῦ δὲν ἀναλαμβάνουσι πάραυτα καθήκοντα, ἀλλὰ μετὰ τὴν λήξιν τῆς θτείας τοῦ προηγουμένου Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἤτοι τῆ 1ῆ τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ι) Ἐὰν τῆ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συνερχόμενον εἰς πρῶτην συνεδρίαν ὀρίζει ἐκ τῶν μελῶν τοῦ (ἐκτὸς τοῦ Ἡγουμένου), ἐν ὧς Γραμματεὰ καὶ ἐν ὧς Ταμίαν. Ὅσάκις κρίνεται ἀναγκαῖον, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του, ὀρίζει βοηθὸν γραμματέως, ἀδελφὸν τινὰ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὅστις συμμετέχει ὡς τῶν συνεδριῶν ἄνευ ψήφου.

IV. Κένωσις θέσεως Ἡγουμενοσυμβουλίου.

α) Ἐνεκα θανάτου ἢ παραιτήσεως.

β) Ἐνεκα παύσεως, λόγῳ ἀδικαιολογητοῦ ἀπουσίας ἐπι τριῶν συνεχῶν συνάξεων ἢ δημιουργίας προβλημάτων, ἅτινα παρακλῆθῶν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

γ) Παραιτηθὲν ἢ παυθὲν μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου δύναται νὰ ἐπανεκλεγῆ, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον οἱ λόγοι οἱ ὀδηγήσαντες εἰς τὴν παραίτησιν ἢ παύσιν αὐτοῦ.

V. Καθήκοντα Γραμματέως

α) Ὁ Γραμματεὺς διεξάγει τὴν πάσης φύσεως ἀλληλογραφίαν καὶ συντάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

β) Τηρεῖ τὰ βιβλία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐκτὸς: α) Τοῦ βιβλίου

τοῦ Ταμείου, β) Κτηματολογίου καὶ γ) Βιβλίου κινήσεως περιουσίας, τὰ ὁποῖα τηροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 7

Τὸ Σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ Ἀδελφότης συγκροτεῖται ἐκ πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ ἐγκαταβιοῦντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφῶν.

β) Ἡ Ἀδελφότης συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τακτικῶς μὲν δις τοῦ ἔτους, ἤτοι: 1) Κατὰ μῆνα Ἰανουάριον πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῆς ἐν γένει πορείας τῆς Μονῆς, 2) Κατὰ μῆνα Αὐγουστον, πρὸς ἀνάθεσιν διακονημάτων διὰ τὸ νέον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, β) Ἐκτάκτως πρὸς ἀντιμέτωπισιν λίαν σοβαρῶν θεμάτων τῆς Μονῆς, ὡς ἡ ἐκλογὴ Ἡγουμένου καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ πρὸς τροποποίησιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, καὶ 4) Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος δι' ἔκτακτα γεγονότα θρησκευτικὰ καὶ ἐθνικά.

γ) Διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀδελφότητος, ὁ Ἡγούμενος ὑποχρεοῦται, πρὸ δέκα ἡμερῶν, νὰ ἀπευθύνῃ πρόσκλησιν εἰς τὰ μέλη τὰ δικαιούμενα συμμετοχῆς, εἰς ἣν δέον ὅπως ἀναγράφηται ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συνάξεως ἐπίσης καὶ τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα.

δ) Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν εἶναι παρόντες τουλάχιστον τὸ ἡμισυ σὺν ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ θέματος, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζεται μὲ εἰδικὴν ἀπαρτίαν καὶ πλειοψηφίαν τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος (ὡς λ.χ. ἡ ἐκλογὴ Ἡγουμένου).

ε) Τὰ θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν εἰσηγείται ὁ Ἡγούμενος ἢ ὁ ἀναπληρῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

στ) Αἱ συνήθεις ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

ζ) Ἡ διατύπωσις τῆς γνώμης εἰς τὴν Ἱερὰν Σύναξιν γίνεται κατὰ τὴν κατιοῦσαν τῶν βαθμῶν ἢ πρεσβείων, ἐνῶ ἡ ψηφοφορία κατὰ τὴν ἀντιοῦσαν.

η) Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ὅπως καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεσταί. Οἱ μὴ ἐκτελοῦντες ἀπόφασιν τινὰ τῶν δύο Σωμάτων, τιμωροῦνται μὲ ἔκπτωσιν ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

θ) Τῆς συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἀποκλείονται οἱ δεχθέντες μίαν τῶν ποινῶν τῶν διατάξεων Β5 καὶ Β6 τοῦ ἁρθροῦ 15 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ἄρθρον 8

Ἔνταξις εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ συγκαταρίθμησις τῶν προσερχομένων μεταξύ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας.

β) Ὡς κατώτατον ὄριον εἰσόδου ὀρίζεται τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἢ καὶ μικροτέρας ἡλικίας ἂν ὑπάρχη συγκατάθεσις γονέων.

γ) Ὡς δόκιμος γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν Ἀδελφότητα ἰλαϊκὸς διακρινόμενος δι' εὐσέβειαν, ἔχων σώας τὰς φρένας καὶ μὴ πάσχω ἐκ σωματικοῦ νοσήματος ἐμποδίζοντας τὴν αὐτοεξυπηρέτησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν γένει παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

δ) Ἡ διάρκεια δοκιμασίας διαρκεῖ τρία ἔτη, δυναμένη νὰ συντηθῇ ἢ νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος καὶ τῆς προσαρμοστικότητος τοῦ δοκιμαζομένου πρὸς τὰ μοναχικὰ θέσμια ἢ ἐξ ἄλλων σοβαρῶν καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων.

ε) Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἱεραρχία: Προηγούνται οἱ ἔχοντες τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἱερωσύνης καὶ μεταξὺ Μοναχῶν οἱ ἔχοντες τὰ πρεσβεῖα κουρᾶς.

στ) Οἱ δόκιμοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας των προσφέρουσι διάφορα διακονήματα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπουσιάσουν ἐκ τῆς Μονῆς ἄνευ εὐλογίας τοῦ Ἡγουμένου.

ζ) Πρὸ τῆς κουρᾶς ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς ὑποψηφίους Μοναχοῦς, ὅτι δύναται νὰ διαθέσουν κατὰ βούλησιν τὴν ἀτομικὴν ἐκ κληρονομίας ἢ ἄλλως πως κτηθεῖσαν περιουσίαν των. Μετὰ τὴν κουρὰν ἢ τυχὸν περιουσία των θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας νόμους.

η) Ἡ εἰσδοχὴ οἰουδήποτε προσώπου καὶ ἐγγραφὴ αὐτοῦ μεταξύ τῶν δοκίμων θὰ γίνεται κατόπιν ὑποβολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως αὐτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως προτίθεται νὰ καταταγῇ εἰς τὴν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὅτι ἀποδέχεται τὸν Ἑσωτερικὸν Κανονισμὸν αὐτῆς.

θ) Ἀδελφὸς μὴ συγκαταβίων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ μὴ προσφέρων οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν εἰς αὐτὴν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ὑποψηφιότητος διὰ τὴν θέσιν Ἡγουμένου ἢ Ἡγουμενοσυμβουλίου, οὔτε δικαίωμα ψήφου.

ι) Ἡ εἰσδοχὴ ξενοκούρου εἰς τὴν Ἀδελφότητα δὲν ἐπιτρέπεται. Ἐφ' ὅσον ὁμως δι' εἰδικοὺς λόγους θεωρήσῃ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ τοιαύτη εἰσδοχὴ, δέον ὅπως ἐξετασθῇ τὸ θέμα μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ

συνέσεως, ἵνα μὴ ἡ τοιαύτη πρόσληψις ἐπιφέρῃ προβλήματα εἰς τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς εἰσδοχῆς πάντως ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οικείου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 9

Πνευματικὰ καθήκοντα ἀδελφῶν

α) Εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις οἱ ἀδελφοὶ τηροῦν μετὰ σχολαστικότητος τὴν ἱεραρχίαν. Οἱ νεώτεροι τῇ τάξει σέβονται τοὺς ἀρχαιότερους, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι τῇ τάξει ἀγαποῦν καὶ συμπαρίστανται θετικῶς εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεωτέρων.

β) Ὁ ἀδελφὸς ὀφείλει πρωτίστως –ἐκτὸς μόνον περιπτώσεως ἀσθενείας– νὰ συμμετέχη εἰς πάσας τὰς ἀκοιουθίας καὶ νὰ φροντίζη κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν νὰ κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλλιζομένων καὶ ἀναγιγνωσκομένων, διότι οὕτω θὰ δυναθῇ, διὰ τῆς πολυχρονίου ἐντρυφήσεώς του εἰς αὐτά, νὰ ἀποκτήσῃ «νοῦν Χριστοῦ».

γ) Ἐκαστος ἀδελφὸς ἐκτελεῖ καθημερινῶς τὸν ἀτομικὸν του κανόνα, τὸν ὁποῖον τοῦ καθορίζει ὁ Ἡγούμενος μὲ γνώμονα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διάκρισιν ἀποβλέπων εἰς τὸ πνευματικὸν συμφέρον τοῦ ἀδελφοῦ.

δ) Μία ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς μοναχικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀκτημοσύνη. Κατὰ συνέπειαν τὸ κεληλίον, τὸ ἔνδυμα, τὰ ὑποδήματα καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀτομικὰ εἶδη τοῦ μοναχοῦ δὲν εἶναι ἰδικὰ του, ἀλλὰ τοῦ παραχωροῦνται ἀπὸ τὴν Μονὴν διὰ νὰ τὸν ἐξυπηρετήσουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Διὰ τοῦτο τὰ χρησιμοποιεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς.

ε) Οἱ Ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς δέον ὅπως ὑπακούουν εἰς τὰς ἐν ἀγάπῃ ἐντολὰς τοῦ Ἡγουμένου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἀναφέρουν ἡλεπομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ κρύφια τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας των διὰ τῆς παραδεδομένης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως. Ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ μόνον θὰ ἐξομολογοῦνται μυστηριακῶς, διότι ὁ Ἡγούμενος εἶναι ὁ Πνευματικὸς Πατὴρ συμπάσης τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸ θεῖον καὶ Ἱεροῦς Κανόνας.

ζ) Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῆς ὑπακοῆς καὶ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ πρὸς τὸν Γέροντα ἀποτελεῖ τὴν φυσικώτατην ἀπόρροιαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ αἰωνίου δεσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὰς δύο ψυχάς. «Ὁ γὰρ καθηγούμενος», τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος, «οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ τοῦ Σωτῆρος ἐπέχων πρόσωπον καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γενόμενος». Μεταξὺ δὲ Γέροντος καὶ ὑποτακτικοῦ συνάπτεται «σύμβασις πνευματικῆς συμβιώσεως τῆς ἀλήτου καὶ αἰωνίου τὴν συνάφειαν κεκτημένης». Διὰ τοῦτο συμπληρώνει ὅτι «ὁ ἅπαξ εἰς σύνδεσμον καὶ συνάφειαν ἐλθὼν πνευματικῆς

Ἀδελφότητος οὐκ οἶον τε ἂν ἢ ἀποκόπτεσθαι καὶ χωρίζεσθαι τούτων, οἷς συνηρμόσθη» ἐφ' ὅσον «ὁ πνευματικὴ κοινωνία συναρμοσθεῖς, ὑπ' αὐτῷ μάρτυρι καὶ μεσίτῃ τῷ Πνεύματι, ὑπόδικος ἐπὶ τῷ χωρισμῷ γίνεται» (Ἀσκητ. Διατάξεις κα', κβ').

ἄρθρον 10
Διακονήματα

α) Πάντες οἱ Ἀδελφοὶ ὀφείλουσι νὰ ἐργάζονται, ἕκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἐκτελοῦντες μετὰ ζήλου, ἐπιμελείας καὶ ἀπροφασίστως, ἅπασαν ἀνατιθεμένην ἐργασίαν μετὰ τὴν σκέψιν ὅτι πᾶσα ἐν τῇ Μονῇ ἐργασία εἶναι προσφορὰ πρὸς τὸν Θεόν.

β) Τὰ κύρια διακονήματα εἶναι τοῦ Γραμματέως, τοῦ Ταμίου, τοῦ Ἀρχοντάρη, τοῦ Οἰκονόμου, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ, τοῦ Μαγείρου, τοῦ Τραπεζάρη, τοῦ Κηπουροῦ κ.λπ.

γ) Ὁ Οἰκονόμος οὐδὲν ἐνεργεῖ ἄνευ ἐντολῆς τοῦ Ἡγουμένου καὶ ὑποχρεοῦται νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμος, «ὶν' ἀπόδωσῃ λόγον περὶ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ».

δ) Ἄρνησις ἀναλήψεως διακονήματος, θεωρεῖται ἀπόρριψις τῆς μακαρίας ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως καὶ τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ε) Τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν διακονημάτων ἀσκεῖ ὁ Ἡγούμενος ἢ τὸ ἐντεταλημένον ὑπ' αὐτοῦ μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

στ) Περὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν διακονημάτων ὄρα ἄρθρον 5, I, ζ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐν ἄρθρῳ 6, II, γ διαλαμβανόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ἄρθρον 11

α) Ἡ ἐν Ἱερῇ Μονῇ διαβίωσις τῶν Μοναχῶν διέπεται ὑπὸ ἡμερησίου προγράμματος προσευχῆς καὶ διακονίας συντασσομένου ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

β) Κέντρον τῆς ζωῆς τοῦ Μοναχοῦ εἶναι ὁ Ἱερὸς Ναός, τὸ «Καθολικόν». Ἀκολουθεῖται λειτουργικὸν πρόγραμμα, ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τηρούμενον, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Ἡ κοινὴ προσευχὴ εἶναι διὰ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ὑποχρεωτικὴ, ἡ δὲ προσέλευσις τῶν εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς πρέπει νὰ πραγματοποιεῖται ἀμέσως μετὰ τὴν, διὰ τοῦ κώδωνος, πρόσκλησιν. Ἡ σειρά τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἡ ὁποία τηρεῖται ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τῇ τραπέζῃ καὶ ἐν γένει, καθορίζεται ἱεραρχικῶς ὡς ἀκο-

λούθως: 1) Ὁ Ἡγούμενος. 2) Οἱ Προηγούμενοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. 3) Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀνεξαρτήτως Ἱερατικοῦ βαθμοῦ ἢ πρεσβείων κουρᾶς. 4) Μεταξὺ ὁμοβάθμων κληρικῶν προηγείται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας. 5) Μεταξὺ Μοναχῶν καὶ Κληρικῶν, προνοῦνται οἱ Κληρικοί. 6) Μεταξὺ Μοναχῶν προνοῦνται οἱ Μεγαλόσχημοι καὶ ἀκολουθοῦν οἱ ὑπόλοιποι κατὰ πρεσβεῖα κουρᾶς. 7) Ὁφίικια ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς οὐδεὶς φέρει εἰ μὴ ὁ Ἡγούμενος καὶ οἱ Προηγούμενοι.

δ) Οἱ Μοναχοὶ ὑποχρεώνονται νὰ προσέρχονται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν φέροντες ἀπαραιτήτως ράσον καὶ σκούφον μετὰ κουκουλίου (εἰς ὅσας δὲ ἐκ τῶν Ἱατρειτικῶν ἐκδηλώσεων προβλέπει ἡ μοναχικὴ παράδοσις φέρουν καὶ τὸ μέγα σχῆμα) καὶ νὰ προσεύχωνται μετὰ κατανύξεως ἀποφεύγοντες, ὁτιδήποτε ἐμποδίζει τὴν περισυλλογὴν τῶν κατὰ τὴν ὥραν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

ἄρθρον 12
Ἱεραὶ Ἀγρυπνίαι

Ἀγρυπνίαι τελοῦνται, ὅποτε ἤθελε τοῦτο συναποφασισθῆ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἡ Τράπεζα

ἄρθρον 13

α) Ὁ κῶρος τῆς Τραπεζῆς θεωρεῖται ἱερός, διότι τὰ τοῦ Μοναχοῦ ἀποβλήπουσι εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν τελειώσιν του. Ἄπαντες οἱ ἀδελφοί, ἐκτὸς τῶν ἐχόντων εἰδικὸν κώλυμα—ἢτοι ἀσθένειαν ἢ διακονίαν ἐκτὸς Μονῆς— συμμετέχουν ὑποχρεωτικῶς τῆς κοινῆς Τραπεζῆς.

β) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τηροῦνται αὐστηρῶς πᾶσαι αἱ νηστεῖαι κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

γ) Εἰς τὴν Τράπεζαν καθ' ἐκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν (ἐκτὸς ἑορτῶν) δὲν παρατίθεται ἔλαιον.

δ) Ὁ ταχθεὶς Μοναχός, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τραπεζῆς, ἀναγινώσκει, ἀνάγνωσμα πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν Ἀδελφῶν.

ε) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς νὰ ἐσθίωσι ἐκτὸς τῆς κοινῆς τραπέζης ἢ εἰς τὰ κελῆρια τῶν μόνων ἢ μετὰ συγγενῶν τῶν ἢ ἄλλων προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Φιλοξενία

ἄρθρον 14

α) Τοὺς ἐπισκέπτας ὑποδέχεται κατάλληλος ἀδελφός, ὁ «Ἀρχοντάρης», μετὰ προσήνειας, συνέσεως καὶ σοβαρότητος.

β) Μετὰ τῶν ἐπισκεπτῶν ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν καὶ συνομιλίαν καὶ ὁ ἠγούμενος, ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος κρίνει ἢ παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως ἐπίσης καὶ οἱ ἔχοντες εἰδικὴν εὐλογίαὶν ἀδελφοί.

γ) Ἡ διάρκεια παραμονῆς τῶν ἐπισκεπτῶν δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ ἕως 24 ὥρας κατ' ἀνώτατον ὄριον καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει. 1) Λόγος πνευματικὸς καὶ 2) Χῶρος φιλοξενίας. Διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα ἀποφασίζει ὁ ἠγούμενος.

δ) Ἡ ἱερὰ Μονὴ παραμένει κλειστὴ κατὰ καθωρισμένας ὑπὸ τοῦ ἠγουμενοσυμβουλίου ὥρας καὶ ἡμέρας.

ε) Ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις τῶν Μοναχῶν ἐκτὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς, εἰ μὴ μόνο δι' ἀποχρῶντας λόγους καὶ κατόπιν ἀδείας τοῦ ἠγουμένου.

στ) Τὰ κελῆλια τῶν Μοναχῶν καὶ οἱ προσωπικοὶ αὐτῶν χῶροι θὰ εἶναι ἄβατοι δι' οἰονδήποτε πρόσωπον. Εἰς τὰ κελῆλια τῶν Μοναχῶν εἰσέρχεται ὡσάκις θελήσῃ διὰ σοβαρὸν λόγον ὁ ἠγούμενος ἢ ὡσάκις ἂν χρειασθῇ βοήθειά τις εἰς Ἀδελφὸν ὑπὸ ἄλλου ἢ ἄλλων ἀδελφῶν τῆ ἀδεία πάντοτε τοῦ ἠγουμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος – ποιναι

ἄρθρον 15

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος:

α) Ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία καὶ δὴ ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἀσκήσις πειθαρχικῆς διώξεως κατὰ παντὸς παρεκτρεπομένου κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ τῆς ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνήκει κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον καὶ ἀσκεῖται συμφώνως πρὸς τὰ κανονικὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τὰ προεκτεθέντα εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. στ' τοῦ παρόντος.

β) Ἐπιφυλασσομένη κατὰ ταῦτα τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐπισκόπου, ἀσκεῖται ἐπίσης ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος εἰς περιπτώσεις κανονικῶν παραπτωμάτων τῶν ἀδελφῶν (κληρικῶν ἢ μοναχῶν) παρὰ τοῦ ἠγουμένου, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει κατὰ τοῦ παραβάτου τὰ ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης, ἀποβλέπων εἰς τὴν διόρθωσιν του πταίσαντος ἀδελφοῦ.

β1) Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχόν πα-

ραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ ἠγουμενοσυμβούλιον.

β2) Διὰ τὰ μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ συνέχεια τῶν παραπτωμάτων, ἐπιλαμβάνεται ὁ Ἐπίσκοπος.

β3) Τὰ ὑπὸ τοῦ ἠγουμένου, ὡς ἔχοντος τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν, ἐπιβαλλόμενα ἐπιτίμια διακρίνονται:

A. Εἰς καθαρῶς πνευματικά, ἤτοι:

Νουθεσίαν κατ' ἰδίαν, ἀγρυπνίαν, ξηροφαγίαν, κομβοσχοίνια, μετανοίας.

B. Εἰς Παιδαγωγικὰ τοιαῦτα:

1. Ἐπίκληξιν ἐνώπιον τοῦ ἠγουμενοσυμβουλίου.

2. Ἐπίκληξιν ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

3. Ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς κοινῆς Τραπέζης.

4. Παῦσιν ἀπὸ τὸ συγκεκριμένον διακόνημα καὶ τοποθέτησιν εἰς ἄλλο διακόνημα.

5. Παῦσιν ἀπὸ τυχόν ἀξίωμα τῆς Μονῆς.

6. Προσωρινὴν ἀποβολὴν ἀπὸ τὴν Μονὴν διάρκειας μέχρι 6 μηνῶν καὶ ἐγκλεισμὸν εἰς ἕτεραν Μονήν.

Γ. Τὰ καθαρῶς πνευματικά ἐπιτίμια ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἠγουμένου.

Ἀπὸ τὰ λοιπὰ τὰ μὲν ὑπὸ στιχ. 1-5 ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ ἠγουμένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἠγουμενοσυμβουλίου, τὸ δὲ ὑπὸ στιχ. 6 μετὰ πρότασιν τοῦ ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τῆς ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Οἰκονομικὰ

ἄρθρον 16

I. Πόροι τῆς ἱερᾶς Μονῆς

α) Οἱ πόροι προέρχονται:

- Ἐκ τοῦ κηροῦ τῆς Ἐκκλησίας
- Ἐκ τοῦ ἐργοχείρου τῶν ἀδελφῶν.
- Ἐκ τῆς διαθέσεως βιβλίων τῶν Ἐκδόσεων τῆς Μονῆς.
- Ἐκ πάσης φύσεως δωρεῶν.
- Ἐκ προσόδων ἐκ τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς Μονῆς.
- Ἐκ πάσης ἄλλης χρηστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

β) Πᾶν χρηματικὸν ποσὸν (ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ τοιοῦτον) ὑπερβαῖνον τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἱερᾶς Μονῆς ἐν γένει, κατατίθεται εἰς τραπεζικὸν λογαριασμὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Αἱ ἐκμισθώσεις τῶν ἀκινήτων τῆς ἱερᾶς Μονῆς γίνονται διὰ τῆς ἐνεργείας πλειοδοτικῶν δημοπρασιῶν. Δύνανται ὁμως κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ

δι' ειδικούς λόγους να εκμισθώνονται δι' ειδικῆς συμβάσεως ἐγκρινομένης ὁπωσδήποτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου.

δ) Αἱ εἰσπράξεις ἐνεργοῦνται διὰ διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεως ἠριθμημένων καὶ ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

ε) Αἱ πληρωμαὶ ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμίου κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, δι' ἐνταλμάτων πληρωμῆς, δεόντως ὑπογεγραμμένων.

στ) Τὰ Γραμμάτια εἰσπράξεως, τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς ὡς καὶ ἅπαντα τὰ τηρούμενα βιβλία τῆς Μονῆς θεωροῦνται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου.

II Αἱ ἐκ τῶν ἄνω πηγῶν πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διατίθενται:

α) Διὰ πάσης φύσεως ἀνάγκην τῶν ἀδελφῶν (διατροφὴν, ἐνδυμασίαν, ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν κ.τ.λ.).

β) Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνοικοδόμησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν προσκυνητῶν.

δ) Διὰ τὴν ἔκδοσιν βιβλίων.

ε) Διὰ τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν πάντων τῶν συ-
ντελούντων εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῆς Μονῆς.

στ) Διὰ ἐλεημοσύνην καὶ ἄλλας ἐκδηλώσεις ἀγάπης.

ζ) Διὰ τὰς πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἱεροκανονικὰς καὶ Νομικὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' Περὶ Μετοχίων

α) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ δύναται νὰ διατηρῇ Μετόχια ἐν τε τῇ Ἱερᾷ Μητρόπολει Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τηρουμένων τῶν οἰκείων διατάξεων.

β) Ὡς Μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωροῦνται Ναοί, ἢ κτίσματα παραχωρηθέντα καθ' οἰονδήποτε νόμιμον τρόπον εἰς αὐτήν.

γ) Περὶ τῆς ἀποδοχῆς τούτων ἀποφασίζει τὸ Ἱγουμενο-
συμβούλιον διὰ πράξεώς του, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκεί-
ου Μητροπολίτου.

δ) Τὰ Μετόχια τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου αὐτῆς, τὸ ὅποῖον ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν πᾶσαν κανονικὴν, πνευματικὴν, δι-
οικητικὴν καὶ οικονομικὴν δικαιοδοσίαν.

ε) Ἀδελφὸς ὑπηρετῶν εἰς Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συ-
γκαταριθμεῖται εἰς τοὺς ἐγκαταβιοῦντας Ἀδελφοὺς καὶ ἰσχύ-
ουν δι' αὐτὸν πάντα τὰ ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ὀριζόμε-
να.

στ) Τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον ὀρίζει τὸ Μετοχειάρην, δι-
δριν τὴν ἄδειαν ἐγκαταστάσεώς του εἰς τὸ Μετόχιον διὰ
χρονικὸν διάστημα ὀριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ

ἀνακαλέσῃ αὐτὴν καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ὠρισμένου χρό-
νου, δι' οὗς λόγους ἤθελε κρίνῃ αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Γενικαὶ Διατάξεις

ἄρθρον 18

Σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Ἡ σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι κυκλικὴ φέρουσα εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς τὴν Ἱερὰν μορφήν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Βρεφοκρατούσης καὶ κύκλῳ τὴν ἐνδειξὴν «Ἱερὰ Ἀνδρῶα Κοινοβιακὴ Μονὴ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου (Κασι-
μικάδας) Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας».

ἄρθρον 19

Οἱ Μοναχοὶ ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαβιοῦσι κατὰ τὰ πα-
ραδείγματα ὑπὸ τῶν Ἀγίων Πατέρων θέσμια. Ὁ Ἱγόμε-
νος προσφωνεῖται ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν «Γέροντας», ἐνῶ με-
ταξὺ τῶν οἱ μοναχοὶ προσφωνοῦνται, κατὰ τὰ Μοναχικὰ
θέσμια, «Ἀδελφέ».

ἄρθρον 20

Πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Ἐσωτε-
ρικοῦ Κανονισμοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβου-
λίου καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, συμφώνως
καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν Ἱερῶν
Κανόνων, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος, τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 (Φ.Ε.Κ. Α,
103/30.06.72) περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξων Ἱερῶν
Μονῶν.

ἄρθρον 21

Ὁ παρὼν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τροποποιεῖται δι'
ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, κατόπιν
εἰσηγήσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης
ὑπὸ τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ἄρθρον 22

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δη-
μοσιεύσεώς του εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον: «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ὁ Καθηγούμενος

Ἄρχιμ. Νικόλαος Οἰκονομίδης

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Στέφανος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Προκηρύξεις****Ἱερῶν Μητροπόλεων:****Νέας Σμύρνης****Τρίκκης καὶ Σταγῶν****Κορίνθου****Ἀργοῦδος****Μεσσηνίας****Θεσσαλιώτιδος****Κερκύρας****Σισανίου**

καὶ Σιατίστης

Κυδωνίας

καὶ Ἀποκορώνου

Χαρτοῦμ

καὶ παντὸς Σουδᾶν

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Μεταμορφώσεως Σωτήρος (ἀγίου Σώστη)

Λεωφ. Συγγροῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νέᾳ Σμύρνῃ τῇ 24ῃ Ἰανουαρίου 2007

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος” καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων”, προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Παρασκευῆς Γκολφαρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλῳ τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 2007

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορίνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς

Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου,

Ἁγίου Νικολάου Κορίνθου,

Τιμίου Προδρόμου Λουτρακίου,

Ἁγίου Βλασίου Ξυλοκάστρου,

Εἰσοδίων Θεοτόκου Νεμέας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα,

ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσί-
σης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά
διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 26ῃ Ἰανουαρίου 2007

† Ὁ Κορίνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργοιίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ.
2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
«Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προ-
κειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις
τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Τιμίου Προδρόμου Κεβερίου

Ἀγίας Τριάδος Στέρνας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανο-
νικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς
δημοσιεύσεως τῆς παρουσίσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν
ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 8ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Ἀργοιίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

καθὼς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38
παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ.
1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα
προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρω-
σιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ-
ναοῖς

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἱ. Ἀργους,

Τιμίου Προδρόμου Ἱ. Ἀργους,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς
Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ'
ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνο-
ριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ
νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσι-
εύσεως τῆς παρουσίσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομι-
σμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 8ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Ἀργοιίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ.
2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
«Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προ-
κειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν
τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Κυνηγοῦ Πυλίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανο-
νικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς
δημοσιεύσεως τῆς παρουσίσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς
ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῆ 7ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαιρέσιν δι'
ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14, 15 τοῦ
ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλη-
σιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωςιν μίας (1) θέσεως
Κηλάδου ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς
Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσά-
λων ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ.
10/245/15824/π.ἔ./28.7.2005 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς
βουλομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμέ-
νων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντων καὶ ἀνά-
λογον προὔπηρεσίαν εἰς ἀντίστοιχον θέσιν, ὅπως
ἐντὸς εικοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς πα-
ρούσης υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά
εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Καρδίτῃ τῆ 8ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαιρέσιν δι'
ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14, 15 τοῦ
ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλη-
σιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωςιν μίας (1) θέσεως
Κηλάδου ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς

Ἰ. Μητροπόλεως, καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντων καὶ ἀνάλογον προϋπηρεσίαν εἰς ἀντίστοιχον θέσιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἰ. Μητροπόλεως.

Ἐν Κερκύρα τῆ 22α Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων
ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστῃς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίων Ἀναργύρων Ἁγίων Ἀναργύρων,
Τιμίου Προδόμου Πυλωρίου,
Ἁγ. Νικολάου Βροντῆς,
Ἁγίου Νικολάου Ἀνδονοχωρίου,
Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Περιστεράς,
Γενέσεως Θεοτόκου Λουκομίου,
Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀξιοκάστρου,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σιατίστῃ τῆ 13η Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστῃς ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 11/2007 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὴν Διακοινικὴν θέσιν τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σταλοῦ Κυδωνίας, προσκαλοῦμεν δὲ ὅσους ἔχουν τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, νὰ ἐνεργήσουν τὰ δέοντα ἐὰν ἐπιθυμοῦν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῆ 5η Δεκεμβρίου 2006

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Καθὼς

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13/2007 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἐνοριῶν: 1) Ἁγίου Στυλιανοῦ Κηλαδισσοῦ, 2) Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Συριλίου Κυδωνίας, 3) Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Χανίων (β' θέσις), 4) Ἁγίου Νικολάου Σπλιάντζιας Χανίων (β' θέσις), 5) Ἁγίου Νεκταρίου Παχιανῶν Χανίων (γ' θέσις), 6) Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Νέας Χώρας Χανίων (γ' θέσις), 7) Ἁγίου Ἰωάννου Χανίων (β' θέσις) καὶ 8) Ἁγίου Στεφάνου Κουμπέ Χανίων (β' θέσις), προσκαλοῦμεν δὲ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, νὰ ἐνεργήσουν τὰ δέοντα ἐὰν ἐπιθυμοῦν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῆ 6η Δεκεμβρίου 2006

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Καθὼς

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 17/2007 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Γέρο Λάκκου Κυδωνίας, προσκαλοῦμεν δὲ ὅσους ἔχουν τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, νὰ ἐνεργήσουν τὰ δέοντα ἐὰν ἐπιθυμοῦν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῆ 13η Δεκεμβρίου 2006

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαρτοῦμ καὶ παντὸς Σουδὰν

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Χαρτοῦμ καὶ παντὸς Σουδὰν προκηρύσσει τὴν θέσιν Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Μητροπολιτικός). Κατὰ προτίμησιν θὰ προτιμηθῇ Ἐφημέριος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη πτυχίον Θεολογίας ἢ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, προκειμένου νὰ διορισθῇ καὶ Καθηγητὴς ἢ Διδάσκαλος εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἀπευθυνθοῦν διὰ περισσοτέρας πληροφορίας εἰς τὰ τηλέφωνα:

1) Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαρτοῦμ: 00249-183-772-905.

2) Ἑλληνικῆς Κοινότητος Χαρτοῦμ: 0249-183-772-605.

Ἐν Χαρτοῦμ τῆ 1η Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Χαρτοῦμ καὶ παντὸς Σουδὰν ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ